

Dziennik Urzędowy L 216

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 52

20 sierpnia 2009

Spis treści

I Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja jest obowiązkowa

DYREKTYWY

- ★ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/64/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie tłumienia zakłóceń radioelektrycznych wywoływanych przez ciągniki rolnicze lub leśne (kompatybilność elektromagnetyczna) ⁽¹⁾ 1
- ★ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE ⁽¹⁾ 76

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG

Cena: 26 EUR

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

I

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja jest obowiązkowa)

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/64/WE

z dnia 13 lipca 2009 r.

w sprawie tłumienia zakłóceń radioelektrycznych wywoływanych przez ciągniki rolnicze lub leśne (kompatybilność elektromagnetyczna)

(wersja ujednolicona)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Dyrektywa Rady 75/322/EWG z dnia 20 maja 1975 w sprawie tłumienia zakłóceń radioelektrycznych wywoływanych przez silniki z zapłonem iskrowym stosowane w kołowych ciągnikach rolniczych lub leśnych (kompatybilność elektromagnetyczna) ⁽³⁾ została kilkakrotnie znacząco zmieniona ⁽⁴⁾. W celu zapewnienia jasności i zrozumiałości tej dyrektywy należy ją zatem ujednolicić.

(2) Dyrektywa 75/322/EWG jest jedną ze szczegółowych dyrektyw dotyczących systemu homologacji typu WE, przewidzianego w dyrektywie Rady 74/150/EWG z dnia 4 marca 1974 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do homologacji typu

kołowych ciągników rolniczych lub leśnych, zastąpionej przez dyrektywę 2003/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie homologacji typu ciągników rolniczych lub leśnych, ich przyczep i wymiennych holowanych maszyn, łącznie z ich układami, częściami i oddzielnymi zespołami technicznymi ⁽⁵⁾ i określa normy techniczne dotyczące tłumienia zakłóceń radioelektrycznych wywoływanych przez silniki z zapłonem iskrowym stosowane w kołowych ciągnikach rolniczych lub leśnych (kompatybilność elektromagnetyczna). Te normy techniczne dotyczą zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich w celu umożliwienia stosowania dla wszystkich typów ciągników procedury homologacji typu WE, przewidzianej w dyrektywie 2003/37/WE. W związku z tym przepisy dyrektywy 2003/37/WE odnoszące się do ciągników rolniczych lub leśnych, ich przyczep i wymiennych holowanych maszyn, łącznie z ich układami, częściami i oddzielnymi zespołami technicznymi stosują się do niniejszej dyrektywy.

(3) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać zobowiązań państw członkowskich odnoszących się do terminów transpozycji do prawa krajowego i stosowania dyrektyw określonych w załączniku XII część B,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Do celów niniejszej dyrektywy „pojazd” oznacza wszelki pojazd zgodnie z art. 2 lit. d) dyrektywy 2003/37/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. C 44 z 16.2.2008, s. 34.

⁽²⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 19 lutego 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w *Dzienniku Urzędowym*) oraz decyzja Rady z dnia 22 czerwca 2009 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 147 z 9.6.1975, s. 28.

⁽⁴⁾ Zob. załącznik XII, część A.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 171 z 9.7.2003, s. 1.

Artykuł 2

1. Państwa członkowskie nie mogą, z przyczyn odnoszących się do kompatybilności elektromagnetycznej:

- odmówić udzielenia homologacji typu WE lub krajowej homologacji typu, w odniesieniu do każdego typu pojazdu,
- odmówić udzielenia homologacji typu WE części lub oddzielnego zespołu technicznego w odniesieniu do każdego typu części lub oddzielnego zespołu technicznego,
- zakazać rejestracji, sprzedaży lub wprowadzenia do ruchu pojazdów,
- zakazać sprzedaży lub stosowania części lub oddzielnych zespołów technicznych,

jeżeli pojazdy te, części lub oddzielne zespoły techniczne spełniają wymogi niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie:

- nie mogą udzielać homologacji WE w odniesieniu do pojazdu, części lub oddzielnego zespołu technicznego, oraz
- mogą odmówić udzielenia krajowej homologacji typu,

w odniesieniu do pojazdów, części lub oddzielnych zespołów technicznych, jeżeli wymogi niniejszej dyrektywy nie są spełnione.

3. Ust. 2 nie ma zastosowania do typu pojazdów homologowanych przed dniem 1 października 2002 r. na mocy dyrektywy Rady 77/537/EWG z dnia 28 czerwca 1977 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do działań, jakie mają być podjęte w celu zapobiegania emisji zanieczyszczeń z silników Diesla stosowanych w kołowych ciągnikach rolniczych lub leśnych ⁽¹⁾, ani do wszelkich kolejnych rozszerzeń tych homologacji.

4. Państwa członkowskie:

- uznają świadectwa zgodności, w jakie zaopatrzone są nowe pojazdy, zgodnie z dyrektywą 74/150/EWG, za nieobowiązujące na użytek art. 7 ust. 1 tej dyrektywy, oraz

- mogą zakazać sprzedaży i wprowadzenia do ruchu nowych, elektrycznych lub elektronicznych podzespołów jako części lub oddzielnych zespołów technicznych,

jeżeli wymogi niniejszej dyrektywy nie są spełnione.

5. Bez uszczerbku dla ust. 2 i 4, w przypadku części zamienialnych państwa członkowskie nadal przyznają homologację typu WE oraz zezwalają na sprzedaż i wprowadzenie do ruchu części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do stosowania w tego typu pojazdach, które homologowano przed dniem 1 października 2002 r. na mocy dyrektywy 75/322/EWG lub dyrektywy 77/537/EWG oraz w stosownych przypadkach, w przypadku kolejnych rozszerzeń tych homologacji.

Artykuł 3

Do celów art. 1 ust. 4 dyrektywy 2004/108/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do kompatybilności elektromagnetycznej ⁽²⁾ niniejsza dyrektywa stanowi „inną dyrektywę Wspólnoty”.

Artykuł 4

Zmiany niezbędne w celu dostosowania do postępu technicznego wymagań określonych w załącznikach I–XI przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 20 ust. 3 dyrektywy 2003/37/WE.

Artykuł 5

Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 6

Dyrektywa 75/322/EWG, zmieniona aktami wymienionymi w załączniku XII część A, zostaje uchylona, bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich w odniesieniu do terminów transpozycji do prawa krajowego i stosowania dyrektyw określonych w załączniku XII część B.

Odniesienia do uchylonej dyrektywy traktuje się jak odniesienia do niniejszej dyrektywy i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku XIII.

⁽¹⁾ Dz.U. L 220 z 29.8.1977, s. 38.

⁽²⁾ Dz.U. L 390 z 31.12.2004, s. 24.

Artykuł 7

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejszą dyrektywę stosuje się od dnia 1 stycznia 2010 r.

Artykuł 8

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 lipca 2009 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący
H.-G. PÖTTERING

W imieniu Rady
Przewodniczący
E. ERLANDSSON

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW

ZAŁĄCZNIK I	WYMOGI, JAKIE MUSZĄ SPEŁNIAĆ POJAZDY I PODZESPOŁY ELEKTRYCZNE/ELEKTRONICZNE INSTALOWANE W POJAZDACH
	Dodatek 1 Granice odniesienia dla promieniowania szerokopasmowego: Odległość między anteną a pojazdem: 10 m
	Dodatek 2 Granice odniesienia dla promieniowania szerokopasmowego: Odległość między anteną a pojazdem: 3 m
	Dodatek 3 Granice odniesienia dla promieniowania wąskopasmowego: Odległość między anteną a pojazdem: 10 m
	Dodatek 4 Granice odniesienia dla promieniowania wąskopasmowego: Odległość między anteną a pojazdem: 3 m
	Dodatek 5 Granice odniesienia dla promieniowania szerokopasmowego podzespołu elektrycznego/elektronicznego
	Dodatek 6 Granice odniesienia dla promieniowania wąskopasmowego podzespołu elektrycznego/elektronicznego
	Dodatek 7 Przykład znaku homologacji typu WE
ZAŁĄCZNIK II	Dokument informacyjny nr ... zgodnie z załącznikiem I do dyrektywy 2003/37/WE odnoszącej się do homologacji typu WE ciągnika rolniczego lub leśnego pod względem kompatybilności elektromagnetycznej (dyrektywa 2009/64/WE)
	Dodatek 1
	Dodatek 2
ZAŁĄCZNIK III	Dokument informacyjny nr... dotyczący homologacji typu WE podzespołów elektrycznych/elektronicznych (PZE) w odniesieniu do kompatybilności elektromagnetycznej (dyrektywa 2009/64/WE)
	Dodatek 1
	Dodatek 2
ZAŁĄCZNIK IV	WZÓR: ŚWIADECTWO HOMOLOGACYJNE TYPU WE „POJAZD”
	Dodatek do świadectwa homologacji typu WE nr ... dotyczący homologacji typu pojazdu w odniesieniu do dyrektywy 2009/64/WE
ZAŁĄCZNIK V	WZÓR: ŚWIADECTWO HOMOLOGACYJNE TYPU WE „PZE”
	Dodatek do świadectwa homologacji typu WE nr ...dotyczący homologacji typu podzespołów elektrycznych/elektronicznych w odniesieniu do dyrektywy 2009/64/WE
ZAŁĄCZNIK VI	METODA POMIARU WYPROMIENIOWANEJ SZEROKOPASMOWEJ EMISJI ELEKTROMAGNETYCZNEJ Z POJAZDÓW
	Dodatek 1 Rysunek 1 OBSZAR BADANIA CIĄGNIKA
	Rysunek 2 POŁOŻENIE ANTENY WZGLĘDEM CIĄGNIKA
ZAŁĄCZNIK VII	METODA POMIARU WYPROMIENIOWANEJ WĄSKOPASMOWEJ EMISJI ELEKTROMAGNETYCZNEJ Z POJAZDÓW
ZAŁĄCZNIK VIII	METODA BADANIA ODPORNOŚCI POJAZDÓW NA PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE
	Dodatek 1
	Dodatek 2
	Dodatek 3 Charakterystyka generowanego sygnału badawczego
ZAŁĄCZNIK IX	METODA POMIARU WYPROMIENIOWANEJ SZEROKOPASMOWEJ EMISJI ELEKTROMAGNETYCZNEJ PODZESPOŁÓW ELEKTRYCZNYCH/ELEKTRONICZNYCH
	Dodatek 1 Granica obszaru badawczego podzespołu elektrycznego/elektronicznego
	Dodatek 2 Rysunek 1 Układ badawczy wypromieniowanej emisji elektromagnetycznej z podzespołów elektrycznych/elektromagnetycznych (ogólny widok poziomy)
	Rysunek 2 Widok w płaszczyźnie symetrii wzdłużnej stanowiska badań wypromieniowanej emisji elektromagnetycznej z podzespołów elektrycznych/elektromagnetycznych
ZAŁĄCZNIK X	METODA POMIARU WYPROMIENIOWANEJ WĄSKOPASMOWEJ EMISJI ELEKTROMAGNETYCZNEJ Z PODZESPOŁÓW ELEKTRYCZNYCH/ELEKTRONICZNYCH

ZAŁĄCZNIK XI	METODA(-Y) BADANIA ODPORNOŚCI PODZESPOŁÓW ELEKTRYCZNYCH/ELEKTRONICZNYCH NA PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE
Dodatek 1	Rysunek 1 Badanie metodą linii paskowej 150 mm
	Rysunek 2 Badanie metodą linii paskowej 150 mm
	Rysunek 3 Badanie metodą linii paskowej 800 mm
	Rysunek 4 Wymiary linii paskowej 800 mm
Dodatek 2	Przykład konfiguracji badania metodą dużego impulsu prądu (BCI)
Dodatek 3	Rysunek 1 Badanie z zastosowaniem komory TEM
	Rysunek 2 Wymiary komory TEM
	Rysunek 3 Typowe wymiary komory TEM
Dodatek 4	Badanie odporności podzespołu elektrycznego/elektronicznego na działanie pola jednorodnego
	Rysunek 1 Schemat badawczy (ogólny widok poziomy)
	Rysunek 2 Widok płaszczyzny symetrii wzdłużnej stanowiska badawczego
ZAŁĄCZNIK XII	Część A: Uchylona dyrektywa i wykaz jej kolejnych zmian
	Część B: Lista terminów transpozycji do prawa krajowego i stosowania
ZAŁĄCZNIK XIII	Tabela korelacji

ZAŁĄCZNIK I

**WYMOGI, JAKIE MUSZĄ SPEŁNIAĆ POJAZDY I PODZESPOŁY ELEKTRYCZNE/ELEKTRONICZNE
INSTALOWANE W POJAZDACH**

1. ZAKRES
- 1.1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do kompatybilności elektromagnetycznej w pojazdach objętych art. 1. Ma również zastosowanie do oddzielnych elektrycznych lub elektronicznych zespołów technicznych, przeznaczonych do zamontowania w tych pojazdach.
2. DEFINICJE
- 2.1. *Do celów niniejszej dyrektywy:*
 - 2.1.1. „Kompatybilność elektromagnetyczna” oznacza zdolność pojazdu lub części lub oddzielnego(-ych) zespołu(-ów) technicznego(-ych) do zadowalającego funkcjonowania w swoim otoczeniu elektromagnetycznym bez powodowania niemożliwych do zaakceptowania zakłóceń elektromagnetycznych w jakimkolwiek elemencie tego otoczenia.
 - 2.1.2. „Zakłócenia elektromagnetyczne” oznaczają wszelkie zjawiska elektromagnetyczne, jakie mogą mieć negatywny wpływ na działanie pojazdu lub części lub oddzielnego(-ych) zespołu(-ów) technicznego(-ych). Zakłócenia elektromagnetyczne mogą mieć postać szumu elektromagnetycznego, niepożądanego sygnału lub zmiany w samym medium rozchodzenia się fal elektromagnetycznych.
 - 2.1.3. „Odporność elektromagnetyczna” oznacza zdolność pojazdu lub części lub oddzielnego(-ych) zespołu(-ów) technicznego(-ych) do działania bez uszczerbku w obecności określonych zakłóceń elektromagnetycznych.
 - 2.1.4. „Otoczenie elektromagnetyczne” oznacza całość zjawisk elektromagnetycznych zachodzących w danym miejscu.
 - 2.1.5. „Granica odniesienia” oznacza nominalny poziom, do którego przyrównuje się wartości graniczne w ramach homologacji typu i zgodności produkcji.
 - 2.1.6. „Antena odniesienia” dla zakresu częstotliwości 20–80 MHz: oznacza skrócony dipol zrównoważony, to znaczy dipol rezonansowy półfalowy przy 80 MHz, a dla zakresu częstotliwości powyżej 80 MHz: oznacza symetryczny półfalowy dipol rezonansowy dostrojony do częstotliwości pomiarowej.
 - 2.1.7. „Emisja szerokopasmowa” oznacza emisję o szerokości pasma większej od emisji danego aparatu pomiarowego lub odbiornika.
 - 2.1.8. „Emisja wąskopasmowa” oznacza emisję o szerokości pasma mniejszej od emisji danego aparatu pomiarowego lub odbiornika.
 - 2.1.9. „Układ elektryczny/elektroniczny” oznacza urządzenie(-a) lub zespół(-y) urządzeń elektrycznych i/lub elektronicznych wraz z wszelkimi towarzyszącymi im połączeniami elektrycznymi, stanowiące część pojazdu, ale nie przewidziane do homologacji typu poza pojazdem.
 - 2.1.10. „Podzespół elektryczny/elektroniczny” (PZE) oznacza urządzenie(-a) lub zespół(-y) urządzeń elektrycznych i/lub elektronicznych zaprojektowanych jako część pojazdu, wraz z wszelkimi towarzyszącymi im elektrycznymi połączeniami i okablowaniem, które spełnia jedną lub więcej wyspecjalizowanych funkcji. PZE może zostać poddany homologacji na wniosek producenta albo jako część albo „oddzielny zespół techniczny” (zob. art. 4 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2003/37/WE).
 - 2.1.11. „Typ pojazdu” w kontekście kompatybilności elektromagnetycznej oznacza pojazdy, które nie różnią się istotnie pod następującymi względami:
 - 2.1.11.1. całkowita wielkość i kształt komory silnika;
 - 2.1.11.2. ogólny układ elementów elektrycznych i/lub elektronicznych oraz ogólny układ okablowania;

- 2.1.11.3. podstawowy materiał, z jakiego wykonane jest nadwozie lub nadwozie samonośne (o ile występuje) pojazdu (na przykład: nadwozie samonośne stalowe, aluminiowe lub z włókna szklanego). Obecność paneli wykonanych z innego materiału nie zmienia typu pojazdu pod warunkiem, iż podstawowy materiał nadwozia nie uległ zmianie. Jednakże takie różnice należy zgłosić.
- 2.1.12. „Typ PZE” pod względem kompatybilności elektromagnetycznej oznacza te podzespoły elektryczne/elektroniczne, które nie różnią się pod następującymi, istotnymi względami:
- 2.1.12.1. funkcja, jaką spełnia PZE;
- 2.1.12.2. ogólny układ elementów elektrycznych i/lub elektronicznych, w stosownych przypadkach.
3. WNIOSK O UDZIELENIE HOMOLOGACJI TYPU WE
- 3.1. *Homologacja typu pojazdu*
- 3.1.1. Wniosek o homologację typu pojazdu pod względem jego kompatybilności elektromagnetycznej na mocy art. 4 ust. 1 dyrektywy 2003/37/WE składa producent pojazdu.
- 3.1.2. Wzór dokumentu informacyjnego znajduje się w załączniku II.
- 3.1.3. Producent pojazdu sporządzi wykaz charakteryzujący wszystkie projektowane kombinacje układów lub PZE pojazdu, stylów nadwozia ⁽¹⁾, różnic w materiale, z jakiego wykonane jest nadwozie ⁽¹⁾, ogólny układ okablowania, odmiany silnika, wersje do ruchu prawo- i lewostronnego oraz wersje rozstawu osi. Stosowne układy lub PZE to te, które mogą emitować znaczne promieniowanie szeroko- lub wąskopasmowe, i/lub te, które biorą udział w bezpośrednim sterowaniu pojazdem przez kierowcę (zob. pkt 6.4.2.3).
- 3.1.4. Z tego wykazu należy wybrać przedstawiciela typu pojazdu do celów przeprowadzenia badań, w porozumieniu między producentem i właściwym organem. Pojazd ten będzie reprezentował typ pojazdu (zob. dodatek 1 do załącznika II). Wybór pojazdu będzie opierał się na układach elektrycznych/elektronicznych oferowanych przez producenta. Z wykazu można wybrać do celów zbadania dodatkowo jeden pojazd, jeżeli producent i właściwy organ zgodnie uznają, iż obejmuje on inne układy elektryczne/elektroniczne, które mogą ewentualnie mieć znaczny wpływ na kompatybilność elektromagnetyczną pojazdu w porównaniu z pierwszym przedstawicielem typu pojazdu.
- 3.1.5. Wybór pojazdu(-ów) zgodnie z pkt 3.1.4 ogranicza się do kombinacji pojazd/układ elektryczny/elektroniczny przeznaczonych do rzeczywistej produkcji.
- 3.1.6. Producent może dołączyć do wniosku sprawozdanie z przeprowadzonych badań. Organ udzielający homologacji może wykorzystać wszystkie przekazane w ten sposób dane do celów sporządzenia świadectwa homologacji typu WE.
- 3.1.7. Jeżeli placówki techniczne odpowiedzialne za badania do celów homologacji typu same przeprowadzają badanie, wówczas należy dostarczyć zgodnie z pkt 3.1.4 przedstawiciela typu pojazdu, który ma być homologowany.
- 3.2. *Homologacja typu PZE*
- 3.2.1. Wniosek o homologację typu PZE pod względem jego kompatybilności elektromagnetycznej na mocy art. 4 ust. 1 dyrektywy 2003/37/WE składa producent pojazdu lub producent PZE.
- 3.2.2. Wzór dokumentu informacyjnego znajduje się w załączniku III.
- 3.2.3. Producent może dołączyć do wniosku sprawozdanie z przeprowadzonych badań. Organ udzielający homologacji może wykorzystać wszystkie przekazane w ten sposób dane do celów sporządzenia świadectwa homologacji typu WE.
- 3.2.4. Jeżeli placówki techniczne odpowiedzialne za badania do celów homologacji typu same przeprowadzają badanie, wówczas należy dostarczyć próbkę PZE, który ma być homologowany, w razie konieczności po omówieniu z producentem na przykład ewentualnych różnic w układzie, liczbie części, liczbie czujników. Jeżeli placówki techniczne uznają to za konieczne, mogą wybrać dalszą próbkę.

⁽¹⁾ W stosownych przypadkach.

- 3.2.5. Próbką(-i) muszą być wyraźnie i trwale oznakowane nazwą handlową producenta lub marką i oznaczeniem typu.
- 3.2.6. Należy ewentualnie wskazać wszelkie ograniczenia dotyczące użytkowania. Wszelkie tego typu ograniczenia powinny być umieszczone w dokumencie informacyjnym określonym w załączniku III i/lub w świadectwie homologacji typu WE określonym w załączniku V.
4. HOMOLOGACJA TYPU
- 4.1. *Drogi do uzyskania homologacji typu*
- 4.1.1. Homologacja typu pojazdu
- Producent pojazdu może według swojego uznania wykorzystać następujące alternatywne drogi do uzyskania homologacji typu pojazdu.
- 4.1.1.1. Homologacja instalacji w pojeździe
- Dla instalacji w pojeździe można uzyskać homologację typu bezpośrednio, stosując się do przepisów przewidzianych w pkt 6. W przypadku, gdy producent pojazdu wybierze tą drogę, nie jest wymagane żadne specjalne badanie układów lub PZE.
- 4.1.1.2. Homologacja typu pojazdu poprzez badanie poszczególnych PZE
- Producent pojazdu może uzyskać homologację dla pojazdu wykazując przed organem udzielającym homologacji, że wszystkie stosowne (zob. pkt 3.1.3) układy lub PZE zostały homologowane indywidualnie zgodnie z niniejszą dyrektywą i są zainstalowane zgodnie z wszelkimi załączonymi do niej warunkami.
- 4.1.1.3. Jeżeli producent sobie tego życzy, może uzyskać homologację zgodnie z niniejszą dyrektywą, jeżeli pojazd nie posiada żadnych urządzeń typu będącego przedmiotem badań na odporność lub emisję. Pojazd nie posiada żadnych układów, określonych w pkt 3.1.3 (odporność), ani żadnych urządzeń związanych z zapłonem iskrowym. Takie homologację nie wymagają badania.
- 4.1.2. Homologacja typu PZE
- Homologacja typu może zostać udzielona dla PZE, który ma zostać zainstalowany albo w każdym typie pojazdu lub w określonym typie lub typach, zgodnie z wnioskiem producenta. PZE mające związek z bezpośrednim sterowaniem pojazdem otrzymują zazwyczaj homologację typu w porozumieniu z producentem pojazdu.
- 4.2. *Udzielanie homologacji typu*
- 4.2.1. Pojazd
- 4.2.1.1. Jeżeli przedstawiciel typu pojazdu spełnia wymogi niniejszej dyrektywy, udziela się homologacji WE zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/37/WE.
- 4.2.1.2. Wzór świadectwa homologacji WE znajduje się w załączniku IV.
- 4.2.2. PZE
- 4.2.2.1. Jeżeli PZE spełniają wymogi niniejszej dyrektywy, udziela się homologacji typu WE zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/37/WE.
- 4.2.2.2. Wzór świadectwa homologacji WE znajduje się w załączniku V.
- 4.2.3. W celu wystawienia świadectw, o których mowa w pkt 4.2.1.2 lub 4.2.2.2, właściwy organ państwa członkowskiego udzielający homologacji może skorzystać ze sprawozdania sporządzonego przez zatwierdzone lub uznane laboratorium albo zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy.

- 4.3. *Zmiany w homologacji*
- 4.3.1. W przypadku zmian w homologacjach udzielonych na podstawie niniejszej dyrektywy, stosuje się przepisy art. 5 ust. 2 i 3 dyrektywy 2003/37/WE.
- 4.3.2. Zmiana homologacji typu poprzez dodanie lub zastąpienie PZE.
- 4.3.2.1. W przypadku gdy producent pojazdu uzyskał homologację dla instalacji w pojeździe i zamierza zainstalować dodatkowy lub zamienny układ lub PZE, który już został homologowany na podstawie niniejszej dyrektywy i który zostanie zainstalowany zgodnie ze wszystkimi załączonymi do niej warunkami, homologację pojazdu można zmienić bez dalszych badań. Do celów zgodności produkcji dodatkowy lub zamienny układ lub PZE uznany zostanie za część pojazdu.
- 4.3.2.2. W przypadku gdy dodatkowa lub zamienna część(-ci) nie uzyskała(-y) homologacji na podstawie niniejszej dyrektywy oraz jeżeli przeprowadzenie badań uważa się za niezbędne, cały pojazd uznany zostanie za zgodny z wymogami, o ile zostanie wykazane, iż nowa lub zmodyfikowana część(-ci) spełniają odpowiednie wymogi pkt 6, albo jeżeli badania porównawcze wykażą, iż nowa część nie będzie mieć negatywnego wpływu na zgodność typu pojazdu.
- 4.3.2.3. Dodanie przez producenta pojazdu do homologowanego pojazdu standardowych urządzeń domowych lub biurowych, z wyjątkiem przenośnego sprzętu telekomunikacyjnego⁽¹⁾, które spełniają wymogi dyrektywy 2004/108/WE i są zainstalowane zgodnie z zaleceniami producentów urządzeń i pojazdu lub zamiennie lub usunięcie tych urządzeń, nie spowoduje unieważnienia homologacji pojazdu. Powyższe nie stanowi przeszkody dla wyposażenia przez producentów pojazdów tych urządzeń telekomunikacyjnych w odpowiednie instrukcje instalacyjne opracowane przez producenta pojazdu i/lub producenta(-ów) takich urządzeń telekomunikacyjnych. Producent pojazdu przedstawi (na żądanie organu przeprowadzającego badania) dowody na to, iż nadajniki takie nie wpływają ujemnie na działanie pojazdu. Może to być oświadczenie, iż poziomy mocy i instalacja powodują, że poziomy odporności określone w niniejszej dyrektywie zapewniają wystarczającą ochronę w przypadku samego nadawania, to znaczy z wyłączeniem nadawania w związku z badaniami określonymi w pkt 6. Niniejsza dyrektywa nie upoważnia do stosowania nadajnika telekomunikacyjnego w przypadku, gdy w stosunku do takiego urządzenia lub jego stosowania obowiązują dodatkowe wymogi. Producent pojazdu może odmówić zainstalowania w swoim pojeździe standardowych urządzeń domowych lub biurowych, które spełniają wymogi dyrektywy 2004/108/WE.
5. OZNAKOWANIE
- 5.1. Każdy PZE homologowany na podstawie niniejszej dyrektywy posiada znak homologacji typu WE.
- 5.2. Znak ten składa się z prostokąta otaczającego literę „e”, po której następuje numer wyróżniający państwo członkowskie, które udzieliło homologacji typu WE.
- 1 — Niemcy; 2 — Francja; 3 — Włochy; 4 — Niderlandy; 5 — Szwecja; 6 — Belgia; 7 — Węgry; 8 — Republika Czeska; 9 — Hiszpania; 11 — Zjednoczone Królestwo; 12 — Austria; 13 — Luksemburg; 17 — Finlandia; 18 — Dania; 19 — Rumunia; 20 — Polska; 21 — Portugalia; 23 — Grecja; 24 — Irlandia; 26 — Słowenia; 27 — Słowacja; 29 — Estonia; 32 — Łotwa; 34 — Bułgaria; 36 — Litwa; 49 — Cypr; 50 — Malta.
- Oznakowanie musi również zawierać, w pobliżu prostokąta, czterocyfrowy numer kolejny (odpowiednio ewentualnie z zerami na początku) — zwany dalej podstawowym numerem homologacji — zawartym w sekcji 4 numeru homologacji typu widniejącego na świadectwie homologacji WE wystawionym dla danego typu urządzenia (zob. załącznik V), poprzedzony dwiema cyframi wskazującymi na numer kolejny przyporządkowany najbardziej aktualnej głównej zmianie technicznej w dyrektywie 75/322/WE, uchylonej niniejszą dyrektywą, w stosunku do daty homologacji typu części WE.
- 5.3. Znak homologacji typu WE musi być przymocowany na głównej części PZE (na przykład elektronicznego urządzenia sterowania) w sposób zapewniający czytelność i trwałość oznakowania.
- 5.4. Przykład znaku homologacji WE znajduje się w dodatku 7.
- 5.5. Nie wymaga się żadnego oznaczenia układów elektrycznych/elektronicznych znajdujących się w typach pojazdów homologowanych na podstawie niniejszej dyrektywy.
- 5.6. Oznakowanie PZE zgodnie z pkt 5.3 nie musi być widoczne, kiedy podzespoły te są zainstalowane w pojeździe.

⁽¹⁾ Na przykład: radiotelefon i CB radio.

6. SPECYFIKACJE
- 6.1. *Wymagania ogólne*
- 6.1.1. Pojazd (oraz jego układy lub PZE) będą zaprojektowane, skonstruowane i zainstalowane w taki sposób, aby w normalnych warunkach eksploatacji pojazd mógł spełniać wymogi niniejszej dyrektywy.
- 6.2. *Wymagania dotyczące szerokopasmowego promieniowania elektromagnetycznego pojazdów wyposażonych w zapłon iskrowy.*
- 6.2.1. Metoda pomiaru

Promieniowanie elektromagnetyczne wytwarzane przez pojazd reprezentatywny dla swojego typu będzie mierzone przy wykorzystaniu metody opisanej w załączniku VI w jednej z określonych odległości od anteny. Wyboru dokona producent pojazdu.
- 6.2.2. Granice odniesienia promieniowania szerokopasmowego dla pojazdów
- 6.2.2.1. Jeżeli pomiarów dokonuje się metodą określoną w załączniku VI w odległości między pojazdem i anteną wynoszącej $10,0 \pm 0,2$ m, granice odniesienia promieniowania wynoszą 34 dB mikrowolt/m (50 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 30–75 MHz oraz 44–55 dB mikrowolt/m (50–180 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 75–400 MHz, przy czym granica ta wzrasta logarymicznie (liniowo) dla częstotliwości powyżej 75 MHz, jak pokazano w dodatku 1 do niniejszego załącznika. W paśmie częstotliwości 400–1 000 MHz granica pozostaje na stałym poziomie 45 dB mikrowolt/m (180 mikrowolt/m).
- 6.2.2.2. Jeżeli pomiarów dokonuje się metodą określoną w załączniku VI w odległości między pojazdem i anteną wynoszącej $3,0 \pm 0,05$ m, granice odniesienia promieniowania wynoszą 44 dB mikrowolt/m (160 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 30–75 MHz oraz 44–55 dB mikrowolt/m (160–562 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 75–400 MHz, przy czym granica ta wzrasta logarymicznie (liniowo) dla częstotliwości powyżej 75 MHz, jak pokazano w dodatku 2 do niniejszego załącznika. W paśmie częstotliwości 400–1 000 MHz granica pozostaje na stałym poziomie 55 dB mikrowolt/m (562 mikrowolt/m).
- 6.2.2.3. Na pojeździe reprezentatywnym dla swojego typu mierzone wartości wyrażone w dB mikrowolt/m (mikrowolt/m) kształtują się przynajmniej 2,0 dB (20 %) poniżej granic odniesienia.
- 6.3. *Wymagania dotyczące wąskopasmowego promieniowania elektromagnetycznego pojazdów*
- 6.3.1. Metoda pomiaru

Promieniowanie elektromagnetyczne wytwarzane przez przedstawiciela typu pojazdu jest mierzone przy wykorzystaniu metody opisanej w załączniku VII przy jednej z określonych odległości od anteny. Wyboru dokona producent pojazdu.
- 6.3.2. Granice odniesienia promieniowania wąskopasmowego dla pojazdów
- 6.3.2.1. Jeżeli pomiarów dokonuje się metodą określoną w załączniku VII w odległości między pojazdem i anteną wynoszącej $10,0 \pm 0,2$ m, granice odniesienia promieniowania wynoszą 24 dB mikrowolt/m (16 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 30–75 MHz oraz 24–45 dB mikrowolt/m (16–56 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 75–400 MHz, przy czym granica ta wzrasta logarymicznie (liniowo) dla częstotliwości powyżej 75 MHz, jak pokazano w dodatku 3 do niniejszego załącznika. W paśmie częstotliwości 400–1 000 MHz granica pozostaje na stałym poziomie 35 dB mikrowolt/m (56 mikrowolt/m).
- 6.3.2.2. Jeżeli pomiarów dokonuje się metodą określoną w załączniku VII w odległości między pojazdem i anteną wynoszącej $3,0 \pm 0,05$ m, granice odniesienia promieniowania wynoszą 34 dB mikrowolt/m (50 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 30–75 MHz oraz 34–45 dB mikrowolt/m (50–180 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 75–400 MHz, przy czym granica ta wzrasta logarymicznie (liniowo) dla częstotliwości powyżej 75 MHz, jak pokazano w dodatku 4 do niniejszego załącznika. W paśmie częstotliwości 400–1 000 MHz granica pozostaje na stałym poziomie 45 dB mikrowolt/m (180 mikrowolt/m).
- 6.3.2.3. W pojeździe reprezentatywnym dla swojego typu mierzone wartości wyrażone w dB mikrowolt/m (mikrowolt/m) kształtują się przynajmniej 2,0 dB (20 %) poniżej granic odniesienia.
- 6.3.2.4. Niezależnie od granic określonych w pkt 6.3.2.1, 6.3.2.2 i 6.3.2.3 niniejszego załącznika, jeżeli w czasie początkowego etapu określonego w załączniku VII pkt 1.3, natężenie sygnału mierzone przy radiowej antenie nadawczej pojazdu jest mniejsze niż 20 dB mikrowolt/m (10 mikrowolt/m) w zakresie częstotliwości 88–108 MHz, wówczas pojazd uznany zostanie za spełniający granice emisji wąskopasmowych i nie będą wymagane dalsze badania.

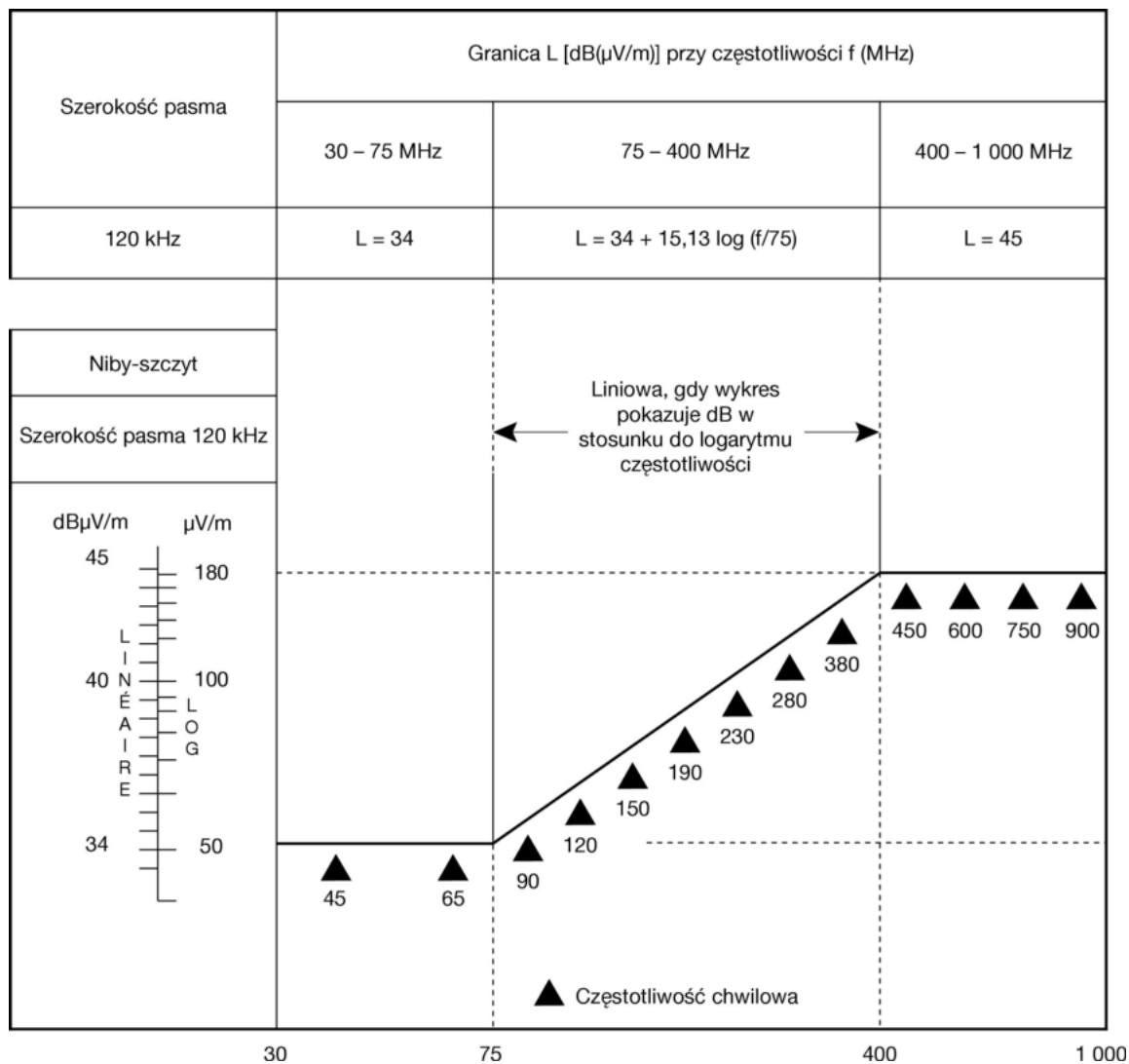
- 6.4. *Wymagania dotyczące odporności pojazdów na promieniowanie elektromagnetyczne*
- 6.4.1. Metoda badania
- Odporność przedstawiciela typu pojazdu na promieniowanie elektromagnetyczne jest badana metodą określoną w załączniku VIII.
- 6.4.2. Granice odniesienia odporności pojazdu.
- 6.4.2.1. Jeżeli badania wykonywane są metodą określoną w załączniku VIII, poziom odniesienia natężenia pola będzie wynosić 24 V/m skuteczne w ponad 90 % pasma częstotliwości 20–1 000 MHz oraz 20 V/m skuteczne w całości pasma częstotliwości 20–1 000 MHz.
- 6.4.2.2. Przedstawiciel typu pojazdu jest uznany za spełniający wymogi odporności, jeżeli w czasie badań wykonywanych zgodnie z załącznikiem VIII i po poddaniu go natężeniu pola wyrażonemu w V/m w 25 % powyżej poziomu odniesienia, nie wystąpi żadna nietypowa zmiana w prędkości napędzanych kół pojazdu, ani pogorszenie się działania, które mogłoby wprowadzić w błąd innych użytkowników drogi, ani pogorszenie się bezpośredniej kontroli kierowcy nad pojazdem, jakie mogłoby zostać zauważone przez kierowcę lub innego użytkownika drogi.
- 6.4.2.3. Bezpośrednia kontrola kierowcy nad pojazdem dokonuje się przy pomocy na przykład sterowania, hamowania lub kontrolowania prędkości obrotowej silnika.
- 6.5. *Wymagania dotyczące szerokopasmowych zakłóceń elektromagnetycznych wytwarzanych przez podzespoły elektryczne/elektroniczne.*
- 6.5.1. Metoda pomiaru
- Promieniowanie elektromagnetyczne wytwarzane przez PZE reprezentatywny dla swojego typu będzie mierzone metodą określoną w załączniku IX.
- 6.5.2. Szerokopasmowe granice odniesienia dla PZE
- 6.5.2.1. Jeżeli pomiarów dokonuje się metodą określoną w załączniku IX, odniesienia promieniowania wynoszą 64–54 dB mikrowolt/m (1 600–500 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 30–75 MHz, przy czym granica ta maleje logarytmicznie (liniowo) przy częstotliwościach powyżej 30 MHz, oraz 54–65 dB mikrowolt/m (500–1 800 mikrowolt/m) w paśmie 75–400 MHz, przy czym granica ta wzrasta logarytmicznie (liniowo) przy częstotliwościach powyżej 75 MHz jak pokazano w dodatku 5 do niniejszego załącznika. W paśmie częstotliwości 400–1 000 MHz granica pozostaje na stałym poziomie 65 dB mikrowolt/m (1 800 mikrowolt/m).
- 6.5.2.2. Dla PZE reprezentatywnego dla swojego typu, mierzone wartości wyrażone w dB mikrowolt/m (mikrowolt/m) kształtują się przynajmniej 2,0 dB (20 %) poniżej granic odniesienia.
- 6.6. *Wymagania dotyczące wąskopasmowych zakłóceń elektromagnetycznych powodowanych przez podzespoły elektryczne/elektroniczne*
- 6.6.1. Metoda pomiaru
- Promieniowanie elektromagnetyczne wytwarzane przez PZE reprezentatywny dla swojego typu będzie mierzone metodą określoną w załączniku X.
- 6.6.2. Wąskopasmowe granice odniesienia dla PZE
- 6.6.2.1. Jeżeli pomiarów dokonuje się metodą określoną w załączniku X, odniesienia promieniowania wynoszą 54–44 dB mikrowolt/m (500–160 mikrowolt/m) w paśmie częstotliwości 30–75 MHz, przy czym granica ta maleje logarytmicznie (liniowo) przy częstotliwościach powyżej 30 MHz, oraz 44–55 dB mikrowolt/m (160–560 mikrowolt/m) w paśmie 75–400 MHz, przy czym granica ta wzrasta logarytmicznie (liniowo) przy częstotliwościach powyżej 75 MHz, jak pokazano w dodatku 6 do niniejszego załącznika. W paśmie częstotliwości 400–1 000 MHz granica pozostaje na stałym poziomie 55 dB mikrowolt/m (560 mikrowolt/m).
- 6.6.2.2. Dla PZE reprezentatywnego dla swojego typu, mierzone wartości wyrażone w dB mikrowolt/m (mikrowolt/m) kształtują się przynajmniej 2,0 dB (20 %) poniżej granic odniesienia.
- 6.7. *Wymagania dotyczące odporności podzespołów elektrycznych/elektronicznych na promieniowanie elektromagnetyczne*
- 6.7.1. Metoda(-y) badania
- Odporność PZE reprezentatywnego dla swojego typu na promieniowanie elektromagnetyczne jest badana metodą(-ami) wybranymi spośród metod określonych w załączniku XI.

- 6.7.2. Granice odniesienia odporności podzespołów elektrycznych/elektronicznych
- 6.7.2.1. Jeżeli badania wykonywane są metodą określoną w załączniku XI, badawcze poziomy odniesienia odporności wynoszą 48 V/m dla metody badania wykorzystującej linię paskową 150 mm, 12 V/m dla metody badania wykorzystującej linię paskową 800 mm, 60 V/m dla metody badania wykorzystującej komorę TEM (*Transverse Electromagnetic Mode*), 48 mA dla metody badania wykorzystującej duży impuls prądu (BCI) oraz 24 V/m dla metody badania wykorzystującej pole jednorodne.
- 6.7.2.2. Dla PZE reprezentatywnego dla swojego typu, przy natężeniu pola lub prądu wyrażonego w odpowiednich jednostkach linearnych przekraczającym o 25 % granicę odniesienia, PZE nie będzie wykazywał żadnego wadliwego funkcjonowania mogącego spowodować pogorszenie się działania, które mogłoby wprowadzić w błąd innych użytkowników drogi, ani żadnego pogorszenia się bezpośredniej kontroli kierowcy nad pojazdem wyposażonym w układ, jakie mogłoby zostać zauważone przez kierowcę lub innego użytkownika drogi.
7. ZGODNOŚĆ PRODUKCJI
- 7.1. Zgodność produkcji w odniesieniu do kompatybilności elektromagnetycznej pojazdu lub części lub oddzielnego zespołu technicznego kontroluje się na podstawie danych zawartych w świadectwie(-ach) homologacji typu WE przedstawionych odpowiednio w załączniku IV i/lub załączniku V.
- 7.2. Jeżeli weryfikuje się zgodność pojazdu, części lub oddzielnego zespołu technicznego wybranych z serii, produkcja zostanie uznana za zgodną z wymaganiami niniejszej dyrektywy odnośnie do emisji promieniowania szerokopasmowego i emisji promieniowania wąskopasmowego, jeżeli mierzone poziomy nie przekraczają granic odniesienia określonych (odpowiednio) w pkt 6.2.2.1, 6.2.2.2, 6.3.2.1 i 6.3.2.2 o więcej niż 2 dB (25 %).
- 7.3. Jeżeli weryfikuje się zgodność pojazdu, części lub oddzielnego zespołu technicznego wybranych z serii, produkcja zostanie uznana za zgodną z wymaganiami niniejszej dyrektywy w odniesieniu do odporności na promieniowanie elektromagnetyczne, jeżeli pojazd, część lub oddzielny zespół techniczny nie wykazują żadnego pogorszenia w stosunku do bezpośredniej kontroli nad pojazdem, które może zostać zauważone przez kierowcę lub innego użytkownika drogi, kiedy pojazd, część lub oddzielny zespół techniczny znajduje się w stanie określonym w załączniku VIII pkt 4 oraz jest poddana natężeniu pola wyrażonemu w V/m w wysokości do 80 % granic odniesienia określonych w pkt 6.4.2.1 niniejszego załącznika.
8. WYJĄTKI
- 8.1. Jeżeli układ lub PZE nie zawiera elektronicznego oscylatora o częstotliwości roboczej przekraczającej 9 kHz, zostanie on uznany za zgodny z pkt 6.3.2 lub 6.6.2 niniejszego załącznika oraz z załącznikami VII i X.
- 8.2. Pojazdy nie posiadające układów lub podzespołów elektrycznych/elektronicznych zaangażowanych w bezpośrednie sterowanie pojazdem nie muszą być poddawane badaniom na odporność i zostaną uznane za zgodne z pkt 6.4 niniejszego załącznika oraz z załącznikiem VIII.
- 8.3. PZE, które nie są zaangażowane w bezpośrednie sterowanie pojazdem nie muszą być poddawane badaniom na odporność i zostaną uznane za zgodne z pkt 6.7 niniejszego załącznika oraz z załącznikiem XI.
- 8.4. *Wyładowania elektrostatyczne*
- W przypadku pojazdów wyposażonych w opony, nadwozie/podwozie pojazdu można uznać za strukturę izolowaną elektrycznie. Znaczne siły elektrostatyczne w stosunku do zewnętrznego otoczenia pojazdu występują jedynie w momencie wejścia lub wyjścia z pojazdu. Ponieważ w tych momentach pojazd jest nieruchomy, żadne badania do celu homologacji typu na wyładowania elektrostatyczne nie są konieczne.
- 8.5. *Prześciowe zjawiska przewodności*
- Ponieważ w czasie normalnej jazdy nie ma z pojazdem żadnych zewnętrznych połączeń elektrycznych, w stosunku do otoczenia zewnętrznego nie są wytwarzane żadne przejściowe zjawiska przewodności. Odpowiedzialność za zapewnienie, iż urządzenia są w stanie tolerować przejściowe zjawiska przewodności wewnątrz pojazdu, na przykład spowodowane zmianą ładunku i interakcją między układami, spoczywa na producencie. Żadne badania do celu homologacji typu na przejściowe zjawiska przewodności nie są konieczne.

Dodatek 1

Granice odniesienia dla promieniowania szerokopasmowego

Odległość między anteną a pojazdem: 10 m

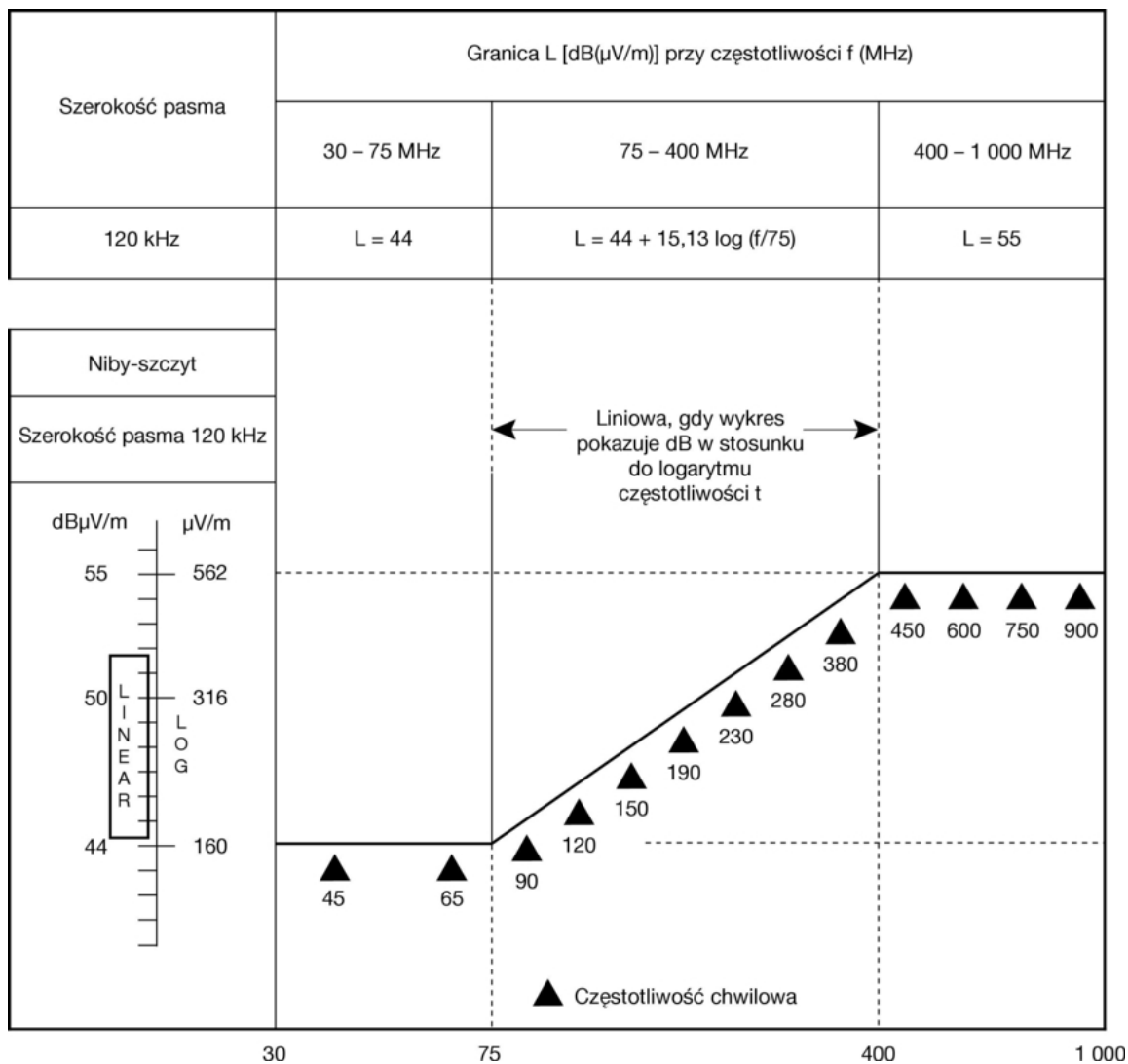
Częstotliwość — MHz — logarytmiczna

Zob. załącznik I pkt 6.2.2.1

Dodatek 2

Granice odniesienia dla promieniowania szerokopasmowego

Odległość między anteną a pojazdem: 3 m

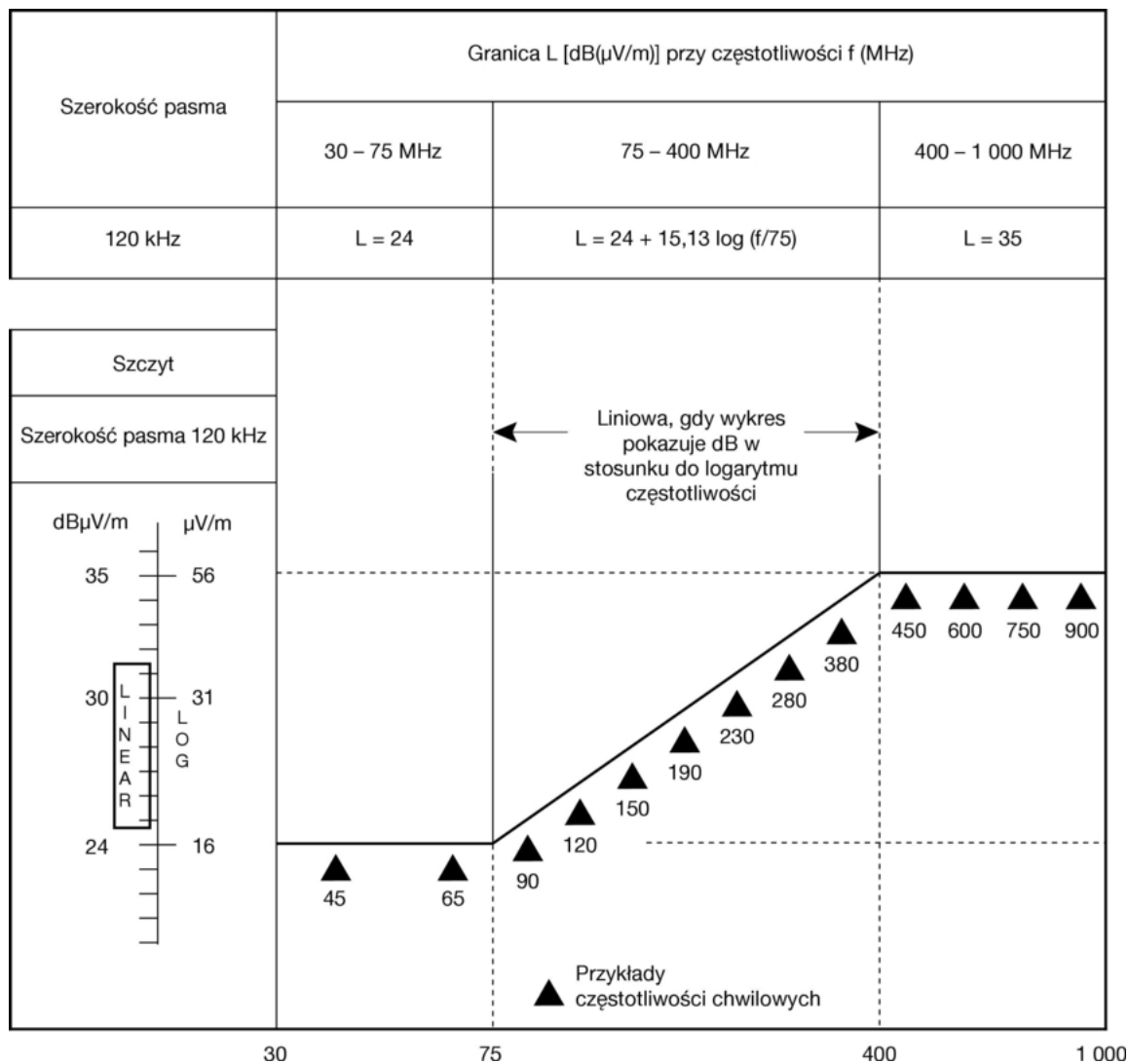
Częstotliwość — MHz — logarytmiczna

Zob. załącznik I pkt 6.2.2.2

Dodatek 3

Granice odniesienia dla promieniowania wąskopasmowego

Odległość między anteną a pojazdem: 10 m

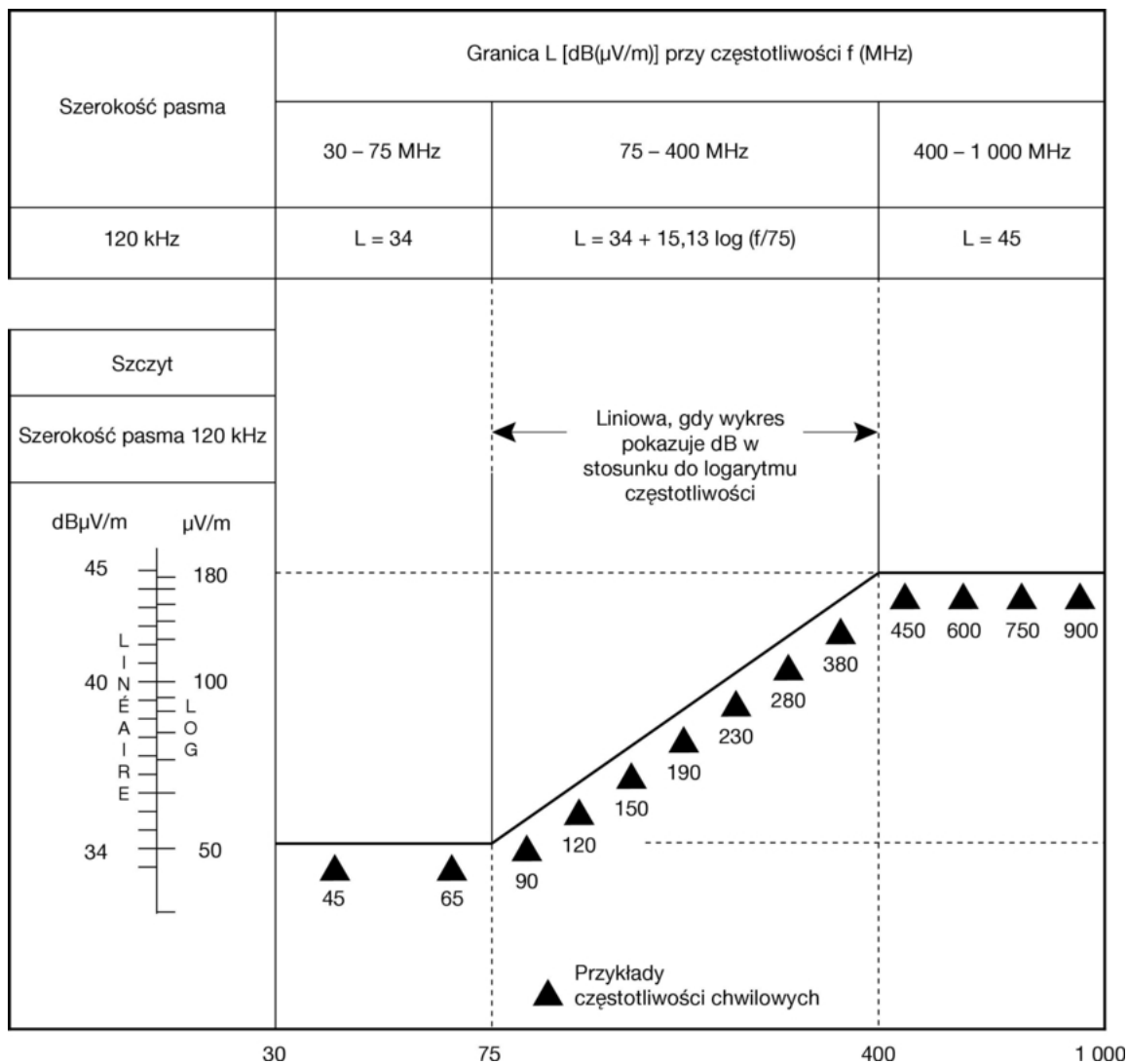
Częstotliwość — MHz — logarytmiczna

Zob. załącznik I pkt 6.3.2.1

Dodatek 4

Granice odniesienia dla promieniowania wąskopasmowego

Odległość między anteną a pojazdem: 3 m

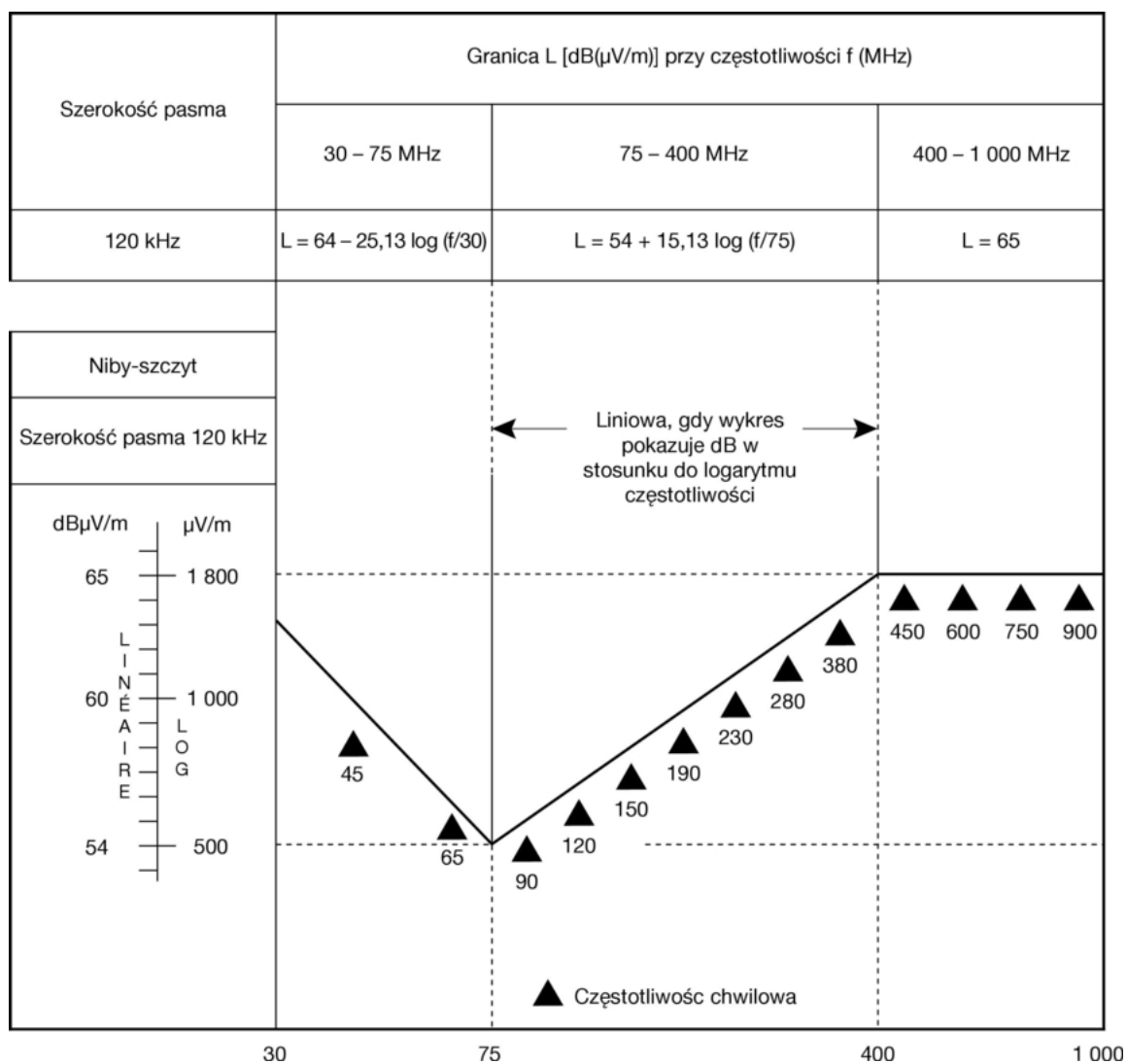

Częstotliwość — MHz — logarytmiczna

Zob. załącznik I pkt 6.3.2.2

Dodatek 5

Granice odniesienia dla promieniowania szerokopasmowego podzespołu elektrycznego/elektronicznego

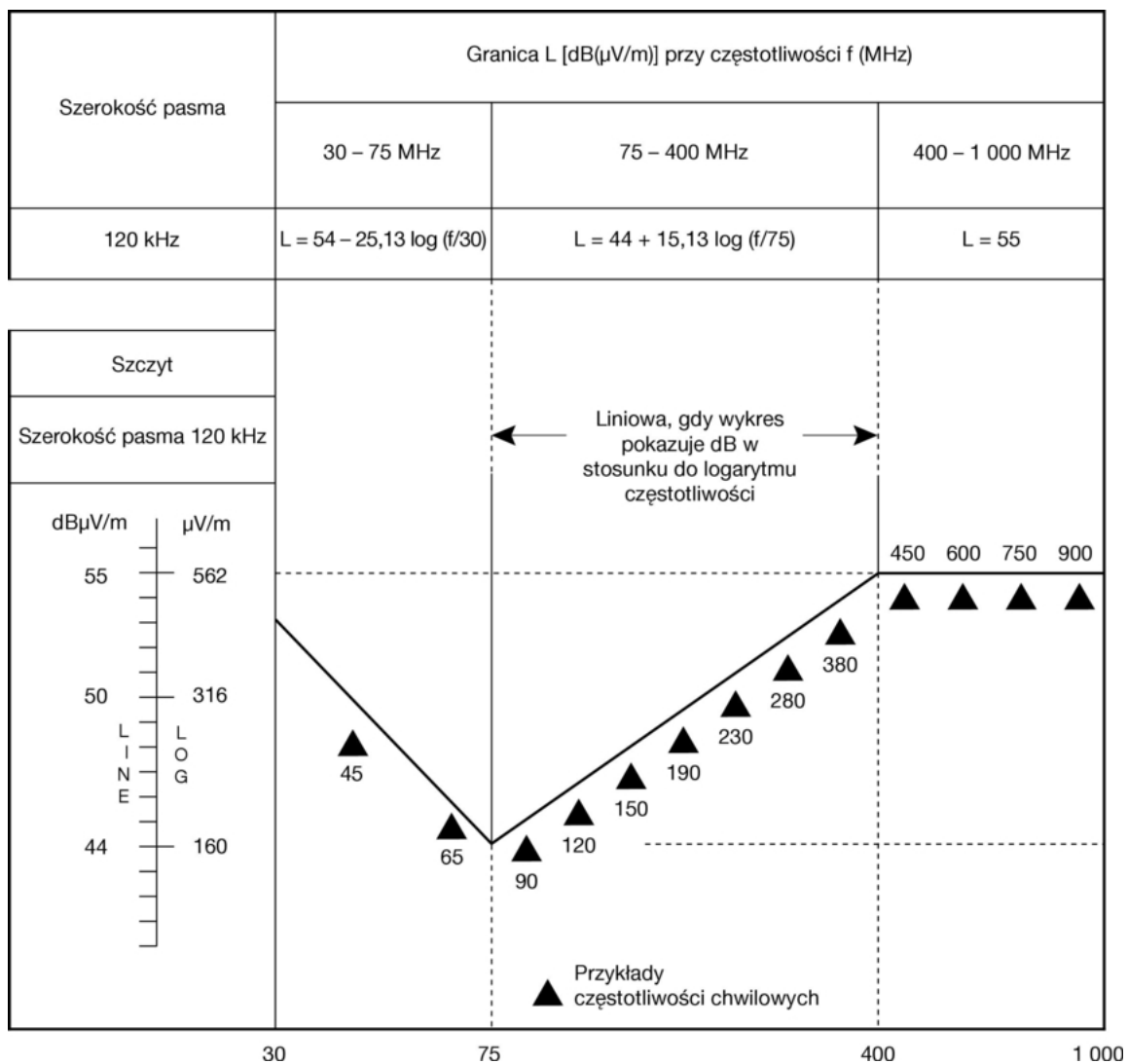

Częstotliwość — MHz — logarytmiczna

Zob. załącznik I pkt 6.5.2.1

Dodatek 6

Granice odniesienia dla promieniowania wąskopasmowego podzespołu elektryczno/elektronicznego

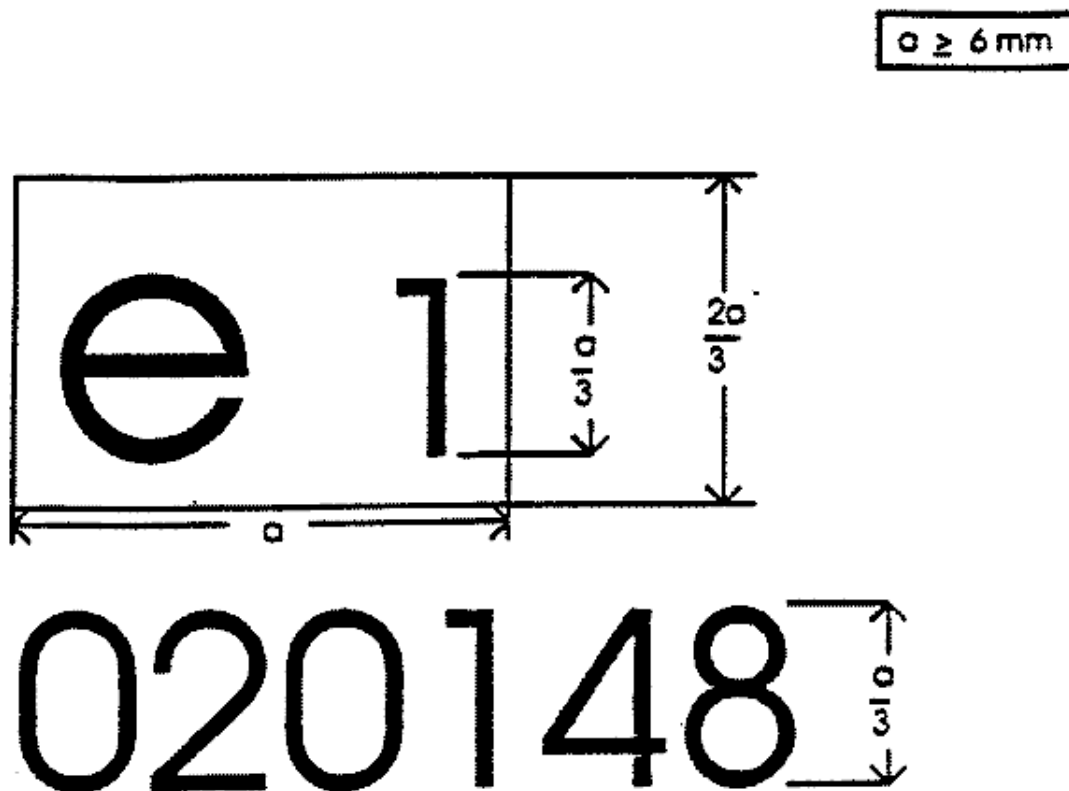

Częstotliwość — MHz — logarytmiczna

Zob. załącznik I pkt 6.6.2.1

Dodatek 7

Przykład znaku homologacji typu WE

PZE posiadający powyższy znak homologacji typu WE jest urządzeniem zatwierdzonym w Niemczech (e1) na podstawie podstawowego numeru homologacji 0148. Pierwsze dwie cyfry (02) wskazują, że urządzenie spełnia wymogi dyrektywy 75/322/WE, zmienionej dyrektywą 2000/2/WE.

Podane cyfry są jedynie przykładowe.

ZAŁĄCZNIK II

Dokument informacyjny nr ... zgodnie z załącznikiem I do dyrektywy 2003/37/WE odnoszącej się do homologacji typu WE ciągnika rolniczego lub leśnego pod względem kompatybilności elektromagnetycznej (dyrektywa 2009/64/WE)

Jeśli ma to zastosowanie, należy dostarczyć, w trzech egzemplarzach, wraz ze spisem treści, następujące informacje. Rysunki w odpowiedniej skali, dostatecznie szczegółowe, należy dostarczać w formacie A4 lub w skrószycie formatu A4.

Fotografie, jeśli zostały załączone, muszą być dostatecznie szczegółowe. Jeżeli układy, części lub oddzielne zespoły techniczne są sterowane elektronicznie, przedstawia się informacje dotyczące ich działania.

0. Ogólne
- 0.1. Marka(-i) (znak handlowy zarejestrowany przez producenta):
- 0.2. Typ (podać wszystkie warianty i wersje):
- 0.3. Sposoby identyfikacji typu, jeżeli oznaczono na silniku:
 - 0.3.1. Tabliczka producenta (położenie i sposób mocowania):
- 0.4. Kategoria pojazdu:
- 0.5. Nazwa i adres producenta:
- 0.8. Nazwa(-y) i adres(-y) zakładu(-ów) montażu:
1. Ogólne właściwości konstrukcyjne pojazdu

Fotografia(-e) i/lub rysunki reprezentatywnego pojazdu:
- 1.2. Położenie i układ silnika:
3. Silnik
 - 3.1.2. Typ oraz nazwa handlowa silnika macierzystego (oznaczone na silniku lub inne sposoby identyfikacji):
 - 3.1.4. Nazwa i adres producenta:
 - 3.1.6. Zasada działania:
 - zapłon iskrowy/zapłon samoczynny ⁽¹⁾
 - wtrysk bezpośredni/pośredni ⁽¹⁾
 - cztero-/dwu suwowy ⁽¹⁾
 - 3.2.1.6. Liczba i układ cylindrów:
 - 3.2.1.9. Maksymalny moment obrotowy: ... min⁻¹
 - 3.2.3. Zasilanie paliwem:
 - 3.2.3.1. Pompa paliwowa:

Ciśnienie ⁽²⁾ lub wykres charakterystyki ... kPa
 - 3.2.3.2. Układ wtrysku:
 - 3.2.4.2.1. Opis układu:

- 3.2.5. Układ elektronicznego sterowania:
 - Opis układu:
- 3.11. Układ elektryczny:
 - 3.11.1. Napięcie znamionowe ..., plus/minus połączony z masą ⁽¹⁾:
 - 3.11.2. Prądnicą:
 - 3.11.2.1. Typ:
 - 3.11.2.2. Moc znamionowa: VA
- 4. Układ napędowy
 - 4.2. Typ (mechaniczny, hydrauliczny, elektryczny itp.):
 - 4.2.1. Krótki opis części składowych elektrycznych/elektronicznych (jeżeli występują):
 - 6. Zawieszenie (jeżeli występuje)
 - 6.2.2. Krótki opis części składowych elektrycznych/elektronicznych (jeżeli występują):
- 7. Układ kierowniczy
 - 7.2.2.1. Krótki opis części składowych elektrycznych/elektronicznych (jeżeli występują):
 - 7.2.6. Zakres i metody regulacji, jeżeli występują, położenia kierownicy:
- 8. Hamulce
 - 8.5. W przypadku ciągników z układami przeciwblokującymi, opis działania układu (łącznie z częściami elektronicznymi), blokowy schemat połączeń elektrycznych, schemat obwodu hydraulicznego lub pneumatycznego:
- 9. Pole widzenia, szyby, wycieraczki szyby przedniej i lusterko wsteczne
 - 9.2. Szyby:
 - 9.2.3.4. Krótki opis części składowych elektrycznych/elektronicznych (jeżeli istnieją) mechanizmu podnoszenia bocznych szyb:
 - 9.3. Wycieraczki szyby przedniej:
 - Opis techniczny:
- 9.4. Lusterko(-a) wsteczne (położenie każdego lusterka):
 - 9.4.6. Krótki opis części składowych elektrycznych/elektronicznych (jeżeli istnieją) układu regulacji:
- 9.5. Odszranianie i odmgławianie:
 - 9.5.1. Opis techniczny:
- 10. Konstrukcje zabezpieczające przed przewróceniem, ochrona przed warunkami atmosferycznymi, siedzenia, skrzynie ładunkowe
 - 10.3. Siedzenia i podnóżki:
 - 10.3.1.4. Położenie i główne właściwości:
 - 10.3.1.5. Układ regulacji:
 - 10.3.1.6. Przemieszczanie i blokowanie:

- 10.5. Tłumienie zakłóceń radioelektrycznych:
- 10.5.1. Opis i rysunki/fotografie kształtu i zastosowanych materiałów części nadwozia tworzących komorę silnikową oraz przyległe do niej części przedziału pasażerskiego:
- 10.5.2. Rysunki lub fotografie przedstawiające położenie części metalowych mieszczących się w komorze silnikowej (np. elementy układu ogrzewania, koło zapasowe, filtr powietrza, mechanizm kierowniczy itd.):
- 10.5.3. Tabela oraz rysunki elementów tłumiących zakłócenia radioelektryczne:
- 10.5.4. Szczegóły dotyczące wartości znamionowej oporności układu oraz, w przypadku opornościowych przewodów zapłonowych, ich znamionowej oporności na metr bieżący:
- 11. Urządzenia oświetleniowe i sygnalizacji świetlnej
- 11.3. Krótki opis części składowych elektrycznych/elektronicznych innych niż światła (jeżeli występują):
- 12. Różne
- 12.8. Krótki opis urządzeń elektronicznych sterujących i kontrolujących pracę narzędzi montowanych na ciągniku lub ciągnionych:

(¹) Niepotrzebne skreślić.

(²) Podać tolerancję.

Dodatek 1

Charakterystyka pojazdu wybranego jako reprezentanta typu

Styl nadwozia:

Przystosowany do ruchu lewo- czy prawostronnego:

Rozstaw osi:

Opcje części:

Dodatek 2

Odpowiednie sprawozdania z badania (badań) przedstawione przez producenta lub zatwierdzone/uznane laboratoria do celów sporządzenia świadectwa homologacji typu WE.

ZAŁĄCZNIK III

**Dokument informacyjny nr ... dotyczący homologacji typu WE podzespołów
elektrycznych/elektronicznych (PZE) w odniesieniu do kompatybilności elektromagnetycznej
(dyrektywa 2009/64/WE)**

Następujące informacje należy przedstawić w trzech egzemplarzach i należy je opatrzyć spisem treści. Wszystkie rysunki należy przedstawić w odpowiedniej skali i wystarczającej szczegółowości na dokumentach formatu A4 lub w folderze formatu A4. Ewentualne fotografie muszą przedstawiać wystarczające szczegóły.

Jeżeli układy lub oddzielne zespoły techniczne są wyposażone w elektroniczne urządzenia sterowania, należy przedstawić informacje na temat ich parametrów.

0. PRZEPISY OGÓLNE
- 0.1. Marka (nazwa handlowa producenta):
- 0.2. Typ i ogólny opis handlowy:
- 0.5. Nazwa i adres producenta:
- 0.7. W przypadku części i oddzielnych zespołów technicznych — położenie i sposób mocowania znaku homologacji typu WE:
- 0.8. Adres(-y) montowni:
1. NINIEJSZY PODZESPÓŁ ELEKTRYCZNY/ELEKTRONICZNY JEST ZATWIERDZANY JAKO CZĘŚĆ/ODDZIELNY ZESPÓŁ TECHNICZNY ⁽¹⁾
2. OGRANICZENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA I WARUNKI INSTALOWANIA:

⁽¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

Dodatek 1

Charakterystyka podzespołu elektrycznego/elektronicznego wybranego jako reprezentanta typu:

Dodatek 2

Odpowiednie sprawozdania z badania (badań) przedstawione przez producenta lub zatwierdzone/uznane laboratoria do celów sporządzenia świadectwa homologacji typu WE.

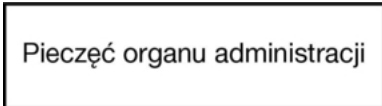
ZAŁĄCZNIK IV

WZÓR

(maksymalny format: A4 (210 × 297 mm))

ŚWIADECTWO HOMOLOGACJI TYPU WE

„POJAZD”

Pieczęć organu administracji

Komunikat dotyczący:

- homologacji typu WE ⁽¹⁾
- rozszerzenia homologacji typu WE ⁽¹⁾
- odmowy typu homologacji WE ⁽¹⁾
- cofnięcia typu homologacji WE ⁽¹⁾

typu pojazdu w odniesieniu do dyrektywy 2009/64/WE.

Numer homologacji typu WE:

Powód rozszerzenia:

SEKCJA I

- 0.1. Marka (znak fabryczny producenta):
- 0.2. Typ i ogólny opis handlowy:
- 0.3. Sposób identyfikacji typu, o ile oznakowany jest na pojeździe ⁽¹⁾ ⁽²⁾:
- 0.3.1. Położenie tego oznakowania:
- 0.4. Pojazd:
- 0.5. Nazwa i adres producenta:
- 0.8. Adres(-y) montowni:

SEKCJA II

1. Informacje dodatkowe: zob. dodatek
2. Placówka techniczna odpowiedzialna za przeprowadzenie badań:
3. Data sprawozdania z badań:
4. Numer sprawozdania z badań:
5. Uwagi: zob. dodatek
6. Miejsce:
7. Data:
8. Podpis:
9. Załączony wykaz do zestawu informacji wniesiony na żądanie organu udzielającego homologacji

⁽¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

⁽²⁾ Jeżeli środek identyfikacji typu zawiera znaki, które nie mają związku z opisem typu pojazdu, części lub oddzielnego zespołu technicznego, którego dotyczy niniejsze świadectwo homologacji typu, będą one przedstawione w dokumentacji symbolem: „?” (na przykład AB-C??123??).

Dodatek do świadectwa homologacji typu WE nr ... dotyczący homologacji typu pojazdu w odniesieniu do dyrektywy 2009/64/WE

1. Informacje dodatkowe
 - 1.1. Urządzenia specjalne do celów załącznika VI do niniejszej dyrektywy: (na przykład)
 - 1.2. Napięcie znamionowe układu elektrycznego: ... V plus/minus połączony z masą
 - 1.3. Rodzaj nadwozia:
 - 1.4. Wykaz układów elektronicznych zainstalowanych w badanym(-ych) pojeździe(pojazdach) bez ograniczenia do pozycji wymienionych w dokumencie informacyjnym (zob. dodatek 1 do załącznika II):
 - 1.5. Zatwierdzone/uznane laboratorium (do celów niniejszej dyrektywy) odpowiedzialne za prowadzenie badań:
 5. Uwagi:

(na przykład dotyczy pojazdów przystosowanych do ruchu lewo- i prawostronnego)
-

ZAŁĄCZNIK V

WZÓR

(maksymalny format: A4 (210 × 297 mm))

ŚWIADECTWO HOMOLOGACJI TYPU WE

„PZE”

Pieczęć organu administracji

Komunikat dotyczący:

- homologacji typu WE ⁽¹⁾
- rozszerzenia typu homologacji WE ⁽¹⁾
- odmowy udzielenia typu homologacji WE ⁽¹⁾
- cofnięcia typu homologacji WE ⁽¹⁾

typu części/oddzielnego zespołu technicznego ⁽¹⁾ w odniesieniu do dyrektywy 2009/64/WE.

Numer homologacji typu WE:

Powód rozszerzenia:

SEKCJA I

- 0.1. Marka (znak fabryczny producenta):
- 0.2. Typ i ogólny opis handlowy:
- 0.3. Sposób identyfikacji typu, o ile oznakowany jest na pojeździe/części/oddzielnym zespole technicznym ⁽¹⁾ ⁽²⁾:
- 0.3.1. Położenie tego oznakowania:
- 0.4. Pojazd:
- 0.5. Nazwa i adres producenta:
- 0.7. W przypadku części i oddzielnych zespołów technicznych położenie i sposób mocowania znaku homologacji typu WE:
- 0.8. Adres(-y) montowni:

SEKCJA II

1. Informacje dodatkowe: zob. dodatek
2. Placówka techniczna odpowiedzialna za przeprowadzenie badań:
3. Data sprawozdania z badań:
4. Numer sprawozdania z badań:
5. Uwagi: zob. dodatek
6. Miejsce:
7. Data:
8. Podpis:
9. Załączony wykaz do zestawu informacji wniesiony na żądanie organu udzielającego homologacji.

⁽¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

⁽²⁾ Jeżeli środek identyfikacji typu zawiera znaki, które nie mają związku z opisem typu pojazdu, elementu konstrukcyjnego lub oddzielnego zespołu technicznego, którego dotyczy niniejsze świadectwo homologacji typu, będą one przedstawiane w dokumentacji symbolem: „?” (na przykład ABC??123??).

Dodatek do świadectwa homologacji typu WE nr ... dotyczący homologacji typu podzespołu elektrycznego/elektronicznego w odniesieniu do dyrektywy 2009/64/WE

1. Informacje dodatkowe:
 - 1.1. Napięcie znamionowe układu elektrycznego: ... V
 - 1.2. Niniejszy PZE można stosować w każdym typie pojazdu przy następujących ograniczeniach.
 - 1.2.1. Ewentualne uwarunkowania instalacji:
 - 1.3. Niniejszy PZE można stosować jedynie w następujących typach pojazdów:
 - 1.3.1. Ewentualne uwarunkowania instalacji:
 - 1.4. Wykorzystana(-e) metoda(-y) badawcze oraz badane zakresy częstotliwości w celu określenia odporności były następujące: (proszę określić dokładną stosowaną metodę z załącznika XI)
 - 1.5. Zatwierdzone/uznane laboratorium (do celów niniejszej dyrektywy) odpowiedzialne za przeprowadzenie badań.
 5. Uwagi:
-

ZAŁĄCZNIK VI

**METODA POMIARU WYPROMIENIOWANEJ SZEROKOPASMOWEJ EMISJI ELEKTROMAGNETYCZNEJ
Z POJAZDÓW****1. PRZEPISY OGÓLNE**

1.1. Metoda badawcza scharakteryzowana w niniejszym załączniku jest stosowana wyłącznie do pojazdów.

1.2. *Aparatura pomiarowa*

Urządzenia pomiarowe powinny spełniać wymogi publikacji nr 16–1 (93) Międzynarodowego Specjalnego Komitetu ds. Zakłóceń Radioelektrycznych (CISPR).

Do pomiaru szerokopasmowych emisji elektromagnetycznych w ramach niniejszego załącznika stosowany jest detektor niby-szczytowy, lub w przypadku użycia detektora szczytowego, zostanie wprowadzony współczynnik korygujący w zależności od częstotliwości impulsów iskry.

1.3. *Metoda badawcza*

Celem niniejszego badania jest dokonanie pomiaru szerokopasmowego promieniowania elektromagnetycznego emitowanego przez systemy z zapłonem iskrowym oraz przez silniki elektryczne (trakcyjne silniki elektryczne, silniki systemów grzejnych i odmrażających, pompy paliwowe, pompy wodne itd.) stanowiące stałe wyposażenie pojazdu.

Dopuszczalne są dwie alternatywne odległości anteny wzorcowej: 10 m lub 3 m od pojazdu. W każdym przypadku spełnione powinny być wymogi pkt 3.

2. PRZEDSTAWIENIE WYNIKÓW

Wyniki pomiarów są wyrażone w dB mikrowolt/m (mikrowolt/m) dla szerokości pasma 120 kHz. Jeżeli rzeczywista szerokość pasma B (wyrażona w kHz) aparatury pomiarowej jest inna niż 120 kHz, odczyty w mikrowolt/m należy przeliczyć na szerokość pasma 120 kHz, mnożąc je przez współczynnik 120/B.

3. MIEJSCE POMIARU

3.1. Plac badań powinien być równym, pustym obszarem, wolnym od powierzchni odbijających fale elektromagnetyczne w promieniu przynajmniej 30 m, mierząc od punktu w połowie drogi między pojazdem i anteną (zob. rysunek 1 w dodatku 1).

3.2. Zestaw pomiarowy, pomieszczenie badawcze lub pojazd, w którym mieści się zestaw pomiarowy może znajdować się na placu badań, jednakże wyłącznie w dozwolonym rejonie pokazanym na rysunku 1 w dodatku 1.

Na obszarze badań mogą znajdować się inne anteny pomiarowe w minimalnej odległości 10 m zarówno od anteny odbiorczej jak i od badanego pojazdu, pod warunkiem możliwości wykazania, iż nie będzie to miało wpływu na wyniki badania.

3.3. Można korzystać z zamkniętych pomieszczeń badawczych, jeżeli możliwe jest wykazanie korelacji między zamkniętym pomieszczeniem badawczym i placem na otwartym powietrzu. Zamknięte pomieszczenia badawcze nie muszą spełniać wymogów wymiarowych podanych na rysunku 1 w dodatku 1, poza odległością między anteną i pojazdem oraz wysokością anteny. Nie trzeba również sprawdzać emisji zewnętrznych przed lub po badaniu, jak wspomniano w pkt 3.4.

3.4. *Otoczenie*

Aby zapewnić, iż nie będzie występować żaden pochodzący z zewnątrz szum lub sygnał o natężeniu mającym istotny wpływ na pomiar, pomiaru należy dokonać przed i po głównym badaniu. Jeżeli pojazd jest obecny w trakcie pomiarów warunków zewnętrznych konieczne jest zapewnienie, że wszelkie emisje z pojazdu nie wywrą znaczącego wpływu na pomiary warunków zewnętrznych, na przykład poprzez usunięcie pojazdu z pola badań, wyjęcia kluczyka zapłonu lub odłączenie akumulatora. W obu pomiarach pochodzący z zewnątrz szum lub sygnał powinien mieć natężenie przynajmniej o 10 dB poniżej granic zakłóceń podanych (odpowiednio) w pkt 6.2.2.1 lub 6.2.2.2 załącznika I, z wyjątkiem zamierzonych wąskopasmowych transmisji zewnętrznych.

4. STAN POJAZDU W TRAKCIE BADAŃ

4.1. Silnik

Silnik powinien pracować przy normalnej temperaturze roboczej na biegu jałowym. Jeżeli z powodów praktycznych nie można tego zrealizować, można wprowadzić warunki alternatywne uzgodnione między producentem i organem udzielającym homologacji.

Należy zadbać o to, aby mechanizm ustalający prędkość nie wywierał wpływu na promieniowanie elektromagnetyczne. W trakcie każdego pomiaru silnik powinien działać następująco:

Typ silnika	Metoda pomiarów	
	Niby-szczyt	Szczyt
zapłon iskrowy	prędkość obrotowa silnika	prędkość obrotowa silnika
jeden cylinder	2 500 obr./min $\pm$ 10 %	2 500 obr./min $\pm$ 10 %
więcej niż jeden cylinder	1 500 obr./min $\pm$ 10 %	1 500 obr./min $\pm$ 10 %

4.2. Badań nie należy przeprowadzać w czasie deszczu lub innego opadu, na który narażony jest pojazd oraz w przeciągu 10 minut od ustania takiego opadu.

5. TYP, POZYCJA I UKIERUNKOWANIE ANTENY

5.1. Typ anteny

Można posłużyć się każdą anteną pod warunkiem, iż można ją znormalizować w stosunku do anteny odniesienia. Do kalibracji anteny można wykorzystać metodę opisaną w publikacji CISPR nr 12 wydanie 3 dodatek A.

5.2. Wysokość i odległość pomiaru

5.2.1. Wysokość

5.2.1.1. Badanie przy wysokości 10 m

Środek fazy anteny powinien znajdować się $3,00 \pm 0,05$ m powyżej płaszczyzny, na której spoczywa pojazd.

5.2.1.2. Badanie przy wysokości 3 m

Środek fazy anteny powinien znajdować się $1,80 \pm 0,05$ m powyżej płaszczyzny, na której spoczywa pojazd.

5.2.1.3. Żadna część żadnego odbiorczego elementu anteny nie może znajdować się bliżej niż 0,25 m do płaszczyzny, na której spoczywa pojazd.

5.2.2. Odległość pomiaru

5.2.2.1. Badanie przy 10 m

Odległość w poziomie od końca lub innego odpowiedniego punktu anteny, określonego w czasie procedury normalizacyjnej wspomnianej w pkt 5.1, do zewnętrznej powierzchni nadwozia pojazdu wynosi $10,0 \pm 0,2$ m.

5.2.2.2. Badanie przy 3 m

Odległość w poziomie od końca lub innego odpowiedniego punktu anteny, określonego w czasie procedury normalizacyjnej wspomnianej w pkt 5.1, do zewnętrznej powierzchni nadwozia pojazdu wynosi $3,0 \pm 0,05$ m.

5.2.2.3. Jeżeli badanie przeprowadzane jest w pomieszczeniu zamkniętym w celach ekranowania elektromagnetycznego częstotliwości radiowych, elementy odbiorcze anteny nie powinny znajdować się bliżej niż 1,0 m od wszelkich materiałów pochłaniających fale radiowe oraz nie bliżej niż 1,5 m od ścian tego pomieszczenia zamkniętego. Między anteną odbiorczą i pojazdem nie może znajdować się żaden materiał pochłaniający.

5.3. *Usytuowanie anteny w stosunku do pojazdu*

Antena powinna być umieszczana kolejno po lewej i prawej stronie pojazdu, równolegle do płaszczyzny symetrii podłużnej pojazdu oraz w linii z punktem środkowym silnika (zob. rysunek 1 w dodatku 1) oraz w linii prostej przechodzącej przez środek pojazdu wyznaczony jako punkt na osi głównej pojazdu, w połowie odcinka między środkami przedniej i tylnej osi pojazdu.

5.4. *Pozycja anteny*

Przy każdym punkcie pomiarowym odczyty należy pobierać zarówno przy poziomej, jak i pionowej polaryzacji anteny (zob. rysunek 2 w dodatku 1).

5.5. *Odczyty*

Należy pobrać maksymalnie cztery odczyty zgodnie z pkt 5.3 i 5.4 dla każdej częstotliwości sygnału jako odczyt charakterystyczny dla częstotliwości, przy której dokonano pomiarów.

6. CZĘSTOTLIWOŚCI

6.1. *Pomiary*

Pomiarów należy dokonać dla całego zakresu częstotliwości 30–1 000 MHz. W celu potwierdzenia spełnienia przez pojazd wymogów niniejszego załącznika, organ przeprowadzający badanie powinien zbadać do 13 częstotliwości w tym zakresie, na przykład 45, 65, 90, 120, 150, 190, 230, 280, 380, 450, 600, 750, 900 MHz. W przypadku, gdy w trakcie badania przekroczona zostanie granica, należy ustalić, iż było to związane z pojazdem, a nie promieniowaniem tła.

6.1.1. Granice dotyczą całego zakresu częstotliwości od 30 do 1 000 MHz.

6.1.2. Pomiarów można dokonywać przy pomocy detektora niby-szczytowego lub szczytowego. Granice podane w pkt 6.2 i 6.5 załącznika I dotyczą detektora niby-szczytowego. Jeżeli stosowany jest detektor szczytowy, należy dodać 38 dB na każdy 1 MHz szerokości pasma lub odjąć 22 dB na każdy 1 kHz szerokości pasma.

6.2. *Tolerancje*

Częstotliwość chwilowa (MHz)	Tolerancja (MHz)
45, 65, 90, 120, 150, 190 i 230	± 5
280, 380, 450, 600, 750 i 900	± 20

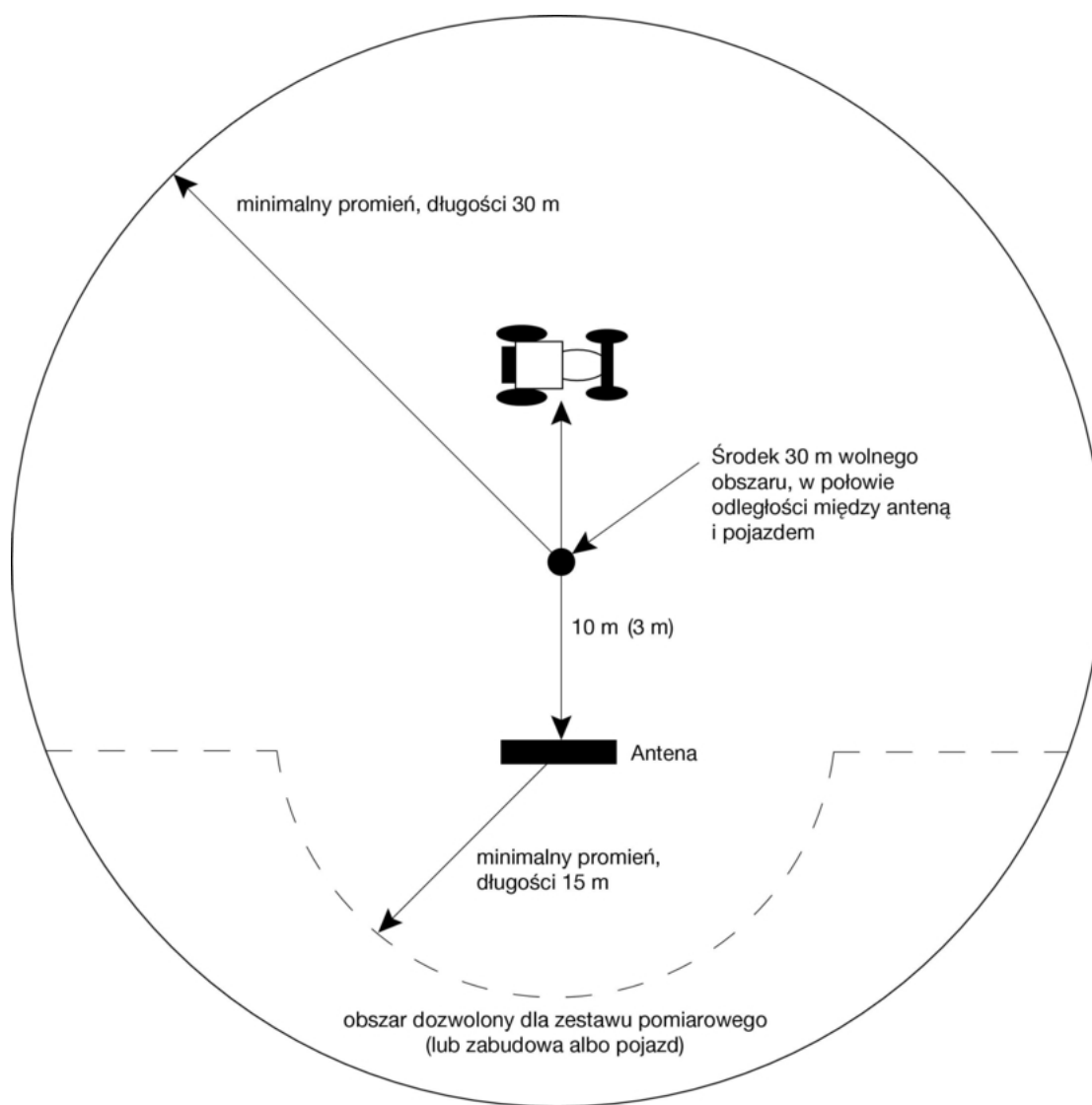
Podane tolerancje dotyczą wymienionych częstotliwości i mają na celu uniknięcie zakłóceń z transmisji przy lub około nominalnych częstotliwości sygnału w trakcie pomiaru.

Dodatek 1

Rysunek 1

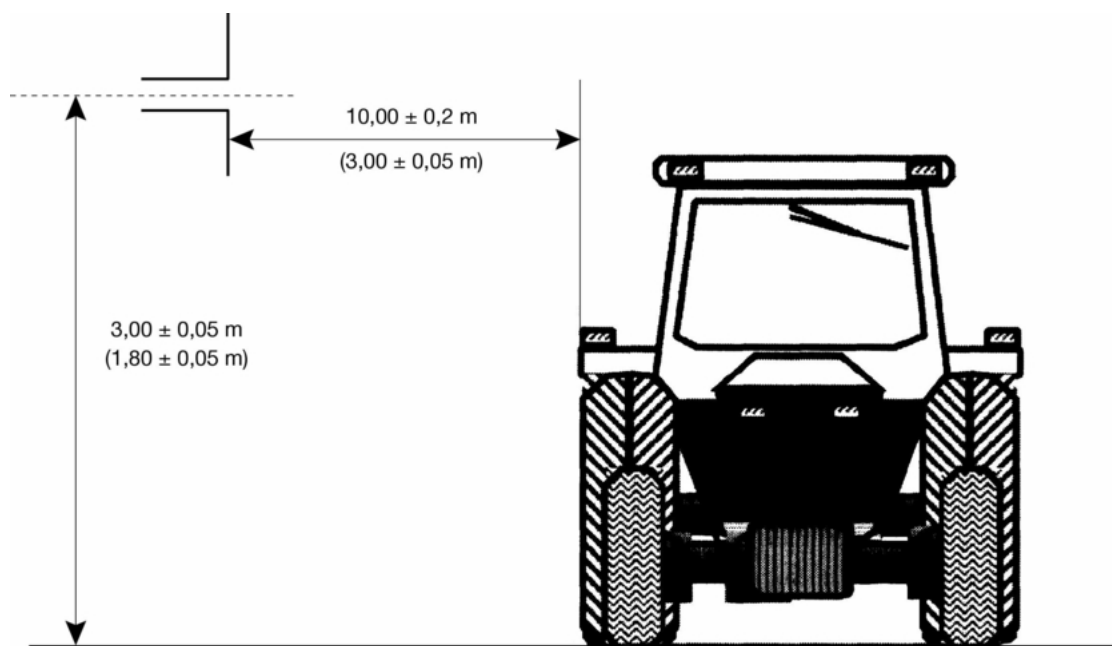
OBSZAR BADANIA CIĄGNIKA

(Obszar poziomy wolny od powierzchni odbijających fale elektromagnetyczne)

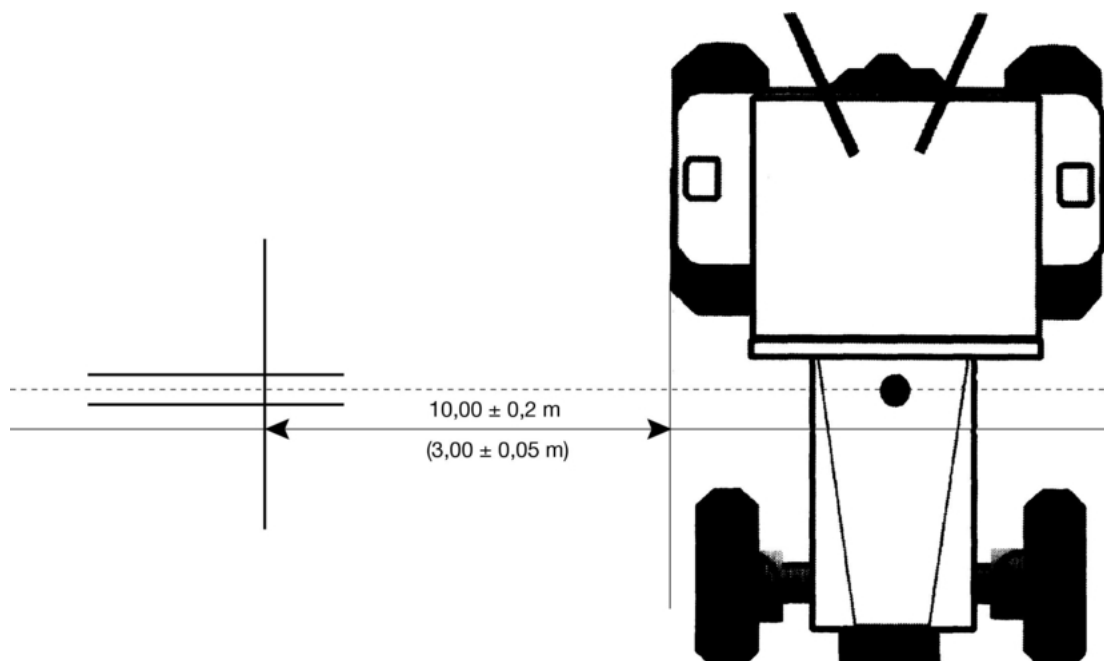
Rysunek 2

POŁOŻENIE ANTENY WZGLĘDEM CIĄGNIKA

Rzut pionowy

Antena dipolowa, w pozycji do pomiaru pionowego składnika promieniowania.

Rzut poziomy

Antena dipolowa, w pozycji do pomiaru poziomego pasma promieniowania"

ZAŁĄCZNIK VII

**METODA POMIARU WYPROMIENIOWANEJ WĄSKOPASMOWEJ EMISJI ELEKTROMAGNETYCZNEJ
Z POJAZDÓW**

1. PRZEPISY OGÓLNE

1.1. Metoda badawcza scharakteryzowana w niniejszym załączniku jest stosowana wyłącznie do pojazdów.

1.2. *Aparatura pomiarowa*

Urządzenia pomiarowe powinny spełniać wymogi publikacji nr 16-1 (93) Międzynarodowego Komitetu Specjalnego ds. Zakłóceń Radioelektrycznych (CISPR).

Do pomiaru wąskopasmowych emisji elektromagnetycznych w ramach niniejszego załącznika jest stosowany detektor wartości średnich lub detektor szczytowy.

1.3. *Metoda badania*

1.3.1. Niniejsze badanie ma na celu pomiar emisji wąskopasmowych, jakie mogą pochodzić od układów opartych na mikroprocesorach lub innego źródła promieniowania wąskopasmowego.

1.3.2. Na etapie wstępnym należy zmierzyć poziomy emisji pasma częstotliwości FM (88–108 MHz) przy radiowej antenie nadawczej pojazdu przy wykorzystaniu urządzeń określonych w pkt 1.2. Jeżeli poziom określony w pkt 6.3.2.4 załącznika I nie został przekroczony, pojazd zostaje uznany za spełniający wymogi niniejszego załącznika w stosunku do tego pasma częstotliwości i nie przeprowadza się pełnego badania.

1.3.3. Procedura pełnego badania dopuszcza dwie alternatywne odległości anteny: 10 m lub 3 m od pojazdu. W każdym przypadku powinny zostać spełnione wymogi ust. 3 niniejszego załącznika.

2. PRZEDSTAWIENIE WYNIKÓW

Wyniki pomiarów są wyrażone w dB mikrowolt/m (mikrowolt/m).

3. MIEJSCE POMIARU

3.1. Plac badań powinien być równym, pustym obszarem, wolnym od powierzchni odbijających fale elektromagnetyczne w promieniu przynajmniej 30 m mierząc od punktu w połowie drogi między pojazdem i anteną (zob. rysunek 1 w dodatku 1 do załącznika VI).

3.2. Zestaw pomiarowy, pomieszczenie badawcze lub pojazd, w którym mieści się zestaw pomiarowy może znajdować się na placu badań, jednakże wyłącznie w dozwolonym rejonie pokazanym na rysunek 1 w dodatku 1 do załącznika VI.

Na obszarze badawczym mogą znajdować się inne anteny pomiarowe w minimalnej odległości 10 m zarówno od anteny odbiorczej jak i od badanego pojazdu, pod warunkiem możliwości wykazania, iż nie ma to wpływu na wyniki badania.

3.3. Można korzystać z zamkniętych pomieszczeń badawczych, jeżeli możliwe jest wykazanie korelacji między zamkniętym pomieszczeniem badawczym i placem na otwartym powietrzu. Zamknięte pomieszczenia badawcze nie muszą spełniać wymogów wymiarowych na rysunku 1 w dodatku 1 do załącznika VI poza odległością między anteną i pojazdem oraz wysokością anteny. Nie trzeba również sprawdzać emisji zewnętrznych przed lub po badaniu, jak wspomniano w pkt 3.4 niniejszego załącznika.

3.4. *Otoczenie*

Aby zapewnić, iż nie będzie występować żaden pochodzący z zewnątrz szum lub sygnał o natężeniu mającym istotny wpływ na pomiar, pomiaru zewnętrznego należy dokonać przed i po głównym badaniu. Jeżeli pojazd jest obecny w trakcie pomiarów warunków zewnętrznych, konieczne będzie zapewnienie, że wszelkie emisje z pojazdu nie wywrą znaczącego wpływu na pomiary warunków zewnętrznych, na przykład poprzez usunięcie pojazdu z pola badania, wyjęcia kluczyka zapłonu lub odłączenie akumulatora. W obu pomiarach pochodzący z zewnątrz szum lub sygnał powinien mieć natężenie przynajmniej o 10 dB poniżej granic zakłóceń podanych (odpowiednio) w pkt 6.3.2.1 lub 6.3.2.2 załącznika I z wyjątkiem zamierzonych wąskopasmowych transmisji zewnętrznych.

4. STAN POJAZDU W TRAKCIE BADAŃ

- 4.1. Wszystkie układy elektroniczne pojazdu powinny być w normalnym trybie pracy przy stojącym pojeździe.
- 4.2. Zapłon powinien być włączony. Silnik nie powinien pracować.
- 4.3. Pomiarów nie należy przeprowadzać w czasie deszczu lub innego opadu, na który narażony jest pojazd oraz w przeciągu 10 minut od ustania takiego opadu.

5. TYP ANTENY, POZYCJA I UKIERUNKOWANIE

5.1. Typ anteny

Można posłużyć się każdą anteną pod warunkiem, iż można ją znormalizować w stosunku do anteny odniesienia. Do kalibracji anteny można wykorzystać metodę opisaną w publikacji CISPR nr 12 wydanie 3 dodatek A.

5.2. Wysokość i odległość pomiaru

5.2.1. Wysokość

5.2.1.1. Badanie przy 10 m

Środek fazy anteny powinien znajdować się $3,0 \pm 0,05$ m powyżej płaszczyzny, na której spoczywa pojazd.

5.2.1.2. Badanie przy 3 m

Środek fazy anteny powinien znajdować się $1,80 \pm 0,05$ m powyżej płaszczyzny, na której spoczywa pojazd.

5.2.1.3. Żadna część żadnego odbiorczego elementu anteny nie może znajdować się bliżej niż 0,25 m do płaszczyzny, na której spoczywa pojazd.

5.2.2. Odległość pomiaru

5.2.2.1. Badanie przy 10 m

Odległość w poziomie od końca lub innego odpowiedniego punktu anteny, określonego w czasie procedury normalizacyjnej wspomnianej w pkt 5.1, do zewnętrznej powierzchni nadwozia pojazdu będzie wynosić $10,0 \pm 0,2$ m.

5.2.2.2. Badanie przy 3 m

Odległość w poziomie od końca lub innego odpowiedniego punktu anteny, określonego w czasie procedury normalizacyjnej wspomnianej w pkt 5.1, do zewnętrznej powierzchni nadwozia pojazdu będzie wynosić $3,0 \pm 0,05$ m.

5.2.2.3. Jeżeli badanie przeprowadzane jest w pomieszczeniu zamkniętym w celach ekranowania elektromagnetycznego częstotliwości radiowych, elementy odbiorcze anteny nie powinny znajdować się bliżej niż 1,0 m od wszelkich materiałów pochłaniających fale radiowe oraz nie bliżej niż 1,5 m od ścian tego pomieszczenia zamkniętego. Między anteną odbiorczą i pojazdem nie może znajdować się żaden materiał pochłaniający.

5.3. Położenie anteny w stosunku do pojazdu

Antena powinna być umieszczana kolejno po lewej i prawej stronie pojazdu, równoległe do płaszczyzny symetrii wzdłużnej pojazdu oraz w linii z punktem środkowym silnika (zob. rysunek 2 w dodatku 1 do załącznika VI).

5.4. Pozycja anteny

Przy każdym punkcie pomiarowym odczyty należy pobierać zarówno przy poziomej, jak i pionowej polaryzacji anteny (zob. rysunek 2 w dodatku 1 do załącznika VI).

5.5. Odczyty

Należy pobrać maksymalnie cztery odczyty zgodnie z pkt 5.3 i 5.4 dla każdej częstotliwości sygnału jako odczyt charakterystyczny dla częstotliwości, przy której dokonano pomiarów.

6. CZĘSTOTLIWOŚCI

6.1. *Pomiary*

Pomiarów należy dokonać dla całego zakresu częstotliwości 30–1 000 MHz. Zakres ten jest podzielony na 13 pasm. W każdym paśmie można zbadać jedną częstotliwość sygnału w celu pokazania, iż zostały zachowane wymagane granice. W celu potwierdzenia, iż pojazd spełnia wymogi niniejszego załącznika, organ przeprowadzający badanie powinna zbadać w jednym takim punkcie każde z następujących 13 pasm częstotliwości:

30–50, 50–75, 75–100, 100–130, 130–165, 165–200, 200–250, 250–320, 320–400, 400–520, 520–660, 660–820, 820–1 000 MHz.

W przypadku, gdy w trakcie badania przekroczona zostanie granica, należy ustalić, iż było to związane z pojazdem, a nie promieniowaniem tła.

ZAŁĄCZNIK VIII

METODA BADANIA ODPORNOŚCI POJAZDÓW NA PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

1. PRZEPISY OGÓLNE

1.1. Metoda badawcza scharakteryzowana w niniejszym załączniku jest stosowana wyłącznie do pojazdów.

1.2. *Metoda badawcza*

Niniejsze badanie ma na celu wykazanie odporności na pogorszenie bezpośredniej kontroli nad pojazdem. Pojazd zostanie poddany działaniu pól elektromagnetycznych zgodnie z opisem zamieszczonym w niniejszym załączniku. W trakcie badań pojazd jest monitorowany.

2. PRZEDSTAWIENIE WYNIKÓW

Dla badania scharakteryzowanego w niniejszym załączniku natężenia pola wyrażone są w wolt/m.

3. MIEJSCE POMIARÓW

Obiekt badawczy powinien być w stanie wytwarzać natężenia pola w zakresach częstotliwości określonych w niniejszym załączniku. Obiekt badawczy powinien spełniać (krajowe) wymogi prawne dotyczące emisji sygnałów elektromagnetycznych.

Należy zapewnić, aby wypromieniowane pola nie wywierały wpływu na urządzenia sterowania i monitorujące w taki sposób, który unieważniałby przeprowadzane badania.

4. STAN POJAZDU W CZASIE BADAŃ

4.1. Pojazd powinien być bez ładunku z wyjątkiem niezbędnych urządzeń badawczych.

4.1.1. Jeśli producent z powodów technicznych nie zaleca innej prędkości, silnik napędza koła napędowe normalnie, ze stałą prędkością równą trzem czwartym maksymalnej prędkości pojazdu. Silnik pojazdu musi być obciążony właściwym momentem obrotowym. W razie potrzeby wały napędowe mogą zostać wyprężnione (na przykład w przypadku pojazdów o więcej niż dwóch osiach), o ile nie napędzają części wytwarzającej zakłócenia.

4.1.2. Należy włączyć światła mijania.

4.1.3. Należy włączyć lewy lub prawy kierunkowskaz.

4.1.4. Wszystkie pozostałe układy, które mają wpływ na kontrolę kierowcy nad pojazdem powinny być (włączone), jak w czasie normalnej eksploatacji pojazdu.

4.1.5. Pojazd nie powinien być połączony elektrycznie z obszarem badawczym i nie powinny być podłączane do pojazdu żadne urządzenia z wyjątkiem tych, jakie wymagane są w pkt 4.1.1 lub 4.2. Kontakt opon z podłożem obszaru badawczego nie jest uważany za połączenie elektryczne.

4.2. Jeżeli pojazd posiada układy elektryczne/elektroniczne, które stanowią integralną część bezpośredniego sterowania pojazdem, a które nie będą działać w warunkach określonych w pkt 4.1, producent pojazdu będzie mógł przedstawić organowi przeprowadzającemu badania sprawozdanie lub dodatkowy dowód na to, iż układ elektryczny/elektroniczny pojazdu spełnia wymogi niniejszej dyrektywy. Takie dowody powinny zostać zachowane w dokumentach homologacji typu.

4.3. Podczas monitorowania pojazdu należy posługiwać się wyłącznie urządzeniami nie powodującymi zakłóceń. Należy monitorować pojazd z zewnątrz oraz pomieszczenie dla pasażerów w celu ustalenia, czy zostały spełnione wymogi niniejszego załącznika (na przykład posługując się kamerą lub kamerami video).

- 4.4. Pojazd powinien być normalnie skierowany przodem do anteny. Jednakże, jeżeli elektroniczne urządzenia sterowania i związane z nimi zespoły przewodów znajdują się głównie z tyłu pojazdu, badanie powinno być normalnie prowadzone przy pojeździe odwróconym tyłem do anteny. W przypadku długich pojazdów (to znaczy wyłączając samochody osobowe i lekkie samochody dostawcze), w których elektroniczne urządzenia sterowania i związane z nimi zespoły przewodów umieszczone są głównie w środku pojazdu, punkt odniesienia (zob. pkt 5.4) można ustalić w oparciu o powierzchnię prawej lub lewej strony pojazdu. Ów punkt odniesienia powinien znajdować się w połowie długości pojazdu albo w punkcie na boku pojazdu wybranym przez producenta w porozumieniu z właściwym organem biorąc pod uwagę rozmieszczenie układów elektronicznych oraz zespołów przewodów.

Takie badania można przeprowadzać jedynie wtedy, gdy umożliwia to fizyczna konstrukcja komory. Położenie anteny musi zostać odnotowane w sprawozdaniu z badania.

5. TYP, POZYCJA I UKIERUNKOWANIE URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCEGO POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

5.1. *Typ urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne*

- 5.1.1. Należy wybrać taki(-e) typ(-y) urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne, aby uzyskać żądane natężenie pola w punkcie odniesienia (zob. pkt 5.4) przy odpowiednich częstotliwościach.

- 5.1.2. Urządzeniem wytwarzającym pole elektromagnetyczne może być antena lub anteny lub układ linii przesyłowych.

- 5.1.3. Konstrukcja i ukierunkowanie urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne powinna umożliwiać wytwarzanie pola o polaryzacji: 20–1 000 MHz poziomo lub pionowo

5.2. *Wysokość i odległość pomiaru*

5.2.1. Wysokość

- 5.2.1.1. Środek fazy anteny powinien znajdować się nie niżej niż 1,5 m powyżej płaszczyzny, na której spoczywa pojazd, lub nie niżej niż 2,0 m powyżej płaszczyzny, na której spoczywa pojazd w przypadku, gdy wysokość pojazdu przekracza 3 m.

- 5.2.1.2. Żaden z promieniujących elementów anteny nie powinien znajdować się bliżej niż 0,25 m od płaszczyzny, na której spoczywa pojazd.

5.2.2. Odległość pomiaru

- 5.2.2.1. Warunki eksploatacyjne można symulować najlepiej poprzez umieszczenie urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne jak najdalej od pojazdu. Odległość ta mieści się zazwyczaj w przedziale między 1 a 5 m.

- 5.2.2.2. Jeżeli badanie przeprowadzane jest w pomieszczeniu zamkniętym, elementy promieniujące urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne nie powinny znajdować się bliżej niż 1,5 m od ścian zamkniętego pomieszczenia. Między anteną nadawczą a badanym pojazdem nie powinien znajdować się żaden materiał pochłaniający.

5.3. *Położenie anteny w stosunku do pojazdu*

- 5.3.1. Elementy promieniujące urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne nie powinny znajdować się bliżej niż 0,5 m od zewnętrznej powierzchni nadwozia pojazdu.

- 5.3.2. Urządzenie wytwarzające pole elektromagnetyczne powinno być umieszczone na środkowej linii pojazdu (płaszczyźnie symetrii wzdłużnej).

- 5.3.3. Żadna część układu linii przesyłowych, z wyjątkiem płaszczyzny, na której spoczywa pojazd, nie powinna znajdować się bliżej niż w odległości 0,5 m do jakiegokolwiek części pojazdu.

- 5.3.4. Urządzenie wytwarzające pole elektromagnetyczne umieszczone ponad pojazdem powinno być ulokowane centralnie i obejmować przynajmniej 75 % długości pojazdu.

5.4. Punkt odniesienia

5.4.1. Do celów niniejszego załącznika punktem odniesienia jest punkt, w którym ustalane jest natężenie pola i który zostanie określony następująco:

5.4.1.1. w poziomie w odległości przynajmniej 2 m od środka fazy anteny, albo w pionie w odległości przynajmniej 1 m od elementów promieniujących układu linii przesyłowych;

5.4.1.2. na środkowej linii pojazdu (płaszczyźnie symetrii wzdłużnej);

5.4.1.3. na wysokości $1,0 \pm 0,05$ m powyżej płaszczyzny, na której spoczywa pojazd, lub $2,0 \pm 0,05$ m, jeżeli minimalna wysokość jakiegokolwiek pojazdu w ramach danego typu przekracza 3,0 m;

5.4.1.4. dla oświetlenia przedniego:

— $1,0 \pm 0,2$ m wewnątrz pojazdu, mierzone od punktu przecięcia przedniej szyby i maski silnika (pkt C dodatku 1 do niniejszego załącznika), lub

— $0,2 \pm 0,2$ od środkowej linii przedniej osi ciągnika, mierzone w kierunku środka ciągnika (pkt D dodatku 2),

co w obydwu przypadkach ma taki skutek, że punkt odniesienia znajduje się bliżej anteny,

5.4.1.5. dla oświetlenia tylnego:

— $1,0 \pm 0,2$ m wewnątrz pojazdu, mierzone od punktu przecięcia przedniej szyby i maski silnika (pkt C dodatku 1), lub

— $0,2 \pm 0,2$ od środkowej linii tylnej osi ciągnika, mierzone w kierunku środka ciągnika (pkt D dodatku 2),

co w obydwu przypadkach ma taki skutek, że punkt odniesienia znajduje się bliżej anteny.

5.5. Jeżeli zostanie podjęta decyzja wystawienia na promieniowanie tylnej części pojazdu, punkt odniesienia należy ustalić zgodnie z pkt 5.4. Następnie pojazd należy zainstalować tyłem do anteny i umieścić w taki sposób, jak gdyby był obrócony w poziomie o 180° wokół swojego punktu centralnego, to znaczy w taki sposób, aby odległość od anteny do najbliższej części zewnętrznej powierzchni nadwozia pojazdu pozostała taka sama. Ilustruje to dodatek 3.

6. WYMAGANIA DOTYCZĄCE BADAŃ

6.1. Zakres częstotliwości, czas oddziaływania, polaryzacja

Pojazd powinien być poddany promieniowaniu elektromagnetycznemu w zakresie częstotliwości 20–1 000 MHz.

6.1.1. W celu potwierdzenia, że pojazd spełnia wymogi niniejszego załącznika, pojazd powinien zostać zbadany przy do 14 częstotliwościach sygnału w danym zakresie, na przykład:

27, 45, 65, 90, 120, 150, 190, 230, 280, 380, 450, 600, 750 i 900 MHz.

Należy wziąć pod uwagę czas zadziałania badanych urządzeń, a czas oddziaływania powinien być wystarczająco długi, aby umożliwić badaniu urządzeniu zadziałanie w normalnych warunkach. W żadnym przypadku nie powinien on być krótszy niż dwie sekundy.

6.1.2. Dla każdej częstotliwości należy zastosować jeden rodzaj polaryzacji — zob. pkt 5.1.3.

6.1.3. Wszystkie pozostałe badane parametry powinny być zgodne z tym, co zostało określone w niniejszym załączniku.

6.1.4. Jeżeli wynik badania określonego w pkt 6.1.1 jest negatywny, należy zweryfikować, iż wynik negatywny został uzyskany w odpowiednich warunkach badawczych, a nie był spowodowany wytwarzaniem niekontrolowanych pól elektromagnetycznych.

7. WYTWARZANIE POLA O ŻĄDANYM NATĘŻENIU

7.1. *Metodologia badania*

7.1.1. Warunki badania pola ustala się „metodą substytucyjną”.

7.1.2. Etap kalibracji

Przy każdej częstotliwości badawczej do urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne doprowadzony jest pewien poziom mocy tak, aby powstało pole elektromagnetyczne o żądanym natężeniu w punkcie odniesienia (jak określono w pkt 5) w obszarze badań, pod nieobecność pojazdu, zostaje zmierzony poziom mocy wyjściowej lub inny parametr bezpośrednio związany z mocą wyjściową niezbędny do zdefiniowania pola, a wyniki zostaną odnotowane. Częstotliwości badawcze powinny mieścić się w zakresie 20–1 000 MHz. Należy dokonać kalibracji, zaczynając od 20, w odstępach nie większych niż 2 procent poprzedniej częstotliwości, a kończąc na 1 000 MHz. Wyniki te zostaną wykorzystane w badaniach do celów homologacji typu chyba, że w obiekcie badawczym lub urządzeniach zajdą zmiany wymagające powtórzenia tej procedury.

7.1.3. Etap badania

Następnie do obiektu badawczego wprowadza się pojazd i umieszcza zgodnie wymogami pkt 5. Następnie do urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne doprowadza się żądaną moc wyjściową zgodnie z pkt 7.1.2 dla każdej częstotliwości zgodnie z pkt 6.1.1.

7.1.4. Niezależnie od tego, jaki parametr został wybrany w pkt 7.1.2 do zdefiniowania pola, ten sam parametr wykorzystuje się do ustalenia natężenia pola w czasie badania.

7.1.5. Sprzęt do wytwarzania pola elektromagnetycznego i jego układ zastosowany w badaniu spełniają takie same wymagania, jak sprzęt wykorzystany w czasie czynności opisanych w pkt 7.1.2.

7.1.6. Urządzenie do pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego

Do określenia natężenia pola elektromagnetycznego na etapie kalibracji metody substytucyjnej zostanie wykorzystane odpowiednie kompaktowe urządzenie do pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego.

7.1.7. W czasie etapu kalibracji metody substytucyjnej, środek fazy urządzenia do pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego powinien zostać umieszczony w punkcie odniesienia.

7.1.8. Jeżeli jako urządzenie do pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego stosuje się kalibrowaną antenę odbiorczą, odczyty powinny zostać uzyskane w trzech ortogonalnych względem siebie kierunkach, a izotropowa wartość równoważnikowa odczytów zostanie przyjęta za natężenie pola elektromagnetycznego.

7.1.9. Aby uwzględnić różne geometrie pojazdu może zająć potrzeba ustalenia szeregu pozycji anteny lub punktów odniesienia dla danego obiektu badawczego.

7.2. *Profil natężenie pola elektromagnetycznego*

7.2.1. W czasie etapu kalibracji metody substytucyjnej (przed wprowadzeniem pojazdu na obszar badań), natężenie pola elektromagnetycznego w czasie przynajmniej 80 % prób kalibracyjnych nie powinno wynosić poniżej 50 % normalnego natężenia pola elektromagnetycznego w następujących miejscach:

- dla wszystkich urządzeń wytwarzających pole elektromagnetyczne, $0,5 \pm 0,05$ m po każdej stronie punktu odniesienia na linii przechodzącej przez punkt odniesienia oraz na tej samej wysokości, co punkt odniesienia i prostopadle do płaszczyzny symetrii wzdłużnej pojazdu;
- w przypadku układu linii przesyłowych, $1,50 \pm 0,05$ m na linii przechodzącej przez punkt odniesienia na tej samej wysokości, co punkt odniesienia oraz wzdłuż linii symetrii wzdłużnej.

7.3. *Rezonans komorowy*

Niezależnie od warunków przedstawionych w pkt 7.2.1, badań nie przeprowadza się przy rezonansowych częstotliwościach komory.

7.4. *Cechy generowanego sygnału badawczego.*

7.4.1. Maksymalny skok mocy na obwiedni

Maksymalny skok mocy na obwiedni sygnału badawczego będzie równy maksymalnemu wzrostowi mocy na obwiedni niemodulowanej fali sinusoidalnej, której wartość skuteczna w volt/m jest określona w pkt 6.4.2 załącznika I (zob. dodatek 3 do niniejszego załącznika).

7.4.2. Kształt fali sygnału badawczego

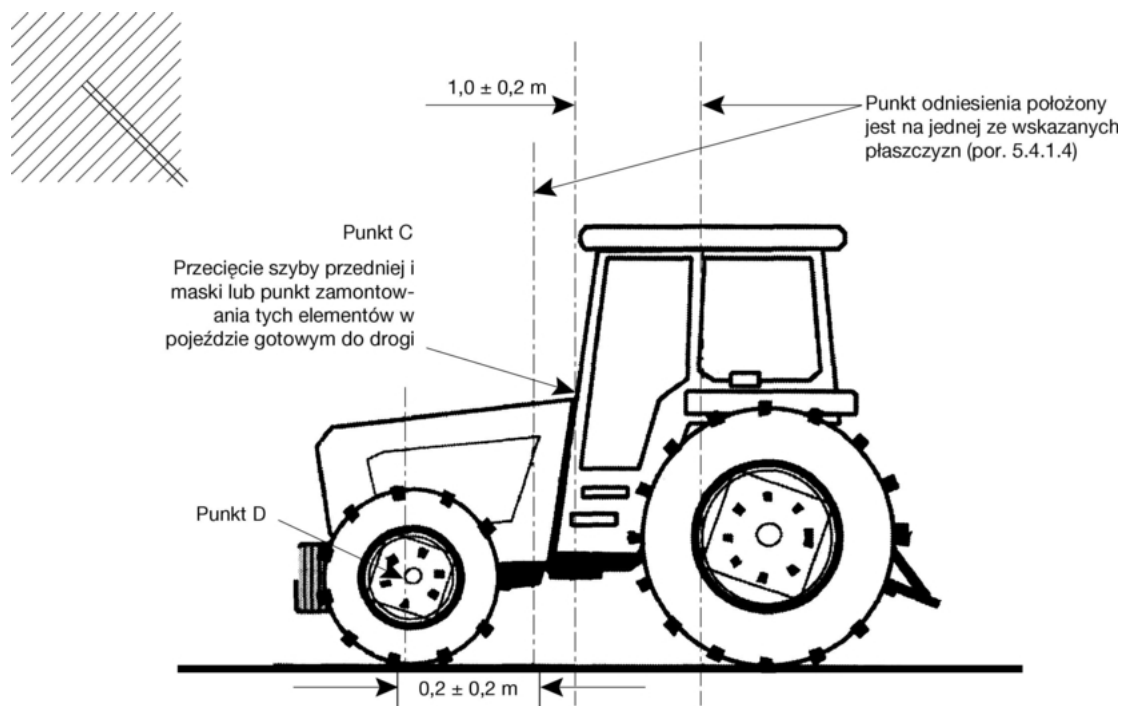
Sygnałem badawczym jest sinusoidalna fala o częstotliwości radiowej, o amplitudzie modulowanej falą sinusoidalną 1 kHz przy głębokości modulacji $0,8 \pm 0,04$ m.

7.4.3. Głębokość modulacji

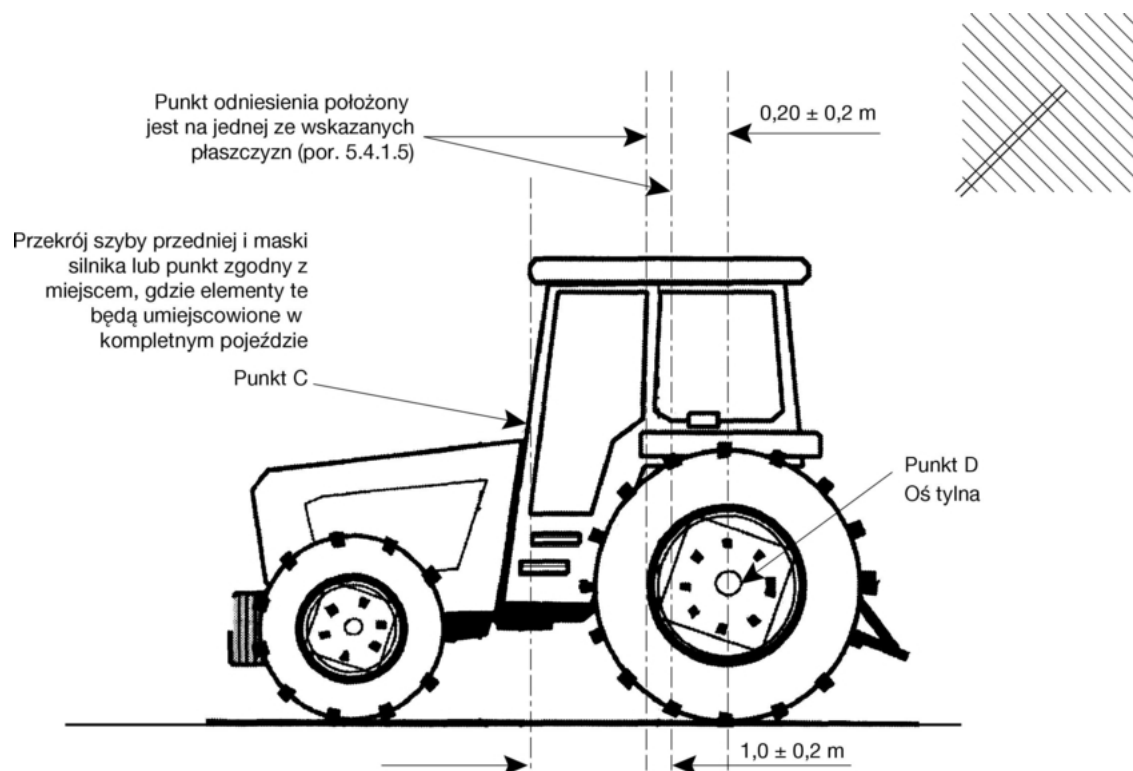
Głębokość modulacji określa się jako:

$$m = \frac{(\text{maksymalny skok mocy na obwiedni} - \text{minimalny skok na obwiedni})}{(\text{maksymalny skok mocy na obwiedni} + \text{minimalny skok na obwiedni})}$$

Dodatek 1

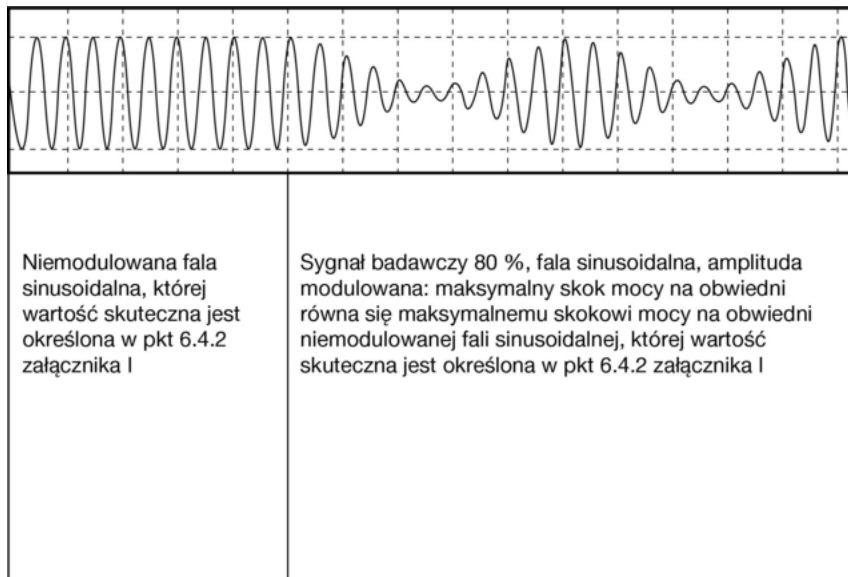

Dodatek 2

Dodatek 3

Charakterystyka generowanego sygnału badawczego

ZAŁĄCZNIK IX

**METODA POMIARU WYPROMIENIOWANEJ SZEROKOPASMOWEJ EMISJI ELEKTROMAGNETYCZNEJ
PODZESPOŁÓW ELEKTRYCZNYCH/ELEKTRONICZNYCH****1. PRZEPISY OGÓLNE**

- 1.1. Metoda badawcza scharakteryzowana w niniejszym załączniku może być stosowana do PZE, które następnie mogą być instalowane w pojazdach spełniających wymogi załącznika VI.

1.2. *Aparatura pomiarowa*

Urządzenia pomiarowe powinny spełniać wymogi publikacji nr 16-1 (93) Międzynarodowego Komitetu Specjalnego ds. Zakłóceń Radioelektrycznych (CISPR).

Do pomiaru szerokopasmowych emisji elektromagnetycznych w ramach niniejszego załącznika stosowany będzie detektor nibyszczytowy, lub w przypadku użycia detektora szczytowego zostaje wprowadzony współczynnik korygujący w zależności od częstotliwości impulsów zakłóceń.

1.3. *Metoda badawcza*

Niniejsze badanie ma na celu pomiar szerokopasmowych emisji elektromagnetycznych z PZE.

2. PRZEDSTAWIENIE WYNIKÓW

Wyniki pomiarów są wyrażone w dB mikrowolt/m (mikrowolt/m) dla szerokości pasma 120 kHz. Jeżeli rzeczywista szerokość pasma B (wyrażona w kHz) aparatury pomiarowej jest inna niż 120 kHz, odczyty w mikrowolt/m należy przeliczyć na szerokość pasma 120 kHz mnożąc je przez współczynnik 120/B.

3. MIEJSCE POMIARU

- 3.1. Plac badań powinien spełniać wymogi publikacji CISPR nr 16-1 (93) (zob. dodatek 1).

- 3.2. Zestaw pomiarowy, pomieszczenie badawcze lub pojazd, w którym mieści się zestaw pomiarowy znajduje się poza granicą pokazaną w dodatku 1.

- 3.3. Można korzystać z zamkniętych pomieszczeń badawczych jeżeli możliwe jest wykazanie korelacji między zamkniętym pomieszczeniem badawczym i zatwierdzonym placem na otwartym powietrzu. Zamknięte pomieszczenia badawcze nie muszą spełniać wymogów wymiarowych dodatku 1 poza odległością między anteną a badanym PZE oraz wysokością anteny (zob. rysunek 1 i 2 w dodatku 2).

3.4. *Warunki zewnętrzne*

Aby zapewnić, iż nie występuje żaden pochodzący z zewnątrz szum lub sygnał o natężeniu mającym istotny wpływ na pomiar, należy dokonać pomiarów przed i po głównym badaniu. W obu pomiarach pochodzący z zewnątrz szum lub sygnał powinien mieć natężenie przynajmniej o 10 dB poniżej granic zakłóceń podanych w pkt 6.5.2.1 załącznika I, z wyjątkiem zamierzonych wąskopasmowych transmisji zewnętrznych.

4. STAN PODZESPOŁU ELEKTRYCZNEGO/ELEKTRONICZNEGO W CZASIE BADAŃ

- 4.1. Badany PZE pracuje w normalnym trybie roboczym.

- 4.2. Badań nie należy przeprowadzać w czasie deszczu lub innego opadu, na który narażony jest badany podzespoł elektryczny/elektroniczny oraz w przeciągu 10 minut od ustania takiego opadu.

4.3. Układ badania

- 4.3.1. Badany PZE oraz jego zespół przewodów powinny być umieszczone na wysokości 50 ± 5 mm nad drewnianym lub wykonanym z innego nieprzewodzącego materiału stołem. Jednakże, jeżeli jakakolwiek część badanego podzespołu elektrycznego/elektronicznego ma być elektrycznie połączona z metalowym nadwoziem pojazdu, część tę należy umieścić na płaszczyźnie uziemiającej i połączyć elektrycznie z tą płaszczyzną uziemiającą. Płaszczyzną uziemiającą będzie blacha metalowa o minimalnej grubości 0,5 mm. Minimalna wielkość płaszczyzny uziemiającej zależy od wielkości badanego podzespołu elektrycznego/elektronicznego, ale powinna ona umożliwiać rozłożenie zespołu przewodów i elementów konstrukcyjnych PZE. Płaszczyznę uziemienia należy podłączyć do przewodu zabezpieczającego systemu uziemienia. Płaszczyznę uziemienia należy umieścić na wysokości $1,0 \pm 0,1$ m powyżej podłogi pomieszczenia badawczego i równolegle do niej.
- 4.3.2. Badany PZE jest ułożony i podłączony zgodnie ze swoimi wymogami. Zespół przewodów zasilających zostanie umieszczony wzdłuż i w odległości 100 mm od brzegu płaszczyzny uziemienia/stołu najbliższego w stosunku do anteny.
- 4.3.3. Badany PZE jest podłączony do systemu uziemienia zgodnie z zaleceniami instalacyjnymi producenta i niedozwolone są żadne dodatkowe podłączenia uziemiające.
- 4.3.4. Minimalna odległość między badanym PZE a wszystkimi pozostałymi strukturami przewodzącymi, na przykład ścianami powierzchni osłoniętych (z wyjątkiem płaszczyzny uziemienia/stołu pod badanym obiektem) musi wynosić 1,0 m.
- 4.4. Badany PZE jest zasilany poprzez sztuczną sieć $5 \mu\text{H}/50 \Omega$, która jest elektrycznie połączona z płaszczyzną uziemienia. Napięcie zasilające jest utrzymywane w granicach $\pm 10\%$ nominalnego napięcia roboczego układu. Składowa zmienna napięcia pulsującego mierzona przy wejściu monitorującym w sztucznej sieci jest mniejsza niż $1,5\%$ nominalnego napięcia roboczego układu.
- 4.5. Jeżeli badany PZE składa się z więcej niż jednej jednostki, przewody łączące powinny w idealnym przypadku stanowić zespół przewodów, jaki ma zostać zastosowany w pojeździe. Jeżeli nie jest to możliwe, odległość między elektroniczną jednostką sterującą a sztuczną siecią powinna wynosić $1\,500 \pm 75$ mm.

Wszystkie przewody w wiązce powinny być zakończone jak najbardziej realistycznie, najlepiej przy rzeczywistych obciążeniach i wzбудnikach.

Jeżeli dla prawidłowego działania badanego PZE niezbędne są urządzenia zewnętrzne, należy uwzględnić ich wpływ na mierzone emisje.

5. TYP, POZYCJA I UKIERUNKOWANIE ANTENY

5.1. Typ anteny

Można posłużyć się każdą anteną o liniowej polaryzacji pod warunkiem, iż można ją znormalizować w stosunku do anteny odniesienia.

5.2. Wysokość i odległość pomiaru

5.2.1. Wysokość

Środek fazy anteny powinien znajdować się 150 ± 10 mm powyżej płaszczyzny uziemienia.

5.2.2. Odległość pomiaru

Odległość w poziomie odpowiednio od środka fazy lub od wierzchołka anteny do krawędzi płaszczyzny uziemienia wynosi $1,00 \pm 0,05$ m. Żadna część anteny nie może być bliżej płaszczyzny uziemienia niż 0,5 m.

Antena jest umieszczona równolegle do płaszczyzny prostopadłej do płaszczyzny uziemienia i zbieżnej do krawędzi płaszczyzny uziemienia, wzdłuż której biegnie główna część zespołu przewodów.

- 5.2.3. Jeżeli badanie przeprowadzane jest w pomieszczeniu zamkniętym w celu ekranowania promieniowania elektromagnetycznego o częstotliwościach radiowych, elementy odbiorcze anteny nie powinny znajdować się bliżej niż 0,5 m od jakiegokolwiek materiału pochłaniającego fale radiowe i nie bliżej niż 1,5 m od ściany zamkniętego pomieszczenia. Między anteną odbiorczą i badanym PZE nie może znajdować się żaden materiał pochłaniający.

5.3. *Ukierunkowanie i polaryzacja anteny*

W punkcie pomiarowym, odczyty należy pobierać przy antenie o polaryzacji zarówno pionowej jak i poziomej.

5.4. *Odczyty*

Należy pobrać maksymalnie dwa odczyty (zgodnie z pkt 5.3) dla każdej częstotliwości sygnału jako odczyt charakterystyczny dla częstotliwości, przy której dokonano pomiarów.

6. CZĘSTOTLIWOŚCI

6.1. *Pomiary*

Pomiary należy przeprowadzić dla całego zakresu częstotliwości od 30 do 1 000 MHz. PZE uznany zostanie za prawdopodobnie spełniający wymagane granice w całym zakresie częstotliwości, jeżeli spełnia je przy następujących 13 częstotliwościach w tym zakresie, na przykład 45, 65, 90, 120, 150, 190, 230, 280, 380, 450, 600, 750 i 900 MHz.

W przypadku, gdy w trakcie badania przekroczona zostanie granica, należy ustalić, iż było to związane z PZE, a nie promieniowaniem tła.

6.1.1. Granice obowiązują dla całego zakresu częstotliwości 30–1000 MHz.

6.1.2. Pomiarów można dokonywać przy pomocy detektora niby-szczytowego lub szczytowego. Granice podane w pkt 6.2 i 6.5 załącznika I dotyczą detektora niby-szczytowego. Jeżeli stosowany jest detektor szczytowy, należy dodać 38 dB na każdy 1 MHz szerokości pasma lub odjąć 22 dB na każdy 1 kHz szerokości pasma.

6.2. *Tolerancje*

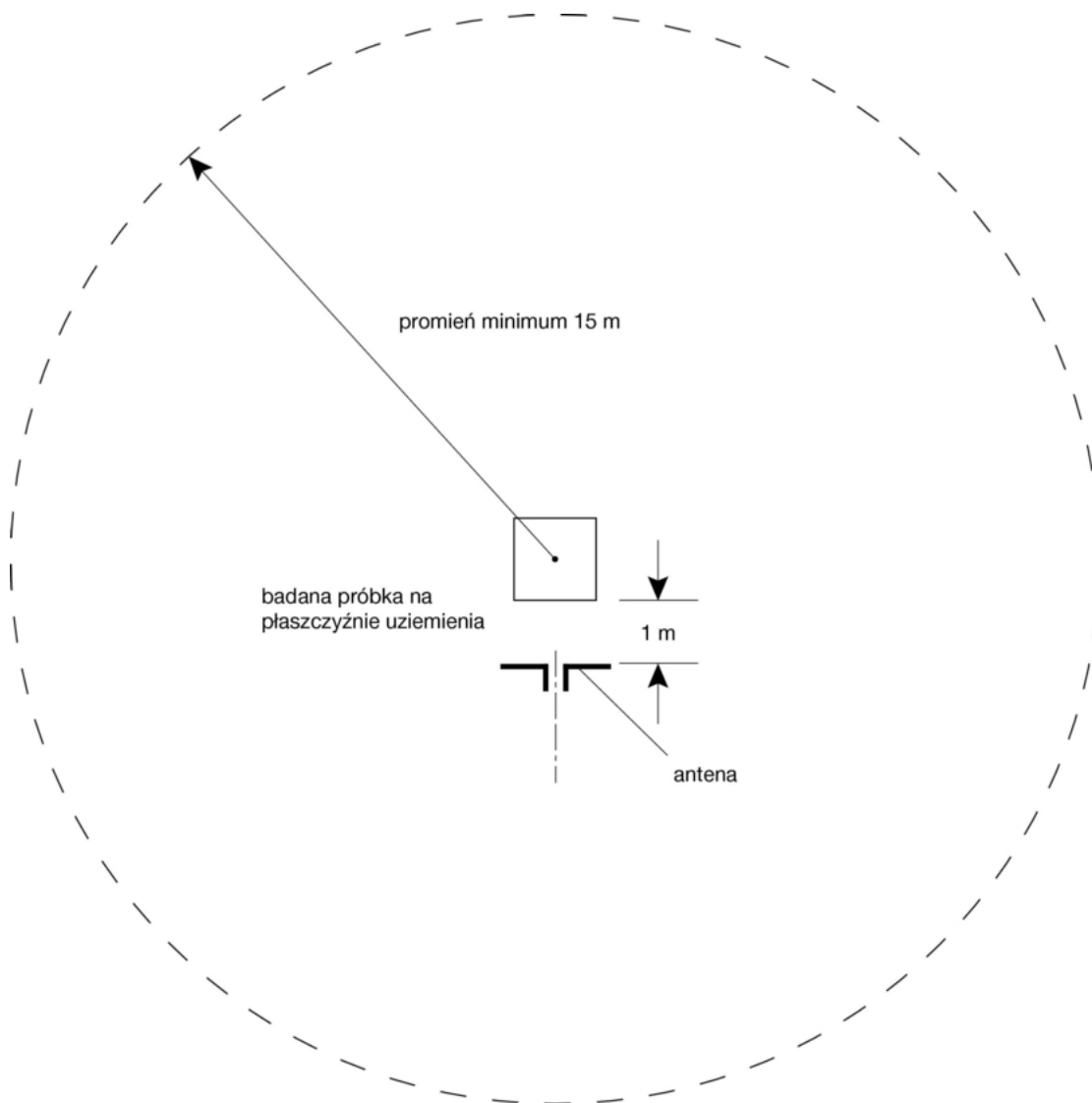
częstotliwość chwilowa (MHz)	tolerancja (MHz)
45, 65, 90, 120, 150, 190 i 230	± 5
280, 380, 450, 600, 750 i 900	± 20

Podane tolerancje dotyczą wymienionych częstotliwości i mają na celu uniknięcie zakłóceń z transmisji przy lub około nominalnych częstotliwości sygnału w trakcie pomiaru.

Dodatek 1

Granica obszaru badawczego podzespołu elektrycznego/elektronicznego

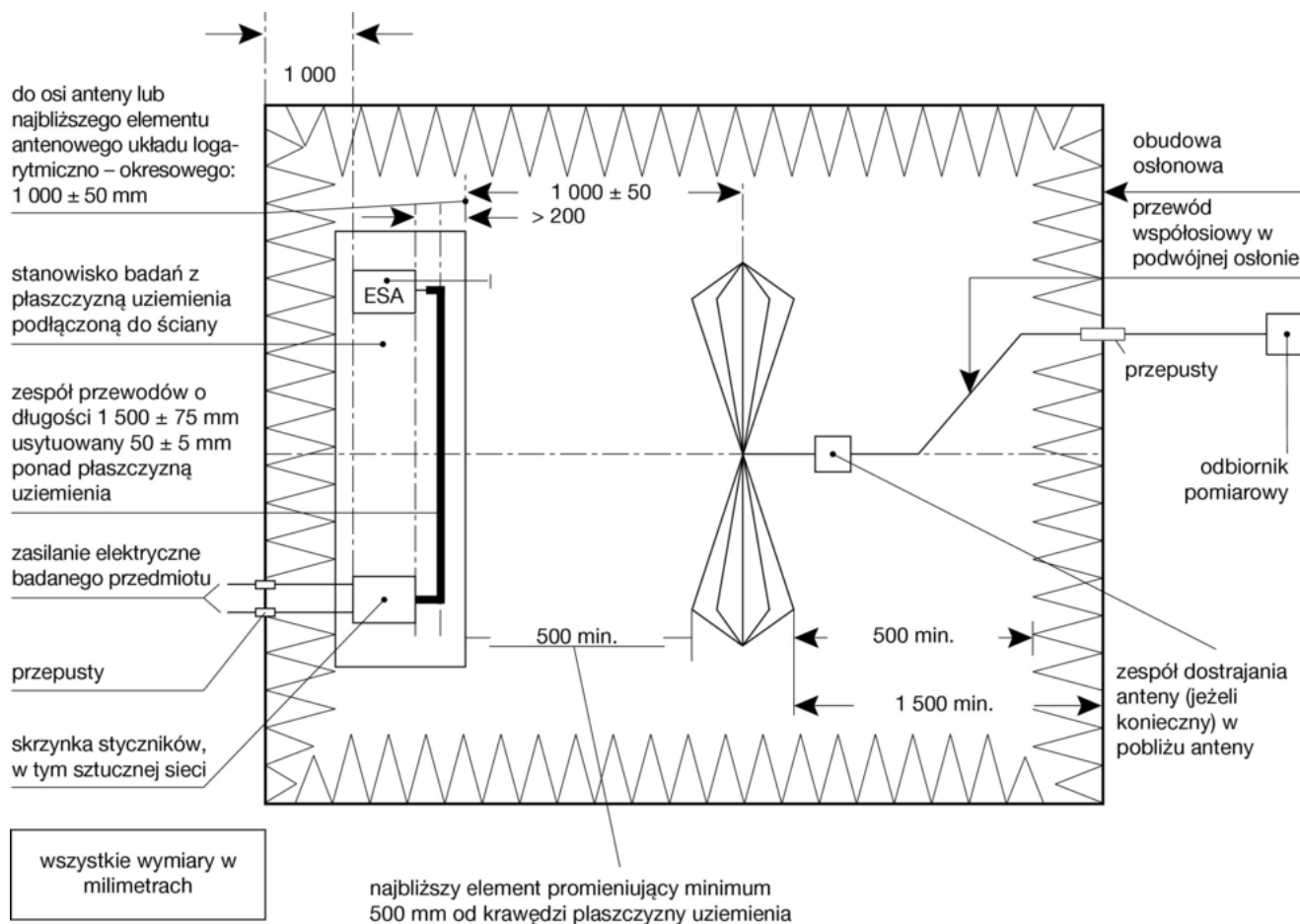
Równy, pusty obszar, wolny od powierzchni odbijających fale elektromagnetyczne

Dodatek 2

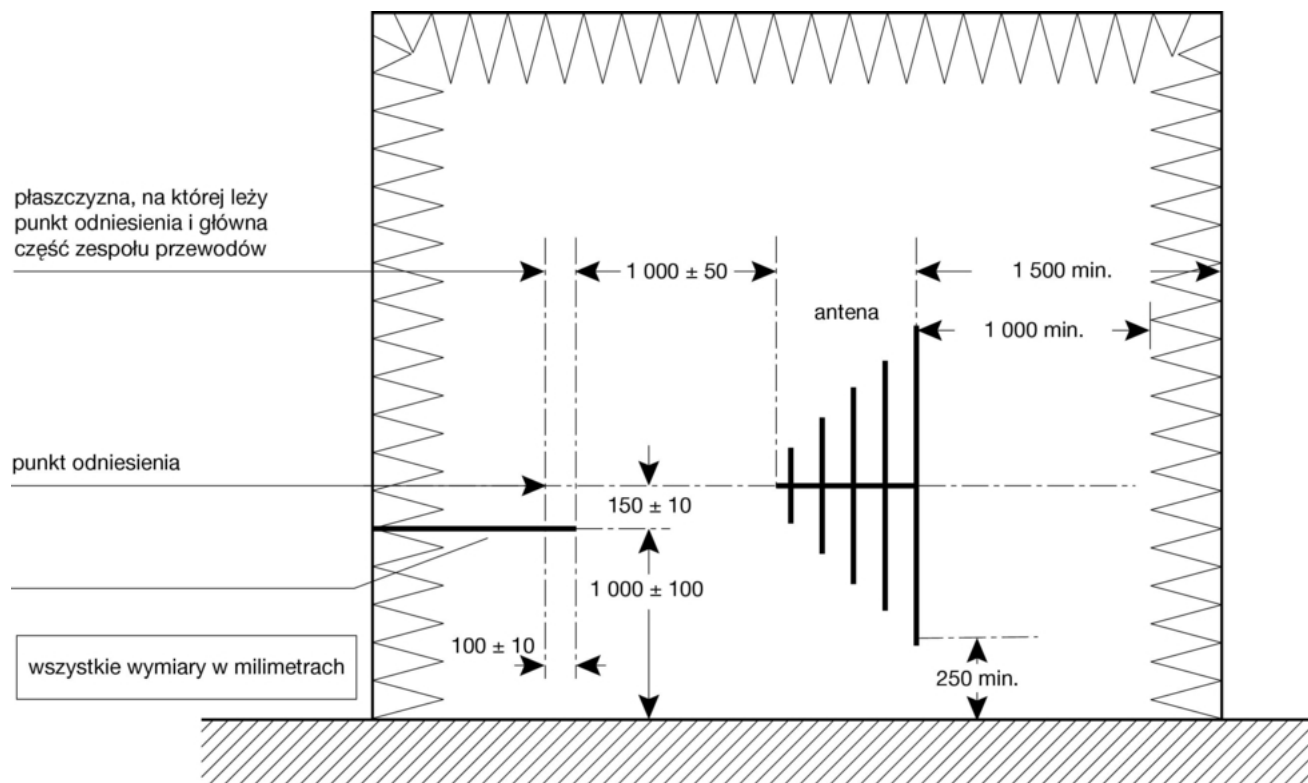
Rysunek 1

Układ badawczy wypromieniowanej emisji elektromagnetycznej z podzespołów elektrycznych/elektromagnetycznych (ogólny widok poziomy)

Rysunek 2

Widok w płaszczyźnie symetrii wzdłużnej stanowiska badań wypromieniowanej emisji elektromagnetycznej z podzespołów elektrycznych/elektromagnetycznych

ZAŁĄCZNIK X

**METODA POMIARU WYPROMIENIOWANEJ WĄSKOPASMOWEJ EMISJI ELEKTROMAGNETYCZNEJ
Z PODZESPOŁÓW ELEKTRYCZNYCH/ELEKTRONICZNYCH****1. PRZEPISY OGÓLNE**

1.1. Metoda badawcza scharakteryzowana w niniejszym załączniku może być stosowana do PZE.

1.2. Aparatura pomiarowa

Urządzenia pomiarowe powinny spełniać wymogi publikacji nr 16-1 (93) Międzynarodowego Komitetu Specjalnego ds. Zakłóceń Radioelektrycznych (CISPR).

Do pomiaru wąskopasmowych emisji elektromagnetycznych w ramach niniejszego załącznika jest stosowany detektor wartości średnich lub detektor szczytowy.

1.3. Metoda badań

1.3.1. Niniejsze badanie ma na celu pomiar emisji wąskopasmowych, jakie mogą pochodzić od układu opartego na mikroprocesorach.

1.3.2. Jako krótki (2–3 minuty) etap wstępny, przy wyborze jednej polaryzacji anteny, dozwolone jest przeszukiwanie zakresu częstotliwości, określone w pkt 6.1, przy pomocy analizatora widma w celu wykazania istnienia i/lub lokalizacji emisji szczytowych. Może to być pomocne w wyborze częstotliwości, jakie mają zostać zbadane (zob. pkt 6).

2. PRZEDSTAWIENIE WYNIKÓW

Wyniki pomiarów są wyrażone w dB mikrowolt/m (mikrowolt/m).

3. MIEJSCE POMIARU

3.1. Plac badań powinien spełniać wymogi publikacji CISPR nr 16-1 (93) (zob. dodatek 1 do załącznika IX).

3.2. Zestaw pomiarowy, pomieszczenie badawcze lub pojazd, w którym mieści się zestaw pomiarowy znajdują się poza granicą pokazaną w dodatku 1 do załącznika IX.

3.3. Można korzystać z zamkniętych pomieszczeń badawczych, jeżeli możliwe jest wykazanie korelacji między zamkniętym pomieszczeniem badawczym i placem na otwartym powietrzu. Zamknięte pomieszczenia badawcze nie muszą spełniać wymogów wymiarowych dodatku 1 do załącznika IX poza odległością między anteną a badanym PZE oraz wysokością anteny (zob. rysunek 1 i 2 w dodatku 2 do załącznika IX).

3.4. Otoczenie

Aby zapewnić, iż nie będzie występować żaden pochodzący z zewnątrz szum lub sygnał o natężeniu mającym istotny wpływ na pomiar, należy dokonać pomiarów przed i po głównym badaniu. W obu pomiarach pochodzący z zewnątrz szum lub sygnał powinien mieć natężenie przynajmniej o 10 dB poniżej granic zakłóceń podanych w pkt 6.6.2.1 załącznika I, z wyjątkiem zamierzonych wąskopasmowych transmisji zewnętrznych.

4. STAN PODZESPOŁU ELEKTRYCZNEGO/ELEKTRONICZNEGO W CZASIE BADAŃ

4.1. Badany PZE pracuje w normalnym trybie roboczym.

4.2. Badań nie należy przeprowadzać w czasie deszczu lub innego opadu, na który narażony jest badany PZE oraz w przeciągu 10 minut od ustania takiego opadu.

4.3. Układ badawczy

- 4.3.1. Badany PZE oraz jego zespół przewodów powinny być umieszczone na wysokości 50 ± 5 mm nad drewnianym lub wykonanym z innego nieprzewodzącego materiału stołem. Jednakże, jeżeli jakkolwiek część badanego PZE ma być elektrycznie połączona z metalowym nadwoziem pojazdu, część tę należy umieścić na płaszczyźnie uziemienia i połączyć elektrycznie z płaszczyzną uziemienia.

Płaszczyzną uziemienia będzie blacha metalowa o minimalnej grubości 0,5 mm. Minimalna wielkość płaszczyzny uziemienia zależy od wielkości badanego PZE, ale powinna umożliwiać rozłożenie zespołu przewodów i elementów składowych PZE. Płaszczyznę uziemienia należy podłączyć do przewodu zabezpieczającego systemu uziemienia. Płaszczyznę uziemienia należy umieścić na wysokości $1,0 \pm 0,1$ m powyżej podłogi pomieszczenia badawczego i równolegle do niej.

- 4.3.2. Badany PZE jest ułożony i podłączony zgodnie ze swoimi wymogami. Zespół przewodów zasilających jest umieszczony wzdłuż i w odległości 100 mm od brzegu płaszczyzny uziemienia/stołu najbliższego w stosunku do anteny.
- 4.3.3. Badany PZE jest podłączony do systemu uziemienia zgodnie z zaleceniami instalacyjnymi producenta i niedozwolone są żadne dodatkowe podłączenia uziemiające.
- 4.3.4. Minimalna odległość między testowanym PZE a wszystkimi pozostałymi strukturami przewodzącymi, na przykład ścianami powierzchni osłoniętych (z wyjątkiem płaszczyzny uziemienia/stołu pod badanym obiektem) musi wynosić 1,0 m.
- 4.4. Badany PZE jest zasilany poprzez sztuczną sieć $5 \mu\text{H}/50\Omega$, która jest elektrycznie połączona z płaszczyzną uziemienia. Napięcie zasilające jest utrzymywane w granicach $\pm 10\%$ nominalnego napięcia roboczego układu. Składowa zmienna napięcia pulsującego mierzona przy wejściu monitorującym w sztucznej sieci jest mniejsza niż $1,5\%$ nominalnego napięcia roboczego układu.
- 4.5. Jeżeli badany PZE składa się z więcej niż jednej jednostki, przewody łączące powinny w idealnym przypadku stanowić zespół przewodów, jaki ma zostać zastosowany w pojeździe. Jeżeli nie jest to możliwe, odległość między elektroniczną jednostką sterowania a sztuczną siecią powinna wynosić $1\,500 \pm 75$ mm. Wszystkie przewody w wiązce powinny być zakończone jak najbardziej realistycznie, najlepiej przy rzeczywistych obciążeniach i wzbudnikach. Jeżeli dla prawidłowego działania badanego PZE niezbędne są urządzenia zewnętrzne, należy uwzględnić ich wpływ na mierzone emisje.

5. TYP, POZYCJA I UKIERUNKOWANIE ANTENY

5.1. Typ anteny

Można posłużyć się każdą anteną o liniowej polaryzacji pod warunkiem, iż można ją znormalizować w stosunku do anteny odniesienia.

5.2. Wysokość i odległość pomiaru

5.2.1. Wysokość

Środek fazy anteny powinien znajdować się 150 ± 10 mm powyżej płaszczyzny uziemienia.

5.2.2. Odległość pomiaru

Odległość w poziomie odpowiednio od środka fazy lub od wierzchołka anteny do krawędzi płaszczyzny uziemienia będzie wynosić $1,00 \pm 0,05$ m. Żadna część anteny nie będzie bliżej płaszczyzny uziemienia niż 0,5 m.

Antena zostanie umieszczona równolegle do płaszczyzny prostopadłej do płaszczyzny uziemienia i zbieżnej do krawędzi płaszczyzny uziemienia, wzdłuż której biegnie główna część zespołu przewodów.

- 5.2.3. Jeżeli badanie przeprowadzane jest w pomieszczeniu zamkniętym w celu ekranowania promieniowania elektromagnetycznego o częstotliwościach radiowych, elementy odbiorcze anteny nie powinny znajdować się bliżej niż 0,5 m od jakiegokolwiek materiału pochłaniającego fale radiowe i nie bliżej niż 1,5 m od ściany zamkniętego pomieszczenia. Między anteną odbiorczą i badanym PZE nie może znajdować się żaden materiał pochłaniający.

5.3. Ukierunkowanie i polaryzacja anteny

W punkcie pomiarowym, odczyty należy pobierać przy antenie o polaryzacji zarówno pionowej jak i poziomej.

5.4. Odczyty

Należy pobrać maksymalnie dwa odczyty (zgodnie z pkt 5.3) dla każdej częstotliwości sygnału, jako odczyt charakterystyczny dla częstotliwości, przy której dokonano pomiarów.

6. CZĘSTOTLIWOŚCI

6.1. *Pomiary*

Pomiarów należy dokonać dla całego zakresu częstotliwości 30–1 000 MHz. Zakres ten jest podzielony na 13 pasm. W każdym paśmie można zbadać jedną częstotliwość sygnału w celu pokazania, iż zostały zachowane wymagane granice. W celu potwierdzenia, iż badany PZE spełnia wymogi niniejszego załącznika, organ przeprowadzająca badanie powinna zbadać jeden taki punkt w każdym z następujących 13 pasm częstotliwości:

30–50, 50–75, 75–100, 100–130, 130–165, 165–200, 200–250, 250–320, 320–400, 400–520, 520–660, 660–820, 820–1 000 MHz.

W przypadku gdy w trakcie badania przekroczona zostanie granica, należy ustalić, iż było to związane z PZE, a nie promieniowaniem tła.

6.2. Jeżeli w trakcie etapu wstępnego, który został ewentualnie przeprowadzony zgodnie z opisem w pkt 1.3, emisje promieniowania wąskopasmowego dla któregośkolwiek z pasm wymienionych w pkt 6.1 wynoszą przynajmniej 10 dB poniżej granicy odniesienia, wówczas PZE uznany zostaje za spełniający wymogi niniejszego załącznika w stosunku do tego pasma częstotliwości.

ZAŁĄCZNIK XI

**METODA(-Y) BADANIA ODPORNOŚCI PODZESPOŁÓW ELEKTRYCZNYCH/ELEKTRONICZNYCH NA
PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE****1. PRZEPISY OGÓLNE**

1.1. Metoda(-y) badawcza(-e) scharakteryzowana(-e) w niniejszym załączniku może(mogą) być użyta(-e) w stosunku do PZE.

1.2. Metody badawcze

1.2.1. PZE mogą spełniać wymogi jakiejkolwiek kombinacji poniżej scharakteryzowanych metod badawczych, wybranej przez producenta pod warunkiem, iż zbadany zostanie pełen zakres częstotliwości określony w pkt 5.1.

— Metoda badania z zastosowaniem linii paskowej: zob. dodatek 1

— Metoda badania z zastosowaniem dużego impulsu prądu (BCI): zob. dodatek 2

— Metoda badania w komorze TEM: zob. dodatek 3

— Metoda badania z zastosowaniem pola jednorodnego: zob. dodatek 4.

1.2.2. Z powodu promieniowania pól elektromagnetycznych w czasie tych badań, wszystkie badania należy przeprowadzać na obszarze osłoniętym (komora TEM stanowi obszar osłonięty).

2. PRZEDSTAWIENIE WYNIKÓW

Dla badań opisanych w niniejszym załączniku natężenia pola wyrażone są w volt/m, a prąd doprowadzony w miliamperach.

3. MIEJSCE POMIARÓW

3.1. Obiekt badawczy powinien być w stanie wytwarzać natężenia pola w zakresach częstotliwości określonych w niniejszym załączniku. Obiekt badawczy powinien spełniać (krajowe) wymogi prawne dotyczące emisji sygnałów elektromagnetycznych.

3.2. Urządzenia pomiarowe powinny być umieszczone na zewnątrz komory.

4. STAN PODZESPOŁU ELEKTRYCZNEGO/ELEKTRONICZNEGO W CZASIE BADAŃ

4.1. Badany PZE pracuje w normalnym trybie roboczym. Jest on ułożony zgodnie z opisem w niniejszym załączniku chyba, że indywidualne metody badawcze wymagają innego ułożenia.

4.2. Badany PZE jest zasilany poprzez sztuczną sieć 5 μ H/50 Ω , która jest elektrycznie uziemiona. Napięcie zasilające jest utrzymywane w granicach ± 10 % nominalnego napięcia roboczego układu. Składowa zmienna napięcia pulsującego mierzona przy wejściu monitorującym w sztucznej sieci jest mniejsza niż 1,5 % nominalnego napięcia roboczego układu.

4.3. Wszelkie urządzenia zewnętrzne niezbędne do działania badanego PZE powinny być umieszczone na miejscu w fazie kalibracji. Żadne urządzenie zewnętrzne nie może znajdować się bliżej niż 1 m do punktu odniesienia w czasie kalibracji.

4.4. Aby zapewnić uzyskanie powtarzalnych wyników, kiedy ponownie przeprowadza się badania i pomiary, urządzenie do generowania sygnału badawczego i jego układ powinny spełniać te same warunki techniczne, co urządzenie użyte w czasie każdej odpowiedniej fazy kalibracji (pkt 7.2, 7.3.2.3, 8.4, 9.2 i 10.2).

4.5. Jeżeli badany PZE składa się z więcej niż jednej jednostki, przewody łączące powinny w idealnym przypadku stanowić zespół przewodów, jaki ma zostać zastosowany w pojeździe. Jeżeli nie jest to możliwe, odległość między elektroniczną jednostką sterowania a sztuczną siecią powinna wynosić 1 500 $\pm$ 75 mm. Wszystkie przewody w wiązce powinny być zakończone jak najbardziej realistycznie, najlepiej przy rzeczywistych obciążeniach i wzбудnikach.

5. ZAKRES CZĘSTOTLIWOŚCI, CZASY ODDZIAŁYWANIA

5.1. Pomiarów należy dokonać dla zakresu częstotliwości 20–1 000 MHz.

5.2. W celu potwierdzenia, że PZE spełnia wymogi niniejszego załącznika, badania należy przeprowadzić przy 14 częstotliwościach sygnału w danym zakresie, na przykład

27, 45, 65, 90, 120, 150, 190, 230, 280, 380, 450, 600, 750 i 900 MHz

Należy wziąć pod uwagę czas zadziałania badanych urządzeń, a czas oddziaływania powinien być wystarczająco długi, aby umożliwić badanemu urządzeniu zadziałanie w normalnych warunkach. W żadnym przypadku nie powinien on być krótszy niż dwie sekundy.

6. CHARAKTERYSTYKA GENEROWANEGO SYGNAŁU BADAWCZEGO

6.1. *Maksymalny skok mocy na obwiedni*

Maksymalny skok mocy na obwiedni sygnału badawczego będzie równy maksymalnemu wzrostowi mocy na obwiedni niemodulowanej fali sinusoidalnej, której wartość skuteczna w volt/m jest określona w pkt 6.4.2 załącznika I (zob. dodatek 3 do załącznika VIII).

6.2. *Kształt fali sygnału badawczego*

Sygnałem badawczym jest sinusoidalna fala o częstotliwości radiowej, o amplitudzie modulowanej falą sinusoidalną 1 kHz przy głębokości modulacji $0,8 \pm 0,04$ m.

6.3. *Głębokość modulacji*

Głębokość modulacji określa się jako:

$$m = \frac{(\text{maksymalny skok mocy na obwiedni} - \text{minimalny skok mocy na obwiedni})}{(\text{maksymalny skok mocy na obwiedni} + \text{minimalny skok mocy na obwiedni})}$$

7. METODA BADANIA Z ZASTOSOWANIEM LINII PASKOWEJ

7.1. *Metoda badawcza*

Ta metoda badawcza polega na poddaniu zespołu przewodów łączących elementy składowe w PZE działaniu pola elektromagnetycznego o określonym natężeniu.

7.2. *Pomiar natężenia pola w metodzie linii paskowej*

Przy każdej częstotliwości badawczej do linii paskowej doprowadzony zostaje pewien poziom mocy tak, aby powstało pole elektromagnetyczne o żądanym natężeniu w obszarze badawczym pod nieobecność PZE, zostaje zmierzony poziom mocy wyjściowej lub inny parametr bezpośrednio związany z mocą wyjściową niezbędny do zdefiniowania pola, a wyniki zostają odnotowane. Wyniki te są wykorzystane w badaniach do celów homologacji typu chyba, że w obiekcie badawczym lub urządzeniach zajdą zmiany wymagające powtórzenia tej procedury. W czasie tego procesu, główka próbnika powinna być umieszczona pod czynnym przewodem, wyśrodkowanym wzdłużnie, pionowo i poprzecznie. Osłona części elektronicznych próbnika powinna być odsunięta jak najdalej od wzdłużnej osi linii paskowej.

7.3. *Instalacja badanego podzespołu elektrycznego/elektronicznego*

7.3.1. *Badanie z zastosowaniem linii paskowej 150 mm*

Ta metoda badawcza umożliwia wytwarzanie jednorodnych pól między czynnym przewodem (linia paskowa o impedancji 50 Ω) a płaszczyzną uziemienia (powierzchnią przewodzącą stołu montażowego), między które można wprowadzić część zespołu przewodów. Elektroniczne urządzenie(-a) sterujące badanym PZE będzie(będą) zainstalowane na płaszczyźnie uziemienia, ale na zewnątrz linii paskowej, przy czym jedna z jego krawędzi będzie w pozycji równoległej do czynnego przewodu linii paskowej. Będzie znajdować się w odległości 200 ± 10 mm od linii na płaszczyźnie uziemienia bezpośrednio pod krawędzią czynnego przewodu.

Odległość między którąkolwiek z krawędzi czynnego przewodu i jakimkolwiek urządzeniem peryferyjnym wykorzystywanym do pomiarów powinna wynosić co najmniej 200 mm.

Część badanego PZE obejmująca zespół przewodów powinna być umieszczona w pozycji poziomej między czynnym przewodem i płaszczyzną uziemienia (zob. rysunek 1 i 2 w dodatku 1).

7.3.1.1. Minimalna długość zespołu przewodów, który powinien obejmować przewody doprowadzające do elektronicznego urządzenia sterującego i powinien być umieszczony pod linią paskową, powinna wynosić 1,5 m chyba, że zespół przewodów w pojeździe jest krótszy niż 1,5 m. W tym przypadku, długość zespołu przewodów powinna być równa maksymalnej długości zespołu przewodów zainstalowanego w pojeździe. Wszystkie odgałęzienia linii występujące na tej długości powinny być prowadzone prostopadle do osi podłużnej linii.

7.3.1.2. Alternatywnie, długość w pełni wyprostowanego zespołu przewodów, w tym długość najdłuższego z odgałęzień, powinna wynosić 1,5 m.

7.3.2. Badanie z zastosowaniem linii paskowej 800 mm

7.3.2.1. Metoda badawcza

Linia paskowa składa się z dwóch równoległych płytek metalowych umieszczonych w odległości 800 mm od siebie. Badane urządzenie umieszcza się centralnie między płytkami i poddaje działaniu pola elektromagnetycznego (zob. rysunek 3 i 4 w dodatku 1).

Metodą tą można badać kompletne układy elektroniczne, łącznie z czujnikami i wzbudnikami, jak również z urządzeniem sterującym i wiązką przewodów. Jest ona odpowiednia dla urządzeń, których największy wymiar jest mniejszy od jednej trzeciej odległości między płytkami.

7.3.2.2. Umieszczenie linii paskowej

Linia paskowa powinna być umieszczona w ekranowanym pomieszczeniu (aby zapobiec emisjom zewnętrznym) w odległości 2 m od ścian i wszelkich elementów metalowych, aby zapobiec odbiciom fal elektromagnetycznych. W celu stłumienia tych odbić należy zastosować materiał pochłaniający częstotliwości radiowe. Linie paskową należy umieścić na nieprzewodzących podporach przynajmniej 0,4 m powyżej podłogi.

7.3.2.3. Kalibracja linii paskowej

Próbnik do pomiaru natężenia pola należy umieścić w środkowej jednej-trzeciej wymiaru wzdłużnego, pionowego i poprzecznego przestrzeni między równoległymi płytkami pod nieobecność badanego układu. Towarzyszące urządzenia pomiarowe powinny być umieszczone na zewnątrz ekranowanego pomieszczenia.

Przy każdej częstotliwości badawczej do linii paskowej doprowadzony zostanie pewien poziom mocy tak, aby powstało pole elektromagnetyczne o żądanym natężeniu przy antenie. Ten poziom mocy wyjściowej lub inny parametr bezpośrednio związany z mocą wyjściową niezbędny do zdefiniowania pola będzie wykorzystany w badaniach do celów homologacji typu chyba, że w obiekcie badawczym lub urządzeniach zajdą zmiany wymagające powtórzenia tej procedury.

7.3.2.4. Instalacja badanego PZE

Główną jednostkę sterującą należy umieścić w środkowej jednej trzeciej wymiaru wzdłużnego, pionowego i poprzecznego przestrzeni między równoległymi płytkami. Powinna być ona wsparta na stojaku wykonanego z nieprzewodzącego materiału.

7.3.2.5. Główna wiązka przewodów i przewody czujnika/wzbudnika

Główna wiązka przewodów oraz wszelkie przewody czujnika/wzbudnika powinny wychodzić pionowo z jednostki sterującej do górnej płytki (pomaga to maksymalizować sprzężenie z polem elektromagnetycznym). Następnie wzdłuż dolnej części płytki powinny one przechodzić do jednej z jej wolnych krawędzi, gdzie powinny zostać zapętłone do góry i wzdłuż górnej części płytki prowadzić, aż do podłączenia do zasilania linii paskowej. Następnie przewody powinny zostać skierowane do urządzeń towarzyszących, które powinny być umieszczone na obszarze poza wpływem pola elektromagnetycznego, na przykład na podłodze ekranowanego pomieszczenia w odległości 1 m wzdłuż od linii paskowej.

8. BADANIE ODPORNOŚCI PODZESPOŁU ELEKTRYCZNEGO/ELEKTRONICZNEGO Z ZASTOSOWANIEM METODY POLA JEDNORODNEGO

8.1. Metoda badawcza

Ta metoda umożliwia badanie układów elektrycznych/elektronicznych pojazdu poprzez poddawanie PZE działaniu promieniowania elektromagnetycznego wytwarzanego przez antenę.

8.2. Opis stanowiska badawczego

Badanie jest przeprowadzone wewnątrz komory pół-akustycznej na wierzchu stanowiska.

8.2.1. Płaszczyzna uziemienia

- 8.2.1.1. W celu zbadania odporności na pole jednorodne, badany PZE oraz jego zespół przewodów powinny być umieszczone na wysokości 50 ± 5 mm nad drewnianym lub wykonanym z innego nieprzewodzącego materiału stołem. Jednakże jeżeli jakkolwiek część badanego PZE ma być elektrycznie połączona z metalowym nadwoziem pojazdu, część tę należy umieścić na płaszczyźnie uziemienia i połączyć elektrycznie z płaszczyzną uziemienia. Płaszczyzną uziemienia jest blacha metalowa o minimalnej grubości 0,5 mm. Minimalna wielkość płaszczyzny uziemienia zależy od wielkości badanego PZE, ale powinna umożliwiać rozłożenie zespołu przewodów i elementów składowych PZE. Płaszczyznę uziemienia należy podłączyć do przewodu zabezpieczającego systemu uziemienia. Płaszczyznę uziemienia należy umieścić na wysokości $1,0 \pm 0,1$ m powyżej podłogi pomieszczenia badawczego i równoległe do niej.
- 8.2.1.2. Badany PZE jest ułożony i podłączony zgodnie ze swoimi wymogami. Zespół przewodów zasilających jest umieszczony wzdłuż i w odległości 100 mm od brzegu płaszczyzny uziemienia/stołu najbliższego w stosunku do anteny.
- 8.2.1.3. Badany PZE jest podłączony do systemu uziemienia zgodnie z zaleceniami instalacyjnymi producenta i niedozwolone są żadne dodatkowe podłączenia uziemiające.
- 8.2.1.4. Minimalna odległość między badanym PZE a wszystkimi pozostałymi strukturami przewodzącymi, na przykład ścianami powierzchni osłoniętych (z wyjątkiem płaszczyzny uziemienia/stołu pod badanym obiektem) musi wynosić 1,0 m.
- 8.2.1.5. Płaszczyzna uziemienia powinna mieć powierzchnię 2,25 metrów kwadratowych lub większą, przy mniejszym boku nie krótszym niż 750 mm. Płaszczyznę uziemienia należy połączyć z komorą pasami łączącymi w taki sposób, aby oporność stałoprądowa połączenia nie przekraczała 2,5 miliomów.

8.2.2. Instalacja badanego PZE

W przypadku dużych urządzeń zamontowanych na metalowych stojakach badawczych, do celów badawczych stojak uważany jest za część płaszczyzny uziemienia i w związku z tym jest odpowiednio podłączony. Powierzchnie badanego urządzenia znajdują się w odległości minimum 200 mm od krawędzi płaszczyzny uziemienia. Wszystkie przewody powinny znajdować się w odległości minimum 100 mm od krawędzi płaszczyzny uziemienia, a odległość do płaszczyzny uziemienia (od najniższego punktu zespołu przewodów) wynosi 50 ± 5 mm. Moc jest doprowadzana do badanego PZE poprzez sztuczną sieć ($5 \mu\text{H}/50\Omega$).

8.3. Typ, pozycja i ukierunkowanie urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne

8.3.1. Typ urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne

- 8.3.1.1. Typ(-y) urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne należy wybrać tak, aby uzyskać żądane natężenie pola w punkcie odniesienia (zob. pkt 8.3.4) przy odpowiednich częstotliwościach.

- 8.3.1.2. Urządzeniem wytwarzającym pole może być antena(-y) lub antena płytkowa.

- 8.3.1.3. Konstrukcja i ukierunkowanie urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne powinny umożliwiać wytwarzanie pola o polaryzacji: 20–1 000 MHz poziomo lub pionowo.

8.3.2. Wysokość i odległość pomiaru

8.3.2.1. Wysokość

Środek fazy anteny powinien znajdować się 150 ± 10 mm powyżej płaszczyzny uziemienia, na której spoczywa PZE. Żadna część elementów promieniujących anteny nie powinna znajdować się bliżej niż 250 mm od podłogi pomieszczenia.

8.3.2.2. Odległość pomiaru

- 8.3.2.2.1. Warunki eksploatacyjne można najlepiej symulować umieszczając urządzenie wytwarzające pole elektromagnetyczne jak najdalej od PZE. Zazwyczaj odległość ta mieścić się będzie w przedziale 1–5 m.

- 8.3.2.2.2. Jeżeli badanie przeprowadzane jest w pomieszczeniu zamkniętym, elementy promieniujące urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne nie powinny znajdować się bliżej niż 0,5 m od jakiegokolwiek materiału pochłaniającego fale radiowe i nie bliżej niż 1,5 m od ściany pomieszczenia. Między anteną nadawczą i badanym PZE nie może znajdować się żaden materiał pochłaniający.

- 8.3.3. Usytuowanie anteny w stosunku do badanego PZE
- 8.3.3.1. Elementy promieniujące urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne nie powinny znajdować się bliżej niż 0,5 m od krawędzi płaszczyzny uziemienia.
- 8.3.3.2. Środek fazy urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne powinien znajdować się na płaszczyźnie, która:
- a) jest prostopadła do płaszczyzny uziemienia;
 - b) przecina krawędź płaszczyzny uziemienia oraz punkt środkowy głównej części zespołu przewodów; oraz
 - c) jest prostopadła do płaszczyzny uziemienia i głównej części zespołu przewodów.
- Urządzenie wytwarzające pole elektromagnetyczne powinno być umieszczone równoległe do tej płaszczyzny (zob. rysunek 1 i 2 w dodatku 4).
- 8.3.3.3. Jakiegokolwiek urządzenie wytwarzające pole elektromagnetyczne umieszczone powyżej płaszczyzny uziemienia lub badanego PZE powinno znajdować się nad badanym zespołem elektrycznym/elektronicznym.
- 8.3.4. Punkt odniesienia
- Do celów niniejszego załącznika punktem odniesienia jest punkt, w którym ustalone będzie natężenie pola elektromagnetycznego i który zostanie zdefiniowany następująco:
- 8.3.4.1. przynajmniej 1 m w poziomie od środka fazy anteny lub przynajmniej 1 m w pionie od elementów promieniujących anteny płytkowej;
- 8.3.4.2. na płaszczyźnie, która:
- a) jest prostopadła do płaszczyzny uziemienia;
 - b) jest prostopadła do krawędzi płaszczyzny uziemienia, wzdłuż której biegnie główna część zespołu przewodów;
 - c) przecina krawędź płaszczyzny uziemienia oraz punkt środkowy głównej części zespołu przewodów; oraz
 - d) jest zbieżna z punktem środkowym głównej części zespołu przewodów, która biegnie wzdłuż krawędzi płaszczyzny uziemienia najbliższej w stosunku do anteny;
- 8.3.4.3. 150 ± 10 mm powyżej płaszczyzny uziemienia.
- 8.4. Wytwarzanie pola elektromagnetycznego o żądanym natężeniu: metodologia badawcza
- 8.4.1. Badawcze warunki pola ustala się „metodą substytucyjną”.
- 8.4.2. Metoda substytucyjna
- Przy każdej częstotliwości badawczej do urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne doprowadzony jest pewien poziom mocy tak, aby powstało pole elektromagnetyczne o żądanym natężeniu w punkcie odniesienia (zgodnie z opisem w pkt 8.3.4 w obszarze badawczym pod nieobecność badanego PZE), zostaje zmierzony poziom mocy wyjściowej lub inny parametr bezpośrednio związany z mocą wyjściową niezbędny do zdefiniowania pola, a wyniki zostaną odnotowane. Wyniki te są wykorzystane w badaniach do celów homologacji typu chyba, że w obiekcie badawczym lub urządzeniach zajdą zmiany wymagające powtórzenia tej procedury.
- 8.4.3. W czasie kalibracji urządzenia zewnętrzne muszą znajdować się w odległości minimum 1 m od punktu odniesienia.
- 8.4.4. Urządzenie do pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego
- Do określenia natężenia pola elektromagnetycznego na etapie kalibracji metody substytucyjnej wykorzystuje się odpowiednie kompaktowe urządzenie do pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego.
- 8.4.5. W czasie etapu kalibracji metody substytucyjnej, środek fazy urządzenia do pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego powinien zostać umieszczony w punkcie odniesienia.
- 8.4.6. Badany PZE, który może obejmować dodatkową płaszczyznę uziemienia, zostaje następnie wprowadzony do pomieszczenia badawczego i ułożony zgodnie z wymogami pkt 8.3. Jeżeli stosowana jest druga płaszczyzna uziemienia, powinna ona znajdować się w odległości 5 mm od płaszczyzny uziemienia stanowiska badawczego i być połączona z nim elektrycznie. Następnie do urządzenia wytwarzającego pole elektromagnetyczne będzie doprowadzona żądana moc wyjściowa zgodnie z pkt 8.4.2 dla każdej częstotliwości zgodnie z pkt 5.

- 8.4.7. Niezależnie od tego, jaki parametr został wybrany w pkt 8.4.2 do zdefiniowania pola, ten sam parametr jest wykorzystany do ustalenia natężenia pola w czasie badania.

8.5. *Profil natężenia pola elektromagnetycznego*

- 8.5.1. W czasie etapu kalibracji metody substytucyjnej (przed wprowadzeniem PZE na obszar badawczy), natężenie pola elektromagnetycznego nie powinno wynosić poniżej 50 % nominalnego natężenia pola elektromagnetycznego w odległości $0,5 \pm 0,05$ m po każdej stronie punktu odniesienia na linii równoległej do krawędzi płaszczyzny uziemienia znajdującej się najbliżej anteny i przechodzącej przez punkt odniesienia.

9. BADANIE Z ZASTOSOWANIEM KOMORY TEM

9.1. *Metoda badawcza*

Komora TEM (*Transverse Electromagnetic Mode* — rodzaj poprzeczny elektromagnetyczny) wytwarza jednorodne pola między przewodnikiem wewnętrznym (przegrodą) a obudową (płaszczyzną uziemienia). Stosuje się je do badania PZE (zob. rysunek 1 w dodatku 3).

9.2. *Pomiar natężenia pola w komorze TEM*

- 9.2.1. Pole elektryczne w komorze TEM określa się przy pomocy równania:

$$|E| = ((^2\sqrt{(P \times Z))}/d)$$

E = pole elektryczne (wolt/metr)

P = Moc wejściowa do komory (W)

Z = Impedancja komory (50Ω)

d = Odległość (w metrach) między górną ścianą a elektrodą (przegrodą).

- 9.2.2. Alternatywnie, umieszcza się odpowiedni czujnik natężenia pola w górnej połowie komory TEM. W tej części komory TEM elektroniczne urządzenie sterowania ma jedynie niewielki wpływ na pole badawcze. Wyniki wskazywane przez ten czujnik określają natężenie pola.

9.3. *Wymiary komory TEM*

W celu utrzymania jednorodnego pola w komorze TEM oraz otrzymania powtarzalnych wyników pomiarów, badany obiekt nie powinien być większy niż jedna trzecia wewnętrznej wysokości komory.

Zalecane wymiary komory TEM podane są na rysunkach 2 i 3 w dodatku 3.

9.4. *Przewody zasilające, sygnalizacyjne i sterujące*

Komora TEM powinna być podłączona do gniazda koncentrycznego i połączona jak najściślej ze złączem wtykowym z odpowiednią liczbą wtyków. Przewód zasilający i przewód sygnalizacyjny ze złącza wtykowego w komorze powinny być bezpośrednio podłączone do badanego obiektu.

Elementy zewnętrzne, takie jak czujniki, elementy systemu zasilania i sterowania mogą być podłączone do:

- a) ekranowanego urządzenia peryferyjnego;
- b) pojazdu znajdującego się obok komory TEM; lub
- c) bezpośrednio do ekranowanej tablicy połączeń.

Do połączenia komory TEM z urządzeniem peryferyjnym lub pojazdem należy stosować przewody ekranowane, jeżeli pojazd lub urządzenie peryferyjne nie znajdują się w tym samym lub sąsiednim ekranowanym pomieszczeniu.

10. BADANIE Z ZASTOSOWANIEM METODY DUŻEGO IMPULSU PRĄDU (BCI)

10.1. *Metoda badawcza*

Jest to metoda przeprowadzania badań odpornościowych poprzez wzbudzenie prądów bezpośrednio w zespole przewodów przy pomocy sondy impulsu prądu. Sonda impulsu składa się z zacisku łączącego, poprzez który prowadzone są przewody badanego PZE. Można wówczas prowadzić badania odpornościowe poprzez różnicowanie częstotliwości wzbudzanych sygnałów.

Badany PZE można umieścić na płaszczyźnie uziemienia, jak w pkt 8.2.1, lub w pojeździe zgodnie z opisem technicznym konstrukcji pojazdu.

10.2. *Kalibracja zgłębnika impulsu przed rozpoczęciem badania*

Sonda impulsu należy umieścić w uchwycie kalibracyjnym. Podczas przeszukiwania badawczego zakresu częstotliwości należy monitorować moc niezbędną do uzyskania prądu określonego w załączniku I pkt 6.7.2.1. Metodą tą kalibruje się moc wyjściową układu impulsu prądu w stosunku do prądu przed badaniem, i tę moc wyjściową należy przyłożyć do sondy impulsu po podłączeniu go do badanego PZE przy pomocy przewodów wykorzystywanych w trakcie kalibracji. Należy zwrócić uwagę na to, że moc monitorowana przykładana do sondy impulsu to moc wyjściowa.

10.3. *Instalacja badanego PZE*

W przypadku PZE zamontowanego na płaszczyźnie uziemienia jak w pkt 8.2.1, wszystkie przewody w zespole przewodów powinny być zakończone jak najbardziej realistycznie, najlepiej przy rzeczywistych obciążeniach i wzбудnikach. W przypadku PZE zamontowanego na pojeździe i zamontowanego na płaszczyźnie uziemienia, sonda impulsu powinien być zamontowany kolejno wokół wszystkich przewodów w zespole przewodów do każdego przyłącza oraz 150 ± 10 mm od każdego złącza elektronicznej jednostki sterowania modułów instrumentów lub aktywnych czujników badanego podzespołu, jak pokazano w dodatku 2.

10.4. *Moc, sygnał i przewody sterowania*

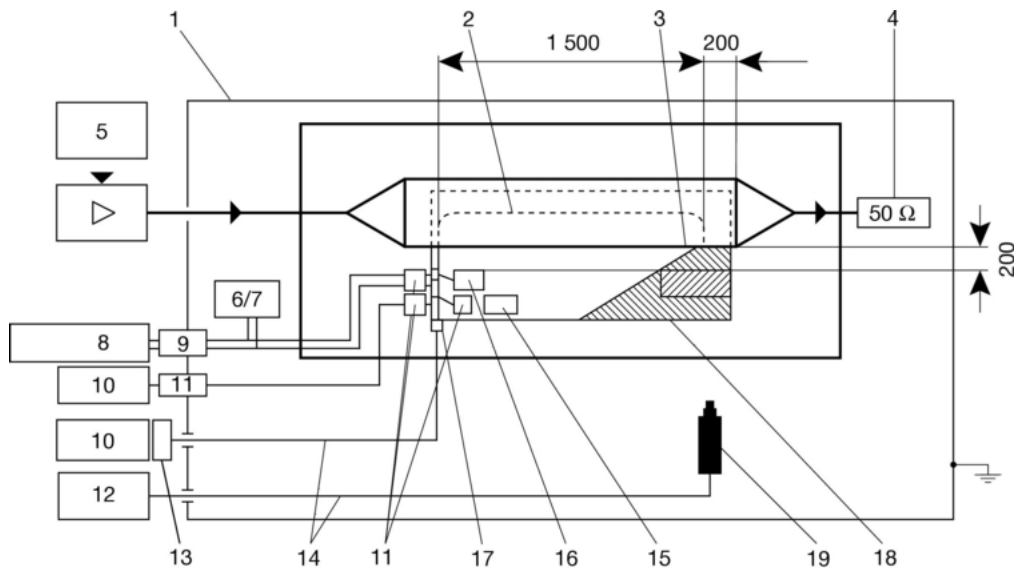
W przypadku PZE zamontowanego na płaszczyźnie uziemienia, jak w pkt 8.2.1, zespół przewodów powinien zostać podłączony między sztuczną siecią a główną elektroniczną jednostką sterowania. Zespół ten powinien biec równolegle do krawędzi płaszczyzny uziemienia oraz w odległości minimum 200 mm od jej krawędzi. Zespół przewodów powinien obejmować przewód zasilający, wykorzystany do połączenia akumulatora pojazdu z tą jednostką sterowania oraz przewód powrotny, o ile stosowany jest w pojeździe.

Odległość między elektroniczną jednostką sterowania a sztuczną siecią powinna wynosić $1,0 \pm 0,1$ m albo powinna być równa długości zespołu przewodów między elektroniczną jednostką sterowania a akumulatorem stosowanym w pojeździe, o ile jest ona krótsza. Jeżeli stosuje się zespół przewodów pojazdu, wówczas jakiegokolwiek odgałęzienia występujące na wspomnianej długości zostaną poprowadzone wzdłuż płaszczyzny uziemienia, ale prostopadle w kierunku od krawędzi płaszczyzny uziemienia. W innym przypadku, przewody badanego PZE, występujące na tej długości, powinny kończyć się na sztucznej sieci.

Dodatek 1

Rysunek 1

Badanie metodą linii paskowej 150 mm

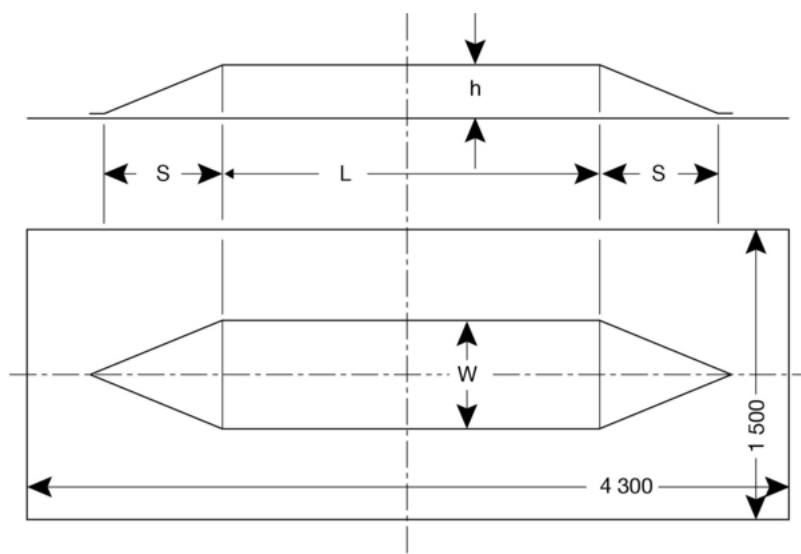

- 1 = osłonięte pomieszczenie
- 2 = zespół przewodów
- 3 = badany obiekt
- 4 = rezystancja obciążeniowa
- 5 = generator częstotliwości
- 6/7 = akumulator alternatywny
- 8 = zasilanie elektryczne
- 9 = filtr
- 10 = urządzenie peryferyjne
- 11 = filtr
- 12 = peryferyjne urządzenie video
- 13 = przetwornica optoelektryczna
- 14 = linie optyczne
- 15 = peryferyjne urządzenie niepromieniujące
- 16 = liniowe lub promieniujące urządzenie peryferyjne
- 17 = przetwornica optoelektryczna
- 18 = podstawa izolująca
- 19 = kamera video

wszystkie wymiary w milimetrach

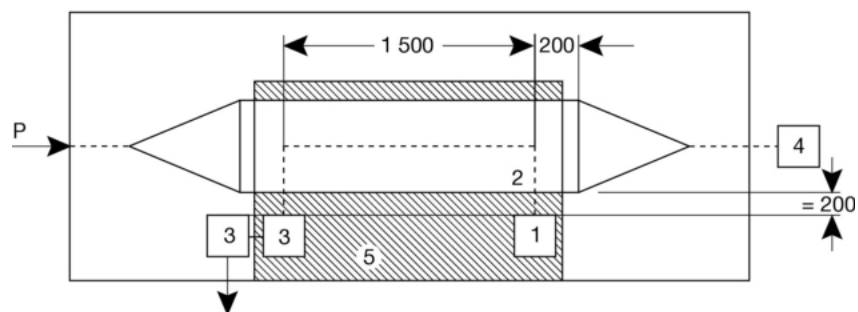
Rysunek 2

Badanie metodą linii paskowej 150 mm

$L = 2\,500\text{ mm}$
 $S = 800\text{ mm}$
 $W = 740\text{ mm}$
 $h = 150\text{ mm}$

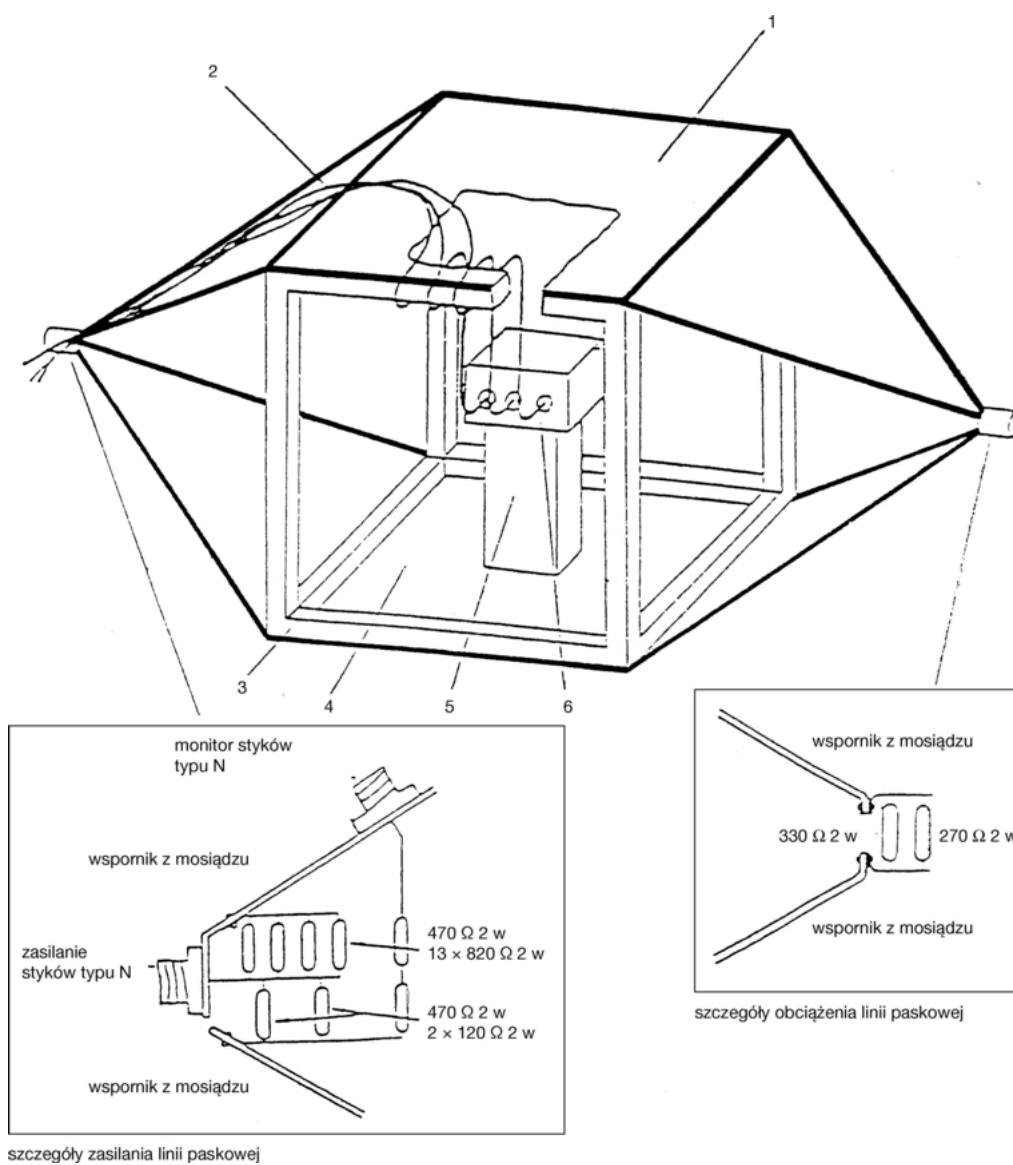
wszystkie wymiary w
milimetrach

1 = badany obiekt
 2 = zespół przewodów
 3 = urządzenie peryferyjne
 4 = rezystancja obciążeniowa
 5 = podstawa izolująca

Rysunek 3

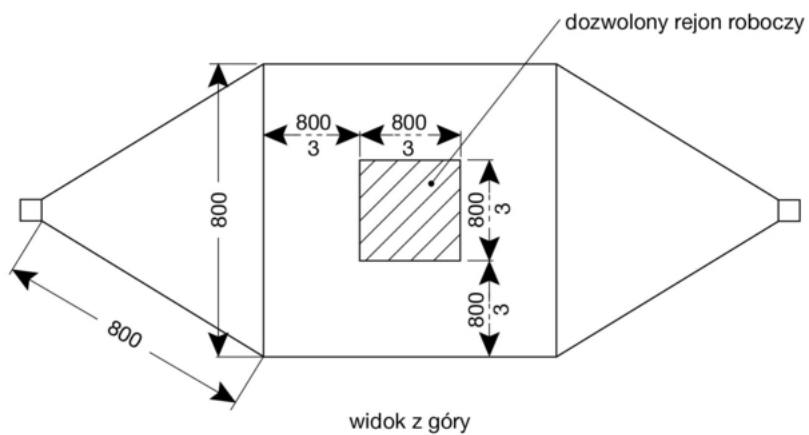
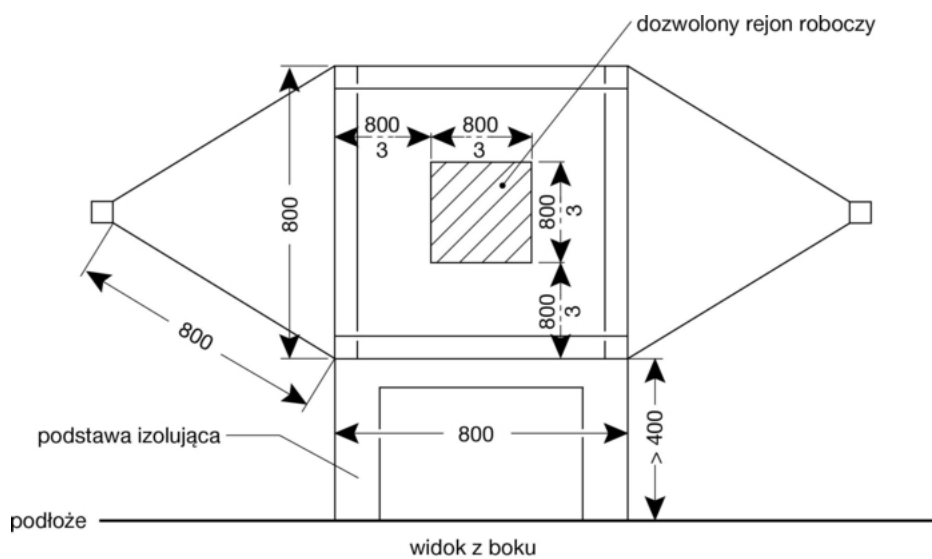
Badanie metodą linii paskowej 800 mm

- 1 = płyta uziemienia
- 2 = główna wiązka i przewody czujnika/wzbudnika
- 3 = rama drewniana
- 4 = płyta przesuwna
- 5 = izolator
- 6 = badany obiekt

Rysunek 4

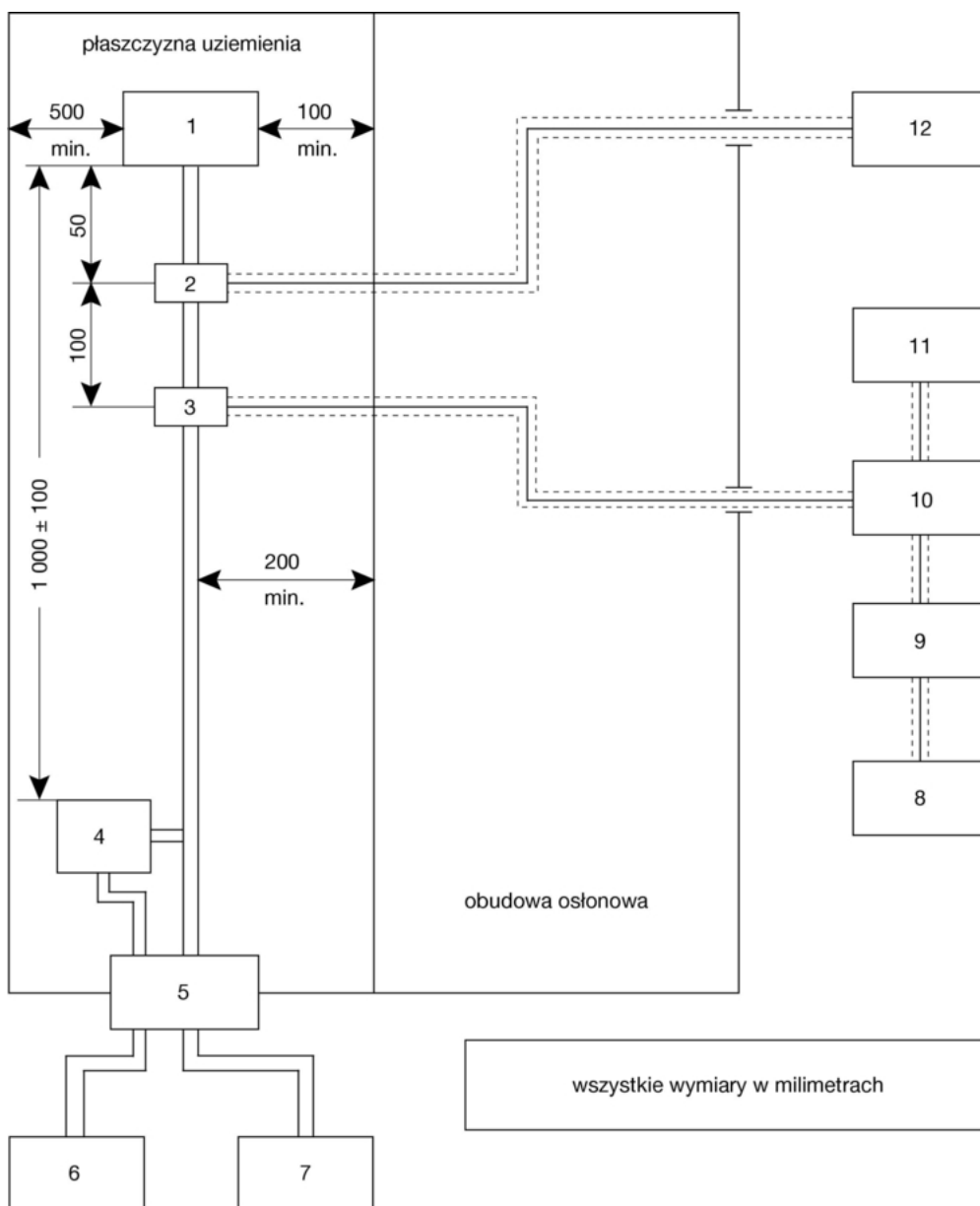
Wymiary linii paskowej 800 mm

wszystkie wymiary w
milimetrach

Dodatek 2

Przykład konfiguracji badania metodą dużego impulsu prądu (BCI)

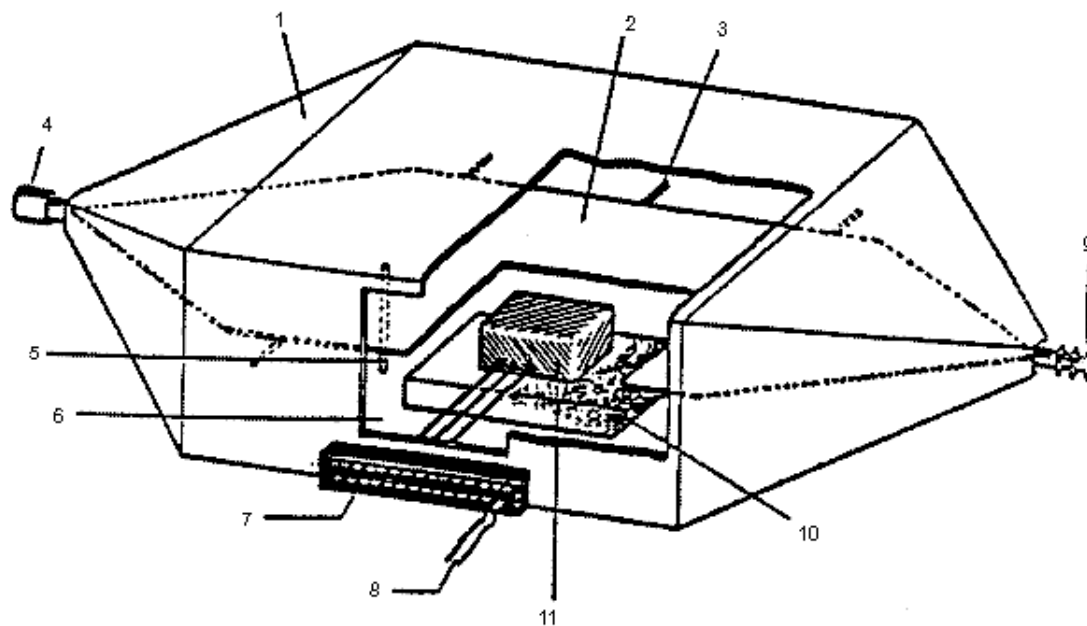

- 1 = badane urządzenie (DUT *device under test*)
- 2 = sonda pomiarowa pożądanej częstotliwości (RF) (nieobowiązkowy)
- 3 = sonda impulsu pożądanej częstotliwości (RF)
- 4 = sztuczna sieć
- 5 = sieć filtrów osłoniętego pomieszczenia
- 6 = źródło mocy
- 7 = interfejs badanego urządzenia (DUT): wyposażenie stymulujące i monitorujące
- 8 = generator sygnału
- 9 = wzmacniacz szerokopasmowy
- 10 = kompleks kierunkowy częstotliwości pożądanej (RF) 50 Ω
- 11 = urządzenie pomiarowe poziomu mocy częstotliwości pożądanej (RF) lub urządzenie równoważne
- 12 = analizator spektralny lub urządzenie równoważne (nieobowiązkowy)

Dodatek 3

Rysunek 1

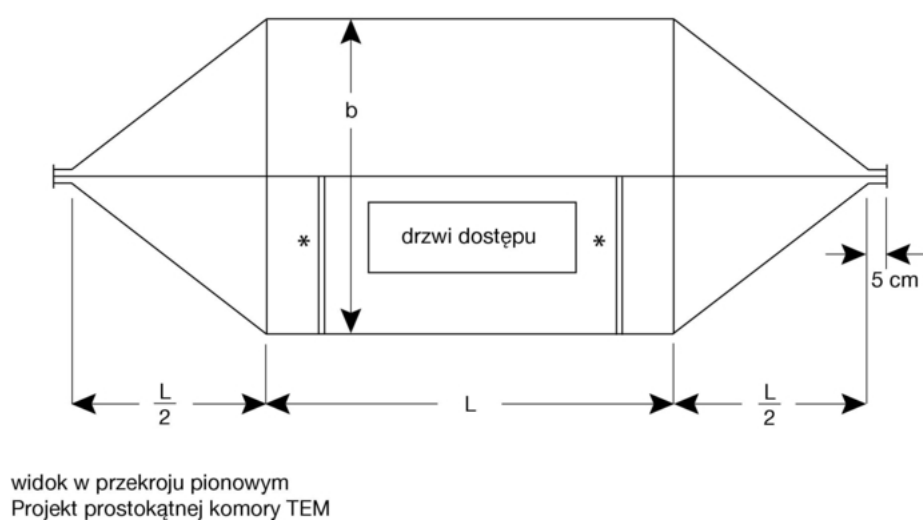
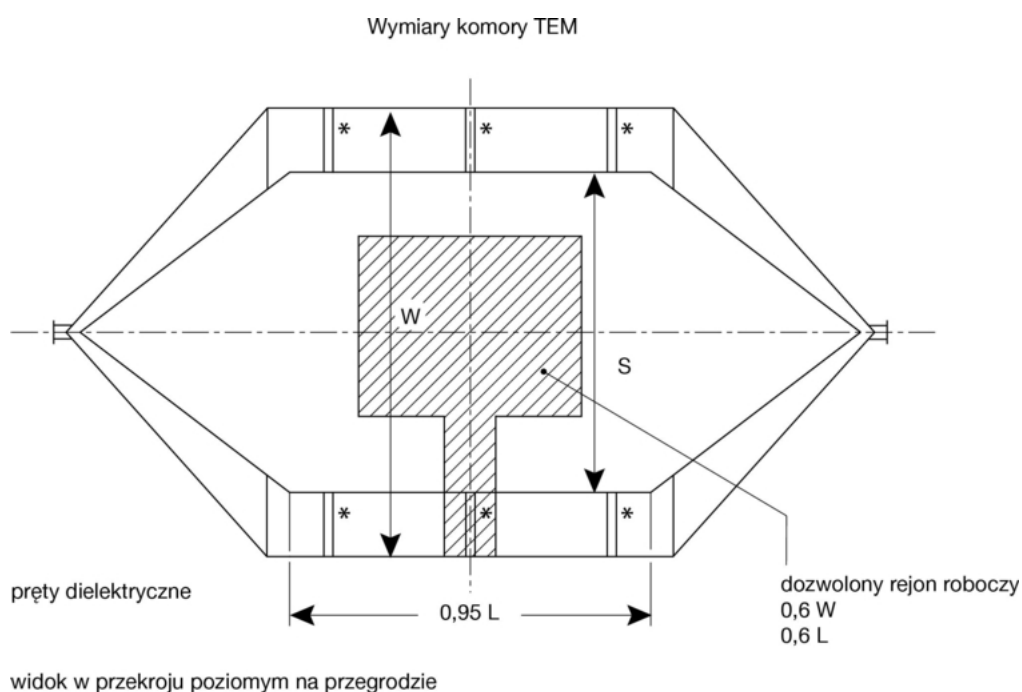
Badanie z zastosowaniem komory TEM

- 1 = przewodnik zewnętrzny, osłona
- 2 = przewodnik wewnętrzny (przegroda)
- 3 = izolator
- 4 = wejście
- 5 = izolator
- 6 = drzwi
- 7 = panel wtyków
- 8 = zasilanie badanego obiektu
- 9 = rezystancja obciążeniowa 50 Ω
- 10 = izolacja
- 11 = badany obiekt (wysokość maksymalna jedna trzecia odległości między podłogą komory i przegrodą)

Rysunek 2

Wymiary komory TEM

Rysunek 3

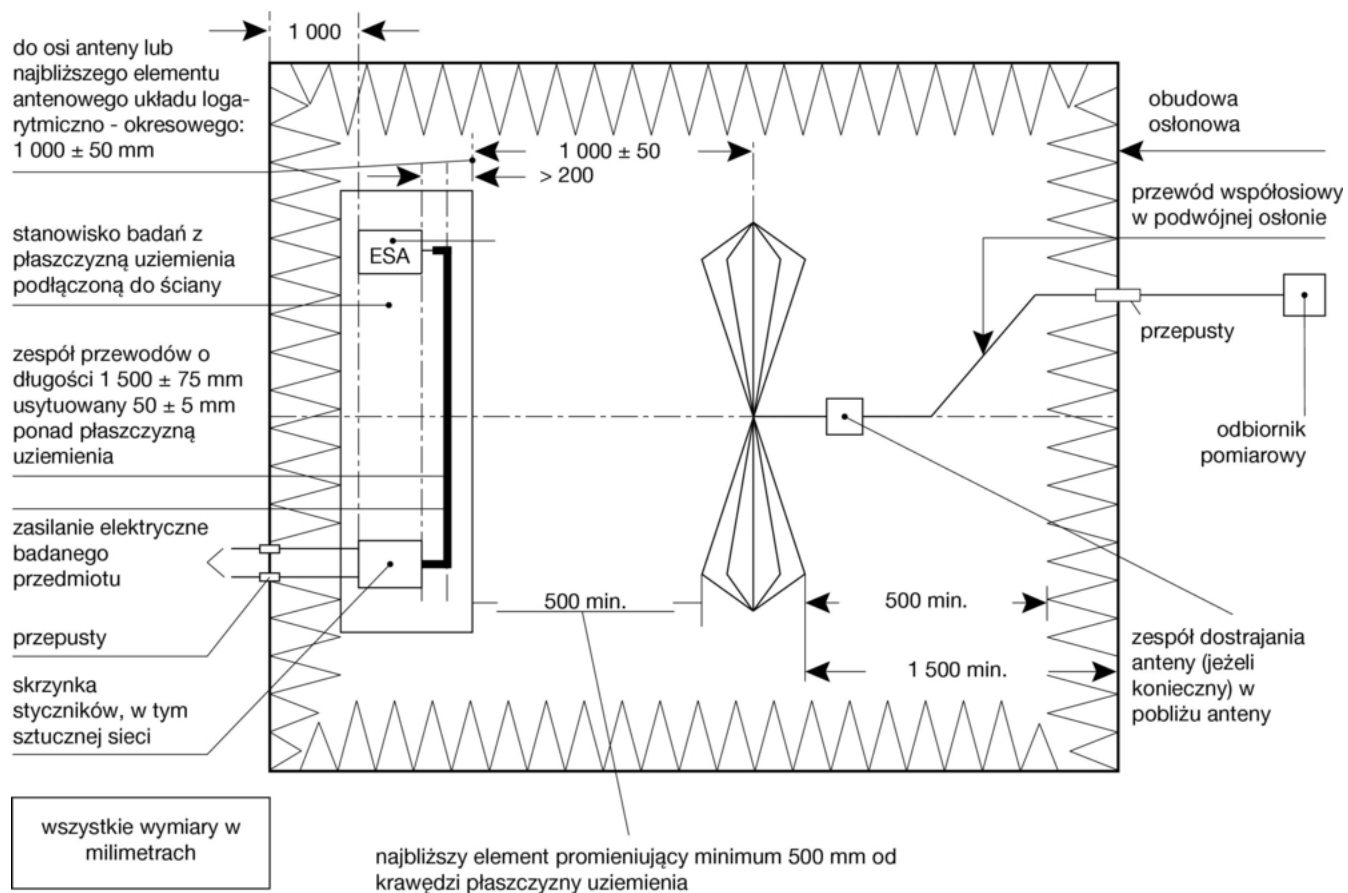
Poniższa tabela pokazuje wymiary do skonstruowania komory o określonych granicach częstotliwości:

Górna częstotliwość (MHz)	Współczynnik kształtu komory $W:b$	Współczynnik kształtu komory L/W	Przegroda płytowa b (cm)	Przegroda S (cm)
200	1,69	0,66	56	70
200	1,00	1,00	60	50

Typowe wymiary komory TEM

Dodatek 4

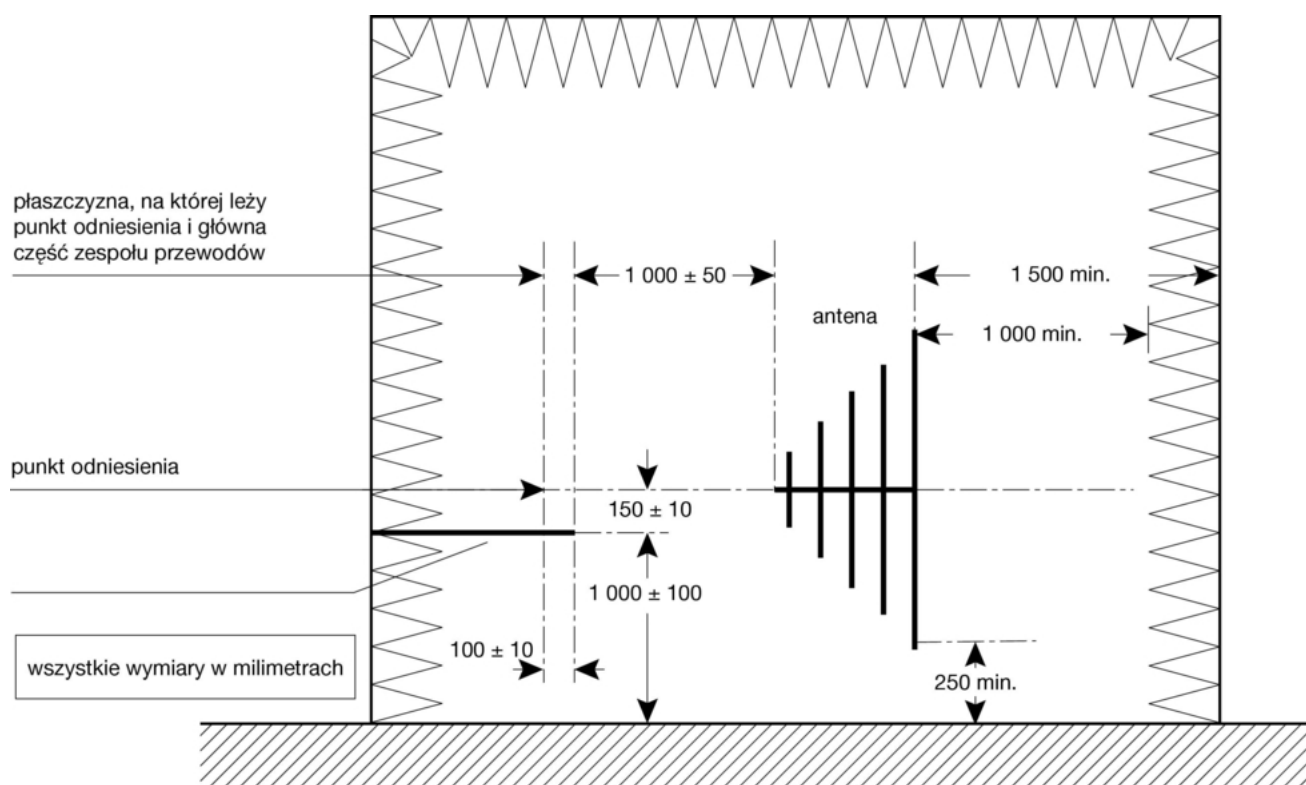
Rysunek 1

Badanie odporności podzespołu elektrycznego/elektronicznego na działanie pola jednorodnego

Schemat badawczy (ogólny widok poziomy)

Rysunek 2

Badanie odporności podzespołu elektrycznego/elektronicznego na działanie pola jednorodnego

Widok płaszczyzny symetrii wzdłużnej stanowiska badawczego

ZAŁĄCZNIK XII

CZĘŚĆ A

Uchylona dyrektywa i wykaz jej kolejnych zmian

(o których mowa w art. 6)

Dyrektywa Rady 75/322/EWG
(Dz.U. L 147 z 9.6.1975, s. 28.)

Dyrektywa Rady 82/890/EWG
(Dz.U. L 378 z 31.12.1982, s. 45)

jedynie w zakresie odniesień dotyczących
dyrektywy 75/322/EWG w art. 1 ust. 1

Dyrektywa 97/54/WE Parlamentu Europejskiego i Ra-
dy
(Dz.U. L 277 z 10.10.1997, s. 24)

jedynie w zakresie odniesień dotyczących
dyrektywy 75/322/EWG w art. 1 tiret pierwsze

Dyrektywa Komisji 2000/2/WE
(Dz.U. L 21 z 26.1.2000, s. 23)

jedynie art. 1 i załącznik

Dyrektywa Komisji 2001/3/WE
(Dz.U. L 28 z 30.1.2001, s. 1)

jedynie art. 2 i załącznik II

Punkt I.A.13 załącznika II do Aktu Przystąpienia
z 2003 r.
(Dz.U. L 236 z 23.9.2003, s. 57)

Dyrektywa Rady 2006/96/WE
(Dz.U. L 363 z 20.12.2006, s. 81)

jedynie w zakresie odniesień do dyrektywy 75/322/EWG
w art. 1 i załączniku pkt A.12.

CZĘŚĆ B

Lista terminów przeniesienia do prawa krajowego i stosowania

(o których mowa w art. 6)

Dyrektywa	Termin transpozycji	Data stosowania
75/322/EWG	21 listopada 1976 r.	—
82/890/EWG	21 czerwca 1984 r.	—
97/54/WE	22 września 1998 r.	23 września 1998 r.
2000/2/WE	31 grudnia 2000 r. ⁽¹⁾	—
2001/3/WE	30 czerwca 2002 r.	—
2006/96/WE	31 grudnia 2006 r.	—

⁽¹⁾ Zgodnie z art. 2 dyrektywy 2000/2/WE:

„1. Z mocą od dnia 1 stycznia 2001 r. państwa członkowskie nie mogą, z przyczyn odnoszących się do kompatybilności elektromagnetycznej:

- odmówić udzielenia homologacji WE lub krajowej homologacji typu, w odniesieniu do każdego typu pojazdu,
- odmówić udzielenia homologacji WE części lub oddzielnego zespołu technicznego w odniesieniu do każdego typu części lub oddzielnego zespołu technicznego,
- zakazać rejestracji, sprzedaży lub wprowadzenia do użytkowania pojazdów,
- zakazać sprzedaży lub stosowania części lub oddzielnych zespołów technicznych,

jeżeli pojazdy te, części lub oddzielne zespoły techniczne spełniają wymagania dyrektywy 75/322/EWG, zmienionej niniejszą dyrektywą.

2. Z mocą od dnia 1 października 2002 r. państwa członkowskie:

- nie mogą udzielać homologacji WE w odniesieniu do pojazdu, części lub oddzielnego zespołu technicznego, oraz
- mogą odmówić udzielenia krajowej homologacji typu,

w odniesieniu do pojazdów, części lub oddzielnych zespołów technicznych, jeżeli wymagania dyrektywy 75/322/WE, zmienionej niniejszą dyrektywą, nie zostały spełnione.

3. Ustęp 2 nie ma zastosowania do typu pojazdów homologowanych przed dniem 1 października 2002 r. na mocy dyrektywy Rady 77/537/EWG ^(*), ani do wszelkich innych funkcjonujących w następstwie rozszerzenia tych homologacji.

4. Z mocą od dnia 1 października 2008 r. państwa członkowskie:

- świadectwa zgodności, w jakie zaopatrzone są nowe pojazdy, zgodnie z przepisami dyrektywy 74/150/EWG, uznawać będą za już nieobowiązujące w rozumieniu art. 7 ust. 1 tej dyrektywy, oraz

— mogą zakazać sprzedaży i wprowadzenia do użytkowania nowych, elektrycznych lub elektronicznych podzespołów jako części lub oddzielnych zespołów technicznych,

jeżeli wymagania niniejszej dyrektywy nie zostały spełnione.

5. Bez uszczerbku dla ust. 2 i 4, w przypadku części zamiennych, państwa członkowskie nadal przyznają homologację WE oraz zezwalają na sprzedaż i wprowadzenie do użytkowania części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do stosowania w tego typu pojazdach, które homologowano przed dniem 1 października 2002 r. na mocy dyrektywy 75/322/EWG lub dyrektywy 77/537/EWG oraz w stosownych przypadkach, w następstwie rozszerzenia tych homologacji.

(*) Dz.U. L 220 z 29.8.1977, s. 38."

ZAŁĄCZNIK XIII

TABELA KORELACJI

Dyrektywa 75/322/EWG	Dyrektywa 2002/2/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 2	art. 1
		art. 2
art. 4		art. 3
art. 5		art. 4
art. 6 ust. 1		—
Art. 6 ust. 2		art. 5
—		art. 6
—		art. 7
art. 7		art. 8
załącznik I		załącznik I
załącznik IIA		załącznik II
załącznik IIB		załącznik III
załącznik IIIA		załącznik IV
załącznik IIIB		załącznik V
załącznik IV		załącznik VI
załącznik V		załącznik VII
załącznik VI		załącznik VIII
załącznik VII		załącznik IX
załącznik VIII		załącznik X
załącznik IX		załącznik XI
—		załącznik XII
—		załącznik XIII

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/81/WE**z dnia 13 lipca 2009 r.****w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 47 ust. 2 oraz art. 55 i 95,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zapewnienie bezpieczeństwa narodowego należy wyłącznie do obowiązków każdego państwa członkowskiego, zarówno w dziedzinie obronności, jak i bezpieczeństwa.
- (2) Postępujące kształtowanie europejskiego rynku wyposażenia obronnego jest nieodzowne do wzmocnienia europejskiej bazy przemysłowej i technologicznej sektora obronnego i do rozwoju zdolności wojskowych koniecznych do wprowadzenia w życie europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony.
- (3) Państwa członkowskie są zgodne co do konieczności wspierania, rozwijania i utrzymywania ukierunkowanej na rozwinięcie wysokiego potencjału, wyspecjalizowanej i konkurencyjnej europejskiej bazy przemysłowej i technologicznej sektora obronnego. Aby zrealizować ten cel państwa członkowskie mogą stosować różne narzędzia zgodnie z prawem wspólnotowym, w dążeniu do stworzenia prawdziwego europejskiego rynku wyposażenia obronnego oraz jednakowych warunków zarówno na szczeblu europejskim, jak i globalnym. Powinny one również przyczyniać się do dogłębnego zwiększenia różnorodności europejskiej bazy dostawców w dziedzinie obronności, zwłaszcza poprzez wspieranie zaangażowania małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz dostawców nietypowych w ramach europejskiej bazy przemysłowej i technologicznej sektora obronnego, wspierając współpracę przemysłową i promując skutecznych i elastycznych dostawców niższego szczebla. W tym kontekście powinny one wziąć pod uwagę komunikat wyjaśniający Komisji z dnia 7 grudnia 2006 r. w sprawie

zastosowania art. 296 Traktatu w zakresie zamówień publicznych w dziedzinie obronności oraz komunikat Komisji z dnia 5 grudnia 2007 r. w sprawie strategii na rzecz silniejszego i bardziej konkurencyjnego europejskiego przemysłu obronnego.

- (4) Stworzenie europejskiego rynku wyposażenia obronnego musi być poprzedzone ustanowieniem odpowiednich ram legislacyjnych. W dziedzinie zamówień wymaga to koordynacji procedur udzielania zamówień umożliwiającej spełnienie wymogów bezpieczeństwa państw członkowskich i obowiązków wynikających z Traktatu.
- (5) Aby zrealizować ten cel, Parlament Europejski wezwał Komisję w swojej rezolucji z dnia 17 listopada 2005 r. w sprawie zielonej księgi dotyczącej zamówień publicznych w dziedzinie obronności ⁽³⁾ do opracowania dyrektywy, która w szczególności sposób uwzględni interesy bezpieczeństwa państw członkowskich, zapewni dalszy rozwój wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, przyczyni się do wzmocnienia więzi europejskich oraz zagwarantuje rolę Unii Europejskiej jako „mocarstwa cywilnego”.
- (6) Lepsza koordynacja procedur udzielania zamówień, przykładowo zamówień na usługi logistyczne, transport i magazynowanie może potencjalnie obniżyć koszty w sektorze obrony i znacznie obniżyć oddziaływanie tego sektora na środowisko.
- (7) Procedury te powinny odzwierciedlać globalne podejście Unii do spraw bezpieczeństwa, które stanowi odpowiedź na przemiany zachodzące w środowisku strategicznym. Pojawianie się asymetrycznych i transnarodowych zagrożeń spowodowało progresywne zacieranie się granicy między bezpieczeństwem wewnętrznym a zewnętrznym, wojskowym a niewojskowym.
- (8) Wyposażenie obronne i dotyczące bezpieczeństwa jest podstawowym elementem zarówno dla bezpieczeństwa, jak i suwerenności państw członkowskich oraz dla autonomii Unii. Dlatego też zakupy towarów i usług w sektorach obronności i bezpieczeństwa mają często charakter zakupów newralgicznych.
- (9) Wynikają z tego szczególne wymogi, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa dostaw i bezpieczeństwa informacji. Wymogi te dotyczą przede wszystkim zakupu broni, amunicji i materiałów wojennych a także usług i robót budowlanych bezpośrednio z nimi związanych, przeznaczonych dla sił zbrojnych, ale także niektórych szczególnie newralgicznych zakupów w dziedzinie bezpieczeństwa niewojskowego. W obu tych dziedzinach brak ogólnounijnych zasad stoi na drodze otwartości rynków obrony i bezpieczeństwa państw członkowskich. Sytuacja ta wymaga

⁽¹⁾ Dz.U. C 100 z 30.4.2009, s. 114.⁽²⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 14 stycznia 2009 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 7 lipca 2009 r.⁽³⁾ Dz.U. C 280 E z 18.11.2006, s. 463.

natychmiastowej poprawy. Obowiązujące na terenie całej Unii zasady dotyczące bezpieczeństwa informacji, w tym wzajemne uznawanie krajowych poświadczeń bezpieczeństwa i zezwalanie na wymianę poufnych informacji przez instytucje/podmioty zamawiające i przedsiębiorstwa europejskie byłyby szczególnie korzystne. Jednocześnie państwa członkowskie powinny podjąć konkretne środki w celu poprawy bezpieczeństwa wzajemnych dostaw dążąc do stopniowego utworzenia systemu właściwych gwarancji.

(10) Dla celów niniejszej dyrektywy, jako sprzęt wojskowy należy rozumieć w szczególności typy produktów figurujące w wykazie broni, amunicji i materiałów wojennych przyjętych decyzją Rady 255/58 z dnia 15 kwietnia 1958 r. ⁽¹⁾, a państwa członkowskie mogą ograniczyć się do tego wykazu wyłącznie w przypadku transpozycji niniejszej dyrektywy. W wykazie tym figuruje jedynie sprzęt, który został zaprojektowany, opracowany i wyprodukowany konkretnie dla celów wojskowych. Wykaz ten ma jednak charakter ogólny i ma być szeroko interpretowany w miarę rozwoju techniki, polityki zamówień i wymogów wojskowych prowadzącego do opracowania nowych typów sprzętu, przykładowo na podstawie wspólnej listy sprzętu wojskowego Unii. Do celów niniejszej dyrektywy termin „sprzęt wojskowy” powinien również obejmować produkty, które — choć pierwotnie przeznaczone były do użytku cywilnego — zostają później zaadaptowane do celów wojskowych w charakterze broni, amunicji lub materiałów wojennych.

(11) W konkretnej dziedzinie sektora bezpieczeństwa niewojskowego, dyrektywa ta powinna dotyczyć zamówień, które posiadają cechy podobne do zamówień w sektorze obrony i mają charakter równie newralgiczny. Może tak być szczególnie w dziedzinach, gdzie te same misje prowadzone są przez siły wojskowe i niewojskowe lub tam, gdzie celem zamówienia jest ochrona bezpieczeństwa Unii lub państw członkowskich przed poważnymi zagrożeniami ze strony podmiotów pozamilitarnych lub pozarządowych na ich własnym terytorium lub poza nim. Może to obejmować przykładowo ochronę granic, działania policji oraz misje kryzysowe.

(12) Niniejsza dyrektywa powinna uwzględniać potrzeby instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego w całym cyklu życia produktu, np. badania i rozwój, projektowanie przemysłowe, produkcja, naprawa, modernizacja, modyfikacja, konserwacja, logistyka, szkolenie, testowanie, wycofywanie i unieszkodliwianie. Etapy te obejmują przykładowo badania, oceny, magazynowanie, transport, integracja, serwisowanie, demontaż, niszczenie oraz wszelkie inne usługi wynikające z pierwotnej konstrukcji. Niektóre zamówienia mogą obejmować dostawę części,

komponentów lub zespołów, które mają zostać włączone do produktów lub na nich zamontowane lub dostawę konkretnych narzędzi, urządzeń testowych lub wsparcia.

(13) Do celów niniejszej dyrektywy termin „badania i rozwój” obejmować powinien badania podstawowe, badania stosowane oraz rozwój eksperymentalny. Badania podstawowe obejmują prace eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie praktyczne. Badania stosowane obejmują również pierwotne prace podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy. Są one jednak przede wszystkim nastawione na konkretne praktyczne zastosowania lub realizację konkretnych celów. Rozwój eksperymentalny obejmuje prace oparte na istniejącej wiedzy uzyskanej w wyniku badań naukowych lub doświadczeń praktycznych w celu rozpoczęcia produkcji nowych materiałów, produktów lub urządzeń, stworzenia nowych procesów, systemów oraz usług bądź w celu znacznej poprawy istniejących już procesów, systemów i usług. Rozwój eksperymentalny może obejmować wykonanie technologicznych egzemplarzy próbnych, tj. urządzeń pokazujących zastosowanie nowej koncepcji lub nowej technologii w rzeczywistym lub reprezentatywnym środowisku.

Termin „badania i rozwój” nie obejmuje produkcji i kwalifikacji prototypów przedprodukcyjnych, narzędzi i inżynierii przemysłowej, przemysłowego projektowania i produkcji.

(14) Niniejsza dyrektywa powinna również uwzględnić potrzeby instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego dotyczące robót i usług, które — choć nie są bezpośrednio powiązane z dostawą sprzętu wojskowego i sprzętu newralgicznego — są niezbędne w celu spełnienia niektórych wymogów wojskowych i wymogów bezpieczeństwa.

(15) Udzielanie zamówień, na które w państwach członkowskich zawarte zostały umowy przez podmioty zamawiające, o których mowa w dyrektywie 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki i usług pocztowych ⁽²⁾ oraz przez instytucje zamawiające, o których mowa w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi ⁽³⁾ odbywa się zgodnie z zasadami Traktatu, a w szczególności z zasadami swobody przepływu towarów, swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, a także zasad z nich wynikających, takich jak zasada równego traktowania, zasada niedyskryminacji, zasada wzajemnego uznawania, zasada proporcjonalności oraz zasada przejrzystości.

⁽¹⁾ Decyzja w sprawie ustalenia listy produktów (broń, amunicja i materiały wojenne), do których odnoszą się przepisy art. 223 ust. 1 lit. b) — obecnie art. 296 ust. 1 lit. b) — Traktatu (dok. 255/58). Protokół z dnia 15 kwietnia 1958 r.: dok. 368/58.

⁽²⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114.

Zobowiązania w dziedzinie przejrzystości i konkurencji dotyczące zamówień o wartości poniżej progów stosowania niniejszej dyrektywy powinny być określone przez państwa członkowskie zgodnie z tymi zasadami i przy uwzględnieniu szczególnie sytuacji istnienia interesów transgranicznych. W szczególności państwa członkowskie będą określać najbardziej odpowiednie warunki udzielania takich zamówień.

W przypadku zamówień powyżej pewnej wartości wskazane jest opracowanie wspólnotowych przepisów koordynujących krajowe procedury udzielania takich zamówień, które będą oparte na tych zasadach w sposób gwarantujący ich skuteczność i skuteczne otwarcie zamówień na konkurencję. Wspomniane przepisy służące koordynacji powinny być zatem interpretowane zgodnie z wymienionymi powyżej regułami i zasadami oraz innymi postanowieniami Traktatu.

- (16) Traktat przewiduje w art. 30, 45, 46, 55 oraz 296 szczególne wyjątki od stosowania ustalonych zasad, a w konsekwencji od stosowania prawa wynikającego z tych zasad. W związku z tym żaden przepis niniejszej dyrektywy nie powinien zabraniać nakładania ani stosowania środków, które byłyby konieczne do ochrony interesów uznanych za uzasadnione przez wyżej wymienione postanowienia Traktatu.

Oznacza to w szczególności, że udzielanie zamówień objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy może podlegać wyłączeniu, jeżeli jest uzasadnione z punktu widzenia bezpieczeństwa publicznego lub konieczne dla obrony istotnych interesów bezpieczeństwa państwa członkowskiego. Może tak być w przypadku zamówień zarówno w dziedzinie obronności jak i bezpieczeństwa, które wymagają takich wyjątkowo surowych wymogów bezpieczeństwa dostaw lub które mają charakter tak tajny lub mają tak ogromne znaczenie dla suwerenności narodowej, że nawet szczególne przepisy niniejszej dyrektywy nie są wystarczające, aby zabezpieczyć istotne interesy bezpieczeństwa, których określenie należy wyłącznie do kompetencji państw członkowskich.

- (17) Jednakże zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich możliwość zastosowania takich wyjątków należy interpretować w taki sposób, by nie rozciągać ich skutków ponad to, co jest ściśle konieczne do ochrony uzasadnionych interesów, które wspomniane artykuły pozwalają chronić. Tak więc niestosowanie niniejszej dyrektywy musi być zarazem proporcjonalne do zamierzonych celów i stanowić środek, który w możliwie najmniejszym stopniu narusza swobodny przepływ towarów i swobodę świadczenia usług.
- (18) Zamówienia na broń, amunicję i materiały wojenne, udzielane przez instytucje/podmioty zamawiające działające w sektorze obronności, są wyłączone z zakresu stosowania Porozumienia w sprawie zamówień rządowych zawartego w ramach Światowej Organizacji Handlu. Inne zamówienia objęte niniejszą dyrektywą są również wyłączone z zakresu stosowania Porozumienia w sprawie

zamówień rządowych na mocy art. XXIII tego porozumienia. Artykuł 296 Traktatu i art. XXIII ust. 1 Porozumienia w sprawie zamówień rządowych mają różny zakres stosowania i podlegają różnym normom kontroli sądowej. Państwa członkowskie mogą nadal powoływać się na art. XXIII ust. 1 Porozumienia w sprawie zamówień rządowych w przypadkach, gdy nie mogą odwołać się do art. 296 Traktatu. Dwa omawiane postanowienia muszą zatem spełniać różne warunki stosowania.

Wyłączenie to oznacza również, że w konkretnym kontekście rynków obronności i bezpieczeństwa państwa członkowskie zachowują uprawnienia do decydowania, czy ich instytucje/podmioty zamawiające mogą pozwolić wykonawcom z krajów trzecich na uczestnictwo w procedurach udzielania zamówień. Powinny one podjąć taką decyzję na podstawie relacji wartości do ceny, uznając potrzebę konkurencyjnej na rynku światowym bazy przemysłowej i technologicznej europejskiego sektora obronności, znaczenie otwartych i uczciwych rynków, a także czerpania wspólnych korzyści. Państwa członkowskie powinny domagać się coraz szerszego otwierania rynków. Ich partnerzy powinni również wykazać się otwartością na podstawie reguł uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym, zwłaszcza dotyczących otwartej i uczciwej konkurencji.

- (19) Zamówienie można uznać za zamówienie na roboty budowlane tylko wtedy, jeśli jego przedmiotem jest dokładne wykonywanie działalności objętych działem 45 „Wspólnego Słownika Zamówień” ustalonego rozporządzeniem (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) ⁽¹⁾ (zwanego dalej „CPV”), nawet jeśli zamówienie obejmuje inne usługi konieczne do realizacji tych działań. Zamówienia na usługi mogą, w pewnych przypadkach, obejmować roboty budowlane. Jednakże o ile takie roboty budowlane mają charakter dodatkowy w stosunku do głównego przedmiotu zamówienia oraz stanowią jego ewentualną konsekwencję lub uzupełnienie, fakt włączenia takich robót w zakres zamówienia nie uzasadnia zakwalifikowania zamówienia jako zamówienia na roboty budowlane.
- (20) Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa zawierają często poufne informacje, które na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych obowiązujących w danym państwie członkowskim muszą być ze względów bezpieczeństwa chronione przed dostępem ze strony osób nieupoważnionych. W dziedzinie wojskowej istnieją w państwach członkowskich systemy opatrywania takich informacji klauzulą tajności w celach wojskowych. W zakresie bezpieczeństwa niewojskowego nie wszystkie państwa członkowskie posiadają system opatrywania takich informacji klauzulą tajności. W związku z tym właściwe jest zastosowanie koncepcji, która wzięłaby pod uwagę różnorodność praktyk w państwach członkowskich i która pozwoliłaby objąć zarówno aspekty

⁽¹⁾ Dz.U. L 340 z 16.12.2002, s. 1.

wojskowe, jak i niewojskowe. W każdym razie ewentualne udzielanie zamówień w tych dziedzinach nie powinno naruszać zobowiązań wynikających z decyzji Komisji 2001/844/WE, EWWiS, Euratom z dnia 29 listopada 2001 r. zmieniającej jej wewnętrzny regulamin ⁽¹⁾ lub decyzji Rady 2001/264/WE z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie przyjęcia przepisów Rady dotyczących bezpieczeństwa ⁽²⁾.

Ponadto art. 296 ust. 1 lit. a) Traktatu oferuje państwom członkowskim możliwość zwolnienia zamówień w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa z obowiązku stosowania przepisów niniejszej dyrektywy, jeżeli jej zastosowanie zobligowałoby je do dostarczenia informacji, których ujawnienie uznaliby za sprzeczne z istotnymi interesami ich bezpieczeństwa. Taka sytuacja może zaistnieć zwłaszcza w przypadkach, gdy zamówienie jest tak newralgiczne, że nawet sam fakt jego istnienia powinien zostać objęty tajemnicą.

(21) Należy pozwolić instytucjom/podmiotom zamawiającym na zawieranie umów ramowych. Trzeba więc wprowadzić definicję umowy ramowej i przepisy szczególne. Na mocy tych zasad, w przypadku gdy instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający zawiera, zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy, umowę ramową odnoszącą się, w szczególności do ogłoszeń, terminów i warunków składania ofert, może ona udzielić zamówienia na podstawie takiej umowy ramowej w okresie jej obowiązywania, stosując warunki określone w umowie ramowej lub — jeśli nie wszystkie warunki zostały z góry określone w tej umowie — poprzez ponowne otwarcie zamówienia na konkurencję pomiędzy stronami tej umowy. Ponowne otwarcie zamówienia na konkurencję powinno odbyć się w sposób zgodny z określonymi przepisami, których celem jest zagwarantowanie koniecznej elastyczności oraz poszanowania zasad ogólnych, a w szczególności zasady równego traktowania. Z tych powodów okres obowiązywania umów ramowych powinien być ograniczony i nie powinien przekraczać siedmiu lat, z wyjątkiem przypadków odpowiednio uzasadnionych przez instytucje/podmioty zamawiające.

(22) Należy umożliwić instytucjom/podmiotom zamawiającym korzystanie z elektronicznych technik dokonywania zakupów, pod warunkiem że ich wykorzystanie będzie zgodne z przepisami niniejszej dyrektywy oraz zasadami równego traktowania, niedyskryminacji i przejrzystości. Ponieważ wykorzystanie techniki aukcji elektronicznych będzie się prawdopodobnie zwiększało, należy opracować wspólną definicję takich aukcji, a także rządzące nimi konkretne reguły, aby zapewnić pełną zgodność ich funkcjonowania z tymi zasadami. W tym celu należy wprowadzić przepisy stanowiące, że takie aukcje elektroniczne stosowane będą wyłącznie w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane, dostawy lub usługi, w przypadku których możliwe jest precyzyjne określenie specyfikacji. Może

to dotyczyć w szczególności powtarzających się zamówień na dostawy, roboty budowlane i usługi. W tym samym celu musi również być możliwe stworzenie odpowiedniego rankingu oferentów na dowolnym etapie aukcji elektronicznej. Korzystanie z aukcji elektronicznych umożliwia instytucjom/podmiotom zamawiającym zaproszenie oferentów do przedstawienia nowych, obniżonych cen oraz w przypadku udzielania zamówienia na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie także zaproszenie do ulepszenia innych niż cena elementów ofert. W celu zagwarantowania zgodności z zasadą przejrzystości, przedmiotem aukcji elektronicznych mogą być jedynie elementy odpowiednie do automatycznej oceny za pomocą środków elektronicznych, bez jakiegokolwiek ingerencji lub oceny ze strony instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego, to znaczy, jedynie elementy, które są wymierne, a zatem mogą być wyrażone w postaci liczbowej lub procentowej. Z drugiej strony, te aspekty ofert, które wymagają oceny niewymiernych elementów, nie powinny być przedmiotem aukcji elektronicznych. W konsekwencji niektóre zamówienia na roboty budowlane oraz niektóre zamówienia na usługi, których przedmiotem są świadczenia o charakterze intelektualnym, takie jak zaprojektowanie robót budowlanych, nie powinny być przedmiotem aukcji elektronicznych.

(23) Scentralizowane techniki zakupów pozwalają stymulować konkurencję i usprawniają dokonywanie zakupów. Zatem państwa członkowskie powinny mieć prawo przewidzieć możliwość dokonywania przez instytucje/podmioty zamawiające zakupu towarów, robót budowlanych lub usług za pośrednictwem centralnej jednostki zakupującej. Należy zatem zapewnić stworzenie wspólnotowej definicji centralnych jednostek zakupujących i zdefiniować warunki, na podstawie których można uznać, zgodnie z zasadami niedyskryminacji oraz równego traktowania, że instytucje/podmioty zamawiające dokonujące zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług za pośrednictwem centralnej jednostki zakupującej, postępują zgodnie z niniejszą dyrektywą. Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający, które mają obowiązek stosowania niniejszej dyrektywy, powinny w każdym przypadku kwalifikować się do pełnienia funkcji centralnej jednostki zakupującej. Jednocześnie państwa członkowskie powinny mieć swobodę mianowania europejskich organów publicznych niepodlegających przepisom niniejszej dyrektywy, takich jak Europejska Agencja Obrony centralnymi jednostkami zakupującymi, pod warunkiem że takie organy stosują do tych zakupów reguły udzielania zamówień zgodne ze wszystkimi przepisami niniejszej dyrektywy.

(24) Instytucje/podmioty zamawiające mogą zostać zobligowane do udzielenia pojedynczego zamówienia na zakupy objęte częściowo niniejszą dyrektywą, których pozostała część jest objęta zakresem stosowania dyrektywy 2004/17/WE albo dyrektywy 2004/18/WE lub nie podlega niniejszej dyrektywie, dyrektywie 2004/17/WE lub dyrektywie 2004/18/WE. Reguła ta ma zastosowanie, gdy poszczególne postępowania z przyczyn obiektywnych nie mogą zostać rozdzielone i przyznane w ramach oddzielnych kontraktów. W takich przypadkach instytucje/podmioty zamawiające powinny móc udzielić pojedyncze zamówienie pod warunkiem jednak, że decyzja nie jest podjęta w celu wyłączenia zamówienia ze stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy 2004/17/WE lub dyrektywy 2004/18/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 3.12.2001, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 101 z 11.4.2001, s. 1.

- (25) Mnogość progów odnoszących się do stosowania przepisów koordynujących stanowi utrudnienie dla instytucji/podmiotów zamawiających. Biorąc pod uwagę średnią wartość kontraktów w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, właściwe jest dostosowanie progów stosowania niniejszej dyrektywy do progów, których podmioty zamawiające muszą przestrzegać stosując dyrektywę 2004/17/WE. Progi stosowania niniejszej dyrektywy powinny również zostać poddane rewizji jednocześnie z progami dyrektywy 2004/17/WE w przypadku zmiany tych ostatnich progów.
- (26) Należy ponadto przewidzieć sytuacje, w których nie stosuje się przepisów niniejszej dyrektywy z uwagi na zastosowanie zasad szczególnych dotyczących udzielania zamówień wynikających z umów międzynarodowych lub też uzgodnień pomiędzy państwami członkowskimi i państwami trzecimi. Zasady stosowane w ramach pewnych uzgodnień odnoszące się do stacjonowania wojsk państwa członkowskiego w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim lub stacjonowania wojsk z państwa trzeciego w państwie członkowskim powinny również wykluczać stosowanie procedur udzielania zamówień w niniejszej dyrektywie. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zamówień udzielanych przez organizacje międzynarodowe do celów własnych lub do zamówień, które muszą zostać udzielone przez państwo członkowskie zgodnie z zasadami szczególnymi dla tych organizacji.
- (27) W dziedzinie obronności i bezpieczeństwa niektóre zamówienia mają charakter tak newralgiczny, że stosowanie do nich niniejszej dyrektywy byłoby niewłaściwe, pomimo jej szczególnej natury. Dotyczy to zamówień składanych przez służby wywiadowcze lub zamówień na wszystkie typy działań wywiadowczych, w tym działań kontrwywiadowczych określonych przez państwa członkowskie. Dotyczy to również innych, szczególnie newralgicznych zakupów wymagających bardzo wysokiego stopnia poufności, takich jak przykładowo pewne zakupy przewidziane do ochrony granic, zwalczania terroryzmu lub przestępczości zorganizowanej, odnoszące się do szfrowania lub przewidziane konkretnie do prowadzenia tajnych działań lub innych równie newralgicznych działań prowadzonych przez policję i służby bezpieczeństwa.
- (28) Państwa członkowskie prowadzą często programy współpracy w celu wspólnego opracowania nowego sprzętu obronnego. Programy takie mają szczególne znaczenie, ponieważ pomagają one w opracowywaniu nowych technologii i wiążą się z wysokimi kosztami w dziedzinie badań i opracowywania złożonych systemów broni. Niektórymi z tych programów zarządzają organizacje międzynarodowe, a mianowicie Organisation conjointe de coopération en matière d'armement (OCCAR) i NATO (za pośrednictwem konkretnych agencji) lub agencje Unii, takie jak Europejska Agencja Obrony, która udziela zamówień w imieniu państw członkowskich. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do tego rodzaju umów. W przypadku innych podobnych programów współpracy zamówienia są udzielane przez instytucje/podmioty zamawiające jednego państwa członkowskiego, także w imieniu jednego lub większej liczby państw członkowskich. Również w tych przypadkach niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania.
- (29) W przypadku gdy siły zbrojne lub siły bezpieczeństwa państw członkowskich prowadzą działania poza granicami Unii, i gdy jest to podyktowane wymogami operacyjnymi, należy zezwolić instytucjom/podmiotom zamawiającym, które znajdują się na terenie operacji, na niestosowanie przepisów niniejszej dyrektywy, w przypadku gdy udzielają one zamówień wykonawcom mającym siedzibę w miejscu prowadzenia działań, łącznie z zakupami cywilnymi bezpośrednio powiązanymi z prowadzeniem tych operacji.
- (30) Biorąc pod uwagę specyficzny charakter sektora obronności i bezpieczeństwa, zakupy sprzętu, a także robót budowlanych i usług dokonywane przez rząd od innego rządu powinny zostać wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy.
- (31) W kontekście usług zamówienia na zakup lub wynajem nieruchomości lub praw do tego rodzaju mienia mają szczególne cechy, które powodują, że zasady dotyczące udzielania zamówień nie znajdują zastosowania.
- (32) Usługi arbitrażowe i pojednawcze są zwykle świadczone przez podmioty lub osoby prywatne wyznaczone lub wybrane w sposób, który nie może być regulowany przy pomocy zasad dotyczących udzielania zamówień.
- (33) Usługi finansowe są również powierzane osobom lub podmiotom na warunkach, które nie są zgodne z regułami stosowania zasad dotyczących udzielania zamówień.
- (34) Zgodnie z art. 163 Traktatu zachęcanie do działalności badawczej i rozwoju technologicznego stanowi jeden ze środków wzmocnienia naukowej i technologicznej bazy przemysłu Wspólnoty, zaś otwieranie zamówień publicznych na usługi przyczynia się do osiągnięcia tego celu. Niniejsza dyrektywa nie powinna obejmować współfinansowania programów badawczych i rozwojowych. Nie są w związku z tym objęte niniejszą dyrektywą zamówienia na usługi badawcze i rozwojowe inne niż te, z których korzyści przypadają wyłącznie podmiotowi zamawiającemu/instytucji zamawiającej dla użytku zgodnego z jego działalnością, a usługi te są w całości opłacane przez podmioty/instytucje zamawiające.
- (35) Zatrudnienie i praca stanowią kluczowe elementy gwarantujące wszystkim równe szanse i przyczyniające się do integracji społeczeństwa. W tym kontekście zakłady i programy pracy chronionej skutecznie przyczyniają się do integracji lub reintegracji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Jednakże zakłady takie mogą nie być zdolne do uzyskania zamówień w normalnych warunkach konkurencji. Należy zatem umożliwić państwom członkowskim zastrzeżenie prawa takich zakładów do udziału w procedurach udzielania zamówień lub zagwarantowanie im realizacji zamówień w ramach programów pracy chronionej.

- (36) Dla celów stosowania niniejszej dyrektywy na potrzeby zamówień na usługi objęte jej zakresem, a także na potrzeby nadzoru usługi powinny zostać podzielone na kategorie odpowiadające określonym tytułom w klasyfikacji CPV i zebrane w dwóch załącznikach, według przepisów, którym podlegają. W odniesieniu do usług wymienionych w załączniku II odpowiednie przepisy niniejszej dyrektywy nie powinny kolidować ze wspólnotowymi zasadami odnoszącymi się konkretnie do tych usług. Jednak, aby stosować przepisy niniejszej dyrektywy zamiast przepisów dyrektywy 2004/17/WE lub dyrektywy 2004/18/WE należy stwierdzić, czy dane zamówienie na usługi wchodzi w zakres stosowania niniejszej dyrektywy.
- (37) W odniesieniu do zamówień na usługi, pełne zastosowanie niniejszej dyrektywy powinno zostać ograniczone, w okresie przejściowym, do zamówień, w przypadku których zastosowanie jej przepisów pozwoli na pełne wykorzystanie możliwości zwiększenia obrotu transgranicznego. Konieczne jest monitorowanie zamówień na inne usługi w tym okresie przejściowym zanim podjęta zostanie decyzja dotycząca pełnego zastosowania niniejszej dyrektywy.
- (38) Specyfikacje techniczne sporządzone przez instytucje/podmioty zamawiające muszą umożliwiać otwarcie procesu udzielania zamówień na konkurencję. W tym celu powinna istnieć możliwość składania ofert odzwierciedlających różnorodność rozwiązań technicznych. Należy zatem umożliwić sporządzanie specyfikacji technicznych pod względem wymogów w zakresie wykonania i funkcjonalności. Z drugiej strony, w przypadku odniesienia do normy europejskiej lub do norm międzynarodowych lub krajowych, w tym norm właściwych dla dziedziny obronności, instytucje/podmioty zamawiające muszą brać pod uwagę oferty oparte na innych równoważnych rozwiązaniach. Równoważność ta winna być w szczególności oceniana w stosunku do wymagań interoperacyjności i skuteczności operacyjnej. W celu wykazania równoważności należy umożliwić oferentom przedstawienie dowodów w dowolnej formie. Instytucje/podmioty zamawiające muszą być w stanie uzasadnić każdą decyzję, w której stwierdzają brak równoważności w danym przypadku. Istnieją ponadto międzynarodowe porozumienia dotyczące standaryzacji, których celem jest zapewnienie interoperacyjności sił zbrojnych, i które mogą być wiążące prawnie w państwach członkowskich. W przypadku gdy obowiązuje jedno z takich porozumień, instytucje/podmioty zamawiające mogą wymagać, aby oferty były zgodne z normami opisanymi w tym porozumieniu. Specyfikacje techniczne powinny być jasno sformułowane, aby wszyscy oferenci wiedzieli, jakie kryteria określone przez instytucje/podmioty zamawiające należy spełnić.
- (39) Zgodnie z praktyką przyjętą w państwach członkowskich informacje dodatkowe dotyczące zamówień muszą zostać ujęte w specyfikacji warunków każdego zamówienia lub w innym równoważnym dokumencie.
- (40) Potencjalni podwykonawcy nie powinni być dyskryminowani ze względu na narodowość. W kontekście obronności i bezpieczeństwa właściwe może być zobligowanie wybranego oferenta przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający do zorganizowania przejrzystego i niedyskryminacyjnego konkursu w celu udzielenia zamówień na podwykonawstwo osobom trzecim.

Zobowiązanie to może odnosić się do wszystkich umów podwykonawstwa lub tylko do konkretnych umów podwykonawstwa wybranych przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający.

Ponadto wydaje się właściwym uzupełnienie prawa oferenta do zlecenia części zadań opcją zaproponowaną państwu członkowskiemu, aby zezwoliło podmiotom/instytucjom zamawiającym lub postawiło im wymóg wnioskowania, aby zamówienia na podwykonawstwo stanowiące przynajmniej pewien udział wartości zamówienia były udzielane osobom trzecim przy założeniu, że przedsiębiorstwa powiązane nie będą uważane za osoby trzecie. W sytuacjach, gdy taki udział jest wymagany wybrany oferent powinien udzielać zamówień na podwykonawstwo w wyniku przejrzystego i niedyskryminacyjnego konkursu, aby wszystkie zainteresowane przedsiębiorstwa miały tę samą możliwość skorzystania z zalet podwykonawstwa. Jednocześnie nie powinno to zagrażać prawidłowemu funkcjonowaniu łańcucha dostaw wybranego oferenta. Dlatego też część, która może zostać podzlecona osobie trzeciej na wniosek instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego powinna odpowiadać przedmiotowi i wartości zamówienia.

W trakcie procedury negocjacyjnej lub dialogu konkurencyjnego z wymogiem podzlecenia instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający oraz oferenci mogą omówić wymogi podzlecenia lub dotyczące go warunki w celu zagwarantowania pełnego powiadomienia instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego o wpływie różnych opcji podzlecenia szczególnie na koszty, jakość lub ryzyko. W każdym przypadku podwykonawcy wstępnie wytypowani przez wybranego oferenta powinni mieć możliwość uczestnictwa w konkursach organizowanych w celu udzielenia zleceń podwykonawczych.

W kontekście rynku obronności i bezpieczeństwa państwa członkowskie i Komisja powinny również zachęcać do opracowywania oraz propagowania wzorców w państwach członkowskich i przemyśle europejskim w celu wspierania swobodnego przemieszczania się oraz konkurencyjności unijnych rynków podzleceń, a także skutecznego zarządzania dostawcami oraz małymi i średnimi przedsiębiorstwami w celu uzyskania najlepszego stosunku jakości do ceny. Państwa członkowskie powinny informować wszystkich wybranych oferentów o zaletach przejrzystych i konkurencyjnych procedur przetargowych i różnorodności wykonawców na podzlecenia, a także opracowywać i propagować wzorce w zakresie zarządzania łańcuchem dostaw na rynku obronności i bezpieczeństwa.

- (41) Warunki realizacji zamówienia są zgodne z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że nie są one, bezpośrednio lub pośrednio, dyskryminujące oraz że są przedstawione w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji warunków zamówienia.

- (42) W szczególności warunki realizacji zamówienia mogą zawierać wymogi instytucji/podmiotów zamawiających w zakresie bezpieczeństwa informacji i bezpieczeństwa dostaw. Wymogi te są szczególnie ważne ze względu na niewrażliwy charakter wyposażenia, którego dotyczy niniejsza dyrektywa, i dotyczą całości łańcucha dostaw.

- (43) W celu zagwarantowania bezpieczeństwa informacji instytucje/podmioty zamawiające mogą domagać się szczególnie od wykonawców lub podwykonawców zobowiązania ochrony poufnych informacji przed dostępem ze strony osób nieupoważnionych oraz wystarczających informacji o ich zdolnościach do realizacji tego zobowiązania. Wobec braku przepisów wspólnotowych dotyczących bezpieczeństwa informacji, instytucje/podmioty zamawiające lub państwa członkowskie określają te wymogi zgodnie z prawem lub przepisami krajowymi oraz ustalają, czy poświadczenia bezpieczeństwa wydane zgodnie z prawem krajowym innego państwa członkowskiego są równoważne z poświadczeniami wydawanymi przez ich własne właściwe organy.
- (44) Bezpieczeństwo dostaw może wiązać się z szeregiem wymogów, włączając w to na przykład wewnętrzne uregulowania przedsiębiorstwa w zakresie własności intelektualnej, obowiązujące między podmiotem zależnym a podmiotem głównym lub świadczenie usług o kluczowym znaczeniu, możliwości konserwacji i naprawy w celu zagwarantowania serwisu zakupionego sprzętu w trakcie całego jego okresu użytkowania.
- (45) W każdym przypadku żaden warunek realizacji zamówienia nie może zawierać wymogów innych niż te, które są związane z realizacją samego zamówienia.
- (46) Przepisy ustawowe i wykonawcze oraz układy zbiorowe, zarówno na poziomie krajowym, jak i wspólnotowym, obowiązujące w zakresie warunków zatrudnienia oraz bezpieczeństwa pracy, stosowane są podczas realizacji zamówień, pod warunkiem że zarówno przepisy te, jak i ich stosowanie, zgodne są z prawem wspólnotowym. W sytuacjach transgranicznych, gdy pracownicy jednego państwa członkowskiego świadczą usługi w innym państwie członkowskim w celu realizacji zamówienia, dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług ⁽¹⁾ określa warunki minimalne, które muszą być spełnione przez kraj goszczący w stosunku do takich oddelegowanych pracowników. Jeżeli prawo krajowe zawiera regulacje w tym zakresie, nieprzestrzeganie tych obowiązków można uznać za poważne uchybienie lub za wykroczenie ze strony wykonawcy naruszające zasady etyki zawodowej, które może prowadzić do wykluczenia tego wykonawcy z udziału w procedurze udzielania zamówienia.
- (47) Cechą charakterystyczną zamówień, których dotyczy niniejsza dyrektywa, są szczególne wymogi w zakresie złożoności, bezpieczeństwa informacji lub bezpieczeństwa dostaw. Spełnienie tych wymogów wymaga niejednokrotnie szczegółowych negocjacji w trakcie udzielania zamówienia. Zatem jeżeli chodzi o zamówienia, których dotyczy niniejsza dyrektywa, instytucje/podmioty zamawiające mogą stosować procedurę ograniczoną, jak również procedurę negocjacyjną z publikacją ogłoszenia o zamówieniu.
- (48) W przypadku instytucji/podmiotów zamawiających, które realizują szczególnie złożone projekty, zdefiniowanie sposobów zaspokojenia ich potrzeb lub dokonanie oceny rozwiązań technicznych lub rozwiązań finansowych albo prawnych, które oferuje rynek, może okazać się obiektywnie niemożliwe, za co instytucje te nie mogą być obciążane odpowiedzialnością. Do takiej sytuacji może dojść w szczególności podczas wdrażania projektów zintegrowanych lub wymagających powiązania wielu możliwości technologicznych i operacyjnych, lub podczas realizacji projektów obejmujących złożone procesy finansowania o kompleksowej strukturze, których postaci finansowej ani prawnej nie można z góry określić. W takim wypadku zastosowanie procedury ograniczonej czy też procedury negocjacyjnej z publikacją ogłoszenia o zamówieniu nie jest możliwe ze względu na trudności związane z odpowiednio precyzyjnym określeniem zamówienia, umożliwiającym kandydatom sporządzenie ofert. Należy więc przewidzieć procedurę elastyczną, która będzie chroniła konkurencję pomiędzy wykonawcami, a zarazem stwarzała dla instytucji/podmiotów zamawiających możliwość przedyskutowania wszystkich aspektów danego zamówienia z poszczególnymi kandydatami. Niemniej jednak procedura ta nie może być stosowana w sposób ograniczający lub zakłócający konkurencję, zwłaszcza przez zmianę podstawowych elementów ofert, nałożenie nowych, istotnych wymagań na oferenta, którego oferta została wybrana, lub poprzez zaangażowanie jakiegokolwiek innego oferenta, niż ten, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie.
- (49) Przed rozpoczęciem procedury udzielania zamówienia instytucje/podmioty zamawiające mogą, przy wykorzystaniu dialogu technicznego, poszukiwać lub korzystać z doradztwa, które może znaleźć zastosowanie w trakcie przygotowywania specyfikacji, pod warunkiem jednak, że takie doradztwo nie uniemożliwia konkurencji.
- (50) Niektóre wyjątkowe okoliczności mogą uniemożliwić zastosowanie procedury z publikacją ogłoszenia o zamówieniu lub sprawić, że byłaby ona całkowicie nieodpowiednia. Instytucje/podmioty zamawiające powinny więc mieć możliwość, w pewnych dokładnie określonych przypadkach i okolicznościach, zastosowania procedury negocjacyjnej bez publikacji ogłoszenia o zamówieniu.
- (51) Niektóre okoliczności powinny być częściowo takie same jak okoliczności przewidziane w dyrektywie 2004/18/WE. W tym względzie trzeba szczególnie brać pod uwagę fakt, że wyposażenie obronne i dotyczące bezpieczeństwa jest często bardzo złożone technicznie. Dlatego też niekompatybilność lub nieproporcjonalne trudności techniczne związane z ich stosowaniem i konserwacją, uzasadniające skorzystanie z procedury negocjacyjnej bez publikacji ogłoszenia w przypadku zamówień wyposażenia dla dostaw uzupełniających, powinny być oceniane w świetle tej właśnie złożoności i związanych z tym wymogów interoperacyjności oraz standaryzacji wyposażenia. Dotyczy to m.in. przypadku integracji nowych komponentów z istniejącymi systemami lub modernizacji takich systemów.

(1) Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1.

- (52) Może się zdarzyć, że w przypadku niektórych zakupów objętych zakresem niniejszej dyrektywy tylko jeden wykonawca będzie w stanie wykonać zamówienie z uwagi posiadania wyłącznych praw lub ze względów technicznych. W takich przypadkach instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający powinny mieć prawo udzielania zamówień lub zawierania umów ramowych bezpośrednio z tym jedynym wykonawcą. Jednak względy techniczne decydujące o tym, że tylko jeden wykonawca może zrealizować zamówienie, powinny być rygorystycznie zdefiniowane i uzasadnione w każdym indywidualnym przypadku. Może to obejmować przykładowo niemożność ze względów ściśle technicznych ze strony kandydata innego, niż wybrany wykonawca, realizacji wymaganych celów lub konieczność korzystania z wiedzy fachowej, narzędzi lub środków, którymi dysponuje tylko jeden wykonawca. Sytuacja taka może wystąpić przykładowo w przypadku modyfikacji lub modernizacji szczególnie złożonego sprzętu. Względy techniczne mogą wynikać również z wymogów szczególnej interoperacyjności lub bezpieczeństwa, które muszą zostać spełnione, aby zapewnić funkcjonowanie sił zbrojnych lub służb bezpieczeństwa.
- (53) Co więcej, specyfika zamówień podlegających niniejszej dyrektywie ukazuje konieczność przewidzenia nowych okoliczności, jakie mogą zaistnieć w dziedzinach nią objętych.
- (54) Ponadto siły zbrojne państw członkowskich mogą zostać wezwane do interwencji w sytuacji kryzysowej zagranicą, na przykład w ramach operacji pokojowych. W czasie uruchamiania, lub w czasie trwania takiej interwencji, bezpieczeństwo państw członkowskich i ich sił zbrojnych może spowodować konieczność szybkiego udzielenia pewnych zamówień, co nie da się pogodzić ze zwykłymi terminami wymaganymi przez procedury udzielania zamówień ustanowione niniejszą dyrektywą. Takie sytuacje mogą również dotyczyć sił bezpieczeństwa, na przykład w przypadku ataku terrorystycznego na terytorium Unii.
- (55) Stymulowanie działalności badawczej i rozwoju stanowi podstawowy środek wzmocnienia europejskiej bazy przemysłowej i technologicznej sektora obronnego, a otwarcie zamówień będzie sprzyjać realizacji tego celu. Znaczenie badań naukowych i rozwoju w tej specyficznej dziedzinie usprawiedliwia maksymalną elastyczność udzielania zamówień na dostawy i usługi na ich potrzeby. Jednocześnie taka elastyczność nie powinna jednak uniemożliwiać uczciwej konkurencji na dalszych etapach cyklu życia produktu. Zamówienia w dziedzinie badań naukowych i rozwoju powinny zatem obejmować działania jedynie do momentu, w których możliwe jest dokonanie oceny dojrzałości nowych technologii i uznanie ich za niewiązane się z ryzykiem. Po tym etapie zamówienia w dziedzinie badań naukowych i rozwoju nie powinny być wykorzystywane jako środek unikania przepisów niniejszej dyrektywy, także przy wyborze oferenta do realizacji kolejnych etapów.

Z drugiej strony instytucja/podmiot zamawiający nie powinny organizować odrębnego przetargu na kolejne etapy, jeżeli zamówienie, które obejmuje działania badawcze, zawiera już opcję dotyczącą tych etapów i udzielane jest

w drodze procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej z publikacją ogłoszenia o zamówieniu lub, w stosownych przypadkach, w drodze dialogu konkurencyjnego.

- (56) W celu zagwarantowania przejrzystości należy przewidzieć reguły dotyczące publikacji przez instytucje/podmioty zamawiające właściwych informacji przed rozpoczęciem procedury udzielania zamówienia oraz po jej zakończeniu. Ponadto kandydaci i oferenci powinni otrzymywać dalsze konkretne informacje dotyczące wyników procedury. Instytucje/podmioty zamawiające powinny jednakże mieć prawo do nieujawniania niektórych tego rodzaju informacji w przypadkach, gdy ich ujawnienie utrudniłoby stosowanie przepisów lub byłoby sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby zaszkodzić uzasadnionym interesom handlowym wykonawców lub mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy nimi. Biorąc pod uwagę charakter i cechy robót, dostaw i usług objętych niniejszą dyrektywą, wzgląd na interes publiczny odnoszący się do poszanowania obowiązujących przepisów krajowych z zakresu bezpieczeństwa narodowego, a w szczególności jeżeli chodzi o obronność i bezpieczeństwo, ma w tym zakresie szczególne znaczenie.
- (57) Biorąc pod uwagę postęp w dziedzinie nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz ułatwień, jakie ze sobą niosą, należy uznać, że elektroniczne środki komunikacji powinny być traktowane na równi z tradycyjnymi środkami komunikacji i wymiany informacji. Wybrane środki i technologie powinny być w możliwie największym stopniu kompatybilne z technologiami wykorzystywanymi w innych państwach członkowskich.
- (58) Do zapewnienia rozwoju efektywnej konkurencji w dziedzinie zamówień publicznych, których dotyczy niniejsza dyrektywa, niezbędne jest, aby ogłoszenia o zamówieniach, sporządzane przez instytucje/podmioty zamawiające państw członkowskich, publikowane były w całej Wspólnocie. Informacje zawarte w tych ogłoszeniach muszą umożliwiać wykonawcom ze Wspólnoty stwierdzenie, czy opublikowane zamówienia są dla nich interesujące. W tym celu należy im udostępnić odpowiednie informacje na temat przedmiotu zamówienia oraz związanych z nim warunków. Należy więc zapewnić lepszą przejrzystość ogłoszeń publicznych, stosując odpowiednie instrumenty, takie jak standardowe formularze ogłoszeń oraz CPV, który stanowi nomenklaturę odniesienia dla zamówień.
- (59) Dyrektywa 1999/93/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych ⁽¹⁾ oraz dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) ⁽²⁾ powinny w kontekście niniejszej dyrektywy mieć zastosowanie do przesyłania informacjami za pomocą środków

⁽¹⁾ Dz.U. L 13 z 19.1.2000, s. 12.

⁽²⁾ Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1.

elektronicznych. Procedury udzielania zamówień wymaga ją wyższego poziomu bezpieczeństwa i poufności niż poziom wymagany w tych dyrektywach. W związku z tym urządzenia do elektronicznego składania wniosków o dopuszczenie do udziału i ofert powinny spełniać określone wymogi dodatkowe. W tym celu zaleca się wykorzystywanie podpisów elektronicznych, w szczególności zaawansowanych podpisów elektronicznych, jeżeli istnieje taka możliwość. Co więcej, istnienie dobrowolnych systemów akredytacji mogłoby stanowić korzystne ramy dla podniesienia jakości usług certyfikacyjnych świadczonych dla tych urządzeń.

- (60) Wykorzystanie środków elektronicznych prowadzi do oszczędności czasu. A zatem należy przewidzieć możliwość skrócenia minimalnych terminów dla składania ofert i wniosków o dopuszczenie w przypadku zastosowania środków elektronicznych z zastrzeżeniem, że są one kompatybilne z określonym sposobem transmisji przewidzianym na poziomie wspólnotowym.
- (61) Weryfikacja predyspozycji oferentów i ich wybór powinny mieć charakter przejrzysty. W tym celu należy wskazać niedyskryminacyjne kryteria, które instytucje/podmioty zamawiające mogą stosować podczas kwalifikacji uczestników, oraz środki, które wykonawcy mogą wykorzystywać w celu udowodnienia spełnienia tych kryteriów. Mając na uwadze tę przejrzystość, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający niezwłocznie po otwarciu danego zamówienia na konkurencję musi wskazać kryteria kwalifikacji, które będzie stosowała podczas kwalifikacji, oraz szczególnie poziom kompetencji, jakiego w uzasadnionych przypadkach może żądać od wykonawców w celu dopuszczenia ich do udziału w procedurze udzielenia zamówienia.
- (62) Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może ograniczyć liczbę kandydatów w procedurach ograniczonych lub negocjacyjnych z publikacją ogłoszenia o zamówieniu oraz w przypadku dialogu konkurencyjnego. Ograniczenie liczby kandydatów odbywa się na podstawie obiektywnych kryteriów wskazanych w ogłoszeniu o zamówieniu. W przypadku kryteriów odnoszących się do podmiotowej sytuacji wykonawców, wystarczające może się okazać ogólne odniesienie w ogłoszeniu o zamówieniu do ilości określonych w niniejszej dyrektywie.
- (63) W przypadku dialogu konkurencyjnego oraz procedur negocjacyjnych z publikacją ogłoszenia z uwagi na elastyczność, która może być wymagana, oraz wysoki poziom kosztów związanych z zastosowaniem takich metod udzielania zamówień, instytucje/podmioty zamawiające powinny mieć prawo do przeprowadzania tej procedury etapami w celu stopniowego zmniejszenia, na podstawie przedstawionych wcześniej kryteriów udzielania zamówień, liczby ofert, które zostaną poddane dyskusji lub negocjacom. W stopniu, w jakim pozwala na to liczba odpowiednich rozwiązań lub kandydatów, redukcja taka powinna zapewnić warunki prawdziwej konkurencji.
- (64) Przepisy wspólnotowe dotyczące wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dowodów posiadania formalnych kwalifikacji mają zastosowanie, gdy dowód posiadania konkretnych kwalifikacji wymagany jest w celu wzięcia udziału w procedurze udzielania zamówienia.

- (65) Należy unikać udzielania zamówień wykonawcom, którzy byli członkami organizacji przestępczej lub których uznano winnymi korupcji lub oszustwa ze szkodą dla interesów finansowych Wspólnot Europejskich, prania pieniędzy czy finansowania terroryzmu lub przestępstw terrorystycznych i związanych z terroryzmem. W stosownych przypadkach instytucje/podmioty zamawiające powinny zwracać się do kandydatów lub oferentów o dostarczenie odpowiednich dokumentów oraz, w przypadku wątpliwości dotyczących podmiotowej sytuacji kandydata lub oferenta, mogą zwrócić się o współpracę do właściwych organów danego państwa członkowskiego. Wykluczenie takich wykonawców powinno nastąpić niezwłocznie po uzyskaniu przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający informacji o prawomocnym wyroku w sprawie o takie wykroczenia, wydanego zgodnie z prawem krajowym. Jeżeli istnieją stosowne przepisy prawa krajowego, nieprzestrzeganie ustawodawstwa dotyczącego niezgodnych z prawem porozumień w ramach procedur udzielania zamówień, które stanowiło przedmiot prawomocnego wyroku sądu lub decyzji mającej równoważny skutek, może zostać uznane za wykroczenie ze strony wykonawcy naruszające zasady etyki zawodowej lub za poważne uchybienie. Wykluczenie wykonawców powinno być również możliwe w przypadku gdy instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający posiada informacje, w stosownych przypadkach pochodzące z chronionego źródła, mówiące, że wykonawcy ci nie są wystarczająco wiarygodni, aby wykluczyć zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa członkowskiego. Zagrożenie takie może wynikać z niektórych cech produktów dostarczonych przez kandydata lub z jego struktury własności.
- (66) Nieprzestrzeganie krajowych przepisów wdrażających dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽¹⁾ i dyrektywę Rady 76/207/EWG z dnia 9 lutego 1976 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy ⁽²⁾, które było przedmiotem ostatecznego orzeczenia sądowego lub decyzji mającej równoważny skutek, może zostać uznane za wykroczenie przeciwko etyce zawodowej wykonawcy lub za jej poważne naruszenie.
- (67) Ze względu na newralgiczny charakter sektora, zaufanie do wykonawców, którym udziela się zamówienia, jest rzeczą kluczową. Zaufanie to zależy szczególnie od ich zdolności do sprostania wymogom instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego w zakresie bezpieczeństwa dostaw i bezpieczeństwa informacji. Ponadto żaden przepis niniejszej dyrektywy nie może uniemożliwić instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu wykluczenia wykonawcy na jakimkolwiek etapie procesu udzielania zamówienia, jeżeli instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający posiadają informacje, z których wynika, że udzielenie całości lub którejś z części zamówienia wykonawcy mogłoby wiązać się z zagrożeniem podstawowych interesów bezpieczeństwa tego państwa członkowskiego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁽²⁾ Dz.U. L 39 z 14.2.1976, s. 40.

- (68) Wobec braku przepisów wspólnotowych dotyczących bezpieczeństwa informacji, instytucje/podmioty zamawiające lub państwa członkowskie określają poziom kwalifikacji technicznych wymaganych w tej dziedzinie, aby uczestniczyć w procedurze udzielania zamówienia oraz oceniają, czy kandydaci zapewniają wymagany poziom bezpieczeństwa. W wielu przypadkach państwa członkowskie zawarły dwustronne porozumienia dotyczące bezpieczeństwa określające zasady wzajemnego uznawania krajowych poświadczeń bezpieczeństwa. Nawet w przypadkach istnienia takich porozumień weryfikacji można podać możliwości wykonawców z innych państw członkowskich w odniesieniu do bezpieczeństwa informacji, weryfikacja taka powinna odbyć się zgodnie z zasadami niedyskryminacji, równego traktowania i proporcjonalności.
- (69) Zamówienia powinny być udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów, zapewniających zgodność z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji, równego traktowania oraz gwarantujących, że oferty są oceniane w warunkach efektywnej konkurencji. W rezultacie należy dopuścić stosowanie tylko dwóch kryteriów udzielania zamówień, mianowicie „najniższej ceny” i „oferty najkorzystniejszej ekonomicznie”.
- (70) Aby zapewnić przestrzeganie zasady równego traktowania przy udzielaniu zamówień, należy wprowadzić ustanowiony w orzecznictwie obowiązek zapewnienia niezbędnej przejrzystości, umożliwiającą uzyskanie przez wszystkich oferentów wiarygodnych informacji na temat kryteriów i rozwiązań, które będą stosowane w celu wyłonienia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Obowiązkiem instytucji/podmiotów zamawiających jest więc określenie kryteriów udzielania zamówień wraz z przypisaną poszczególnym kryteriom wagą w odpowiednim czasie umożliwiającym kandydatom wzięcie ich pod uwagę podczas sporządzania ofert. Instytucje/podmioty zamawiające mogą odstąpić od określenia wagi kryteriów udzielania zamówień w należycie uzasadnionych przypadkach, których występowanie muszą być w stanie umotywować, jeżeli wagi takiej nie można ustalić z góry, w szczególności ze względu na złożoność zamówienia. W takich przypadkach muszą one wskazać kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.
- (71) W przypadku gdy instytucje/podmioty zamawiające udzielają zamówienia na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, dokonują one oceny ofert w celu wyłonienia oferty prezentującej najlepszą relację jakości do ceny. W tym celu określają one kryteria ekonomiczne i jakościowe, które, potraktowane łącznie, muszą umożliwić wyłonienie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie dla instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego. Określenie tych kryteriów uzależnione jest od przedmiotu zamówienia, gdyż muszą one umożliwić ocenę poziomu wykonania przedstawionego w każdej ofercie w świetle przedmiotu zamówienia, zdefiniowanego w specyfikacjach technicznych, oraz ocenę relacji jakości do ceny każdej z ofert.
- (72) Przestrzeganie zobowiązań dotyczących przejrzystości i konkurencji należy zapewnić za pomocą skutecznego systemu odwoławczego opartego na systemie, który dyrektywy Rady 89/665/EWG⁽¹⁾ i 92/13/EWG⁽²⁾, zmienione dyrektywą 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾, przewidują dla zamówień objętych dyrektywami 2004/17/WE i 2004/18/WE. W szczególności należy zapewnić możliwość zakwestionowania procedury udzielania zamówienia przed podpisaniem umowy, a także gwarancje niezbędne w celu zapewnienia skuteczności odwołania, takie jak okres zawieszenia. Należy również zapewnić możliwość zakwestionowania bezpośredniego udzielania zamówień lub zawierania umów, które jest nielegalne i stanowi naruszenie przepisów niniejszej dyrektywy.
- (73) Procedury odwoławcze powinny jednak uwzględniać ochronę interesów w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa w związku z procedurami organów odwoławczych, wyborem środków tymczasowych lub sankcji nałożonych za niewywiązanie się z zobowiązań odnoszących się do przejrzystości i konkurencji. Szczególnie państwa członkowskie powinny móc postanowić, że organ odwoławczy niezależny od instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego może nie uznać umowy za nieskuteczną, chociaż zamówienie zostało udzielone bezprawnie z przyczyn, o których mowa w niniejszej dyrektywie, jeżeli stwierdzi on, po rozpatrzeniu wszystkich istotnych aspektów, że nadrzędne przyczyny związane z interesem ogólnym wymagają utrzymania skutków umowy w mocy. W świetle charakteru i cech robót, dostaw i usług objętych zakresem niniejszej dyrektywy takie nadrzędne przyczyny powinny przede wszystkim wiązać się z ogólnymi interesami obronności i bezpieczeństwa państw członkowskich. Mogłoby tak być przykładowo w przypadku gdy nieskuteczność umowy poważnie zagroziłaby nie tylko realizacji konkretnego projektu będącego przedmiotem umowy, ale także istnieniu szerszego programu w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, którego projekt jest częścią.
- (74) Niezbędne będzie przyjęcie niektórych warunków technicznych, a w szczególności związanych z ogłoszeniami i sprawozdaniami statystycznymi, jak również używanej nomenklatury oraz warunków stosowania odniesień do tej nomenklatury, a także wprowadzanie w nich stosownych zmian w świetle zmieniających się wymagań technicznych. W tym celu należy więc ustanowić procedurę elastycznego i sprawnego przyjmowania wspomnianych zmian.
- ⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawę i roboty budowlane (Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 33).
- ⁽²⁾ Dyrektywa Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz.U. L 76 z 23.3.1992, s. 14).
- ⁽³⁾ Dyrektywa 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz.U. L 335 z 20.12.2007, s. 31).

- (75) Środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽¹⁾.
- (76) W szczególności, Komisja powinna uzyskać uprawnienia do przeglądu kwot progowych dla zamówień poprzez dopasowanie ich do kwot progowych określonych w dyrektywie 2004/17/WE oraz zmiany niektórych liczb odniesienia w nomenklaturze CPV oraz procedur w ogłoszeniach dotyczących niektórych nagłówków w CPV oraz szczegółów technicznych i charakterystyk urządzeń do odbioru elektronicznego.
- Ponieważ środki te mają charakter ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy, muszą one zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą przewidzianą w art. 5a decyzji 1999/468/WE.
- (77) W przypadku gdy ze względu na niezmiernie pilny charakter sprawy, zwykle terminy procedury regulacyjnej połączonej z kontrolą nie mogą zostać dochowane, Komisja powinna mieć możliwość zastosowanie procedury pilnej określonej w art. 5a ust. 6 decyzji 1999/468/WE dla przyjęcia tych środków.
- (78) Zgodnie z pkt 34 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽²⁾ zachęca się państwa członkowskie do sporządzania — do własnych potrzeb i w interesie Wspólnoty — i podania do publicznej wiadomości własnych tabel jak najdokładniej odzwierciedlających korelacje między niniejszą dyrektywą a środkami jej transpozycji.
- (79) Komisja powinna przeprowadzać okresową ocenę, czy rynek wyposażenia obronnego funkcjonuje w sposób otwarty, przejrzysty i konkurencyjny, obejmującą wpływ niniejszej dyrektywy na rynek, na przykład w zakresie zaangażowania ze strony MŚP,

PRZYMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

SPIS TREŚCI

TYTUŁ I	DEFINICJE, ZAKRES STOSOWANIA I ZASADY OGÓLNE
Artykuł 1.	Definicje
Artykuł 2.	Zakres stosowania
Artykuł 3.	Zamówienia mieszane
Artykuł 4.	Zasady udzielania zamówień
TYTUŁ II	PRZEPISY DOTYCZĄCE ZAMÓWIEŃ
ROZDZIAŁ I	Przepisy ogólne
Artykuł 5.	Wykonawcy
Artykuł 6.	Zobowiązania instytucji/podmiotów zamawiających w zakresie poufności
Artykuł 7.	Ochrona informacji niejawnych
ROZDZIAŁ II	Progi, centralne jednostki zakupujące i wyłączenia
Sekcja 1.	Progi
Artykuł 8.	Wartości progowe zamówień
Artykuł 9.	Metody obliczania szacunkowych wartości zamówień i umów ramowych
Sekcja 2.	Centralne jednostki zakupujące
Artykuł 10.	Zamówienia oraz umowy ramowe zawierane przez centralne jednostki zakupujące
Sekcja 3.	Zamówienia objęte wyłączeniem
Artykuł 11.	Korzystanie z wyłączeń

⁽¹⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ Dz.U. C 321 z 31.12.2003, s. 1.

Artykuł 12.	Zamówienia udzielane na podstawie procedur międzynarodowych
Artykuł 13.	Wyłączenia szczególne
Sekcja 4.	Szczególne uzgodnienia
Artykuł 14.	Zamówienia zastrzeżone
ROZDZIAŁ III	Przepisy dotyczące zamówień na usługi
Artykuł 15.	Zamówienia na usługi wymienione w załączniku I
Artykuł 16.	Zamówienia na usługi wymienione w załączniku II
Artykuł 17.	Zamówienia mieszane obejmujące usługi wymienione w załącznikach I i II
ROZDZIAŁ IV	Zasady szczególne dotyczące dokumentacji zamówienia
Artykuł 18.	Specyfikacje techniczne
Artykuł 19.	Oferty wariantowe
Artykuł 20.	Warunki realizacji zamówień
Artykuł 21.	Podwykonawstwo
Artykuł 22.	Bezpieczeństwo informacji
Artykuł 23.	Bezpieczeństwo dostaw
Artykuł 24.	Obowiązki związane z podatkami, ochroną środowiska, przepisami o ochronie zatrudnienia oraz warunkami pracy
ROZDZIAŁ V	Procedury
Artykuł 25.	Stosowane procedury
Artykuł 26.	Procedura negocjacyjna z publikacją ogłoszenia o zamówieniu
Artykuł 27.	Dialog konkurencyjny
Artykuł 28.	Przypadki uzasadniające zastosowanie procedury negocjacyjnej bez publikacji ogłoszenia o zamówieniu
Artykuł 29.	Umowy ramowe
ROZDZIAŁ VI	Zasady dotyczące ogłoszeń i przejrzystości
Sekcja 1.	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 30.	Ogłoszenia
Artykuł 31.	Publikacja nieobowiązkowa
Artykuł 32.	Forma i sposób publikacji ogłoszeń
Sekcja 2.	Terminy
Artykuł 33.	Terminy składania wniosków o dopuszczenie do udziału oraz terminy składania ofert
Sekcja 3.	Treść i sposób przekazywania informacji
Artykuł 34.	Zaproszenie do składania ofert, udziału w negocjacjach lub dialogu
Artykuł 35.	Informowanie kandydatów i oferentów

Sekcja 4.	Komunikacja
Artykuł 36.	Zasady dotyczące komunikacji
Sekcja 5.	Sprawozdania
Artykuł 37.	Treść sprawozdań
ROZDZIAŁ VII	Przeprowadzenie procedury
Sekcja 1.	Przepisy ogólne
Artykuł 38.	Weryfikacja predyspozycji kandydatów i kwalifikacja uczestników oraz udzielanie zamówień
Sekcja 2.	Kryteria kwalifikacji podmiotowej
Artykuł 39.	Podmiotowa sytuacja kandydata lub oferenta
Artykuł 40.	Zdolność prowadzenia działalności zawodowej
Artykuł 41.	Sytuacja ekonomiczna i finansowa
Artykuł 42.	Możliwości techniczne lub zawodowe
Artykuł 43.	Normy dotyczące systemów zarządzania jakością
Artykuł 44.	Normy zarządzania środowiskiem
Artykuł 45.	Dokumenty i informacje dodatkowe
Artykuł 46.	Urzędowy wykaz zatwierdzonych wykonawców oraz certyfikacja przez instytucje publiczne lub prywatne
Sekcja 3.	Udzielanie zamówienia
Artykuł 47.	Kryteria udzielenia zamówienia
Artykuł 48.	Zastosowanie aukcji elektronicznych
Artykuł 49.	Rażąco niskie oferty
TYTUŁ III	ZASADY DOTYCZĄCE PODWYKONAWSTWA
ROZDZIAŁ I	<i>Umowy o podwykonawstwo przyznane przez wybranych oferentów niebędących instytucjami/podmiotami zamawiającymi</i>
Artykuł 50.	Zakres stosowania
Artykuł 51.	Zasady
Artykuł 52.	Progi i zasady dotyczące publikacji ogłoszeń
Artykuł 53.	Kryteria jakościowej selekcji podwykonawców
ROZDZIAŁ II	<i>Umowy o podwykonawstwo przyznane przez wybranych oferentów będących instytucjami/podmiotami zamawiającymi</i>
Artykuł 54.	Stosowane przepisy
TYTUŁ IV	PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO ODWOŁAŃ
Artykuł 55.	Zakres stosowania i dostęp do procedury kontrolnej
Artykuł 56.	Wymogi procedury kontrolnej

Artykuł 57.	Okres zawieszenia
Artykuł 58.	Wyjątki od okresu zawieszenia
Artykuł 59.	Terminy wniesienia odwołań
Artykuł 60.	Nieskuteczność umowy
Artykuł 61.	Naruszenia niniejszego tytułu i sankcje alternatywne
Artykuł 62.	Terminy
Artykuł 63.	Mechanizm korygujący
Artykuł 64.	Treść ogłoszenia dla celów dobrowolnej przejrzystości ex ante
TYTUŁ V	OBOWIĄZKI STATYSTYCZNE, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE ORAZ PRZEPISY KOŃCOWE
Artykuł 65.	Obowiązki statystyczne
Artykuł 66.	Treść sprawozdania statystycznego
Artykuł 67.	Procedura komitetowa
Artykuł 68.	Korekta progów
Artykuł 69.	Zmiany
Artykuł 70.	Zmiana dyrektywy 2004/17/WE
Artykuł 71.	Zmiana dyrektywy 2004/18/EWG
Artykuł 72.	Transpozycja
Artykuł 73.	Przegląd i sprawozdawczość
Artykuł 74.	Wejście w życie
Artykuł 75.	Adresaci
ZAŁĄCZNIKI	
Załącznik I	Usługi, o których mowa w art. 2 i 15
Załącznik II	Usługi, o których mowa w art. 2 i 16
Załącznik III	Definicje niektórych specyfikacji technicznych, o których mowa w art. 18
Załącznik IV	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach, o których mowa w art. 30
Załącznik V	Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach dotyczących podwykonawstwa, o których mowa w art. 52
Załącznik VI	Wymogi dotyczące publikacji
Załącznik VII	Rejestry
Załącznik VIII	Wymagania dotyczące urządzeń do elektronicznego składania wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert

TYTUŁ I

DEFINICJE, ZAKRES STOSOWANIA I ZASADY OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „Wspólny Słownik Zamówień (CPV)” oznacza nomenklaturę odniesienia stosowaną w zamówieniach udzielanych przez instytucje/podmioty zamawiające, przyjętą na mocy rozporządzenia (WE) nr 2195/2002;
- 2) „zamówienia” oznaczają umowy o charakterze odpłatnym zawierane na piśmie, o których mowa w art. 1 ust.2 lit. a) dyrektywy 2004/17/WE i art. 1 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2004/18/WE;
- 3) „zamówienia na roboty budowlane” oznaczają zamówienia, których przedmiotem jest albo wykonanie, albo zarówno zaprojektowanie, jak i wykonanie robót budowlanych związanych z jednym z działań określonych w dziale 45 CPV lub obiektu budowlanego, albo realizacja, za pomocą dowolnych środków, obiektu budowlanego odpowiadającego wymogom określonym przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający. Terminem „obiekt budowlany” określa się wynik całości robót w zakresie budownictwa lub inżynierii, który może samoistnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną;
- 4) „zamówienia na dostawy” oznaczają zamówienia, inne niż zamówienia na roboty budowlane, których przedmiotem jest kupno, dzierżawa, najem lub leasing, z opcją lub bez opcji wykupu, produktów.

Zamówienie, którego przedmiotem jest dostawa produktów, obejmujące dodatkowo ich rozmieszczenie i instalację, uważa się za „zamówienie na dostawy”;
- 5) „zamówienia na usługi” oznaczają zamówienia, inne niż zamówienia na roboty budowlane lub dostawy, których przedmiotem jest świadczenie usług.

Zamówienie, którego przedmiotem są zarówno produkty, jak i usługi, uważa się za „zamówienie na usługi”, jeżeli wartość usług przekracza wartość produktów objętych zamówieniem.

Zamówienie, którego przedmiotem są usługi i które obejmuje działania wymienione w dziale 45 CPV, które mają jedynie charakter dodatkowy w stosunku do głównego przedmiotu zamówienia, uważa się za zamówienie na usługi;
- 6) „sprzęt wojskowy” oznacza sprzęt specjalnie zaprojektowany lub zaadaptowany do potrzeb wojskowych i przeznaczony do użycia jako broń, amunicję lub materiały wojenne;
- 7) „newralgiczny sprzęt”, „newralgiczne roboty budowlane” i „newralgiczne usługi” oznaczają sprzęt, roboty budowlane i usługi do celów bezpieczeństwa, które wiążą się z korzystaniem z informacji niejawnych, wymagają ich wykorzystania lub zawierają je;

- 8) „informacje niejawne” oznaczają wszelkie informacje lub materiały, niezależnie od ich formy, charakteru lub sposobu ich przekazania, którym przyznano określony poziom niejawności lub ochrony ze względów bezpieczeństwa i które — w interesie bezpieczeństwa narodowego i zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi obowiązującymi w danym państwie członkowskim — wymagają ochrony przed wszelkim sprzeniewierzeniem, zniszczeniem, usunięciem, ujawnieniem, utratą lub dostępem ze strony osób nieupoważnionych lub wszelkim innym zagrożeniem;
- 9) „władze publiczne” oznaczają władze państwowe, regionalne lub lokalne państwa członkowskiego lub kraju trzeciego;
- 10) „sytuacja kryzysowa” oznacza jakąkolwiek sytuację w państwie członkowskim lub w państwie trzecim, w której wystąpiło zdarzenie szkody, wyraźnie przekraczające swoim rozmiarem zdarzenia szkody mające miejsce w codziennym życiu, a przy tym w znacznej mierze naraziło życie i zdrowie wielu ludzi, lub mające poważne następstwa dla dóbr materialnych lub wymagające podjęcia działań w celu dostarczenia ludności środków niezbędnych dla życia; sytuacja kryzysowa ma miejsce także wówczas, gdy takie zdarzenie należy uznać za nieuchronne; konflikty zbrojne i wojny stanowią sytuacje kryzysowe w rozumieniu niniejszej dyrektywy;
- 11) „umowa ramowa” oznacza umowę zawartą pomiędzy jedną lub więcej instytucjami/podmiotami zamawiającymi a jednym lub więcej wykonawcami, której celem jest określenie warunków dotyczących zamówień, które zostaną udzielone w danym okresie, w szczególności w odniesieniu do ceny oraz, o ile ma to zastosowanie, przewidywanych ilości;
- 12) „aukcja elektroniczna” oznacza powtarzalny proces obejmujący zastosowanie urządzenia elektronicznego do przedstawiania nowych, obniżanych cen lub nowych wartości dotyczących niektórych elementów ofert, realizowany po przeprowadzeniu wstępnej pełnej oceny ofert, umożliwiającej ich klasyfikację za pomocą metod automatycznej oceny.

W konsekwencji niektóre zamówienia na usługi oraz niektóre zamówienia na roboty budowlane, których przedmiotem są świadczenia o charakterze intelektualnym, takie jak zaprojektowanie robót budowlanych, nie mogą być przedmiotem aukcji elektronicznych;
- 13) „przedsiębiorca budowlany”, „dostawca” oraz „usługodawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, podmiot publiczny lub grupa takich osób lub podmiotów, oferujących na rynku, odpowiednio, wykonanie robót lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług;
- 14) „wykonawca” oznacza przedsiębiorcę budowlanego, dostawcę lub usługodawcę.
- 15) „kandydat” oznacza wykonawcę ubiegającego się o zaproszenie do udziału w procedurze ograniczonej lub negocjacyjnej lub w dialogu konkurencyjnym;

- 16) „oferent” oznacza wykonawcę, który złożył ofertę w procedurze ograniczonej lub negocjacyjnej lub w dialogu konkurencyjnym;
- 17) „instytucje/podmioty zamawiające” oznaczają instytucje zamawiające, o których mowa w art. 1 ust. 9 dyrektywy 2004/18/WE i podmioty zamawiające, o których mowa w art. 2 dyrektywy 2004/17/WE;
- 18) „centralna jednostka zakupująca” oznacza instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający, o których mowa w art. 1 ust. 9 dyrektywy 2004/18/WE i w art. 2 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2004/17/WE lub europejski organ publiczny, który:
- nabywa dostawy lub usługi przeznaczone dla instytucji zamawiających/podmiotów zamawiających, lub
 - udziela zamówień lub zawiera umowy ramowe na roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone dla instytucji/podmiotów zamawiających;
- 19) „procedury ograniczone” oznaczają procedury, o udział w których ubiegać się może każdy wykonawca oraz, w ramach których oferty mogą składać tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający;
- 20) „procedury negocjacyjne” oznaczają procedury, w ramach których instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający zwraca się do wybranych przez siebie wykonawców i negocjuje z jednym lub kilkoma z nich warunki zamówienia;
- 21) „dialog konkurencyjny” oznacza procedurę, o udział w której ubiegać się może każdy wykonawca oraz w ramach której instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający prowadzi dialog z dopuszczonymi do udziału kandydatami w celu wypracowania co najmniej jednego odpowiedniego rozwiązania mogącego spełnić jej wymogi, a na podstawie tego rozwiązania wybrani kandydaci są następnie zapraszani do składania ofert;
- W celu skorzystania z procedury, o której mowa w akapicie pierwszym, zamówienie uważa się za „szczególnie złożone”, w przypadku gdy instytucje/podmioty zamawiające nie są obiektywnie w stanie:
- określić środków technicznych, zgodnie z art. 18 ust. 3 lit. b), c) lub d), umożliwiających zaspokojenie ich potrzeb lub realizację celów, lub
 - określić struktury prawnej lub finansowej projektu;
- 22) „umowa o podwykonawstwo” oznacza umowę o charakterze odpłatnym zawierana na piśmie pomiędzy wybranym do realizacji zamówienia oferentem i jednym wykonawcą lub większą ich liczbą do celów realizacji tego zamówienia i dotycząca robót budowlanych, dostaw produktów lub świadczenia usług;
- 23) „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, na które wybrany oferent może wywierać, bezpośrednio lub pośrednio, dominujący wpływ, lub przedsiębiorstwo, które może wywierać dominujący wpływ na wybranego oferenta, lub przedsiębiorstwo, które jako wybrany oferent podlega dominującemu wpływowi innego przedsiębiorstwa
- w wyniku stosunku własności, udziału finansowego lub zasad określających jego działanie. Zakłada się, iż przedsiębiorstwo pozostaje pod dominującym wpływem innego przedsiębiorstwa, jeżeli to drugie przedsiębiorstwo, bezpośrednio lub pośrednio:
- posiada większość subskrybowanego kapitału tego przedsiębiorstwa,
 - kontroluje większość głosów przypadających na akcje emitowane przez to przedsiębiorstwo,
 - mogą powoływać ponad połowę składu organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego tego przedsiębiorstwa;
- 24) „pisemne” lub „na piśmie” oznacza każde wyrażenie złożone ze słów lub cyfr, które można odczytać, powielić, a następnie przekazać. Może ono obejmować informacje przekazywane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;
- 25) „środki elektroniczne” oznaczają środki wykorzystujące sprzęt elektroniczny w celu przetwarzania (w tym także kompresji cyfrowej) i przechowywania danych, które są przesyłane, przenoszone i odbierane za pomocą przewodów, fal radiowych, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;
- 26) „cykl życia” oznacza wszelkie możliwe kolejne fazy produktów, tj. badania i rozwój, projektowanie przemysłowe, produkcja, naprawa, modernizacja, zmiana, utrzymanie, logistyka, szkolenie, testowanie, wycofanie i usuwanie;
- 27) „badania i rozwój” oznacza każdą działalność dotyczącą podstawowych badań, badań stosowanych i projektów eksperymentalnych, przy czym te ostatnie mogą obejmować tworzenie technologicznych egzemplarzy próbnych, tj. sprzętu pokazującego zastosowanie nowego zamysłu lub nowej technologii w odpowiednich lub reprezentatywnych warunkach;
- 28) „zakupy cywilne” oznacza zamówienia niepodlegające art. 2, obejmujące zamówienia na produkty niewojskowe, roboty budowlane lub usługi do celów logistycznych i zawierane zgodnie z warunkami określonymi w art. 17.

Artykuł 2

Zakres stosowania

Z zastrzeżeniem art. 30, 45, 46, 55 i 296 Traktatu, niniejszą dyrektywę stosuje się do zamówień udzielanych w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, których przedmiotem są:

- a) dostawy wyposażenia wojskowego, w tym wszelkich jego części, komponentów lub podzespołów;
- b) dostawy newralgicznego wyposażenia, w tym wszelkich jego części, komponentów lub podzespołów;

- c) roboty budowlane, dostawy i usługi bezpośrednio związane z wyposażeniem, o którym mowa w lit. a) i b) w przypadku wszelkich elementów związanych z jego okresem funkcjonowania;
- d) roboty budowlane i usługi do szczególnych celów wojskowych lub newralgiczne roboty budowlane lub usługi.

Artykuł 3

Zamówienia mieszane

1. Zamówienie dotyczące robót budowlanych, dostaw lub usług objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy i częściowo dyrektywy 2004/17/WE lub dyrektywy 2004/18/WE jest przyznawane zgodnie z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych.

2. Przyznanie zamówienia dotyczącego robót budowlanych, dostaw lub usług objętego częściowo zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, a którego część nie podlega ani niniejszej dyrektywie, ani dyrektywie 2004/17/WE lub dyrektywie 2004/18/WE nie podlega postanowieniom niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych.

3. Decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie może być jednak podjęta w celu wyłączenia zamówienia ze stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy 2004/17/WE lub dyrektywy 2004/18/WE.

Artykuł 4

Zasady udzielania zamówień

Instytucje/podmioty zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty.

TYTUŁ II

PRZEPISY DOTYCZĄCE ZAMÓWIEŃ

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 5

Wykonawcy

1. Kandydaci lub oferenci, którzy zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, są uprawnieni do świadczenia danych usług, nie mogą zostać odrzuceni jedynie na podstawie tego, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym zamówienie jest udzielane, wymagane jest posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

Niemniej jednak w przypadku zamówień na usługi i roboty budowlane, jak również zamówień na dostawy, obejmujących ponadto usługi lub prace dotyczące rozmieszczenia i instalacji, od

osób prawnych można wymagać wskazania w ofercie lub wniosku o dopuszczenie do udziału nazwisk i odpowiednich kwalifikacji zawodowych osób, które będą odpowiedzialne za realizację danego zamówienia.

2. Grupy wykonawców mogą składać oferty lub wysuwać swoje kandydatury. W celu złożenia oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału instytucje/podmioty zamawiające nie mogą wymagać, aby grupy wykonawców przybierały określoną formę prawną; jednakże można wymagać, aby wybrana grupa podlegała wspomnianemu wymogowi, w przypadku gdyby udzielono jej zamówienia, w zakresie w jakim zmiana taka niezbędna jest do należytej realizacji zamówienia.

Artykuł 6

Zobowiązania instytucji/podmiotów zamawiających w zakresie poufności

Nie naruszając niniejszej dyrektywy, w szczególności jej przepisów dotyczących obowiązku podania do wiadomości publicznej informacji o udzielonych zamówieniach oraz informowania kandydatów i oferentów zgodnie z art. 30 ust. 3 oraz art. 35, a także zgodnie z prawem krajowym, któremu podlega instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający, w szczególności przepisów dotyczących dostępu do informacji instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający, z zastrzeżeniem praw nabytych na podstawie umowy, nie ujawnia informacji oznaczonych jako poufne przez wykonawców, którzy je przekazali; informacje takie obejmują, w szczególności, tajemnice techniczne lub handlowe oraz poufne aspekty ofert.

Artykuł 7

Ochrona informacji niejawnych

Instytucje/podmioty zamawiające mogą nałożyć na wykonawców wymagania mające na celu ochronę niejawnych informacji, które przekazują w trakcie procedury zbierania ofert i udzielania zamówień. Mogą również wymagać od tych wykonawców zagwarantowania zastosowania się do tych wymagań przez podwykonawców.

ROZDZIAŁ II

Progi, centralne jednostki zakupujące i wyłączenia

Sekcja 1

Progi

Artykuł 8

Wartości progowe zamówień

Niniejszą dyrektywę stosuje się do zamówień, których szacunkowa wartość, nieobejmująca podatku od wartości dodanej (VAT), jest równa lub wyższa od podanych poniżej progów:

- a) 412 000 EUR dla zamówień na dostawy i usługi;
- b) 5 150 000 EUR dla zamówień na roboty budowlane.

Artykuł 9

Metody obliczania szacunkowych wartości zamówień i umów ramowych

1. Podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest całkowita kwota należna, bez VAT, oszacowana przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający. W obliczeniu takim uwzględnia się całkowitą kwotę szacunkową, obejmującą także wszelkie opcje lub wznowienia zamówienia.

W przypadku gdy instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający przewiduje nagrody lub wynagrodzenia dla kandydatów lub oferentów, uwzględnia on/ona je przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia.

2. Oszacowana w ten sposób kwota musi być ważna w chwili wysłania ogłoszenia o zamówieniu, o którym mowa w art. 32 ust. 2, lub, w przypadku gdy ogłoszenie takie nie jest wymagane, w chwili rozpoczęcia przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający procedury udzielania zamówienia.

3. Żaden projekt budowlany ani żadne planowane nabycie pewnej ilości dostaw lub usług nie mogą być podzielone w celu sporządzenia zasadniczo identycznych umów częściowych lub dzielone w inny sposób z zamiarem uniknięcia stosowania niniejszej dyrektywy.

4. W odniesieniu do zamówień na roboty budowlane podczas obliczania ich szacunkowej wartości uwzględnia się zarówno koszt robót, jak i szacunkową całkowitą wartość dostaw niezbędnych do ich wykonania oraz oddawanych do dyspozycji przedsiębiorcy budowlanego przez instytucję/podmioty zamawiające.

5. a) W przypadku gdy przewidywany projekt lub nabycie usług może zostać udzielone w tym samym czasie w postaci odrębnych części, uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich takich części.

W przypadku gdy łączna wartość części jest równa lub większa od wartości progowej określonej w art. 8, niniejszą dyrektywę stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.

Niemniej jednak instytucje/podmioty zamawiające mogą odstąpić od takiego stosowania w odniesieniu do części, których szacunkowa wartość bez VAT wynosi mniej niż 80 000 EUR dla usług lub 1 000 000 EUR dla robót budowlanych, pod warunkiem że łączna wartość tych części wynosi nie więcej niż dwadzieścia procent całkowitej wartości wszystkich części.

b) Jeśli w przypadku zamiaru nabycia podobnych dostaw może dojść do zamówień udzielanych w tym samym czasie w różnych częściach, całkowita wartość szacunkowa wszystkich takich części jest uwzględniana przy stosowaniu art. 8 lit. a) i b).

W przypadku gdy łączna wartość części jest równa lub większa od wartości progowej określonej w art. 8, niniejszą dyrektywę stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.

Niemniej jednak instytucje/podmioty zamawiające mogą odstąpić od stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do części, których szacunkowa wartość bez VAT wynosi mniej niż 80 000 EUR dla usług, pod warunkiem że łączna wartość tych części wynosi nie więcej niż 20 % całkowitej wartości wszystkich części.

6. W odniesieniu do zamówień na dostawy, dotyczących dzierżawy, najmu lub leasingu produktów podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest:

- a) w przypadku zamówień udzielanych na czas określony, gdy czas ich trwania jest równy lub mniejszy niż 12 miesięcy, całkowita szacunkowa wartość zamówienia w okresie jego trwania, gdy zaś czas trwania przekracza 12 miesięcy, całkowita wartość zamówienia łącznie z szacowaną pozostałą wartością;
- b) w przypadku zamówień udzielanych na czas nieokreślony lub zamówień, których czas trwania nie może zostać określony, wartość miesięczna pomnożona przez 48.

7. W przypadku zamówień na dostawy lub usługi powtarzających się lub podlegających odnowieniu w oznaczonym czasie, podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest:

- a) rzeczywista całkowita wartość kolejnych zamówień tego samego typu, udzielonych w ciągu poprzednich dwunastu miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, dostosowana, jeżeli to możliwe, w celu uwzględnienia zmian w ilości lub w wartości, które mogą się pojawić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia; albo
- b) szacunkowa całkowita wartość zamówień udzielanych kolejno przez dwanaście miesięcy następujących po realizacji pierwszej dostawy lub w ciągu roku budżetowego, jeżeli jest on dłuższy niż dwanaście miesięcy.

Wybór metody wykorzystywanej do obliczania szacunkowej wartości zamówienia nie może być dokonywany z zamiarem wyłączenia tego zamówienia z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

8. W odniesieniu do zamówień na usługi, podstawę obliczania szacunkowej wartości zamówienia stanowią, odpowiednio:

- a) dla następujących usług:
 - (i) usług ubezpieczeniowych: należna składka oraz inne rodzaje wynagrodzenia;
 - (ii) zamówień na wykonanie projektu: należne opłaty, prowizje oraz inne rodzaje wynagrodzenia;
- b) dla zamówień, które nie określają całkowitej ceny:

- (i) w przypadku zamówień na czas określony, gdy ten czas jest równy lub mniejszy niż 48 miesięcy: całkowita wartość szacunkowa zamówienia przez okres ich trwania;

- (ii) w przypadku zamówień na czas nieokreślony lub przekraczający 48 miesięcy: miesięczna wartość pomnożona przez 48.

9. W odniesieniu do umów ramowych, uwzględnieniu podlega maksymalna szacunkowa wartość, bez VAT, wszystkich zamówień, których udzielenia przewiduje się przez cały okres obowiązywania umowy ramowej.

Sekcja 2

Centralne jednostki zakupujące

Artykuł 10

Zamówienia oraz umowy ramowe zawierane przez centralne jednostki zakupujące

1. Państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość zakupu przez instytucje/podmioty zamawiające robót budowlanych, dostaw lub usług od lub za pośrednictwem centralnej jednostki zakupującej.

2. Uznaje się, że instytucje/podmioty zamawiające, które dokonują zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług od lub za pośrednictwem centralnej jednostki zakupującej w przypadkach określonych w art. 1 ust. 18, stosują się do niniejszej dyrektywy, o ile:

- stosują się do niej centralne jednostki zakupujące, lub
- w przypadku gdy centralna jednostka zamawiająca nie jest instytucją zamawiającą/podmiotem zamawiającym, stosowane przez nią zasady udzielania zamówień są zgodne ze wszystkimi postanowieniami niniejszej dyrektywy, a udzielone zamówienia mogą podlegać skutecznym środkom ochrony prawnej porównywalnym z przewidzianymi w tytule IV.

Sekcja 3

Zamówienia objęte wyłączeniem

Artykuł 11

Korzystanie z wyłączeń

Nie można korzystać z zasad, procedur, programów, układów, porozumień lub zamówień, o których mowa w niniejszej sekcji w celu omijania postanowień niniejszej dyrektywy.

Artykuł 12

Zamówienia udzielane na podstawie procedur międzynarodowych

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień podlegających:

- a) szczególnym zasadom proceduralnym zgodnie z umową międzynarodową lub porozumieniem zawartym między jednym lub wieloma państwami członkowskimi a jednym lub wieloma państwami trzecimi;

- b) szczególnym zasadom proceduralnym na podstawie zawartej umowy międzynarodowej lub zawartego porozumienia międzynarodowego związanych ze stacjonowaniem wojsk i dotyczących przedsiębiorstw państwa członkowskiego lub kraju trzeciego;

- c) szczególnym zasadom proceduralnym organizacji międzynarodowej, zakupującej do swoich celów lub do zamówień, które muszą być udzielane przez państwa członkowskie zgodnie z tymi zasadami.

Artykuł 13

Wyłączenia szczególne

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

- a) zamówień, w przypadku których stosowanie przepisów niniejszej dyrektywy zobowiązałoby państwo członkowskie do dostarczenia informacji, których ujawnienie uznaje ono za sprzeczne z jego podstawowymi interesami bezpieczeństwa;
- b) zamówień do celów działalności wywiadowczej;
- c) zamówień udzielonych w ramach programu współpracy opartego na badaniach i rozwoju, prowadzonych wspólnie przez przynajmniej dwa państwa członkowskie nad opracowaniem nowego produktu oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, do późniejszych etapów całości lub części okresu funkcjonowania tego produktu. Po rozpoczęciu takiego programu współpracy wyłącznie między państwami członkowskimi, państwa członkowskie informują Komisję o części wydatków na badania i rozwój odnoszących się do ogólnych kosztów programu współpracy, porozumienia o podziale kosztów, a także o planowanych zakupach dla każdego państwa członkowskiego, o ile są one przewidziane;
- d) zamówień udzielonych w państwie trzecim, w tym zamówień cywilnych realizowanych podczas rozmieszczenia sił poza terytorium Unii, w przypadku gdy względy operacyjne wymagają udzielenia ich wykonawcom usytuowanym w strefie prowadzenia działań;
- e) zamówień publicznych na usługi mających na celu nabycie lub dzierżawę, bez względu na sposób finansowania, gruntu, istniejących budynków lub innych nieruchomości albo praw do nich;
- f) zamówień udzielanych przez rząd innemu rządowi związanych z:
- (i) dostawami sprzętu wojskowego lub niewrażliwego sprzętu;
 - (ii) robotami budowlanymi i usługami bezpośrednio związanymi z takim sprzętem; lub
 - (iii) robotami budowlanymi i usługami szczególnie do celów wojskowych lub niewrażliwymi robotami budowlanymi lub usługami;

- g) usług związanych z arbitrażem i mediacją;
- h) usług finansowych z wyjątkiem usług ubezpieczeniowych;
- i) umów o pracę;
- j) usług badawczych i rozwojowych innych niż te, z których korzyści przypadają wyłącznie instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu, na potrzeby jej/jego własnej działalności, pod warunkiem że całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający.

Sekcja 4

Szczególne uzgodnienia

Artykuł 14

Zamówienia zastrzeżone

Państwa członkowskie mogą zastrzec prawo do uczestnictwa w procedurach udzielania zamówień dla zakładów pracy chronionej lub zdecydować, aby takie zamówienia były realizowane w ramach programów pracy chronionej, gdzie większość pracowników jest niepełnosprawna i ze względu na charakter lub stopień niepełnosprawności nie może wykonywać pracy w normalnych warunkach.

Ogłoszenie o zamówieniu zawiera odniesienie do tego przepisu.

ROZDZIAŁ III

Przepisy dotyczące zamówień na usługi

Artykuł 15

Zamówienia na usługi wymienione w załączniku I

Zamówień, których przedmiotem są usługi objęte art. 2, które są wymienione w załączniku I, udziela się zgodnie z art. 18–54.

Artykuł 16

Zamówienia na usługi wymienione w załączniku II

Zamówienia, których przedmiotem są usługi objęte art. 2, wymienione w załączniku II, podlegają wyłącznie art. 18 i art. 30 ust. 3.

Artykuł 17

Zamówienia mieszane obejmujące usługi wymienione w załącznikach I i II

Zamówień, których przedmiotem są usługi objęte art. 2, które są wymienione zarówno w załączniku I jak i w załączniku II, udziela się zgodnie z art. 18–54, w przypadku gdy wartość usług wymienionych w załączniku I jest większa niż wartość usług wymienionych w załączniku II. W innych przypadkach zamówień udziela się zgodnie z art. 18 i art. 30 ust. 3.

ROZDZIAŁ IV

Zasady szczególne dotyczące dokumentacji zamówienia

Artykuł 18

Specyfikacje techniczne

1. Specyfikacje techniczne, o których mowa w pkt 1 załącznika III, zamieszczane są w dokumentach zamówienia (ogłoszenia o zamówieniu, specyfikacje warunków zamówienia, dokumenty opisowe lub dokumenty dodatkowe).

2. Specyfikacje techniczne powinny umożliwiać oferentom jednakowy dostęp do zamówienia i nie mogą powodować tworzenia nieuzasadnionych przeszkód w otwarciu zamówień na konkurencję.

3. Nie naruszając ani obowiązujących krajowych norm technicznych (w tym związanych z bezpieczeństwem produktu), ani wymogów technicznych, jakie państwo członkowskie powinno spełnić na mocy międzynarodowych porozumień normalizacyjnych, w celu zagwarantowania interoperacyjności wymaganej w tych porozumieniach i pod warunkiem że są one zgodne z prawem wspólnotowym, specyfikacje techniczne są określane:

- a) albo przez odniesienie do specyfikacji technicznych określonych w załączniku III oraz, w kolejności preferencji, do:
 - krajowych norm cywilnych transponujących normy europejskie,
 - europejskich aprobat technicznych,
 - wspólnych cywilnych specyfikacji technicznych,
 - krajowych norm cywilnych transponujących normy międzynarodowe,
 - innych międzynarodowych norm cywilnych,
 - innych systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne, lub, w przypadku ich braku, do innych cywilnych norm krajowych, krajowych aprobat technicznych lub krajowych specyfikacji technicznych odnoszących się do projektowania, obliczania i realizacji robót, a także wykorzystania produktów,
 - cywilnych specyfikacji technicznych wywodzących się z przemysłu i szeroko przez niego uznanych, czy też
 - krajowe „normy obronne” określone w pkt 3 załącznika III oraz specyfikacje w dziedzinie sprzętu obronnego podobne do tych norm.

Każdemu odniesieniu towarzyszą słowa „lub równoważny”;

- b) albo w kategoriach charakterystyki lub wymagań w zakresie funkcjonalności; przy czym wymagania te mogą obejmować opis oddziaływania na środowisko.

Parametry takie muszą być jednak dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić oferentom ustalenie przedmiotu zamówienia, a instytucjom/podmiotom zamawiającym udzielenie zamówienia;

- c) albo w kategoriach charakterystyki lub wymagań w zakresie funkcjonalności, o których mowa w lit. b), odnosząc się do specyfikacji wymienionych w lit. a), jako środka domniemanej zgodności z tymi charakterystykami lub wymogami;
- d) albo przez odniesienie w przypadku niektórych charakterystyk do specyfikacji, o których mowa w lit. a), oraz przez odniesienie w przypadku innych charakterystyk do charakterystyki i wymagań w zakresie funkcjonalności, o których mowa w lit. b).

4. W przypadku gdy instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający korzysta z możliwości odniesienia do specyfikacji wymienionych w ust. 3 lit. a), nie mogą one odrzucić oferty na podstawie faktu, iż produkty i usługi będące przedmiotem oferty nie są zgodne ze specyfikacjami, do których się one odnoszą, jeżeli oferent za pomocą odpowiedniego środka udowodni w swojej ofercie w sposób zadowalający instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający, że proponowane przez nie rozwiązania w równoważnym stopniu spełniają wymagania określone w specyfikacjach technicznych.

Odpowiednim środkiem może być dossier techniczne producenta lub raport z testów sporządzony przez uznaną instytucję.

5. W przypadku gdy instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający korzysta z opcji określonej w ust. 3 polegającej na określeniu charakterystyki i wymagań w zakresie funkcjonalności, nie mogą one odrzucić oferty na roboty budowlane, produkty lub usługi zgodne z normą krajową przenoszącą normę europejską, z europejską aprobatą techniczną, wspólną specyfikacją techniczną, normą międzynarodową lub systemem referencji technicznych opracowanym przez europejską instytucję normalizacyjną, jeżeli specyfikacje te odpowiadają charakterystyce i wymaganiom w zakresie funkcjonalności określonym przez tę instytucję/ten podmiot.

W swojej ofercie oferent musi uzasadnić za pomocą odpowiedniego środka w sposób zadowalający instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający, że roboty budowlane, produkty lub usługi zgodne z normą spełniają wymagania w zakresie wykonania lub funkcjonalności, określone przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający.

Odpowiednim środkiem może być dossier techniczne producenta lub raport z testów sporządzony przez uznaną instytucję.

6. W przypadku gdy instytucje/podmioty zamawiające określają sposób oddziaływania na środowisko w kategoriach wymagań w zakresie wykonania lub funkcjonalności, o których mowa w ust. 3 lit. b), mogą one wykorzystać szczegółowe specyfikacje lub, jeżeli jest to konieczne, ich części, określone w ekoetykietach europejskich, krajowych, ekoetykietach stosowanych w kilku krajach lub wszelkich innych ekoetykietach, pod warunkiem że:

- (wielo-)narodowych albo w jakichkolwiek innych ekoetykietach, pod warunkiem że: specyfikacje te umożliwiają odpowiednie zdefiniowanie dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia,
- wymagania dotyczące etykiet określa się na podstawie informacji naukowych,
- ekoetykiety przyjmowane są zgodnie z procedurą, w której mogą brać udział wszystkie zainteresowane podmioty, takie jak instytucje rządowe, konsumenci, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje związane z ochroną środowiska, oraz
- są one dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron.

Instytucje/podmioty zamawiające mogą zaznaczyć, że produkty i usługi opatrzone ekoetykietami uznaje się za zgodne ze specyfikacjami technicznymi określonymi w dokumentach zamówienia; przyjmują one wszelkie inne odpowiednie dowody, takie jak dossier techniczne producenta lub raport z testów sporządzany przez uznaną instytucję

7. „Uznane instytucje”, w rozumieniu niniejszego artykułu, oznaczają laboratoria testowe i kalibracyjne oraz instytucje ds. certyfikacji i inspekcji, które spełniają wymagania odpowiednich norm europejskich.

Instytucje/podmioty zamawiające akceptują świadectwa wydane przez uznane instytucje działające w innych państwach członkowskich.

8. Jeżeli nie uzasadnia tego przedmiot zamówienia, specyfikacje techniczne nie zawierają odniesienia do konkretnej marki ani do źródła, ani też do żadnego szczególnego procesu, znaku handlowego, patentu, typu, pochodzenia lub produkcji, które mogłyby prowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania pewnych przedsiębiorstw albo produktów. Odniesienie takie jest dopuszczalne wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach, gdy dostatecznie precyzyjny i zrozumiały opis przedmiotu zamówienia, zgodny z ust. 3 i 4, nie jest możliwy; odniesieniu takiemu towarzyszą słowa „lub równoważny”.

Artykuł 19

Oferty wariantowe

1. W przypadku gdy kryterium udzielenia zamówienia jest oferta najkorzystniejsza ekonomicznie, instytucje/podmioty zamawiające mogą zezwolić oferentom na składanie ofert wariantowych.

2. Instytucje/podmioty zamawiające zaznaczają w ogłoszeniu o zamówieniu, czy dozwolone jest składanie ofert wariantowych; bez takiej wzmianki składanie ofert wariantowych nie jest dopuszczalne.

3. Instytucje/podmioty zamawiające dopuszczające składanie ofert wariantowych określają w specyfikacji warunków zamówienia minimalne wymagania, które muszą spełniać warianty oraz wszelkie szczególne wymagania dotyczące ich składania.

Rozpatrywane są jedynie oferty wariantowe spełniające minimalne wymagania określone przez instytucje/podmioty zamawiające.

4. W ramach procedury udzielania zamówienia na dostawę lub usługi instytucje/podmioty zamawiające, które dopuściły składanie ofert wariantowych, nie mogą odrzucić wariantu wyłącznie na podstawie tego, że prowadziłyby to do udzielenia zamówienia na usługi zamiast na dostawę lub zamówienia na dostawę zamiast na usługi.

Artykuł 20

Warunki realizacji zamówień

Instytucje/podmioty zamawiające mogą określić warunki szczególne związane z realizacją zamówienia, pod warunkiem że są one zgodne z prawodawstwem Wspólnoty oraz zostały wskazane w dokumentach zamówienia (ogłoszenia o zamówieniu, specyfikacje warunków zamówienia, dokumenty opisowe lub dokumenty dodatkowe). Warunki te mogą w szczególności dotyczyć podwykonawstwa lub zapewnienia bezpieczeństwa informacji niejawnych oraz bezpieczeństwa dostaw wymaganych przez instytucje/podmioty zamawiające zgodnie z art. 21, 22 i 23, lub uwzględnienia względów społecznych i środowiskowych.

Artykuł 21

Podwykonawstwo

1. Wybrany oferent może wybrać podwykonawców do wszystkich części realizowanych w ramach podwykonawstwa, które nie są objęte wymogami, o których mowa w ust. 3 i 4, a w szczególności nie można od niego wymagać dyskryminacji potencjalnych podwykonawców ze względu na narodowość.

2. Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może żądać lub zostać zobowiązana przez państwo członkowskie do wezwania oferenta do:

- wskazania w jego ofercie tej części zamówienia, której wykonanie zamierza zlecić osobom trzecim oraz podania wszystkich proponowanych podwykonawców, a także przedmiotu umów o podwykonawstwo, dla których są oni proponowani, lub
- poinformowania o wszelkich zmianach na poziomie podwykonawców w trakcie realizacji zamówienia.

3. Instytucja/podmiot zamawiający może zobowiązać lub państwo członkowskie może od niej/niego wymagać zobowiązania wybranego oferenta do stosowania postanowień określonych w tytule III do wszystkich lub niektórych umów o podwykonawstwo, jakie wybrany oferent zamierza powierzyć osobom trzecim.

4. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może zwrócić się lub zostać zobowiązana/y do zwrócenia się do wybranego oferenta o powierzenie podwykonawstwa części zamówienia stronom trzecim. Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający, która/y narzuca podwykonawstwo wyraża ten minimalny procent w formie przedziału wartości obejmujących minimalny i maksymalny procent. Maksymalny procent nie może przekroczyć 30 % wartości zamówienia. Przedział ten jest proporcjonalny do przedmiotu i wartości zamówienia oraz charakteru zaangażowanego sektora przemysłu, obejmującego poziom konkurencji na danym rynku oraz odpowiednie kwalifikacje techniczne bazy przemysłowej.

Każdy procent podwykonawstwa mieszczący się w przedziale wartości wskazanym przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający jest uznawany za spełniającego wymogi dotyczące podwykonawstwa określone w niniejszym ustępie.

Oferenci mogą zaproponować realizację w ramach podwykonawstwa części całkowitej wartości, która wykracza poza przedział wymagany przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający.

Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający zwraca się do oferentów o sprecyzowanie w ofercie, którą(-e) część(-ci) oferty zamierzają powierzyć podwykonawcom w celu spełnienia wymogów, o których mowa w pierwszym akapicie.

Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może zwrócić się lub może zostać zobowiązana(-y) przez państwo członkowskie do zwrócenia się do oferentów również o sprecyzowanie, którą(-e) część(-ci) oferty, powyżej wymaganego procentu, zamierzają powierzyć podwykonawcom, jak również o poinformowanie o podwykonawcach, których już wybrali.

Wybrany oferent przyznaje zamówienia na podwykonawstwo odpowiadające procentowi, jakiego realizacji w ramach podwykonawstwa wymaga od niego instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający zgodnie z przepisami tytułu III.

5. W każdym przypadku państwo członkowskie stanowi, że instytucje/podmioty zamawiające mogą odrzucić wybranych przez oferenta podwykonawców na etapie procedury udzielania głównego zamówienia lub przez wybranego oferenta podczas realizacji zamówienia; odrzucenie to może się opierać wyłącznie na kryteriach stosowanych przy wyborze oferentów w przypadku głównego zamówienia. Jeżeli instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający odrzuca podwykonawcę, musi przedstawić oferentowi lub oferentowi, któremu przyznano zamówienie, pisemne uzasadnienie, określające, dlaczego uważa, że podwykonawca(-y) nie spełnia(-ją) kryteriów.

6. Wymogi, o których mowa w ust. 2–5, są określone w ogłoszeniu o zamówieniu.

7. Ustępy 1–5 nie naruszają odpowiedzialności głównego wykonawcy.

Artykuł 22

Bezpieczeństwo informacji

Jeśli chodzi o zamówienia obejmujące informacje niejawne, wymagające ich lub je zawierające, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający określa w dokumentacji zamówienia (ogłoszenia o zamówieniu, specyfikacje warunków zamówienia, dokumenty opisowe lub dokumenty dodatkowe) środki i wymogi konieczne do zapewnienia bezpieczeństwa tych informacji na wymaganym poziomie.

W tym celu instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może wymagać by oferta zawierała między innymi następujące szczególne informacje:

- a) zobowiązanie oferenta i już zidentyfikowanych podwykonawców do odpowiedniego chronienia poufności wszystkich informacji niejawnych w ich posiadaniu, lub z którymi zapoznają się w trakcie trwania zamówienia i po upływie lub zakończeniu zamówienia, zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi;
- b) zobowiązanie oferenta do uzyskania zobowiązania przewidzianego w lit. a) od innych podwykonawców, którym zleci podwykonawstwo w trakcie realizacji zamówienia;
- c) wystarczające informacje na temat już zidentyfikowanych podwykonawców, które umożliwią instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu stwierdzenie, czy każdy z nich posiada kwalifikacje wymagane do odpowiedniej ochrony poufności informacji niejawnych, do których mają dostęp lub, które wytworzą w związku z realizacją ich działań w zakresie podwykonawstwa;
- d) zobowiązanie oferenta do dostarczenia informacji wymaganych w lit. c) dotyczących wszystkich nowych podwykonawców przed udzieleniem im zamówienia.

W przypadku braku harmonizacji krajowych systemów sprawdzania bezpieczeństwa na poziomie Wspólnoty, państwa członkowskie mogą przewidzieć, że środki i wymogi, o których mowa w drugim akapicie muszą się zgadzać z ich krajowymi przepisami w dziedzinie sprawdzania bezpieczeństwa. Państwa członkowskie uznają certyfikaty bezpieczeństwa, które uważają za równoważne z certyfikatami wydanymi zgodnie z ich prawem krajowym, posiadają jednak możliwość przeprowadzania i uwzględniania dalszych samodzielnych analiz, jeżeli uznaje się je za konieczne.

Artykuł 23

Bezpieczeństwo dostaw

Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający określa w dokumentacji zamówienia (ogłoszenia o zamówieniu, specyfikacje warunków zamówienia, dokumenty opisowe lub dokumenty dodatkowe) swoje wymogi w zakresie bezpieczeństwa dostaw.

W tym celu instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może wymagać by oferta zawierała między innymi następujące szczególne informacje:

- a) certyfikację lub dokumentację wskazującą w sposób zadowalający instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający, że oferent będzie w stanie spełnić wymogi w zakresie wywozu, transferu lub tranzytu towarów związanych z zamówieniem, w tym wszelkie dokumenty towarzyszące uzyskane od odpowiedniego państwa członkowskiego lub odpowiednich państw członkowskich;
- b) wskazanie wszelkich ograniczeń obowiązujących instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający w zakresie ujawniania, transferu lub wykorzystania produktów i usług lub rezultatów związanych z tymi produktami i usługami, które wynikałyby z postanowień dotyczących kontroli wywozu lub bezpieczeństwa;
- c) certyfikację i dokumentację wykazującą, że organizacja i lokalizacja łańcucha dostaw oferenta umożliwią mu spełnienie wymogów instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego w zakresie bezpieczeństwa dostaw określonych w dokumentacji zamówienia, a także zobowiązanie do zagwarantowania, że ewentualne zmiany w łańcuchu dostaw w trakcie realizacji zamówienia nie wpłyną negatywnie na zgodność z tymi wymogami;
- d) zobowiązanie oferenta do ustanowienia lub utrzymania zdolności wymaganej do sprostania ewentualnemu wzrostowi potrzeb instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego w wyniku sytuacji kryzysowej, na warunkach do uzgodnienia;
- e) wszelką dokumentację dodatkową otrzymaną od władz państwowych oferenta dotyczącą zaspokojenia ewentualnego wzrostu potrzeb instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego, wynikających z sytuacji kryzysowej;
- f) zobowiązanie oferenta do zapewnienia utrzymania, modernizacji lub adaptacji dostaw stanowiących przedmiot zamówienia;
- g) zobowiązanie oferenta do informowania instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego na czas o każdej zmianie, jaka zaszła w jego organizacji, łańcuchu dostaw lub strategii przemysłowej, mogącej mieć wpływ na jego zobowiązania wobec instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego;
- h) zobowiązanie oferenta do zapewnienia instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu, na warunkach do uzgodnienia, wszelkich szczególnych środków produkcji części zamiennych, elementów oraz specjalnego wyposażenia testowego, w tym rysunków technicznych, licencji i instrukcji użytkowania, jeżeli nie jest on już w stanie zapewnić tych dostaw.

Nie można wymagać od oferenta, by uzyskał od państwa członkowskiego zobowiązanie ograniczające swobodę tego państwa członkowskiego w zakresie stosowania, zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa międzynarodowego lub wspólnotowego, swoich krajowych kryteriów dotyczących zezwoleń na eksport, transfer lub tranzyt w warunkach panujących w chwili podejmowania decyzji w sprawie takich zezwoleń.

Artykuł 24

Obowiązki związane z podatkami, ochroną środowiska, przepisami o ochronie zatrudnienia oraz warunkami pracy

1. Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może określić lub zostać zobligowana przez państwo członkowskie do określenia w specyfikacji warunków zamówienia organu lub organów, od których kandydat lub oferent może uzyskać odpowiednie informacje na temat obowiązków związanych z podatkami, ochroną środowiska, a także przepisami o ochronie zatrudnienia oraz warunkach pracy obowiązującymi w danym państwie członkowskim, regionie, miejscu lub kraju trzecim, w którym zamówienie ma zostać zrealizowane oraz mającymi zastosowanie wobec robót budowlanych przeprowadzanych na danym terenie lub usług świadczonych podczas realizacji zamówienia.

2. Udzielając informacji, o których mowa w ust. 1, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający żąda od oferentów zaznaczenia, aby podczas sporządzania swoich ofert uwzględnili oni obowiązki wynikające z przepisów o ochronie zatrudnienia i warunkach pracy mające zastosowanie w miejscu, w którym zamówienie ma zostać zrealizowane.

Akapit pierwszy pozostaje bez uszczerbku dla stosowania przepisów art. 49 dotyczących rozpatrywania rażąco niskich ofert.

ROZDZIAŁ IV

Procedury

Artykuł 25

Stosowane procedury

Podczas udzielania zamówień instytucje/podmioty zamawiające stosują krajowe procedury dostosowane do celów niniejszej dyrektywy.

Instytucje/podmioty zamawiające udzielają zamówień stosując procedurę ograniczoną lub procedurę negocjacyjną z publikacją ogłoszenia o zamówieniu.

W okolicznościach, o których mowa w art. 27, mogą one/oni udzielać zamówień w drodze dialogu konkurencyjnego.

W szczególnych przypadkach i okolicznościach, wyszczególnionych w art. 28, instytucje/podmioty zamawiające mogą stosować procedurę negocjacyjną bez publikacji ogłoszenia o zamówieniu.

Artykuł 26

Procedura negocjacyjna z publikacją ogłoszenia o zamówieniu

1. W procedurach negocjacyjnych z publikacją ogłoszenia o zamówieniu instytucje/podmioty zamawiające negocjują z oferentami złożone przez nich oferty w celu dostosowania ich do

wymagań, określonych przez te instytucje w ogłoszeniu o zamówieniu, specyfikacjach technicznych zamówienia oraz ewentualnie w dokumentach dodatkowych, w celu wyłonienia najlepszej oferty zgodnie z art. 47.

2. Podczas negocjacji instytucje/podmioty zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich oferentów. W szczególności nie mogą one udzielać, w sposób dyskryminacyjny, informacji, które pozwalałyby niektórym spośród oferentów na uzyskanie przewagi nad pozostałymi.

3. Aby ograniczyć liczbę ofert będących przedmiotem negocjacji, instytucje/podmioty zamawiające mogą przewidzieć, że procedura toczyć się będzie w następujących po sobie etapach, stosując kryteria udzielania zamówienia określone w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacjach technicznych zamówienia. Możliwość skorzystania z takiego rozwiązania jest wskazana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacjach technicznych zamówienia.

Artykuł 27

Dialog konkurencyjny

1. W przypadku szczególnie złożonych zamówień państwa członkowskie mogą przewidzieć, iż jeżeli instytucje/podmioty zamawiające uznają, że zastosowanie procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej z publikacją ogłoszenia o zamówieniu nie pozwoli na udzielenie zamówienia, te ostatnie mogą skorzystać z procedury dialogu konkurencyjnego zgodnie z niniejszym artykułem.

Zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

2. Instytucje/podmioty zamawiające publikują ogłoszenie o zamówieniu, określając swoje potrzeby i wymagania, które powinny zostać zdefiniowane w tym ogłoszeniu lub w dokumencie opisowym.

3. Instytucje/podmioty zamawiające rozpoczynają z kandydatami wybranymi zgodnie z odpowiednimi przepisami art. 38–46 dialog, którego celem jest określenie i zdefiniowanie środków, które najlepiej zaspokoją ich potrzeby. W ramach dialogu mogą one omówić wszystkie aspekty zamówienia z wybranymi kandydatami.

Podczas prowadzenia dialogu konkurencyjnego instytucje/podmioty zamawiające zapewniają wszystkim oferentom równe traktowanie. W szczególności nie mogą one udzielać, w sposób dyskryminacyjny, informacji, które pozwalałyby niektórym spośród oferentów na uzyskanie przewagi nad pozostałymi.

Instytucje/podmioty zamawiające nie mogą ujawniać innym uczestnikom proponowanych rozwiązań ani innych informacji poufnych udzielanych przez kandydata biorącego udział w dialogu bez zgody tego kandydata.

4. Aby ograniczyć liczbę rozwiązań omawianych na etapie dialogu, instytucje/podmioty zamawiające mogą przewidzieć, że procedura toczyć się będzie w następujących po sobie etapach, stosując kryteria udzielania zamówienia określone w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumencie opisowym. Możliwość skorzystania z takiego rozwiązania instytucja zamawiająca wskazuje w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumencie opisowym.

5. Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający prowadzi dialog do momentu, gdy jest w stanie wskazać, w razie potrzeby po przeprowadzeniu porównania, rozwiązanie lub rozwiązania, które mogą zaspokoić jej potrzeby.

6. Po oświadczeniu, iż dialog dobiegł końca oraz poinformowaniu o tym fakcie jego uczestników, instytucje/podmioty zamawiające zapraszają uczestników do składania ostatecznych ofert, opierających się na rozwiązaniu lub rozwiązaniach przedstawionych i określonych podczas dialogu. Oferty te zawierają wszystkie elementy wymagane i niezbędne do realizacji projektu.

Oferty te mogą być wyjaśniane, precyzowane i poprawiane na żądanie instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego. Jednakże takie wyjaśnienie, sprecyzowanie, poprawienie lub dodatkowe informacje nie mogą pociągać za sobą zmiany podstawowych właściwości oferty ani zaproszenia do składania ofert, co mogłoby spowodować zakłócenie konkurencji lub mogłoby mieć charakter dyskryminacyjny.

7. Instytucje/podmioty zamawiające oceniają otrzymane oferty na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumencie opisowym, a następnie zgodnie z art. 47 wybierają ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie.

Na żądanie instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego oferent wyłoniony jako ten, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, może zostać poproszony o udzielenie wyjaśnień dotyczących pewnych jej aspektów lub o potwierdzenie zobowiązań sformułowanych w ofercie, o ile takie wyjaśnienia nie spowodują modyfikacji zasadniczych aspektów oferty lub zaproszenia do składania ofert i nie niesie ryzyka zakłócenia konkurencji ani nie ma charakteru dyskryminacyjnego.

8. Instytucje/podmioty zamawiające mogą przewidzieć nagrody lub płatności dla uczestników dialogu.

Artykuł 28

Przypadki uzasadniające zastosowanie procedury negocjacyjnej bez publikacji ogłoszenia o zamówieniu

W następujących przypadkach instytucje/podmioty zamawiające mogą udzielać zamówień w drodze procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji ogłoszenia, uzasadniając wykorzystanie tej procedury w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia zgodnie z wymogami art. 30 ust. 3:

1) w przypadku zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi:

- a) jeżeli w toku procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej poprzedzonej publikacją ogłoszenia o zamówieniu lub też dialogu konkurencyjnego nie złożono żadnej oferty lub żadnej odpowiedniej oferty lub żadnego wniosku, o ile początkowe warunki zamówienia nie ulegają zasadniczym zmianom oraz pod warunkiem że odpowiednia informacja zostanie przesłana Komisji na jej wniosek;

b) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w złożonych ofertach lub napływu ofert niemożliwych do przyjęcia w świetle krajowych przepisów zgodnych z art. 5, 19, 21–24 oraz rozdziałem VII tytułu II, w wyniku procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej poprzedzonej publikacją ogłoszenia o zamówieniu lub też dialogu konkurencyjnego, o ile:

- (i) pierwotne warunki zamówienia nie uległy zasadniczym zmianom; i
- (ii) uwzględniają w procedurze negocjacyjnej wszystkich i jedynie tych oferentów, którzy spełniają kryteria określone w art. 39–46 i którzy podczas wcześniejszej procedury ograniczonej lub dialogu konkurencyjnego złożyli oferty zgodne z formalnymi wymogami procedury przetargowej;

c) kiedy pilnej konieczności wynikającej z sytuacji kryzysowej nie da się pogodzić z terminami wymaganymi dla procedury ograniczonej i negocjacyjnej z publikacją ogłoszenia o zamówieniu, w tym skróconymi terminami, o których mowa w art. 33 ust. 7. Może to na przykład mieć zastosowanie w przypadkach, o których mowa w art. 23 ust. 2 lit. d);

d) w zakresie, w jakim jest to absolutnie konieczne, ze względu na wystąpienie pilnej konieczności spowodowanej wydarzeniami, których instytucje/podmioty zamawiające nie mogły przewidzieć, terminy przewidziane dla procedury ograniczonej lub negocjacyjnej z publikacją ogłoszenia, w tym skrócone terminy, o których mowa w art. 33 ust. 7 nie mogą być dotrzymywane. Zaistnienie okoliczności uzasadniających taką pilną konieczność nie może być w żadnym wypadku przypisane instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego;

e) kiedy, z przyczyn technicznych lub związanych z ochroną praw wyłącznych, zamówienie może zostać udzielone jedynie określonemu wykonawcy;

2) w przypadku zamówień na usługi i dostawy:

- a) do celów usług badawczych lub rozwojowych innych niż te, o których mowa w art. 13;
- b) jeżeli przedmiotem zamówienia są produkty wytwarzane jedynie do celów prac badawczych i rozwojowych, z wyjątkiem produkcji seryjnej mającej na celu osiągnięcie rentowności rynkowej lub zamortyzowanie kosztów badań i rozwoju;

3) w przypadku zamówień na dostawy:

- a) w przypadku dodatkowych dostaw realizowanych przez pierwotnego dostawcę, których celem jest częściowe wznowienie dostaw lub odnowienie instalacji bieżącego użytku lub zwiększenie dostaw czy rozbudowa instalacji istniejących, jeżeli zmiana dostawcy zobowiązywałaby instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający do nabywania materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu.

Czas trwania takich zamówień, a także zamówień odnawialnych nie może przekraczać pięciu lat, z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności określonych przy uwzględnieniu oczekiwanego cyklu życia dostarczonych urządzeń, instalacji lub systemów, a także trudności technicznych, jakie może spowodować zmiana dostawcy;

- b) w przypadku towarów notowanych i nabywanych na giełdzie towarowej;
- c) w odniesieniu do nabywania dostaw na szczególnie korzystnych warunkach albo od dostawcy definitywnie likwidującego swoją działalność albo od syndyków masy upadłości lub likwidatorów, lub też w wyniku układu z wierzycielem lub podobnej procedury przewidzianej przez krajowe przepisy lub regulacje;

4) w przypadku zamówień na roboty budowlane i usługi:

- a) w odniesieniu do dodatkowych robót budowlanych lub usług nieuwzględnionych we wstępnie rozpatrywanym projekcie lub w pierwotnej umowie, które jednak z powodu nieprzewidzianych okoliczności stały się niezbędne dla realizacji robót budowlanych lub usług opisanych w wyżej wskazanych dokumentach, pod warunkiem że zamówienia udziela się wykonawcy realizującemu te roboty budowlane lub usługi:

- (i) gdy takich dodatkowych robót budowlanych lub usług nie można oddzielić technicznie ani ekonomicznie od pierwotnego zamówienia bez przysporzenia poważnych niedogodności instytucjom/podmiotom zamawiającym, lub
- (ii) gdy takie roboty budowlane lub usługi są absolutnie niezbędne dla zakończenia realizacji pierwotnego zamówienia, mimo iż można je z niej wyodrębnić.

Łączna wartość zamówień udzielonych w celu realizacji dodatkowych robót budowlanych lub usług nie może jednak przekroczyć 50 % kwoty, na którą opiewa pierwotne zamówienie;

- b) w odniesieniu do nowych robót budowlanych lub usług polegających na powtarzaniu podobnych robót lub usług powierzonych wykonawcy, któremu te same instytucje/podmioty zamawiające udzieliły pierwotnego zamówienia, pod warunkiem że takie roboty budowlane lub usługi pozostają w zgodności z podstawowym projektem, na który udzielono pierwotnego zamówienia zgodnie z procedurą ograniczoną, procedurą negocjacyjną z publikacją ogłoszenia o zamówieniu lub dialogiem konkurencyjnym.

Możliwość zastosowania tej procedury musi być wskazana w zaproszeniu do ubiegania się o realizację pierwszego projektu, a całkowita wartość zamówienia na kolejne roboty budowlane lub usługi jest uwzględniana przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający w zakresie stosowania przez nią art. 8.

Procedura ta może być stosowana wyłącznie w okresie pięciu lat od chwili zawarcia pierwotnej umowy, z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności określonych z uwzględnieniem oczekiwanego czasu funkcjonowania dostarczonych urządzeń, instalacji lub systemów, a także trudności technicznych, jakie może spowodować zmiana dostawcy;

- 5) w przypadku zamówień związanych ze świadczeniem usług transportu lotniczego i morskiego dla sił zbrojnych państwa członkowskiego uczestniczącego lub mającego uczestniczyć w misji zagranicznej, jeżeli instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający musi zwrócić się o takie usługi do wykonawców, którzy gwarantują ważność swoich ofert jedynie na takie krótkie terminy, że terminy przewidziane dla procedury ograniczonej lub negocjacyjnej z publikacją ogłoszenia, w tym skrócone terminy, o których mowa w art. 33 ust. 7 nie mogą być dotrzymane.

Artykuł 29

Umowy ramowe

1. Państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość zawierania umów ramowych przez instytucje/podmioty zamawiające.

2. W celu zawarcia umowy ramowej instytucje/podmioty zamawiające przestrzegają reguł proceduralnych, o których mowa w niniejszej dyrektywie, na wszystkich etapach aż do udzielenia zamówienia na podstawie umowy ramowej. Strony umowy ramowej wybierane są poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia określonych zgodnie z art. 47.

Zamówień opartych na umowach ramowych udziela się zgodnie z procedurami określonymi w ust. 3 i 4. Procedury te mogą być stosowane wyłącznie pomiędzy instytucjami/podmiotami zamawiającymi i wykonawcami, którzy byli początkowo stronami umowy ramowej.

Podczas udzielania zamówień na podstawie umowy ramowej strony nie mogą w żadnym wypadku dokonywać istotnych zmian w warunkach określonych w danej umowie, w szczególności w przypadku, o którym mowa w ust. 3.

Okres obowiązywania umowy ramowej nie może przekroczyć siedmiu lat, z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności określonych z uwzględnieniem oczekiwanego czasu funkcjonowania dostarczonych urządzeń, instalacji lub systemów, a także trudności technicznych, jakie może spowodować zmiana dostawcy.

W takich nadzwyczajnych okolicznościach instytucje/podmioty zamawiające dostarczają odpowiedniego uzasadnienia tych okoliczności w formie ogłoszenia informacyjnego, o którym mowa w art. 30 ust. 3.

Instytucje/podmioty zamawiające nie mogą stosować umów ramowych w sposób nieodpowiedni ani też w sposób wykluczający, ograniczający lub zakłócający konkurencję.

3. W przypadku gdy umowę ramową zawiera się z jednym wykonawcą, zamówień opartych na takiej umowie udziela się na warunkach w niej określonych.

Na potrzeby udzielania takich zamówień instytucje/podmioty zamawiające mogą na piśmie konsultować się z wykonawcą będącym stroną umowy ramowej, żądając od niego uzupełnienia oferty, jeżeli okaże się to konieczne.

4. W przypadku gdy umowa ramowa zawierana jest z kilkoma wykonawcami, ich liczba nie może być mniejsza od trzech, o ile istnieje wystarczająca liczba wykonawców spełniających kryteria kwalifikacji lub dopuszczalnych ofert spełniających kryteria udzielania zamówień.

Zamówienia oparte na umowach ramowych zawartych z kilkoma wykonawcami mogą być udzielane poprzez:

- zastosowanie warunków określonych w umowie ramowej bez ponownego poddawania zamówienia procedurze konkurencyjnej, lub
- w przypadku gdy nie wszystkie warunki określone zostały w umowie ramowej, po ponownym poddaniu zamówienia procedurze konkurencyjnej dla stron umowy na tych samych i, jeśli to konieczne, szczegółowiej sprecyzowanych warunkach oraz, w stosownych przypadkach, na innych warunkach wskazanych w specyfikacji warunków zamówienia umowy ramowej, zgodnie z następującą procedurą:

- a) w odniesieniu do każdego zamówienia, które ma zostać udzielone, instytucje/podmioty zamawiające konsultują się na piśmie z wykonawcami zdolnymi do realizacji zamówienia;

- b) instytucje/podmioty zamawiające wyznaczają termin wystarczający, aby umożliwić złożenie ofert w odniesieniu do każdego zamówienia, uwzględniając czynniki takie, jak złożoność przedmiotu zamówienia oraz okres potrzebny do złożenia ofert;
- c) oferty składa się na piśmie, zaś ich treść pozostaje poufna aż do upływu terminu przewidzianego na odpowiedź;
- d) instytucje/podmioty zamawiające udzielają zamówienia temu oferentowi, który złożył najlepszą ofertę w świetle kryteriów udzielania zamówień określonych w specyfikacji warunków zamówienia umowy ramowej.

ROZDZIAŁ VI

Zasady dotyczące ogłoszeń i przejrzystości

Sekcja 1

Publikacja ogłoszeń

Artykuł 30

Ogłoszenia

1. Instytucje/podmioty zamawiające mogą podać do wiadomości za pomocą wstępnego ogłoszenia informacyjnego, publikowanego przez Komisję lub przez nie same na swoich „profilach nabywcy”, opisanych w załączniku VI pkt 2:

- a) w odniesieniu do dostaw, szacunkową całkowitą wartość zamówień lub umów ramowych w podziale na grupy produktów, których zamierzają udzielić w ciągu następnych dwunastu miesięcy.

Grupy produktów są określane przez instytucje/podmioty zamawiające poprzez odniesienie do nomenklatury CPV;

- b) w odniesieniu do usług, szacunkową całkowitą wartość zamówień lub umów ramowych w każdej z kategorii usług, których zamierzają udzielić w ciągu następnych dwunastu miesięcy;
- c) w odniesieniu do robót budowlanych, podstawowe cechy zamówień lub umów ramowych, których zamierzają udzielić.

Ogłoszenia, o których mowa w akapicie pierwszym, przesyłane są Komisji lub publikowane na profilu nabywcy, tak szybko jak to możliwe, po podjęciu decyzji zatwierdzającej projekt, dla którego zrealizowania instytucje/podmioty zamawiające zamierzają udzielić zamówień lub umów ramowych.

Instytucje/podmioty zamawiające, które publikują wstępne ogłoszenie informacyjne na swoich profilach nabywcy, przesyłają Komisji drogą elektroniczną ogłoszenie o publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy, zgodnie z formatem i szczegółowymi procedurami przysyłania ogłoszeń, o których mowa w załączniku VI pkt 3.

Publikacja ogłoszeń, o których mowa w akapicie pierwszym, jest obowiązkowa jedynie w przypadku gdy instytucje/podmioty zamawiające korzystają z możliwości skrócenia terminów składania ofert, określonej w art. 33 ust. 3.

Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do procedur negocjacyjnych bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu.

2. Instytucje/podmioty zamawiające, które zamierzają udzielić zamówienia lub zawrzeć umowę ramową w drodze procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej z publikacją ogłoszenia o zamówieniu lub dialogu konkurencyjnego, powiadamiają o swoim zamiarze za pomocą ogłoszenia o zamówieniu.

3. Instytucje/podmioty zamawiające, które udzieliły zamówienia lub zawarły umowę ramową, przesyłają ogłoszenie o wynikach procedury udzielenia zamówienia nie później niż czterdzieści osiem dni po udzieleniu takiego zamówienia lub zawarciu umowy ramowej.

W przypadku umów ramowych zawartych zgodnie z art. 29 instytucje/podmioty zamawiające nie są zobowiązane do przysyłania ogłoszeń o wynikach procedury udzielenia zamówienia dla każdego zamówienia opartego na takiej umowie.

Można odstąpić od publikacji pewnych informacji dotyczących udzielania zamówień lub zawierania umów ramowych, jeżeli ujawnienie takich informacji mogłoby utrudnić stosowanie przepisów prawa lub byłoby sprzeczne z interesem publicznym, w szczególności z interesami związanymi z obroną lub bezpieczeństwem, mogłoby zaszkodzić zgodnym z prawem interesom handlowym wykonawców, publicznych lub prywatnych, lub też mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy nimi.

Artykuł 31

Publikacja nieobowiązkowa

Instytucje/podmioty zamawiające mogą publikować, zgodnie z art. 32, ogłoszenia o zamówieniach, które nie podlegają wymogom publikacji określonym w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 32

Forma i sposób publikacji ogłoszeń

1. Ogłoszenia zawierają informacje, o których mowa w załączniku IV oraz, o ile ma to zastosowanie, wszelkie inne informacje, które instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający uzna za przydatne, według formatu standardowych formularzy przyjętych przez Komisję zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 67 ust. 2.

2. Ogłoszenia przesyłane są Komisji przez instytucje/podmioty zamawiające albo za pośrednictwem środków elektronicznych, zgodnie z formatem i warunkami transmisji wskazanymi w załączniku VI pkt 3, albo za pomocą innych środków. W przypadku zastosowania procedury przyspieszonej określonej w art. 33 ust. 7, ogłoszenia muszą być przesłane faksem lub środkami elektronicznymi zgodnie z formatem i procedurami przysyłania wskazanymi w załączniku VI pkt 3.

Ogłoszenia publikowane są zgodnie z technicznymi właściwościami publikacji określonymi w załączniku VI pkt 1 lit. a) i b).

3. Ogłoszenia sporządzane i przesyłane środkami elektronicznymi, zgodnie z formatem i warunkami transmisji wskazanymi w załączniku VI pkt 3, publikowane są nie później niż w ciągu pięciu dni od daty ich wysłania.

Ogłoszenia, które nie są przesyłane środkami elektronicznymi, zgodnie z formatem i warunkami transmisji wskazanymi w załączniku VI pkt 3, publikowane są nie później niż w ciągu dwunastu dni od daty ich wysłania lub, w przypadku procedury przyspieszonej, o której mowa w art. 33 ust. 7, nie później niż w ciągu pięciu dni od daty ich wysłania.

4. Ogłoszenia o zamówieniach publikowane są w całości w jednym z oficjalnych języków Wspólnoty, wybranym przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający, przy czym ta oryginalna wersja językowa stanowi jedyny autentyczny tekst ogłoszenia. Streszczenie obejmujące istotne elementy każdego ogłoszenia publikowane jest w pozostałych oficjalnych językach Wspólnoty.

Koszty publikacji ogłoszeń przez Komisję ponosi Wspólnota.

5. Ogłoszeń oraz ich treści nie można publikować na poziomie krajowym ani na profilu nabywcy przed datą ich wysłania do Komisji.

Ogłoszenia publikowane na poziomie krajowym nie mogą zawierać informacji innych od informacji zawartych w ogłoszeniach przesłanych Komisji lub opublikowanych na profilu nabywcy, zgodnie z art. 30 ust. 1 akapit pierwszy, ale muszą wskazywać datę wysłania ogłoszenia Komisji lub datę jego publikacji na profilu nabywcy.

Wstępne ogłoszenia informacyjne nie mogą zostać opublikowane na profilu nabywcy przed wysłaniem do Komisji ogłoszenia o ich publikacji w takiej formie; wskazują one datę tego wysłania.

6. Treść ogłoszeń, które nie są przesyłane środkami elektronicznymi zgodnie z formatem i warunkami transmisji określonymi w załączniku VI pkt 3, ograniczona jest do około 650 słów.

7. Instytucje/podmioty zamawiające muszą być w stanie udowodnić datę wysłania ogłoszeń.

8. Komisja przekazuje instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu potwierdzenie opublikowania przesłanych informacji, podając datę takiej publikacji. Potwierdzenie takie stanowi dowód publikacji.

Sekcja 2

Terminy

Artykuł 33

Terminy składania wniosków o dopuszczenie do udziału oraz terminy składania ofert

1. Podczas ustalania terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału i składania ofert instytucje/podmioty zamawiające uwzględniają w szczególności złożoność zamówienia oraz czas wymagany do sporządzenia ofert, z zastrzeżeniem terminów minimalnych określonych w niniejszym artykule.

2. W przypadku procedur ograniczonych, procedur negocjacyjnych z publikacją ogłoszenia o zamówieniu oraz w przypadku zastosowania dialogu konkurencyjnego minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi 37 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

W odniesieniu do procedur ograniczonych minimalny termin składania ofert wynosi 40 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

3. Po opublikowaniu wstępnego ogłoszenia informacyjnego przez instytucje/podmioty zamawiające minimalny termin składania ofert, o którym mowa w ust. 2 akapit drugi, może zgodnie z ogólną zasadą zostać skrócony do 36 dni, lecz w żadnym wypadku nie może być krótszy niż 22 dni.

Termin składania ofert liczy się od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

Dopuszcza się stosowanie terminów skróconych, o których mowa w akapicie pierwszym, pod warunkiem że wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu, zgodnie z załącznikiem IV, w zakresie, w jakim informacje te są dostępne w momencie publikacji tego ogłoszenia, oraz o ile wstępne ogłoszenie informacyjne wysłano do publikacji na co najmniej 52 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

4. W przypadku gdy ogłoszenia są sporządzane i przesyłane za pomocą środków elektronicznych zgodnie z formatem i warunkami przesyłania wskazanymi w załączniku VI pkt 3, terminy składania wniosków o dopuszczenie do udziału, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy, mogą zostać skrócone o siedem dni.

5. Terminy składania ofert, o których mowa w ust. 2 akapit drugi, mogą ulec skróceniu o pięć dni, w przypadku gdy instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający oferuje nieograniczony i pełny bezpośredni dostęp, za pomocą środków elektronicznych, do specyfikacji warunków zamówienia oraz

wszelkich dokumentów dodatkowych, począwszy od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z załącznikiem VI, wskazując w tekście ogłoszenia adres internetowy, pod którym dokumenty te są dostępne.

Takie skrócenie terminu można zastosować łącznie ze skróceniem terminu, o którym mowa w ust. 4.

6. Jeżeli z jakiegokolwiek przyczyny specyfikacja warunków zamówienia, dodatkowe dokumenty lub informacje, pomimo złożonego terminowo wniosku, nie zostaną dostarczone w terminach określonych w art. 34 lub, w przypadku gdy oferty mogą zostać złożone jedynie po odbyciu wizyty na miejscu albo po dokonaniu na miejscu sprawdzenia dokumentów dodatkowych specyfikacji warunków zamówienia, terminy składania ofert przedłuża się tak, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli uzyskać informacje niezbędne do sporządzenia ofert.

7. W przypadku procedur ograniczonych i negocjacyjnych z publikacją ogłoszenia o zamówieniu, jeżeli ze względu na pilną konieczność terminy ustanowione w niniejszym artykule nie mogą być zachowane, instytucje/podmioty zamawiające mogą ustalić następujące terminy:

- termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału, wynoszący nie mniej niż 15 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub nie mniej niż 10 dni, jeżeli ogłoszenie przesłano za pomocą środków elektronicznych zgodnie z formatem i procedurami przesyłania ogłoszeń wskazanymi w załączniku VI pkt 3, oraz
- w przypadku procedur ograniczonych, termin składania ofert, wynoszący nie mniej niż 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

Sekcja 3

Treść i sposób przekazywania informacji

Artykuł 34

Zaproszenie do składania ofert, udziału w negocjacjach lub dialogu

1. W procedurach ograniczonych, procedurach negocjacyjnych z publikacją ogłoszenia oraz dialogu konkurencyjnym instytucje/podmioty zamawiające zapraszają równocześnie, na piśmie, wybranych kandydatów do składania ofert lub negocjacji albo, w przypadku dialogu konkurencyjnego, do udziału w dialogu.

2. Zaproszenie dla kandydatów zawiera:

- egzemplarz specyfikacji warunków zamówienia lub dokumentu opisowego oraz wszelkich dokumentów dodatkowych, lub
- odniesienie do dostępu do dokumentów, o których mowa w tiret pierwszym, jeżeli zostały one bezpośrednio udostępnione za pomocą środków elektronicznych zgodnie z art. 33 ust. 5.

3. W przypadku gdy specyfikacja warunków zamówienia, dokument opisowy lub dokumenty dodatkowe znajdują się w posiadaniu podmiotu innego niż instytucja/podmiot zamawiająca(-y) odpowiedzialna(-y) za procedurę udzielania zamówień, zaproszenie powinno zawierać adres instytucji, do której można zwrócić się z wnioskiem o taką dokumentację oraz, jeżeli stosowne, ostateczną datę, do której można składać wnioski o udostępnienie takich dokumentów, jak również kwotę należną za ich udostępnienie wraz z określeniem sposobu płatności. Właściwy podmiot przesyła żadaną dokumentację wykonawcom niezwłocznie po otrzymaniu ich wniosków.

4. Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający lub właściwy podmiot wysyła informacje dodatkowe na temat specyfikacji warunków zamówienia, dokumentu opisowego lub dokumentów dodatkowych nie później niż na sześć dni przed ostatecznym terminem składania ofert, pod warunkiem złożenia z odpowiednim wyprzedzeniem stosownego wniosku. W przypadku procedury ograniczonej lub negocjacyjnej przyspieszonej termin ten wynosi cztery dni.

5. Poza elementami przewidzianymi w ust. 2, 3 i 4 zaproszenie musi zawierać co najmniej:

- a) odniesienie do opublikowanego ogłoszenia o zamówieniu;
- b) ostateczną datę składania ofert, adres, na który muszą być one wysłane oraz język albo języki, w jakich muszą być sporządzone; w przypadku dialogu konkurencyjnego informacje te muszą znaleźć się nie w zaproszeniu do udziału w dialogu, lecz w zaproszeniu do składania ofert;
- c) w przypadku dialogu konkurencyjnego datę i adres rozpoczęcia konsultacji oraz informację o wykorzystywanym w nim języku lub językach;
- d) odniesienie do wszelkich dokumentów, które należy ewentualnie załączyć na poparcie weryfikowanych oświadczeń składanych przez kandydata zgodnie z art. 38 albo w celu uzupełnienia informacji przewidzianych w tym artykule i na tych samych warunkach jak te określone w art. 41 i 42;
- e) względną wagę kryteriów udzielenia zamówienia lub, w stosownych przypadkach, uporządkowanie kryteriów ustalonych do wyłonienia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie od najważniejszego do najmniej ważnego, jeśli nie zostało to podane w ogłoszeniu o zamówieniu, specyfikacji warunków zamówienia lub dokumencie opisowym.

Artykuł 35

Informowanie kandydatów i oferentów

1. Tak szybko jak to możliwe instytucje/podmioty zamawiające informują kandydatów i oferentów o podjętych decyzjach dotyczących udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej, w tym także o podstawach do podjęcia decyzji o rezygnacji z udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej, dla których wszczęto postępowanie, lub o ponownym wszczęciu postępowania; informacje takie udzielane są na piśmie na podstawie wniosków przedkładanych instytucjom/podmiotom zamawiającym.

2. Na wniosek zainteresowanej strony, z zastrzeżeniem ust. 3, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający, niezwłocznie, i nie później niż w ciągu 15 dni od otrzymania pisemnego wniosku, informuje:

- a) każdego odrzuconego kandydata o przyczynach odrzucenia jego wniosku;
- b) każdego odrzuconego oferenta o przyczynach odrzucenia jego oferty, w tym, w szczególności, w przypadkach, o których mowa w art. 18 ust. 4 i 5, o przyczynach podjęcia decyzji o nierównoważności lub decyzji, że roboty budowlane, dostawy lub usługi nie spełniają wymogów dotyczących charakterystyki lub wymagań w zakresie funkcjonalności, a w przypadkach, o których mowa w art. 22 i 23, o przyczynach podjęcia decyzji o niezgodności z wymogami w zakresie bezpieczeństwa informacji i bezpieczeństwa dostaw;
- c) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, która została odrzucona, o cechach i względnej przewadze oferty, która została wybrana, jak również o nazwie wybranego oferenta lub nazwach stron umowy ramowej.

3. Instytucje/podmioty zamawiające mogą podjąć decyzję o nieudzielaniu pewnych informacji, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do udzielania zamówień lub zawierania umów ramowych, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić stosowanie przepisów prawa lub byłoby sprzeczne z interesem publicznym, w szczególności z interesami związanymi z obronnością lub bezpieczeństwem, mogłoby szkodzić zgodnym z prawem interesom handlowym wykonawców, publicznych lub prywatnych, lub też mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy nimi.

Sekcja 4

Komunikacja

Artykuł 36

Zasady dotyczące komunikacji

1. Wszelka komunikacja i wymiana informacji, o których mowa niniejszym tytule, może odbywać się, zgodnie z wyborem instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego, za pomocą poczty, faksu, środków elektronicznych zgodnie z ust. 4 i 5, telefonu w przypadkach i okolicznościach określonych w ust. 6 lub za pomocą połączenia tych środków komunikacji.

2. Wybrane środki komunikacji muszą być ogólnie dostępne i nie mogą ograniczać dostępu wykonawców do procedury przetargowej.

3. Komunikacja, wymiana i przechowywanie informacji muszą odbywać się w sposób zapewniający integralność danych oraz poufność wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert, jak również to, że instytucje/podmioty zamawiające zapoznają się z treścią wniosków oraz ofert jedynie po upływie terminu przeznaczonego na ich składanie.

4. Narzędzia wykorzystywane do celów komunikacji za pośrednictwem środków elektronicznych, jak również ich właściwości techniczne, muszą mieć charakter niedyskryminacyjny, ogólnodostępny i kompatybilny z technologiami informatycznymi i komunikacyjnymi będącymi w powszechnym użyciu.

5. W odniesieniu do urzędzeń do elektronicznego przesyłania i przyjmowania ofert oraz urzędzeń do składania wniosków o dopuszczenie do udziału drogą elektroniczną stosuje się następujące zasady:

- a) informacje na temat specyfikacji niezbędnych do elektronicznego składania ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału, w tym kodowania, dostępne są dla zainteresowanych stron. Ponadto urzędzenia do elektronicznego składania ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału spełniają wymagania określone w załączniku VIII;
- b) państwa członkowskie mogą, zgodnie z art. 5 dyrektywy 1999/93/WE, wymagać, aby oferty elektroniczne opatrywane były zaawansowanym podpisem elektronicznym zgodnie z jego ust. 1;
- c) państwa członkowskie mogą wprowadzić lub stosować systemy dobrowolnej akredytacji mające na celu podniesienie poziomu świadczenia usług certyfikacyjnych w odniesieniu do tych urzędzeń;
- d) kandydaci zobowiązują się do złożenia przed upływem terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału dokumentów, zaświadczeń oraz oświadczeń, o których mowa w art. 39–44 i 46, jeżeli dokumenty te nie są dostępne w postaci elektronicznej.

6. W odniesieniu do przesyłania wniosków o dopuszczenie do udziału zastosowanie mają następujące zasady:

- a) wnioski o dopuszczenie do udziału w procedurach udzielania zamówień można zgłaszać na piśmie lub telefonicznie;
- b) w przypadku telefonicznego zgłaszania wniosków o dopuszczenie do udziału wysyła się pisemne potwierdzenie ich wysłania przed upływem terminu składania takich wniosków;
- c) instytucje/podmioty zamawiające mogą wymagać, aby wnioski o dopuszczenie do udziału, składane za pomocą faksu, były potwierdzane za pomocą poczty lub środków elektronicznych, w przypadku gdy jest to konieczne dla celów dowodowych. Wymóg taki, w tym termin przesyłania potwierdzeń pocztą lub środkami elektronicznymi, zostaje wskazany przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu.

Sekcja 5

Sprawozdania

Artykuł 37

Treść sprawozdań

1. W odniesieniu do każdego zamówienia oraz każdej umowy ramowej instytucje/podmioty zamawiające sporządzają pisemne sprawozdanie w celu potwierdzenia, że procedura kwalifikacji została przeprowadzona w przejrzysty i niedyskryminacyjny sposób, zawierające co najmniej:

- a) nazwę i adres instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego, przedmiot i wartość zamówienia lub umowy ramowej;
- b) wybraną procedurę udzielenia zamówienia;
- c) w przypadku dialogu konkurencyjnego — okoliczności uzasadniające zastosowanie tej procedury;
- d) w przypadku procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu okoliczności, o których mowa w art. 28, uzasadniające zastosowanie tej procedury; w stosownych przypadkach — uzasadnienie przekroczenia terminów określonych w drugim akapicie art. 28 ust. 3 lit. a) oraz trzecim akapicie art. 28 ust. 4 lit. b) i uzasadnienie przekroczenia limitu 50 % określonego w drugim akapicie art. 28 ust. 4 lit. a);
- e) powody, jeśli zachodzi taki przypadek, usprawiedliwiające czas trwania umowy ramowej przekraczający siedem lat;
- f) nazwy dopuszczonych kandydatów oraz powody ich wyboru;
- g) nazwy odrzuconych kandydatów oraz powody ich odrzucenia;
- h) powody odrzucenia ofert;
- i) nazwę oferenta, którego oferta została wybrana, oraz powody wyboru jego oferty, a także, jeśli jest to wiadome, wskazanie tej części zamówienia lub umowy ramowej, którą wybrany oferent zamierza zlecić do wykonania osobom trzecim lub będzie zobowiązany to zrobić;
- j) w stosownym przypadku, powody, dla których instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający zrezygnował(-a) z udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej.

2. Instytucje/podmioty zamawiające podejmują odpowiednie działania zmierzające do udokumentowania przebiegu przeprowadzania procedur udzielania zamówień publicznych za pomocą środków elektronicznych.

3. Sprawozdanie lub jego główne elementy są przekazywane Komisji na jej żądanie.

ROZDZIAŁ VII

Przeprowadzenie procedury

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Artykuł 38

Weryfikacja predyspozycji kandydatów i kwalifikacja uczestników oraz udzielanie zamówień

1. Zamówień udziela się na podstawie kryteriów określonych w art. 47 i 49, z uwzględnieniem art. 19, po zweryfikowaniu przez instytucje/podmioty zamawiające predyspozycji wykonawców, którzy nie zostali wykluczeni zgodnie z art. 39 lub 40, na podstawie kryteriów dotyczących ich sytuacji ekonomicznej i finansowej, wiedzy lub możliwości zawodowych i technicznych, o których mowa w art. 41–46 oraz, w stosownych przypadkach, na podstawie niedyskryminacyjnych reguł i kryteriów, o których mowa w ust. 3.

2. Instytucje/podmioty zamawiające mogą żądać od kandydatów spełnienia wymagań dotyczących minimalnych zdolności zgodnie z art. 41 i 42.

Zakres informacji, o których mowa w art. 41 i 42, oraz minimalne zdolności wymagane w przypadku konkretnego zamówienia muszą być związane z przedmiotem zamówienia i proporcjonalne do niego.

Wspomniane minimalne wymogi określa się w ogłoszeniu o zamówieniu.

3. W przypadku procedur ograniczonych, negocjacyjnych z publikacją ogłoszenia o zamówieniu oraz dialogu konkurencyjnego, instytucje/podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do składania ofert lub negocjacji. W takim przypadku:

- instytucje/podmioty zamawiające podają w ogłoszeniu o zamówieniu obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub reguły, które zamierzają stosować, minimalną liczbę kandydatów, których zamierzają zaprosić oraz, w stosownych przypadkach, ich maksymalną liczbę. Minimalna liczba kandydatów, których zamierzają zaprosić, nie może być mniejsza od trzech,
- następnie instytucje/podmioty zamawiające zapraszają kandydatów w liczbie nie mniejszej niż ustalona wcześniej liczba minimalna, pod warunkiem że dostępna jest wystarczająca liczba odpowiednich kandydatów.

W przypadku gdy liczba kandydatów spełniających kryteria kwalifikacji oraz posiadających wymagane minimum zdolności jest mniejsza od liczby minimalnej, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może kontynuować procedurę zapraszając kandydata lub kandydatów posiadających wymagane kwalifikacje.

Jeżeli instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający uzna, że liczba odpowiednich kandydatów jest zbyt niska, aby zapewnić rzeczywistą konkurencję, może zawiesić procedurę i ponownie

opublikować pierwotne ogłoszenie o zamówieniu zgodnie z art. 30 ust. 2 i art. 32, określając nowy termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału. W takim przypadku zaprasza się kandydatów wybranych po pierwszej publikacji ogłoszenia oraz kandydatów wybranych po drugiej publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 34. Opcja ta nie narusza możliwości unieważnienia trwającej procedury udzielenia zamówienia przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający oraz wszczęcia nowej procedury.

4. W kontekście procedury udzielenia zamówienia instytucja zamawiająca, podmiot zamawiający nie może uwzględnić innych wykonawców niż tych, którzy złożyli wniosek o dopuszczenie do udziału, ani też kandydatów nieposiadających wymaganych możliwości.

5. W przypadku gdy instytucje/podmioty zamawiające korzystają z możliwości ograniczenia liczby rozwiązań do dyskusji lub ofert do negocjacji, zgodnie z art. 26 ust. 3 oraz art. 27 ust. 4, stosują one przy tym kryteria udzielania zamówień, o których mowa w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji warunków zamówienia. Liczba uzyskana w ostatnim etapie zapewnia prawdziwą konkurencję, o ile istnieje wystarczająca liczba rozwiązań lub odpowiednich kandydatów.

Sekcja 2

Kryteria kwalifikacji podmiotowej

Artykuł 39

Podmiotowa sytuacja kandydata lub oferenta

1. Z udziału w zamówieniu wyklucza się każdego kandydata lub oferenta, który został skazany prawomocnym wyrokiem sądu, znanym instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu, z powodu dopuszczenia się co najmniej jednego z poniższych czynów:

- a) udział w organizacji przestępczej, zgodnie z definicją takiej organizacji zawartą w art. 2 ust. 1 wspólnego działania 98/733/WSiSW ⁽¹⁾;
- b) korupcja, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 aktu z dnia 26 maja 1997 r. ⁽²⁾ oraz art. 2 ust. 1 decyzji ramowej 2003/568/WSiSW ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Wspólne działanie 98/733/WSiSW z dnia 21 grudnia 1998 r. przyjęte przez Radę na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, w sprawie uznawania za przestępstwa karne uczestnictwa w organizacji przestępczej w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 351 z 29.12.1998, s. 1).

⁽²⁾ Akt Rady z dnia 26 maja 1997 r. w sprawie sporządzenia na podstawie artykułu K.3 ustęp 2 litera c) Traktatu o Unii Europejskiej Konwencji w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. C 195 z 25.6.1997, s. 1).

⁽³⁾ Decyzja ramowa Rady 2003/568/WSiSW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym (Dz.U. L 192 z 31.7.2003, s. 54).

- c) oszustwo w rozumieniu art. 1 Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾;
- d) przestępstwo terrorystyczne lub przestępstwo związane z działalnością terrorystyczną, zgodnie z definicją zawartą odpowiednio w art. 1 oraz art. 3 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW ⁽²⁾ lub podżeganie, pomocnictwo lub współsprawstwo oraz usiłowanie popełnienia przestępstwa, jak określono w art. 4 tej decyzji ramowej;
- e) udział w praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zgodnie z definicją art. 1 dyrektywy 2005/60/WE ⁽³⁾.

Państwa członkowskie określają, zgodnie z przepisami prawa krajowego oraz uwzględniając przepisy prawa wspólnotowego, warunki wykonania przepisów niniejszego ustępu.

Mogą one przewidzieć możliwość odstąpienia od przestrzegania wymogu, o którym mowa w akapicie pierwszym, z uwagi na interes ogólny.

Do celów niniejszego ustępu instytucje/podmioty zamawiające proszą, w stosownych przypadkach, kandydatów lub oferentów o dostarczenie dokumentów, o których mowa w ust. 3, i mogą, w przypadku wątpliwości co do podmiotowej sytuacji takich kandydatów lub oferentów, zwrócić się do właściwych organów z wnioskiem o udzielenie wszelkich niezbędnych informacji dotyczących podmiotowej sytuacji tych kandydatów lub oferentów. W przypadku gdy informacja taka dotyczy kandydata lub oferenta posiadającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie niż to, w którym znajduje się siedziba instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego, instytucja ta/podmiot ten może zwrócić się o współpracę do właściwych organów. Uwzględniając krajowe przepisy prawa państwa członkowskiego, w którym znajdują się siedziby lub miejsca zamieszkania kandydatów lub oferentów, wnioski takie odnoszą się do osób prawnych lub osób fizycznych, w tym, stosownie, dyrektorów przedsiębiorstw oraz wszelkich osób posiadających uprawnienia do reprezentowania, decydowania lub sprawowania kontroli w odniesieniu do kandydata lub oferenta.

2. Z udziału w zamówieniu można wykluczyć każdego wykonawcę, który:

- a) jest w stanie upadłości lub likwidacji, którego działalność jest objęta zarządem sądowym, zawarł układ z wierzycielami, zawiesił działalność gospodarczą albo znajduje się w analogicznej sytuacji, wynikającej z podobnej procedury zgodnej z krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi;
- b) jest przedmiotem postępowania o ogłoszenie upadłości, o wydanie nakazu przymusowej likwidacji, o ustanowienie zarządu sądowego, postępowania układowego z wierzycielami lub innego podobnego postępowania zgodnego z krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi;

- c) został skazany prawomocnym wyrokiem, zgodnie z krajowymi przepisami, za przestępstwo związane z jego działalnością zawodową, takie jak na przykład naruszenie obowiązujących przepisów dotyczących wywozu wyposażenia obronnego lub wyposażenia związanego z bezpieczeństwem;
- d) jest winny poważnego wykroczenia zawodowego, udowodnionego dowolnymi środkami przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający, takiego jak na przykład pogwałcenie zobowiązań w zakresie bezpieczeństwa informacji lub bezpieczeństwa dostaw w czasie wcześniejszego zamówienia;
- e) na podstawie dowolnych środków dowodowych, w tym chronionych źródeł danych, uznano, że nie posiada wiarygodności niezbędnej do wykluczenia zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa członkowskiego;
- f) nie wypełnił zobowiązań dotyczących opłacania składek na ubezpieczenie społeczne zgodnie z przepisami prawa kraju, w którym ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, lub zgodnie z przepisami prawa kraju instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego;
- g) nie wypełnił zobowiązań dotyczących płatności podatków zgodnie z przepisami prawa kraju, w którym ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, lub zgodnie z przepisami prawa kraju instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego;
- h) jest winny poważnego wprowadzenia w błąd w zakresie przekazania lub nieprzekazania informacji wymaganych na mocy niniejszej sekcji.

Państwa członkowskie określają, zgodnie z przepisami prawa krajowego oraz uwzględniając przepisy prawa wspólnotowego, warunki wykonania przepisów niniejszego ustępu.

3. Jako wystarczający dowód, że do wykonawcy nie stosuje się żaden z przypadków wymienionych w ust. 1 lub ust. 2 lit. a), b), c), f) i g), instytucje/podmioty zamawiające przyjmują:

- a) w odniesieniu do ust. 1 oraz ust. 2 lit. a), b) i c) — wyciąg z rejestru sądowego, a w przypadku jego braku równoważny dokument wykazujący, że wymogi te zostały spełnione, wydany przez właściwy organ sądowy lub administracyjny kraju pochodzenia lub kraju, z którego ta osoba przybywa;
- b) w odniesieniu do ust. 2 lit. f) i g) — zaświadczenie wydane przez właściwe organy państwa członkowskiego, którego to dotyczy.

W przypadku gdy dany kraj nie wydaje takich dokumentów lub zaświadczeń albo też gdy nie obejmują one wszystkich przypadków określonych w ust. 1 oraz ust. 2 lit. a), b) i c), mogą być one zastąpione oświadczeniem złożonym pod przysięgą lub — w państwach członkowskich, w których prawo nie przewiduje składania oświadczeń pod przysięgą — uroczystym oświadczeniem złożonym przez daną osobę przed właściwym organem sądowym lub administracyjnym, notariuszem lub przed właściwą organizacją zawodową lub gospodarczą kraju pochodzenia lub kraju, z którego ta osoba przybywa.

⁽¹⁾ Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 49.

⁽²⁾ Decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3).

⁽³⁾ Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15).

4. Państwa członkowskie wyznaczają organy i instytucje właściwe do wydawania dokumentów, zaświadczeń i oświadczeń, o których mowa w ust. 3, i niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję. Powiadomienie takie nie narusza przepisów o ochronie danych.

Artykuł 40

Zdolność prowadzenia działalności zawodowej

Jeżeli kandydat powinien figurować w jednym z rejestrów zawodowych lub handlowych w państwie członkowskim, z którego pochodzi lub w którym ma siedzibę, aby mógł prowadzić działalność zawodową, można od niego żądać dowodu posiadania przezeń wpisu do takiego rejestru bądź dostarczenia oświadczenia pod przysięgą lub zaświadczenia, zgodnie z opisem zawartym w załączniku VII część A – w odniesieniu do zamówień publicznych na roboty budowlane, w załączniku VII część B – w odniesieniu do zamówień publicznych na dostawy i w załączniku VII część C – w odniesieniu do zamówień na usługi. Wykazy wspomniane w załączniku VII mają charakter indykatorywny. Państwa członkowskie informują Komisję i inne państwa członkowskie o wszelkich zmianach w swoich rejestrach oraz środkach dowodowych, o których mowa w tych wykazach.

W procedurach udzielania zamówień na usługi, jeżeli kandydaci muszą posiadać określone zezwolenia lub muszą być członkami określonej organizacji, aby mieć możliwość realizowania w swoim kraju określonej usługi, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może wymagać od nich przedstawienia dowodu, iż posiadają oni takie zezwolenie lub status członkowski.

Niniejszy artykuł nie narusza prawa wspólnotowego w zakresie swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług.

Artykuł 41

Sytuacja ekonomiczna i finansowa

1. Według ogólnych zasad, dowodem sytuacji finansowej i ekonomicznej wykonawcy może być dostarczony przezeń jeden lub kilka z następujących dokumentów:

- a) odpowiednie oświadczenia banku albo stosowny dowód posiadania ubezpieczenia z tytułu ryzyka zawodowego;
- b) bilans lub wyciągi z bilansów w przypadku gdy opublikowanie bilansów jest wymagane na mocy prawa w kraju, w którym usługodawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania;
- c) oświadczenie o ogólnym obrocie przedsiębiorstwa oraz, w stosownych przypadkach, o obrocie w obszarze objętym zamówieniem za okres nie więcej niż trzech ostatnich lat budżetowych, w zależności od daty utworzenia przedsiębiorstwa lub rozpoczęcia działalności handlowej przez wykonawcę, pod warunkiem dostępności wspomnianych informacji.

2. Wykonawca może, w stosownych przypadkach oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia, polegać na możliwościach innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi powiązań. Musi on w takiej sytuacji udowodnić instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu, iż będzie dysponował niezbędnymi zasobami, np. przedstawiając w tym celu stosowne zobowiązanie takich podmiotów.

3. Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 4, może polegać na możliwościach innych członków tej grupy lub innych podmiotów.

4. Instytucje/podmioty zamawiające określają, w ogłoszeniu o zamówieniu, który lub które spośród dokumentów, o których mowa w ust. 1, wybrały, a także jakie inne dokumenty muszą zostać przedstawione.

5. Jeżeli z jakiegokolwiek uzasadnionej przyczyny wykonawca nie może przedstawić dokumentów wymaganych przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający, może udowodnić swą sytuację ekonomiczną i finansową za pomocą każdego innego dokumentu, który instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający uzna za odpowiedni.

Artykuł 42

Możliwości techniczne lub zawodowe

1. W zależności od charakteru, ilości lub znaczenia, a także przeznaczenia robót budowlanych, dostaw i usług, dowód możliwości technicznych wykonawców może co do zasady stanowić jeden lub kilka z poniższych środków:

- a) (i) wykaz robót budowlanych wykonanych w ciągu ostatnich pięciu lat wraz z zaświadczeniami zadowolającego wykonania najważniejszych robót. Zaświadczenia wskazują wartość, datę i miejsce robót oraz określają, czy roboty budowlane zostały wykonane zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i prawidłowo ukończone. W stosownych przypadkach, właściwy organ przedkłada takie zaświadczenie bezpośrednio instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu;
- (ii) wykaz głównych dostaw lub usług zrealizowanych zasadniczo w ciągu ostatnich pięciu lat, z podaniem kwot, dat wykonania oraz odbiorców publicznych lub prywatnych. Dowody dostaw i usług należy przedstawić:
 - w przypadku gdy odbiorcą była instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający — w formie zaświadczeń wydanych lub poświadczonych przez właściwy organ,
 - w przypadku gdy odbiorcą był nabywca prywatny — w postaci zaświadczenia wystawionego przez nabywcę, a w razie braku takiego zaświadczenia — w postaci oświadczenia wykonawcy;

- b) wskazanie zaangażowanych pracowników technicznych lub instytucji technicznych, niezależnie od tego, czy są oni częścią przedsiębiorstwa danego wykonawcy, w szczególności tych odpowiedzialnych za kontrolę jakości, zaś w przypadku zamówień na roboty budowlane — tych, którymi ten przedsiębiorca budowlany będzie dysponował do wykonania robót budowlanych;
- c) opis urządzeń technicznych oraz środków zastosowanych przez wykonawcę w celu zapewnienia jakości oraz opis zaplecza naukowo-badawczego przedsiębiorstwa, a także przepisy wewnętrzne dotyczące własności intelektualnej;
- d) kontrola możliwości produkcyjnych dostawcy lub możliwości technicznych wykonawcy, a w razie konieczności także dostępnych mu możliwości naukowych i badawczych, jak również środków kontroli jakości, z których będzie korzystał, przeprowadzona przez instytucję/podmioty zamawiające lub, w ich imieniu, przez właściwy organ urzędowy kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, z zastrzeżeniem zgody tego organu;
- e) w przypadku zamówień na roboty budowlane, usługi lub dostawy, obejmujących również usługi lub prace dotyczące rozmieszczenia i instalacji — wykształcenie i kwalifikacje zawodowe wykonawcy lub personelu zarządzającego przedsiębiorstwem, w szczególności osoby lub osób odpowiedzialnych za świadczenie usług lub kierowanie robotami budowlanymi;
- f) w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i zamówień na usługi oraz wyłącznie w stosownych przypadkach, wskazanie środków zarządzania środowiskiem, które wykonawca będzie mógł zastosować podczas realizacji zamówienia;
- g) oświadczenie na temat wielkości średniego rocznego zatrudnienia u usługodawcy lub przedsiębiorcy budowlanego oraz liczebność personelu zarządzającego w ostatnich trzech latach;
- h) oświadczenie na temat narzędzi, materiałów i urządzeń technicznych, liczebności personelu i wiedzy specjalistycznej lub źródeł zaopatrzenia, wraz z opisem położenia geograficznego, jeżeli znajdują się poza terytorium Unii, dostępnych wykonawcy w celu realizacji zamówienia, sprostania ewentualnemu wzrostowi potrzeb instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego w następstwie sytuacji kryzysowych, a także zapewnienia utrzymania, modernizacji czy adaptacji dostaw będących przedmiotem zamówienia;
- i) w odniesieniu do produktów, które mają zostać dostarczone, następujące informacje:
- (i) próbki, opisy lub fotografie, których autentyczność musi zostać poświadczona na żądanie instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego;
 - (ii) zaświadczenia sporządzone przez uznane, właściwe urzędowe instytucje lub agencje kontroli jakości i wyrażnie potwierdzające zgodność produktów przez odniesienie do specyfikacji lub norm;
- j) w odniesieniu do zamówień wymagających informacji poufnych, związanych z nimi lub je zawierających, dowody potwierdzające zdolność przetwarzania, przechowywania i przekazywania takich informacji na poziomie ochrony wymaganej przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający.
- W przypadku braku harmonizacji krajowych systemów bezpieczeństwa na poziomie Wspólnoty, państwa członkowskie mogą przewidzieć, że dowody te muszą spełniać odpowiednie przepisy prawa krajowego dotyczące certyfikatów bezpieczeństwa. Państwa członkowskie uznają certyfikaty bezpieczeństwa, które uważają za równoważne z certyfikatami wydanymi zgodnie z ich prawem krajowym, posiadają jednak możliwość przeprowadzania i uwzględniania dalszych samodzielnych analiz, jeżeli uznaje się je za konieczne.
- Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może w stosownych przypadkach przyznać kandydatom nieposiadającym jeszcze certyfikatu bezpieczeństwa dodatkowy czas na jego uzyskanie. W takim przypadku instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający wskazuje na taką możliwość w ogłoszeniu o zamówieniu, określając odpowiedni termin.
- Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może zwrócić się do krajowego organu bezpieczeństwa państwa członkowskiego kandydata lub do organu bezpieczeństwa wskazanego przez to państwo o sprawdzenie zgodności pomieszczeń i instalacji, które mogą zostać użyte, procedur przemysłowych i administracyjnych, które zostaną zastosowane, sposobów zarządzania informacjami lub sytuacji personelu, który może być wykorzystywany do realizacji zamówienia.
2. Wykonawca może, w stosownych przypadkach oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia, polegać na zdolnościach innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi powiązań. Dowodzi on w takiej sytuacji instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu, iż będzie dysponował zasobami niezbędnymi do realizacji zamówienia, na przykład przedstawiając w tym celu zobowiązanie tych podmiotów do oddania mu do dyspozycji niezbędnych zasobów.
3. Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 5, może polegać na zdolnościach innych członków tej grupy lub innych podmiotów.

4. W procedurach udzielania zamówień, których przedmiot stanowią dostawy wymagające wykonania prac dotyczących rozmieszczenia lub instalacji, wykonania usług lub realizacji robót budowlanych, zdolność wykonawców do wykonania usług, instalacji lub robót może być oceniana w szczególności w odniesieniu do ich kwalifikacji, efektywności, doświadczenia i rzetelności.

5. Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający określa w ogłoszeniu, które z dokumentów, o których mowa w ust. 1, wybrał(-a) i jakie inne dokumenty należy przedstawić.

6. Jeżeli z jakiegokolwiek uzasadnionej przyczyny wykonawca nie może przedstawić dokumentów wymaganych przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający, może udowodnić swoje możliwości techniczne lub zawodowe za pomocą każdego innego dokumentu, który instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający uzna za odpowiedni.

Artykuł 43

Normy dotyczące systemów zarządzania jakością

W przypadku gdy instytucje/podmioty zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne oficjalne instytucje zajmujące się poświadczaniem zgodności działań wykonawcy z niektórymi normami dotyczącymi systemów zarządzania jakością, odwołują się one do systemów zarządzania jakością opartych na odpowiednich normach europejskich poświadczonych przez niezależne oficjalne instytucje działające zgodnie z europejskimi normami dotyczącymi certyfikacji. Instytucje/podmioty zamawiające uznają równoważne zaświadczenia niezależnych oficjalnych instytucji mających siedzibę w innych państwach członkowskich. Przyjmują one także inne dowody stosowania równoważnych systemów zarządzania jakością przedstawione przez wykonawców.

Artykuł 44

Normy zarządzania środowiskiem

W przypadku gdy instytucje/podmioty zamawiające, w sytuacjach, o których mowa w art. 42 ust. 2 lit. f), wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne instytucje zajmujące się poświadczaniem zgodności działań wykonawcy z niektórymi wspólnotowymi normami zarządzania środowiskiem, odwołują się one do wspólnotowego systemu ek zarządzenia i audytu (EMAS) lub norm zarządzania środowiskiem opartych na europejskich lub międzynarodowych normach poświadczonych przez organy działające zgodnie z prawem wspólnotowym albo europejskimi lub międzynarodowymi normami dotyczącymi certyfikacji. Instytucje zamawiające uznają równoważne zaświadczenia instytucji mających siedzibę w innych państwach członkowskich. Przyjmują one także inne dowody stosowania równoważnych środków zarządzania środowiskiem przedstawione przez wykonawców.

Artykuł 45

Dokumenty i informacje dodatkowe

Instytucje/podmioty zamawiające mogą wezwać wykonawców do uzupełnienia zaświadczeń i dokumentów przedłożonych na podstawie art. 39–44 lub o ich wyjaśnienie.

Artykuł 46

Urzędowe wykazy zatwierdzonych wykonawców oraz certyfikacja przez instytucje publiczne lub prywatne

1. Państwa członkowskie mogą wprowadzić urzędowe wykazy zatwierdzonych przedsiębiorców budowlanych, dostawców lub usługodawców albo ich certyfikację przez publiczne lub prywatne instytucje certyfikacyjne.

Państwa członkowskie dostosowują warunki dokonywania wpisów w takich wykazach oraz wydawania certyfikatów przez instytucje certyfikacyjne do przepisów art. 39 ust. 1, art. 39 ust. 2 lit. a)–d) i h), art. 40, art. 41 ust. 1, 4 i 5, art. 42 ust. 1 lit. a)–i), art. 42 ust. 3 i 5 oraz art. 43, a także w stosownych przypadkach art. 44.

Państwa członkowskie dostosowują je także do przepisów art. 41 ust. 2 oraz art. 42 ust. 2 w odniesieniu do wniosków o dokonanie wpisu w wykazie, składanych przez wykonawców należących do grupy i powołujących się na udostępnione im zasoby przez inne podmioty należące do tej grupy. W takim przypadku wykonawcy ci muszą udowodnić organowi sporządzającemu urzędowy wykaz, iż zasoby te zostaną oddane do ich dyspozycji na cały okres ważności zaświadczenia potwierdzającego ich wpis w urzędowym wykazie i że przez ten sam okres podmioty te nadal będą spełniały kryteria kwalifikacji określone w artykułach, o których mowa w drugim akapicie, na które wykonawcy powołują się we wnioskach.

2. Wykonawcy wpisani w urzędowych wykazach lub posiadający certyfikat mogą w przypadku każdego zamówienia przedłożyć instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu zaświadczenie o wpisie wydane przez właściwy organ lub certyfikat wystawiony przez właściwą instytucję certyfikacyjną. Zaświadczenia takie i certyfikaty określają dokumenty, które stanowiły podstawę ich wpisu do wykazu lub uzyskania certyfikatu oraz klasyfikację zawartą w tym wykazie.

3. Poświadczony przez właściwą instytucję wpis do urzędowych wykazów lub certyfikat wydany przez instytucję certyfikacyjną nie powoduje domniemania przez instytucje/podmioty zamawiające innych państw członkowskich, że dany podmiot jest odpowiedni, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 39 ust. 1 i ust. 2 lit. a)–d) oraz h), art. 40, art. 41 ust. 1 lit. b) i c) oraz art. 42 ust. 1 lit. a) ppkt (i), lit. b)–g) w odniesieniu do przedsiębiorców budowlanych, ust. 1 lit. a) ppkt (ii), lit. b)–e) i i)–w odniesieniu do dostawców oraz ust. 1 lit. a) ppkt (ii) oraz lit. b)–e) i g)–w odniesieniu do usługodawców.

4. Informacje, które wynikają z wpisu do wykazu urzędowego lub certyfikatu, nie mogą być kwestionowane bez uzasadnienia. Jednak w odniesieniu do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne oraz podatków można wymagać od każdego wpisanego wykonawcy dodatkowego zaświadczenia w przypadku każdego zamówienia.

Instytucje/podmioty zamawiające innych państw członkowskich stosują przepisy ust. 3 oraz akapitu pierwszego niniejszego ustępu jedynie wobec wykonawców, mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie członkowskim prowadzącym wykaz urzędowy.

5. W przypadku wpisu wykonawców z innych państw członkowskich do wykazu urzędowego lub ich certyfikacji przez instytucje, o których mowa w ust. 1, nie można wymagać żadnych innych dowodów ani oświadczeń poza tymi, których można wymagać od wykonawców krajowych ani też w żadnym wypadku innych niż wymagane w art. 39–43, a także, w stosownych okolicznościach, art. 44.

Niemniej jednak wykonawcy z innych państw członkowskich nie mogą zostać zobligowani do dokonania takiego wpisu lub certyfikacji w celu udziału w procedurze udzielania zamówienia. Instytucje/podmioty zamawiające uznają równoważne certyfikaty wydawane przez instytucje mające swoje siedziby w pozostałych państwach członkowskich. Przyjmują one również inne, równoważne środki dowodowe.

6. Wykonawcy mogą w dowolnym momencie złożyć wniosek o dokonanie wpisu w urzędowym wykazie lub wydanie stosownego certyfikatu. O decyzji organu sporządzającego wykaz lub odpowiedniej instytucji certyfikacyjnej muszą być one poinformowane w odpowiednio krótkim czasie.

7. Instytucjami certyfikacyjnymi, o których mowa w ust. 1, są instytucje działające zgodnie z europejskimi normami certyfikacji.

8. Państwa członkowskie prowadzące urzędowe wykazy lub posiadające instytucje certyfikacyjne, o których mowa w ust. 1, są zobowiązane do powiadomienia Komisji oraz innych państw członkowskich o adresie instytucji, do której należy przysyłać wnioski o dokonanie wpisu.

Sekcja 3

Udzielanie zamówienia

Artykuł 47

Kryteria udzielenia zamówienia

1. Bez uszczerbku dla krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych dotyczących wynagradzania z tytułu niektórych usług, instytucje/podmioty zamawiające udzielają zamówień na podstawie:

- a) w przypadku gdy zamówienia udziela się na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego, różnych kryteriów odnoszących się do danego zamówienia, przykładowo jakości, ceny, wartości technicznej, właściwości funkcjonalnych, aspektów środowiskowych, kosztów użytkowania, kosztów cyklu życia, rentowności, serwisu posprzedażnego i pomocy technicznej, terminu dostarczenia oraz czasu dostarczenia lub realizacji, bezpieczeństwa dostaw, interoperacyjności oraz właściwości operacyjnych; lub
- b) najniższej ceny.

2. Nie naruszając akapitu trzeciego, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 lit. a), instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający określa w dokumentacji zamówienia (ogłoszeniach o zamówieniu, specyfikacji warunków zamówienia, dokumentach opisowych lub dokumentach dodatkowych) wagę przypisaną każdemu z kryteriów wybranych w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

Wagi te mogą być wyrażone za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną.

Jeżeli w opinii instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego przedstawienie wag nie jest możliwe z oczywistych przyczyn, wskazuje on(a), w dokumentacji zamówienia (ogłoszeniach o zamówieniu, specyfikacji warunków zamówienia, dokumentach opisowych lub dokumentach dodatkowych) kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

Artykuł 48

Wykorzystanie aukcji elektronicznych

1. Państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość stosowania aukcji elektronicznych przez instytucje/podmioty zamawiające.

2. W procedurach ograniczonych lub negocjacyjnych z publikacją ogłoszenia o zamówieniu, instytucje/podmioty zamawiające mogą zdecydować, że udzielenie zamówienia zostanie poprzedzone aukcją elektroniczną, jeżeli specyfikacje zamówienia można określić w sposób precyzyjny.

Na tych samych warunkach aukcja elektroniczna może zostać przeprowadzona w przypadku ponownego otwarcia zamówienia na konkurencję pomiędzy stronami umowy ramowej, zgodnie z art. 29 ust. 4 akapit drugi tiret drugie.

Aukcja elektroniczna oparta jest:

- wyłącznie na cenach, gdy zamówienia udziela się na podstawie kryterium najniższej ceny, lub
- na cenach lub nowych wartościach cech ofert wskazanych w specyfikacji warunków zamówienia, gdy zamówienie udzielane jest według kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

3. Instytucje/podmioty zamawiające, które podejmują decyzję o skorzystaniu z aukcji elektronicznej, informują o tym w ogłoszeniu o zamówieniu.

Specyfikacje warunków zamówienia powinny zawierać, między innymi, następujące dane:

- a) cechy, których wartości będą przedmiotem aukcji elektronicznej, pod warunkiem że cechy te są wymierne i mogą być wyrażone w postaci liczby lub wartości procentowej;
- b) wszelkie ograniczenia co do przedkładanych wartości, wynikające ze specyfikacji dotyczących przedmiotu zamówienia;

- c) informacje, które zostaną udostępnione oferentom w trakcie aukcji elektronicznej, i, w stosownych przypadkach, termin ich udostępnienia;
- d) stosowne informacje dotyczące przebiegu aukcji elektronicznej;
- e) warunki, na jakich oferenci będą mogli licytować, oraz, w szczególności, minimalne różnice, które, o ile ma to zastosowanie, wymagane będą podczas licytacji;
- f) stosowne informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz ustaleń i specyfikacji technicznych w zakresie połączeń.

4. Przed przystąpieniem do aukcji elektronicznej instytucje/podmioty zamawiające dokonują pełnej wstępnej oceny ofert, zgodnie z ustalonym kryterium/ustalonymi kryteriami udzielenia zamówienia oraz przypisaną im wagą.

Wszyscy oferenci, którzy przedstawili dopuszczalne oferty, zostają jednocześnie zaproszeni drogą elektroniczną do przedstawienia nowych cen lub nowych wartości; zaproszenie zawiera wszelkie odpowiednie informacje na temat indywidualnego połączenia z używanym urządzeniem elektronicznym oraz określa datę i godzinę rozpoczęcia aukcji elektronicznej. Aukcja elektroniczna może zostać przeprowadzona w kilku kolejnych etapach. Aukcja elektroniczna może rozpocząć się najwcześniej dwa dni robocze po dacie przesłania zaproszeń.

5. Jeżeli zamówienia udziela się na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, do zaproszenia dołączany jest również wynik pełnej oceny danego oferenta, przeprowadzonej zgodnie z wagami, o których mowa w art. 47 ust. 2 akapit pierwszy.

Zaproszenie wskazuje również wzór matematyczny, który podczas aukcji elektronicznej będzie wykorzystywany do automatycznej reklasyfikacji w zależności od nowych przedstawionych cen lub wartości. Formuła ta uwzględnia wagi przypisane wszystkim kryteriom w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, wskazanym w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacjach; w tym celu należy jednak wcześniej ograniczyć wszelkie przedziały do określonej wartości.

W przypadku dopuszczenia różnych wariantów dla każdego wariantu należy podać odrębny wzór.

6. Na każdym etapie aukcji elektronicznej instytucje/podmioty zamawiające niezwłocznie przekazują wszystkim oferentom co najmniej wystarczającą ilość informacji, aby umożliwić im ustalenie w dowolnym momencie swojej względnej pozycji w klasyfikacji. Mogą one podawać również inne informacje dotyczące innych przedstawionych cen lub wartości, pod warunkiem że zostało to określone w specyfikacjach warunków zamówienia. Mogą one również w dowolnym momencie ogłosić liczbę uczestników danego etapu aukcji. W żadnym wypadku nie mogą one jednak ujawniać tożsamości oferentów na żadnym z etapów aukcji elektronicznej.

7. Instytucje/podmioty zamawiające zamykają aukcję elektroniczną w jeden lub więcej z następujących sposobów:

- a) zgodnie z datą i godziną ustaloną z góry i określoną w zaproszeniu do udziału w aukcji;
- b) gdy przestaną otrzymywać nowe ceny lub nowe wartości spełniające wymogi dotyczące minimalnych różnic. W takim przypadku instytucje/podmioty zamawiające określają w zaproszeniu do udziału w aukcji dopuszczalny czas, jaki może upłynąć od otrzymania ostatniej propozycji do zamknięcia aukcji elektronicznej;
- c) po przeprowadzeniu określonej w zaproszeniu do udziału w aukcji liczby etapów aukcji.

W przypadku decyzji instytucji/podmiotów zamawiających o zamknięciu aukcji elektronicznej zgodnie z lit. c), ewentualnie w połączeniu z warunkami przewidzianymi w lit. b), zaproszenie do udziału w aukcji będzie zawierać harmonogram poszczególnych etapów aukcji.

8. Po zamknięciu aukcji elektronicznej instytucje/podmioty zamawiające udzielają zamówienia zgodnie z art. 47 w zależności od wyników aukcji elektronicznej.

Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający nie może korzystać z aukcji elektronicznych w niewłaściwy sposób ani też w sposób uniemożliwiający, ograniczający lub zakłócający konkurencję, ani też w celu zmiany przedmiotu zamówienia, określonego w opublikowanym ogłoszeniu o zamówieniu oraz zdefiniowanego w specyfikacji warunków zamówienia.

Artykuł 49

Raząco niskie oferty

1. Jeżeli w przypadku danego zamówienia oferty wydają się raząco niskie w stosunku do świadczenia, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający, przed odrzuceniem tych ofert, zwraca się na piśmie do oferenta o podanie szczegółów dotyczących tych składowych elementów ofert, które uważa za istotne.

Szczegóły te mogą dotyczyć głównie:

- a) ekonomiczności danej metody budowania, procesu produkcyjnego lub świadczonych usług;
- b) technicznych lub wszelkich wyjątkowo korzystnych warunków, którymi dysponuje oferent, do realizacji robót budowlanych albo dostawy produktów lub usług;

- c) oryginalności robót budowlanych, dostaw lub usług proponowanych przez oferenta;
- d) zgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony zatrudnienia i warunków pracy w miejscu, w którym roboty budowlane, usługi lub dostawy mają być realizowane;
- e) możliwości uzyskania przez oferenta pomocy państwa.

2. Poprzez konsultacje z oferentem instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający weryfikuje składowe elementy oferty, uwzględniając dostarczone dowody.

3. Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający, która stwierdzi, że oferta jest rażąco niska ze względu na fakt otrzymania przez oferenta pomocy państwa, może odrzucić taką ofertę jedynie po konsultacji z oferentem, jeżeli nie jest on w stanie udowodnić w dostatecznym, wyznaczonym przez tę instytucję/ten podmiot terminie, że pomoc ta została mu przyznana w sposób zgodny z prawem. W przypadku odrzucenia oferty w takich okolicznościach, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający powiadamia o tym fakcie Komisję.

TYTUŁ III

ZASADY DOTYCZĄCE PODWYKONAWSTWA

ROZDZIAŁ I

Umowy o podwykonawstwo przyznane przez wybranych oferentów niebędących instytucjami/podmiotami zamawiającymi

Artykuł 50

Zakres

1. W przypadku gdy niniejszy tytuł ma zastosowanie zgodnie z art. 21 ust. 3 i 4, państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby wybrani oferenci niebędący instytucjami/podmiotami zamawiającymi stosowali przepisy art. 51–53 przy przyznawaniu osobom trzecim umów o podwykonawstwo.

2. Dla celów ust. 1 grupy przedsiębiorstw utworzone w celu uzyskania zamówienia lub przedsiębiorstwa z nimi powiązane nie są uważane za osoby trzecie.

Oferent zawiera w swojej ofercie wyczerpujący wykaz takich przedsiębiorstw. Wykaz ten jest uaktualniany każdorazowo po zaistnieniu jakichkolwiek zmian w stosunkach między przedsiębiorstwami.

Artykuł 51

Zasady

Wybrany oferent działa w sposób przejrzysty i traktuje wszystkich potencjalnych podwykonawców w sposób równy i niedyskryminujący.

Artykuł 52

Progi i zasady dotyczące publikacji ogłoszeń

1. W przypadku gdy wybrany oferent niebędący instytucją zamawiającą/podmiotem zamawiającym zamierza udzielić zamówienia na podwykonawstwo o szacowanej wartości bez VAT nie niższej niż progi określone w art. 8, informuje o swoim zamiarze w formie ogłoszenia.

2. Ogłoszenia o zamówieniach na podwykonawstwo zawierają informacje, o których mowa w załączniku V, oraz wszelkie inne informacje uznane za przydatne przez wybranego oferenta i w razie konieczności zatwierdzone przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający.

Ogłoszenia o zamówieniach na podwykonawstwo sporządza się zgodnie ze standardowym formularzem przyjętym przez Komisję zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 67 ust. 2.

3. Ogłoszenia o zamówieniach na podwykonawstwo publikowane są zgodnie z art. 32 ust. 2–5.

4. Ogłoszenie o zamówieniu na podwykonawstwo nie jest jednak wymagane, jeżeli zamówienie na podwykonawstwo spełnia warunki określone w art. 28.

5. Wybrani oferenci mogą opublikować zgodnie z art. 32 ogłoszenia o zamówieniach na podwykonawstwo, w odniesieniu do których publikacja ogłoszeń nie jest wymagana.

6. Państwa członkowskie mogą również przewidzieć, że wybrany oferent może spełnić wymóg dotyczący zlecenia podwykonawstwa określony w art. 21 ust. 3 lub 4 poprzez powierzenie podwykonawstwa na podstawie umowy ramowej zawartej zgodnie z zasadami określonymi w art. 51 i 53 oraz w ust. 1–5 niniejszego artykułu.

Zamówień na podwykonawstwo oparte na takiej umowie ramowej udziela się na warunkach określonych w tej umowie ramowej. Można ich udzielić jedynie wykonawcom, którzy byli pierwotnie stronami umowy ramowej. Przy udzielaniu zamówień strony bez względu na okoliczności proponują zasady spójne z postanowieniami umowy ramowej.

Okres obowiązywania umowy ramowej nie może przekroczyć siedmiu lat, z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności określonych z uwzględnieniem oczekiwanego cyklu życia dostarczonych urządzeń, instalacji lub systemów, a także trudności technicznych, jakie może spowodować zmiana dostawcy.

Umowy ramowe nie mogą być stosowane w sposób nieodpowiedni ani też w sposób wykluczający, ograniczający lub zakłócający konkurencję.

7. Przy udzielaniu zamówień na podwykonawstwo, których szacowana wartość bez VAT jest mniejsza niż progi określone w art. 8, wybrani oferenci stosują postanowienia Traktatu dotyczące przejrzystości i konkurencji.

8. Artykuł 9 ma zastosowanie do obliczenia szacunkowej wartości zamówień na podwykonawstwo.

Artykuł 53

Kryteria jakościowej selekcji podwykonawców

W ogłoszeniu o zamówieniu na podwykonawstwo wybrany oferent wskazuje kryteria jakościowej selekcji przewidziane przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający, a także wszelkie inne kryteria, które zastosuje do jakościowej selekcji podwykonawców. Wszystkie te kryteria są obiektywne, niedyskryminacyjne i spójne z kryteriami stosowanymi przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający przy wyborze oferentów do głównego zamówienia. Wymagane możliwości muszą być bezpośrednio związane z przedmiotem umowy o podwykonawstwo, a wymagane poziomy zdolności muszą być do niego współmierne.

Wybrany oferent nie musi powierzać podwykonawstwa, jeżeli udowodni instytucji zamawiającej/podmiotowi zamawiającemu, że żaden z podwykonawców biorących udział w konkursie lub żadna z ich ofert nie spełnia kryteriów określonych w ogłoszeniu o zamówieniu na podwykonawstwo, przez co wybrany oferent nie mógłby spełnić wymogów określonych w głównym zamówieniu.

ROZDZIAŁ II

Umowy o podwykonawstwo przyznane przez wybranych oferentów będących instytucjami/podmiotami zamawiającymi

Artykuł 54

Stosowane przepisy

W przypadku gdy wybrani oferenci są instytucjami/podmiotami zamawiającymi, przy przyznawaniu umów o podwykonawstwo muszą przestrzegać postanowień dotyczących głównego zamówienia określonych w tytule I i II.

TYTUŁ IV

PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO ODWOŁAŃ

Artykuł 55

Zakres stosowania i dostępność procedur odwoławczych

1. Procedury odwoławcze określone w niniejszym tytule mają zastosowanie do umów, o których mowa w art. 2, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w art. 12 i 13.

2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby zapewnić możliwość skutecznego, a w szczególności możliwie szybkiego odwołania od decyzji podjętych przez instytucje/podmioty zamawiające, zgodnie z warunkami określonymi w art. 56–62, z powodu naruszenia przez te decyzje prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień lub naruszenia krajowych przepisów transponujących to prawo.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by nie istniała dyskryminacja pomiędzy przedsiębiorstwami, które mogą wystąpić z roszczeniami z tytułu poniesionej szkody w ramach procedury udzielania zamówienia, w wyniku zawartego w niniejszym tytule rozróżnienia pomiędzy przepisami krajowymi wdrażającymi prawo wspólnotowe a pozostałymi przepisami krajowymi.

4. Państwa członkowskie zapewniają dostępność procedur odwoławczych, w ramach szczegółowych przepisów, które państwa członkowskie mogą ustanowić, przynajmniej dla każdego podmiotu, który ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia i który poniósł szkodę lub może ponieść szkodę w wyniku domniemanego naruszenia.

5. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby każdy podmiot, który zamierza skorzystać z procedury odwoławczej, poinformował instytucję/podmiot zamawiający o domniemanym naruszeniu oraz o zamiarze wniesienia odwołania, pod warunkiem że nie ma to wpływu na okres zawieszenia typu standstill, zgodnie z art. 57 ust. 2, ani na żadne inne terminy na wniesienie odwołania, zgodnie z art. 59.

6. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby zainteresowany podmiot w pierwszej kolejności wniósł odwołanie do instytucji/podmiotu zamawiającego. W takim przypadku państwa członkowskie czuwają, by wniesienie odwołania powodowało natychmiastowe zawieszenie możliwości zawarcia umowy.

Państwa członkowskie decydują o środkach komunikacji, obejmujących faks i środki elektroniczne, z jakich należy skorzystać w celu wniesienia odwołania, o którym mowa w akapicie pierwszym.

Zawieszenie, o którym mowa w akapicie pierwszym, nie wygasa przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym instytucja/podmiot zamawiający wysłała swoją odpowiedź, jeśli korzystał z faksu lub środków elektronicznych, lub jeśli korzystał z innych środków komunikacji przed upływem okresu albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym instytucja/podmiot zamawiający wysłał swoją odpowiedź, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania odpowiedzi.

Artykuł 56

Wymogi dotyczące procedur odwoławczych

1. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie do procedur odwoławczych określonych w art. 55 odpowiednich środków obejmujących prawo do:

- a) podjęcia, w najbliższym możliwym terminie w drodze zarządzenia tymczasowego, środków tymczasowych w celu skorygowania domniemanego naruszenia lub zapobieżenia dalszym naruszeniom w stosunku do zainteresowanych podmiotów, włącznie ze środkami mającymi na celu zawieszenie lub zapewnienie zawieszenia procedury udzielenia zamówienia lub wykonania jakiejkolwiek decyzji podjętej przez instytucję/podmiot zamawiający oraz uchylecia lub doprowadzenia do uchylecia bezprawnych decyzji, w tym usunięcia dyskryminujących warunków technicznych, ekonomicznych lub finansowych zawartych w zaproszeniu do składania ofert, specyfikacji lub we wszelkich innych dokumentach związanych z daną procedurą udzielania zamówienia; lub
- b) podjęcia, w jak najkrótszym terminie, jeżeli to możliwe w drodze zarządzenia tymczasowego i jeżeli to konieczne w drodze ostatecznej procedury przedmiotowej, środków innych niż przewidziane w lit. a), w celu skorygowania wykrytego naruszenia i zapobieżeniu szkodom wobec podmiotów, których to dotyczy; w szczególności nakazaniu wypłaty określonej kwoty w przypadkach, gdzie naruszenie nie zostało skorygowane albo mu nie zapobieżono.

W obu powyższych przypadkach, wprowadzone środki powinny przyznawać uprawnienia do przyznania odszkodowań podmiotom, które doznały uszczerbku w wyniku naruszenia przepisów.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 60 i 61, mogą zostać przyznane odrębnym organom odpowiedzialnym za poszczególne aspekty procedury odwoławczej.

3. W sytuacji, gdy organ pierwszej instancji, który jest niezależny od instytucji/podmiotu zamawiającego, rozpatruje odwołanie od decyzji o udzieleniu zamówienia, państwa członkowskie zapewniają, aby instytucja/podmiot zamawiający nie mógł zawrzeć umowy przed podjęciem przez organ odwoławczy decyzji w sprawie wniosku o zastosowanie środków tymczasowych lub o odwołanie. Zawieszenie wygasa nie wcześniej niż okres zawieszenia typu standstill, o którym mowa w art. 57 ust. 2 i art. 60 ust. 4 i 5.

4. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 3 niniejszego artykułu i art. 55 ust. 6 procedury odwoławczej nie muszą konieczne skutkować automatycznym zawieszeniem procedur udzielenia zamówienia, do których się odnoszą.

5. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że organ odpowiedzialny za procedury odwoławcze może wziąć pod uwagę prawdopodobne konsekwencje środków tymczasowych dla wszystkich interesów, co do których zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku, a także dla interesu publicznego, w szczególności w zakresie obronności i bezpieczeństwa, i może podjąć decyzję o niestosowaniu takich środków, jeżeli ich negatywne konsekwencje mogłyby przewyższyć płynące z nich korzyści.

Decyzja o niestosowaniu środków tymczasowych pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich pozostałych roszczeń podmiotu wnoszącego o zastosowanie takich środków.

6. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że w przypadku gdy wystąpiono z roszczeniem o odszkodowanie w związku z bezprawnie podjętą decyzją, przedmiotowa decyzja musi być uprzednio uchylona przez organ mający niezbędne uprawnienia.

7. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 60–62, skutki korzystania z uprawnień, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w odniesieniu do umowy zawartej po udzieleniu zamówienia określone są w prawie krajowym.

Ponadto z wyjątkiem sytuacji, gdy decyzja musi zostać uchylona przed przyznaniem odszkodowania, państwo członkowskie może przewidzieć, że po zawarciu umowy zgodnie z art. 55 ust. 6, ust. 3 niniejszego artykułu lub art. 57–62 uprawnienia organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze są ograniczone do przyznawania odszkodowań wszelkim podmiotom, które poniosły szkodę w wyniku naruszenia.

8. Państwa członkowskie zapewniają efektywne wykonanie decyzji podjętych przez organy odwoławcze.

9. W przypadku gdy organy odwoławcze nie mają charakteru sądowego, ich decyzje są zawsze uzasadnione na piśmie. Ponadto w takim przypadku należy wprowadzić przepisy gwarantujące postępowanie, dzięki któremu wszelkie ewentualnie bezprawne środki podjęte przez organ odwoławczy lub wszelkie uchybienia w wykonywaniu nadanych mu uprawnień będą mogły być przedmiotem odwołania w sądzie lub odwołania rozpatrywanego przez inny organ będący sądem w rozumieniu art. 234 Traktatu i niezależny zarówno od instytucji/podmiotu zamawiającego, jak i organu odwoławczego.

Członkowie tego niezależnego organu powoływani są i odwoływani na takich samych warunkach, jak sędziowie, jeżeli chodzi o urząd odpowiedzialny za ich powołanie, okres kadencji oraz ich odwołanie. Przynajmniej przewidującą tego niezależnego organu ma takie same kwalifikacje zawodowe i prawne jak sędziowie. Decyzje podejmowane przez ten niezależny organ są prawnie wiążące, w sposób określony przez każde państwo członkowskie.

10. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy odpowiedzialne za procedury odwoławcze gwarantowały odpowiedni stopień poufności informacji niejawnych lub innych informacji zawartych w dokumentacji przekazanej przez strony oraz działały zgodnie z interesami obronności i bezpieczeństwa w ciągu całej procedury.

W tym celu państwa członkowskie mogą zadecydować, że ten specyficzny organ ma wyłączną jurysdykcję w zakresie odwołań dotyczących umów w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa.

W każdym przypadku państwa członkowskie mogą przewidzieć, że jedynie członkowie organów odwoławczych imiennie upoważnieni do przetwarzania informacji niejawnych mogą rozpatrywać odwołania zawierające takie informacje. Mogą również wprowadzić specjalne środki bezpieczeństwa dotyczące rejestracji odwołań, przyjmowania dokumentów lub przechowywania dokumentacji.

Państwa członkowskie określają, w jaki sposób organy odwoławcze mają godzić poufność informacji niejawnych z poszanowaniem prawa do obrony oraz, w przypadku sądowego postępowania odwoławczego lub odwołania rozpatrywanego przez inny organ będący sądem lub trybunałem w rozumieniu art. 234 Traktatu, dokonują tego w sposób zapewniający, że w całej procedurze przestrzegane jest prawo do sprawiedliwego procesu.

Artykuł 57

Okres zawieszenia

1. Przez przyjęcie koniecznych przepisów uwzględniających minimalne warunki określone w ust. 2 niniejszego artykułu i w art. 59, państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty, o których mowa w art. 55 ust. 4, dysponowały czasem wystarczającym na skuteczne odwołania od decyzji o udzieleniu zamówienia podjętych przez instytucje/podmioty zamawiające.

2. Zawarcie umowy w związku z decyzją o udzieleniu zamówienia objętego zakresem stosowania niniejszej dyrektywy nie może nastąpić przed upływem co najmniej 10 dni kalendarzowych liczonych od dnia kalendarzowego następującego po dniu wysłania decyzji do zainteresowanych kandydatów i oferentów, jeśli decyzja została wysłana faksem lub drogą elektroniczną albo, w przypadku użycia innych środków komunikacji, nie przed upływem co najmniej 15 dni kalendarzowych liczonych od dnia następującego po dniu wysłania decyzji o udzieleniu zamówienia albo co najmniej 10 dni liczonych od dnia otrzymania decyzji.

Oferenci są uważani za zainteresowanych do czasu ich ostatecznego wykluczenia. Wykluczenie ma charakter ostateczny, jeśli zainteresowani oferenci zostali o nim powiadomieni i jeżeli zostało ono uznane za zgodne z prawem przez niezależny organ odwoławczy lub nie może już podlegać procedurze odwołania.

Kandydatów uważa się za zainteresowanych, jeżeli instytucja/podmiot zamawiający nie udostępnił informacji o odrzuceniu ich wniosku przed powiadomieniem zainteresowanych oferentów o decyzji o udzieleniu zamówienia.

Do informacji o decyzji o udzieleniu zamówienia przekazywanej każdemu zainteresowanemu kandydatowi i oferentowi dołączono są:

- streszczenie stosownych przyczyn, o których mowa w art. 35 ust. 2, z zastrzeżeniem art. 35 ust. 3, oraz

- precyzyjne określenie dokładnego okresu zawieszenia typu standstill obowiązującego zgodnie z przepisami prawa krajowego transponującymi niniejszy ustęp.

Artykuł 58

Wyjątki od okresu zawieszenia

Państwa członkowskie mogą przewidzieć odstępianie od stosowania okresów, o których mowa w art. 57 ust. 2, w następujących przypadkach:

- a) gdy zgodnie z niniejszą dyrektywą nie jest wymagane wcześniejsze opublikowanie ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
- b) gdy jedynym zainteresowanym oferentem w rozumieniu art. 57 ust. 2 jest oferent, któremu udzielono zamówienia i nie ma innych zainteresowanych kandydatów;
- c) w przypadku zamówienia, u którego podstaw leży umowa ramowa zgodnie z art. 29.

W przypadku odwołania się do tego odstępstwa państwa członkowskie zapewniają nieskuteczność umowy zgodnie z art. 60 i 62, jeżeli

- następuje naruszenie art. 29 ust. 4 akapit drugi tiret drugie, oraz
- szacuje się, że wartość zamówienia osiąga lub przekracza wartości progowe określone w art. 8.

Artykuł 59

Terminy wniesienia odwołań

Jeżeli państwo członkowskie ustanowi, że wszystkie odwołania przeciwko decyzjom instytucji/podmiotu zamawiającego, zgłaszane w ramach albo w związku z procedurą udzielania zamówień w rozumieniu niniejszej dyrektywy, muszą być zgłoszone przed upływem określonego terminu, wówczas termin ten wynosi minimum dziesięć dni kalendarzowych liczonych od dnia następującego po dniu wysłania decyzji przez instytucję/podmiot zamawiający do kandydata lub oferenta, jeśli decyzja została przesłana faksem lub drogą elektroniczną albo, w przypadku użycia innych środków komunikacji, co najmniej 15 dni kalendarzowych, liczonych od dnia następującego po dniu wysłania decyzji instytucji/podmiotu zamawiającego do oferenta lub kandydata albo co najmniej dziesięć dni kalendarzowych liczonych od dnia otrzymania decyzji. Informacji przekazywanej każdemu oferentowi lub kandydatowi o decyzji instytucji/podmiotu zamawiającego towarzyszy streszczenie stosownych przyczyn. W przypadku wniosku o odwołanie od decyzji, o których mowa w art. 56 ust. 1 lit. b), niepodlegających obowiązkowi powiadomienia, termin ten wynosi co najmniej 10 dni kalendarzowych od daty publikacji danej decyzji.

Artykuł 60

Nieskuteczność umowy

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby umowa została uznana za nieskuteczną przez organ odwoławczy niezależny od instytucji/podmiotu zamawiającego lub by jej nieskuteczność wynikała z decyzji takiego organu odwoławczego w następujących przypadkach:

- a) gdy instytucja/podmiot zamawiający udzielił zamówienia bez wcześniejszego opublikowania ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, mimo że zgodnie z niniejszą dyrektywą jest to niedopuszczalne;
- b) w przypadku naruszenia postanowień art. 55 ust. 6, art. 56 ust. 3 lub art. 57 ust. 2, jeżeli naruszenie to powoduje, że oferent wnoszący odwołanie nie ma już możliwości otrzymania ochrony prawnej przed zawarciem umowy, a naruszenie wiąże się z innym wykroczeniem przeciwko postanowieniom tytułu I lub II, jeżeli to ostatnie naruszenie uszczupla perspektywę wnioskującego oferenta na otrzymanie dopłaty;
- c) w przypadkach wymienionych w art. 58 lit. c) akapit drugi, gdy państwa członkowskie czynią użytek z uregulowań dotyczących wyjątków od stosowania okresu zawieszenia w odniesieniu do umów, bazujących na umowie ramowej.

2. Następstwa nieskuteczności umowy zależą od prawa krajowego. Prawo krajowe może przewidywać wsteczne anulowanie wszystkich zobowiązań umownych lub ograniczyć zakres anulowania do tych zobowiązań, które należy jeszcze wykonać. W tym ostatnim przypadku państwa członkowskie zadbają o możliwość zastosowania także sankcji alternatywnych w rozumieniu art. 61 ust. 2.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że organ odwoławczy niezależny od instytucji/podmiotu zamawiającego może nie uznać umowy za nieskuteczną, chociaż zamówienie zostało udzielone bezprawnie z przyczyn wymienionych w ust. 1, jeżeli organ odwoławczy stwierdzi, po rozpatrzeniu wszystkich istotnych aspektów, że nadrzędne przyczyny związane z interesem ogólnym, przede wszystkim w dziedzinie obrony lub bezpieczeństwa, wymagają zachowania skutków umowy w mocy.

Interes gospodarczy może być uznany za ważną przyczynę utrzymania skuteczności umowy związaną z interesem ogólnym w rozumieniu pierwszego akapitu tylko wtedy, gdy jej nieskuteczność pociągałaby za sobą w wyjątkowych sytuacjach nieproporcjonalne następstwa.

Interes gospodarczy stojący w bezpośrednim związku z daną umową nie może jednak być uznany za przekonywającą przyczynę interesu ogólnego w rozumieniu pierwszego akapitu. Do interesów gospodarczych bezpośrednio związanych z umową zalicza

się między innymi koszty spowodowane opóźnieniem wykonania umowy, koszty spowodowane uruchomieniem nowej procedury udzielenia zamówienia, koszty spowodowane zmianą wykonawcy umowy oraz koszty spowodowane zobowiązaniami natury prawnej powstałe w wyniku stwierdzenia nieskuteczności umowy.

W każdym przypadku umowa nie może być uznana za nieskuteczną, jeżeli konsekwencje tej nieskuteczności mogą poważnie zagrozić samemu istnieniu szerszego programu obrony i bezpieczeństwa, który jest niezbędny ze względu na interesy związane z bezpieczeństwem danego państwa członkowskiego.

W wyżej wymienionych przypadkach państwa członkowskie przewidują sankcje alternatywne w rozumieniu art. 61 ust. 2, stosowane zamiennie.

4. Państwa członkowskie postanawiają, że ust. 1 lit. a) nie ma zastosowania, jeżeli:

- instytucja/podmiot zamawiający jest zdania, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dopuszczalne jest udzielenie zamówienia bez uprzedniego opublikowania ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,
- instytucja/podmiot zamawiający opublikował ogłoszenie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zgodnie z art. 64, w którym ogłosiła zamiar zawarcia umowy, oraz

— umowa nie została zawarta przed upływem co najmniej dziesięciu dni kalendarzowych liczonych od dnia następującego po opublikowaniu ogłoszenia.

5. Państwa członkowskie postanawiają, że ust. 1 lit. c) nie ma zastosowania, jeżeli:

- instytucja/podmiot zamawiający uważa, że udzielenie zamówienia jest zgodne z art. 29 ust. 4 akapit drugi tiret drugie,
- instytucja/podmiot zamawiający przesłał decyzję o udzieleniu zamówienia wraz ze streszczeniem przyczyn, o którym mowa w art. 57 ust. 2 akapit czwarty tiret pierwsze, zainteresowanym oferentom, oraz
- umowa nie została zawarta przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub — jeśli korzystano z innych środków komunikacji — przed upływem okresu albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji o udzieleniu zamówienia.

Artykuł 61

Naruszenia niniejszego tytułu i sankcje alternatywne

1. W przypadku naruszenia przepisów art. 55 ust. 6, art. 56 ust. 3 lub art. 57 ust. 2 nieobjętego art. 60 ust. 1 lit. b) państwa członkowskie przewidują nieskuteczność umowy zgodnie z art. 60 ust. 1–3 lub sankcje alternatywne. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że organ odwoławczy niezależny od instytucji/podmiotu zamawiającego decyduje, po ocenie wszystkich istotnych aspektów, czy umowę należy uznać za nieskuteczną, czy też należy zastosować sankcje alternatywne.

2. Sankcje alternatywne muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Sankcje alternatywne obejmują:

- nałożenie kar pieniężnych na instytucję/podmiot zamawiający, lub
- skrócenie okresu obowiązywania umowy.

Państwa członkowskie mogą przyznać organowi odwoławczemu szerokie uprawnienia do uwzględniania wszystkich istotnych czynników, w tym powagi naruszenia, zachowania instytucji/podmiotu zamawiającego oraz, w przypadkach, o których mowa w art. 60 ust. 2, zakresu, w jakim umowa nadal obowiązuje.

Przyznanie odszkodowania nie stanowi właściwej sankcji w rozumieniu niniejszego ustępu.

Artykuł 62

Terminy

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że wniesienie odwołania zgodnie z art. 60 ust. 1 musi nastąpić:

- a) przed upływem co najmniej 30 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym
 - instytucja/podmiot zamawiający opublikował ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 30 ust. 3 i art. 31 i 32, jeżeli zawiera ono uzasadnienie decyzji o udzieleniu zamówienia bez uprzedniego opublikowania ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, albo
 - instytucja/podmiot zamawiający informował zainteresowanych oferentów i kandydatów o zawarciu umowy, jeżeli informacja ta zawiera podsumowanie właściwych przyczyn określonych w art. 35 ust. 2 z zastrzeżeniem art. 35 ust. 3. Możliwość ta ma również zastosowanie w przypadkach, o których mowa w art. 58 lit. c);

- b) we wszystkich przypadkach przed upływem okresu co najmniej 6 miesięcy ze skutkiem od dnia następującego po dniu zawarcia umowy.

2. We wszystkich innych przypadkach, w tym w przypadku odwołań wniesionych zgodnie z art. 61 ust. 1, terminy wnoszenia odwołań ustalane są w prawie krajowym, z zastrzeżeniem art. 59.

Artykuł 63

Mechanizm korygujący

1. Komisja może zastosować procedurę, o której mowa w ust. 2–5, gdy, przed zawarciem umowy, stwierdza, że w trakcie procedury udzielania zamówienia objętego niniejszą dyrektywą nastąpiło rażące naruszenie prawa wspólnotowego w dziedzinie zamówień publicznych.

2. Komisja powiadamia zainteresowane państwo członkowskie o powodach, dla których uznała, że wystąpiło rażące naruszenie oraz żąda jego skorygowania za pomocą odpowiednich środków.

3. W ciągu 21 dni kalendarzowych od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, zainteresowane państwo członkowskie przekazuje Komisji:

- a) potwierdzenie, że dane naruszenie zostało skorygowane;
- b) uzasadnienie, dlaczego dane naruszenie nie zostało skorygowane; lub
- c) powiadomienie o zawieszeniu procedury udzielania zamówienia przez instytucję/podmiot zamawiający z jego własnej inicjatywy lub na podstawie uprawnień, określonych w art. 56 ust. 1 lit. a).

4. Uzasadnienie podane do wiadomości zgodnie z ust. 3 lit. b), może między innymi opierać się na fakcie, że domniemane naruszenie jest już przedmiotem sądowego postępowania odwoławczego, innego postępowania odwoławczego lub postępowania odwoławczego określonego w 56 ust. 9. W takim przypadku państwo członkowskie informuje Komisję o wynikach takiego postępowania natychmiast po jego zakończeniu.

5. W przypadku powiadomienia o zawieszeniu procedury udzielania zamówienia zgodnie z ust. 3 lit. c), dane państwo członkowskie informuje Komisję o wycofaniu zawieszenia postępowania lub rozpoczęciu nowej procedury udzielania zamówienia dotyczącej w całości lub w części tego samego przedmiotu zamówienia. Nowe powiadomienie potwierdza, że domniemane naruszenie zostało skorygowane lub zawiera uzasadnienie, dlaczego dane naruszenie nie zostało skorygowane.

Artykuł 64

Treść ogłoszenia dla celów dobrowolnej przejrzystości ex ante

Ogłoszenie, o którym mowa w art. 60 ust. 4, którego format zostanie przyjęty przez Komisję zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 67 ust. 2, zawiera następujące informacje:

- a) nazwę i dane kontaktowe instytucji/podmiotu zamawiającego;
- b) opis przedmiotu zamówienia;
- c) uzasadnienie decyzji instytucji/podmiotu zamawiającego o udzieleniu zamówienia bez uprzedniego ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
- d) nazwa i dane kontaktowe wykonawcy, na rzecz którego podjęto decyzję o udzieleniu zamówienia; oraz
- e) w stosownych przypadkach wszelkie inne informacje uznane za przydatne przez instytucję/podmiot zamawiający.

TYTUŁ V

OBOWIĄZKI STATYSTYCZNE, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE ORAZ PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 65

Obowiązki statystyczne

W celu umożliwienia oceny skutków stosowania niniejszej dyrektywy państwa członkowskie, najpóźniej do dnia 31 października każdego roku, przesyłają Komisji sprawozdanie statystyczne, sporządzone zgodnie z art. 66, przedstawiające zamówienia na dostawy, usługi i roboty budowlane udzielone przez instytucje/podmioty zamawiające w roku poprzednim.

Artykuł 66

Treść sprawozdania statystycznego

Sprawozdanie statystyczne określa liczbę i wartość udzielonych zamówień, w podziale na państwo członkowskie lub kraj trzeci wybranego wykonawcy. Powinno ono przedstawiać oddzielnie zamówienia na dostawy, usługi i roboty budowlane.

Dane, o których mowa w pierwszym akapicie, są przedstawione w podziale na stosowane procedury oraz określają dla każdej z tych procedur dostawy, usługi i roboty budowlane wskazane według grupy nomenklatury CPV.

W przypadku gdy umowy zawarto zgodnie z procedurą negocjacyjną bez publikacji ogłoszenia o zamówieniu, dane, o których mowa w akapicie pierwszym, przedstawiane są również w podziale na okoliczności, o których mowa w art. 28.

Treść sprawozdania statystycznego ustala się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 67 ust. 2.

Artykuł 67

Procedura komitetu

1. Komisję wspiera Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na mocy art. 1 decyzji Rady 71/306/EWG ⁽¹⁾ („komitet”).

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 3 lit. c), ust. 4 lit. b) i e) decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

W odniesieniu do korekty progów określonych w art. 8, terminy przewidziane w art. 5a ust. 3 lit. c), ust. 4 lit. b) i e) decyzji 1999/468/WE ustala się odpowiednio na cztery, dwa i sześć tygodni z uwagi na ograniczenia czasowe wynikające z metod obliczania i publikacji, określonych w art. 69 ust. 1 akapit drugi oraz w art. 69 ust. 3 dyrektywy 2004/17/WE.

4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1, 2, 4 i 6 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Artykuł 68

Korekta progów

1. Przy okazji weryfikacji progów określonych w dyrektywie 2004/17/WE, o której mowa w jej art. 69, Komisja weryfikuje również progi określone w art. 6 niniejszej dyrektywy, dostosowując je w następujący sposób:

- a) próg przewidziany w art. 8 lit. a) niniejszej dyrektywy do skorygowanego progu określonego w art. 16 lit. a) dyrektywy 2004/17/WE;
- b) próg przewidziany w art. 8 lit. b) niniejszej dyrektywy do skorygowanego progu określonego w art. 16 lit. b) dyrektywy 2004/17/WE.

Taka korekta i dostosowanie progów mająca na celów zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy zostanie dokonana zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 67 ust. 3. Ze względu na szczególnie pilną potrzebę Komisja może zastosować tryb pilny, o którym mowa w art. 67 ust. 4.

2. Wartość progów określonych zgodnie z ust. 1 w walutach krajowych państw członkowskich, które nie uczestniczą w unii monetarnej, dostosowuje się do odpowiednich wartości progów określonych w dyrektywie 2004/17/WE, o których mowa w ust. 1, obliczonych zgodnie z art. 69 ust. 2 akapit drugi dyrektywy 2004/17/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15.

3. Skorygowane progi określone w ust. 1 oraz odpowiadające im wartości w walutach krajowych, publikowane są, po ich korekcie, przez Komisję w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* na początku listopada.

Artykuł 69

Zmiany

1. Zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 67 ust. 2, Komisja może dokonać zmian w:

- a) procedurach opracowywania, przesyłania, odbioru, przekładu, gromadzenia i dystrybucji ogłoszeń, o których mowa w art. 30, oraz sprawozdań statystycznych wymienionych w art. 65;
- b) procedurach transmisji i publikacji danych, o których mowa w załączniku VI, w związku z postępem technicznym lub z przyczyn administracyjnych;
- c) wykazach rejestrów, oświadczeń i zaświadczeń określonych w załączniku VII, gdy okażą się one konieczne, w związku z zawiadomieniami uzyskanymi od państw członkowskich.

2. Działając zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 67 ust. 3, Komisja może dokonać zmian w następujących elementach innych niż istotne niniejszej dyrektywy:

- a) numerach odnoszących się do nomenklatury CPV, o ile nie skutkuje to zmianą zakresu przedmiotowego niniejszej dyrektywy, oraz w procedurach dokonywania odniesień w ogłoszeniach do konkretnych pozycji tej nomenklatury w ramach kategorii usług wymienionych w tym załączniku;
- b) szczegółach i właściwościach technicznych urządzeń do elektronicznego przesyłania danych, o których mowa w załączniku VIII lit. a), f) i g).

Ze względu na szczególnie pilną potrzebę Komisja może zastosować tryb pilny, o którym mowa w art. 67 ust. 4.

Artykuł 70

Zmiana w dyrektywie 2004/17/WE

W dyrektywie 2004/17/WE dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 22a

Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do umów, do których zastosowanie ma dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na

roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (*), ani do umów, do których ta dyrektywa nie ma zastosowania zgodnie z jej art. 8, 12 i 13.

(*) Dz.U. L 217 z 20.8.2009, s. 76.”

Artykuł 71

Zmiana w dyrektywie 2004/18/WE

Artykuł 10 dyrektywy 2004/18/WE otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 10

Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

Z zastrzeżeniem art. 296 Traktatu, niniejszą dyrektywę stosuje się do zamówień publicznych udzielanych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa z wyjątkiem zamówień, do których stosuje się dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (*).

Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do zamówień, do których nie ma zastosowania dyrektywa 2009/81/WE zgodnie z jej art. 8, 12 i 13.

(*) Dz.U. L 217 z 20.8.2009, s. 76.”

Artykuł 72

Transpozycja

1. W terminie do dnia 21 sierpnia 2011 r. państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekażą Komisji tekst głównych przepisów prawa krajowego dotyczących dziedzin objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 73

Przegląd i sprawozdawczość

1. W terminie do dnia 21 sierpnia 2012 r. Komisja przedstawi sprawozdanie na temat środków podjętych przez państwa członkowskie w celu transpozycji niniejszej dyrektywy, w szczególności jej art. 21 oraz art. 50–54.

2. Komisja poddaje przeglądowi wdrożenie niniejszej dyrektywy oraz, najpóźniej poczynawszy od dnia 21 sierpnia 2016 r., przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie. W sprawozdaniu tym ocenia przede wszystkim, czy i w jakim zakresie cele niniejszej dyrektywy zostały osiągnięte w zakresie funkcjonowania rynku wewnętrznego i rozwoju europejskiego rynku sprzętu obronnego oraz europejskiej bazy przemysłowej i technologicznej sektora obronnego, mając na względzie między innymi sytuację małych i średnich przedsiębiorstw. W stosownych przypadkach, sprawozdaniu towarzyszy wniosek legislacyjny.

3. Komisja dokonuje również przeglądu stosowania art. 39 ust. 1, badając przede wszystkim wykonalność harmonizacji przywracania kandydatów lub oferentów wykluczonych z udziału w zamówieniach publicznych z uwagi na wcześniejsze wyroki oraz, jeśli to właściwe, przedstawia w tym celu wniosek legislacyjny.

Artykuł 74

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 75

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 lipca 2009 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący

W imieniu Rady
E. ERLANDSSON
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Usługi, o których mowa w art. 2 i 15

Nr kategorii	Przedmiot	Nr referencyjny CPV
1	Usługi konserwacyjne i naprawcze	50000000-5, od 50100000-6 do 50884000-5 (z wyjątkiem od 50310000-1 do 50324200-4 i 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0) oraz od 51000000-9 do 51900000-1
2	Usługi związane z zagraniczną pomocą wojskową	75211300-1
3	Usługi w dziedzinie obrony, usługi w dziedzinie obrony wojskowej oraz usługi w dziedzinie obrony cywilnej	75220000-4, 75221000-1, 75222000-8
4	Usługi w zakresie działalności detektywistycznej i ochroniarskiej	Od 79700000-1 do 79720000-7
5	Usługi transportu lądowego	60000000-8, od 60100000-9 do 60183000-4 (z wyjątkiem 60160000-7, 60161000-4), oraz od 64120000-3 do 64121200-2
6	Usługi transportu lotniczego pasażerów i towarów, z wyjątkiem transportu poczty	60400000-2, od 60410000-5 do 60424120-3 (z wyjątkiem 60411000-2, 60421000-5), od 60440000-4 do 60445000-9 oraz 60500000-3
7	Transport poczty drogą lądową i lotniczą	60160000-7, 60161000-4, 60411000-2, 60421000-5
8	Usługi w zakresie transportu kolejowego	Od 60200000-0 do 60220000-6
9	Usługi w zakresie transportu wodnego	Od 60600000-4 do 60653000-0, i od 63727000-1 do 63727200-3
10	Usługi pomocnicze i wspomagające transport	Od 63100000-0 do 63111000-0, od 63120000-6 do 63121100-4, 63122000-0, 63512000-1 oraz od 63520000-0 do 63700000-6
11	Usługi telekomunikacyjne	Od 64200000-8 do 64228200-2, 72318000-7, i od 72700000-7 do 72720000-3
12	Usługi finansowe; usługi ubezpieczeniowe	Od 66500000-5 do 66720000-3
13	Usługi komputerowe i usługi z nimi związane	Od 50310000-1 do 50324200-4, od 72000000-5 do 72920000-5 (z wyjątkiem 72318000-7 i od 72700000-7 do 72720000-3), 79342410-4, 9342410-4
14	Usługi ⁽¹⁾ związane z badaniami i rozwojem oraz badania diagnostyczne	Od 73000000-2 do 73436000-7
15	Usługi w dziedzinie księgowości, rachunkowości, kontroli finansowej i prowadzenia ksiąg rachunkowych	Od 79210000-9 do 79212500-8
16	Usługi konsultacyjne w zakresie zarządzania ⁽²⁾ i usługi z nimi związane	Od 73200000-4 do 73220000-0, od 79400000-8 do 79421200-3 oraz 79342000-3, 79342100-4, 79342300-6, 79342320-2, 79342321-9, 79910000-6, 79991000-7 98362000-8
17	Usługi architektoniczne; usługi inżynierskie i zintegrowane usługi inżynierskie; usługi inżynierskie z zakresu urbanistyki i architektury krajobrazu; związane z nimi usługi konsultacji naukowych i technicznych; usługi badań i analiz technicznych	Od 71000000-8 do 71900000-7 (z wyjątkiem 71550000-8) i 79994000-8
18	Usługi sprzątania budynków i usługi zarządzania mieniem	Od 70300000-4 do 70340000-6 i od 90900000-6 do 90924000-0
19	Usługi w zakresie odprowadzania ścieków i wywozu nieczystości; usługi sanitarne i podobne	Od 90400000-1 do 90743200-9 (z wyjątkiem 90712200-3), od 90910000-9 do 90920000-2 oraz 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0
20	Usługi w zakresie szkolenia i symulacji w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa	80330000-6, 80600000-0, 80610000-3, 80620000-6, 80630000-9, 80640000-2, 80650000-5, 80660000-8

⁽¹⁾ Z wyjątkiem usług w zakresie badań i rozwoju, o których mowa w art. 13 lit. j).

⁽²⁾ Z wyjątkiem usług arbitrażowych i concyliacyjnych.

ZAŁĄCZNIK II

Usługi, o których mowa w art. 2 i 16

Nr kategorii	Przedmiot	Nr referencyjny CPV
21	Usługi hotelarskie i restauratorskie	Od 55100000-1 do 55524000-9 oraz od 98340000-8 do 98341100-6
22	Usługi dodatkowe i pomocnicze w zakresie transportu	Od 63000000-9 do 63734000-3 (z wyjątkiem 63711200-8, 63712700-0, 63712710-3), od 63727000-1 do 63727200-3 oraz 98361000-1
23	Usługi prawne	Od 79100000-5 do 79140000-7
24	Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu ⁽¹⁾	Od 79600000-0 do 79635000-4 (z wyjątkiem 79611000-0, 79632000-3, 79633000-0), i od 98500000-8 do 98514000-9
25	Usługi w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej	79611000-0 i od 85000000-9 do 85323000-9 (z wyjątkiem 85321000-5 i 85322000-2)
26	Inne usługi	

⁽¹⁾ Z wyjątkiem umów o pracę.

ZAŁĄCZNIK III

Definicje niektórych specyfikacji technicznych, o których mowa w Art. 18

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) a) „specyfikacja techniczna”, w przypadku zamówień na roboty budowlane: całość zaleceń technicznych zawartych w szczególności w specyfikacji warunków zamówienia, określających wymagane cechy materiału, produktu lub dostawy w sposób pozwalający na opisanie materiału, produktu lub dostawy zgodnie z ich przeznaczeniem przez instytucję/podmiot zamawiający. Charakterystyka ta obejmuje poziomy oddziaływania na środowisko, dostosowanie do potrzeb wszystkich użytkowników (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, funkcjonalność, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym procedury dotyczące zapewnienia jakości, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, znakowanie i etykietowanie oraz procesy i metody produkcji. Obejmuje ona również zasady dotyczące projektowania i kosztorysowania, warunki testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych, technik lub i metod budowy oraz wszelkie pozostałe warunki techniczne, które instytucja zamawiająca może określić, na mocy przepisów ogólnych lub szczególnych, w odniesieniu do ukończonych obiektów budowlanych oraz materiałów lub części, z których są one wykonane;
- b) „specyfikacja techniczna”, w przypadku zamówień na dostawy lub usługi: specyfikacja w dokumencie określającym wymagane cechy produktu lub usługi, takie jak poziomy jakości, poziomy oddziaływania na środowisko, dostosowanie do potrzeb wszystkich użytkowników (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocena zgodności, funkcjonalność, użytkowanie produktu, jego bezpieczeństwo lub wymiary, w tym wymagania odnoszące się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany, terminologii, symboli, testów i metod testowania, opakowania, znakowania i etykietowania, instrukcji obsługi, procesów i metod produkcji oraz procedur oceny zgodności;
- 2) „norma”: specyfikacja techniczna zatwierdzona przez uznaną instytucję normalizacyjną w celu powtarzalnego i stałego stosowania, której przestrzeganie nie jest obowiązkowe i która należy do jednej z następujących kategorii:
 - norma międzynarodowa: norma przyjęta przez międzynarodową organizację normalizacyjną oraz dostępna publicznie,
 - norma europejska: norma przyjęta przez europejską organizację normalizacyjną oraz dostępna publicznie,
 - norma krajowa: norma przyjęta przez krajową organizację normalizacyjną oraz dostępna publicznie;
- 3) „norma obronna”: specyfikacja techniczna, której przestrzeganie nie jest obowiązkowe, i która została zatwierdzona przez instytucję normalizacyjną, wyspecjalizowaną w opracowywaniu specyfikacji technicznych w celu powtarzalnego i stałego stosowania w dziedzinie obronności;
- 4) „europejska aprobaty technicznej”: pozytywna ocena techniczna przydatności produktu do użycia w konkretnym celu, dokonana w oparciu o spełnienie podstawowych wymagań dla robót budowlanych, według charakterystyki własnej produktu oraz określonych warunków jego zastosowania i użytkowania. Europejskie aprobaty techniczne są wydawane przez organ zatwierdzający, wyznaczony do tego celu przez państwo członkowskie;
- 5) „wspólna specyfikacja techniczna”: specyfikacja techniczna określona zgodnie z procedurą uznaną przez państwa członkowskie i opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej;
- 6) „referencje techniczne”: każdy dokument, inny niż normy oficjalne, opracowany przez europejskie organy normalizacyjne, zgodnie z procedurami dostosowanymi do rozwijających się potrzeb rynku.

ZAŁĄCZNIK IV

Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach, o których mowa w art. 30

OGŁOSZENIE O PUBLIKACJI WSTĘPNEGO OGŁOSZENIA INFORMACYJNEGO NA PROFILU NABYWCY

1. Kraj instytucji/podmiotu zamawiającego.
2. Nazwa instytucji/podmiotu zamawiającego.
3. Adres internetowy „profilu nabywcy” (URL)
4. Numer(-y) w nomenklaturze CPV

WSTĘPNE OGŁOSZENIE INFORMACYJNE

1. Nazwa, adres, numer faksu, adres poczty elektronicznej instytucji/podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, adresy dotyczące biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje, zaś w przypadku zamówień na usługi i roboty budowlane, źródeł informacji, np. odpowiednia rządowa strona internetowa, gdzie można uzyskać informacje na temat ogólnych ram prawnych w zakresie podatków, ochrony środowiska, ochrony zatrudnienia i warunków pracy, obowiązujących w miejscu, w którym zamówienie to ma zostać zrealizowane.
2. W stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
3. W przypadku zamówień na roboty budowlane: charakter i zakres robót oraz miejsce ich wykonania; jeżeli realizacja robót ma zostać podzielona na kilka części, zasadnicza charakterystyka tych części w odniesieniu do całości robót; jeśli jest dostępny, szacunkowy przedział kosztów realizacji proponowanych robót; numer(-y) w nomenklaturze CPV.

W przypadku zamówień na dostawy: charakter i ilość lub wartość produktów, które mają zostać dostarczone, numer(-y) w nomenklaturze CPV.

W przypadku zamówień na usługi: całkowita wartość proponowanych zakupów w każdej z kategorii usług, numer(-y) w nomenklaturze CPV.

4. Przybliżona data rozpoczęcia procedury udzielania zamówienia w odniesieniu do zamówienia lub zamówień, w przypadku zamówień na usługi w podziale na kategorie usług.
5. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy przewidziana jest umowa ramowa.
6. W stosownych przypadkach, inne informacje.
7. Data wysłania ogłoszenia lub data wysłania ogłoszenia o publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy.

OGŁOSZENIE O ZAMÓWIENIU

Procedury ograniczone, procedury negocjacyjne z publikacją ogłoszenia i dialog konkurencyjny:

1. Nazwa, adres, numery telefonu i faksu oraz adres poczty elektronicznej instytucji/podmiotu zamawiającego.
2. W stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
3.
 - a) Wybrana procedura udzielenia zamówienia;
 - b) w stosownych przypadkach, powody zastosowania procedury przyspieszonej (w przypadku procedur ograniczonych i negocjacyjnych);
 - c) w stosownych przypadkach wskazanie, czy przewidziana jest umowa ramowa;
 - d) w stosownych przypadkach zastosowanie aukcji elektronicznej.

4. Forma zamówienia.
5. Miejsce wykonania/realizacji robót budowlanych, dostarczenia produktów lub świadczenia usług.
6. a) Zamówienia na roboty budowlane:
 - charakter i zakres robót budowlanych oraz ogólna charakterystyka obiektu. Wskazanie, w szczególności, opcji dotyczących robót dodatkowych oraz, jeśli jest znany, przewidywanego terminarza wykorzystania tych opcji, jak również liczby ewentualnych wznowień. Jeżeli obiekt lub zamówienie podzielone zostaną na kilka części, wielkości poszczególnych części; numer(y) w nomenklaturze CPV,
 - informacje na temat przeznaczenia obiektu lub zamówienia, w przypadku gdy obejmuje ono także sporządzenie projektów,
 - w przypadku umowy ramowej wskazanie również planowanego okresu obowiązywania takiej umowy, szacunkowej całkowitej wartości robót dla całego okresu obowiązywania umowy ramowej oraz, w miarę możliwości, wartości i częstotliwości udzielania zamówień.
- b) Zamówienia na dostawy:
 - charakter produktów, które mają zostać dostarczone, wraz ze wskazaniem w szczególności, czy zaprasza się do składania ofert na potrzeby kupna, dzierżawy, najmu lub leasingu lub dowolnego połączenia tych form, numer(-y) w nomenklaturze CPV. Ilość produktów, które mają zostać dostarczone, ze wskazaniem w szczególności opcji dotyczących zakupów dodatkowych oraz, jeśli są znane, przewidywanego terminarza wykorzystania tych opcji, jak również liczby ewentualnych wznowień; numer(-y) w nomenklaturze CPV,
 - w przypadku zamówień regularnych lub podlegających odnowieniu w danym okresie, wskazanie również terminów, jeśli są znane, udzielania kolejnych zamówień dotyczących nabycia planowanych dostaw,
 - w przypadku umów ramowych wskazanie również planowanego okresu obowiązywania takiej umowy, szacunkowej całkowitej wartości dostaw dla całego okresu obowiązywania umowy ramowej oraz, w miarę możliwości, wartości i częstotliwości udzielania zamówień.
- c) Zamówienia na usługi:
 - kategoria i opis usługi. Numer(-y) w nomenklaturze CPV. Ilość usług, które będą świadczone. Wskazanie, w szczególności, opcji dotyczących zakupów dodatkowych oraz, jeśli jest znany, przewidywanego terminarza wykorzystania tych opcji, jak również liczby ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień podlegających odnowieniu w danym okresie, wskazanie, jeśli są znane, przewidywanych ram czasowych udzielenia kolejnych zamówień dotyczących nabycia planowanych usług.

W przypadku umów ramowych wskazanie również planowanego okresu obowiązywania takiej umowy, szacunkowej całkowitej wartości usług zaplanowanych na ten okres oraz, w miarę możliwości, wartości i częstotliwości udzielania zamówień,
 - wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone, przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi, dla określonych zawodów.

Odniesienia do tych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych,
 - wskazanie, czy osoby prawne powinny podać nazwiska i kwalifikacje zawodowe osób odpowiedzialnych za wykonanie usługi.
7. W przypadku zamówień podzielonych na części wskazanie czy usługodawcy mogą składać oferty w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części.
8. Dopuszczenie albo zakaz składania ofert wariantowych.
9. W stosownych przypadkach wskazanie części ogólnej wartości zamówienia, która ma być zlecona stronom trzecim w drodze procedury przetargowej (art. 21 ust. 4).
10. W stosownych przypadkach kryteria kwalifikacji dotyczące podmiotowej sytuacji podwykonawców, które mogą doprowadzić do ich wykluczenia oraz wymagane informacje stanowiące dowód, że nie są to przypadki uzasadniające wykluczenie. Informacje i wszelkie formalności niezbędne do oceny minimalnych standardów ekonomicznych i technicznych wymaganych od podwykonawców. Minimalny(-e) poziom(-y) wymaganych zdolności.

11. Termin zakończenia robót budowlanych/dostaw/usług lub czas obowiązywania umowy na roboty budowlane/dostawy/usługi. Jeśli to możliwe, termin rozpoczęcia robót budowlanych/dostaw/usług.
12. O ile ma to zastosowanie, szczególne warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
13. a) Termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału;
b) adres, na który należy je przysyłać;
c) język lub języki, w których należy je sporządzać.
14. W stosownych przypadkach, wymagane wadium i gwarancje.
15. Główne warunki dotyczące finansowania i płatności lub odniesienia do dokumentów, w których są one zawarte.
16. O ile ma to zastosowanie, forma prawna, jaką musi przyjąć grupa wykonawców, którym zostanie udzielone zamówienie.
17. Kryteria kwalifikacji dotyczące podmiotowej sytuacji wykonawców, które mogą doprowadzić do ich wykluczenia oraz wymagane informacje stanowiące dowód, że nie są to przypadki uzasadniające wykluczenie. Kryteria kwalifikacji, informacje i wszelkie formalności niezbędne do oceny minimalnych standardów ekonomicznych i technicznych wymaganych od wykonawcy. Minimalny(-e) poziom(-y) ewentualnie wymaganych standardów.
18. W przypadku umów ramowych: liczba zamówień oraz, w stosownych przypadkach, proponowana maksymalna liczba wykonawców, którzy będą stronami umowy oraz przewidywany okres obowiązywania umowy ramowej.
19. W przypadku dialogu konkurencyjnego lub procedury negocjacyjnej z publikacją ogłoszenia o zamówieniu, wskazanie, w stosownych przypadkach, zastosowania procedury etapowej w celu stopniowego ograniczenia liczby dyskutowanych rozwiązań lub negocjowanych ofert.
20. W przypadku procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej lub dialogu konkurencyjnego, o ile wskazano na możliwość ograniczenia liczby kandydatów, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert, udziału w dialogu lub negocjacjach: proponowana minimalna i, w stosownych przypadkach, maksymalna liczba kandydatów oraz obiektywne kryteria, które zostaną zastosowane w celu wyselekcjonowania takiej liczby kandydatów.
21. Kryteria stosowane w celu udzielenia zamówień, o których mowa w art. 47: „najniższa cena” lub „oferta najkorzystniejsza ekonomicznie”. Kryteria związane z ofertą najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagi lub kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego wymienia się, jeżeli nie uwzględniono ich w specyfikacji warunków zamówienia lub, w przypadku procedury dialogu konkurencyjnego, w dokumencie opisowym.
22. W stosownych przypadkach data(-y) publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego, zgodnie ze specyfikacjami technicznymi takiej publikacji określonymi w załączniku VI, lub oświadczenie, że taka publikacja nie miała miejsca.
23. Data wysłania ogłoszenia.

OGŁOSZENIE O UDZIELENIU ZAMÓWIENIA

1. Nazwa i adres instytucji/podmiotu zamawiającego.
2. Zastosowana procedura udzielenia zamówienia. W przypadku procedury negocjacyjnej bez wcześniejszej publikacji ogłoszenia o zamówieniu (art. 28), uzasadnienie.
3. Zamówienia na roboty budowlane: charakter i zakres robót.

Zamówienia na dostawy: charakter i ilość dostarczonych produktów, w stosownych przypadkach w podziale na dostawców; numer(-y) w nomenklaturze CPV.

Zamówienia na usługi: kategoria i opis usługi; numer(-y) w nomenklaturze CPV; ilość nabytych usług.

4. Data udzielenia zamówienia.
5. Kryteria udzielenia zamówienia.

6. Liczba otrzymanych ofert.
 7. Nazwa i adresy wybranego wykonawcy/wybranych wykonawców.
 8. Cena lub przedział (minimum/maksimum) zapłaconych cen.
 9. Wartość oferty (ofert) przyjętych lub najwyższe i najniższe oferty wzięte pod uwagę podczas udzielania zamówienia.
 10. W stosownych przypadkach, część zamówienia, która zostanie zlecona stronom trzecim i jej wartość.
 11. W stosownych przypadkach, powody usprawiedliwiające czas obowiązywania umowy ramowej przekraczający siedem lat.
 12. Data publikacji ogłoszenia o zamówieniu zgodnie ze specyfikacjami technicznymi dotyczącymi publikacji, o których mowa w załączniku VI.
 13. Data wysłania niniejszego ogłoszenia.
-

ZAŁĄCZNIK V

Informacje, które należy zamieścić w ogłoszeniach dotyczących podwykonawstwa, o których mowa w art. 52

1. Nazwisko/nazwa, adres, numer faksu i adres poczty elektronicznej wybranego oferenta oraz, jeżeli nie są one tożsame, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2.
 - a) miejsce wykonania/realizacji robót budowlanych, dostarczenia produktów lub świadczenia usług;
 - b) charakter, ilość i zakres robót budowlanych oraz ogólna charakterystyka obiektu; numer(-y) w nomenklaturze CPV;
 - c) charakter produktów, które mają zostać dostarczone, wraz ze wskazaniem, czy zaprasza się do składania ofert na potrzeby kupna, dzierżawy, najmu lub leasingu lub dowolnego połączenia tych form, numer(-y) w nomenklaturze;
 - d) kategoria i opis usługi; numer(-y) w nomenklaturze CPV.
 3. Każdy wyznaczony termin zakończenia robót budowlanych.
 4. Nazwa i adres instytucji, od której można żądać udostępnienia specyfikacji i dokumentów dodatkowych.
 5.
 - a) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału lub składania ofert;
 - b) adres, na który należy je przysyłać;
 - c) język(-i), w których należy sporządzać wnioski i oferty.
 6. Wszelkie wymagane wadia lub gwarancje.
 7. Obiektywne kryteria, które będą stosowane przy wyborze podwykonawców lub ocenie ich oferty oraz które związane są z ich sytuacją podmiotową.
 8. Wszelkie inne informacje.
 9. Data wysłania ogłoszenia.
-

ZAŁĄCZNIK VI

WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI

1. Publikacja ogłoszeń

- a) Ogłoszenia, o których mowa w art. 30 i art. 52, wysyłane są przez instytucje/podmioty zamawiające lub wybranych oferentów do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej w formacie, o którym mowa w art. 32. Wstępne ogłoszenia informacyjne, o których mowa w art. 30 ust. 1 akapit pierwszy, publikowane na profilu nabywcy określonym w pkt 2, również muszą posiadać taki format, podobnie jak ogłoszenie o takiej publikacji.

Ogłoszenia, o których mowa w art. 30 i 52, publikowane są przez Urzędu Publikacji Unii Europejskiej lub przez instytucje/podmioty zamawiające, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne publikowane jest na profilu nabywcy zgodnie z akapitem pierwszym art. 30 ust. 1.

Ponadto instytucje/podmioty zamawiające mogą publikować takie informacje w Internecie, na „profilu nabywcy”, o którym mowa w pkt 2;

- b) Urzędu Publikacji Unii Europejskiej udziela instytucjom/podmiotom zamawiającym potwierdzenia, o którym mowa w art. 32 ust. 8.

2. Publikacja informacji uzupełniających lub dodatkowych

Profil nabywcy może obejmować wstępne ogłoszenia informacyjne, o których mowa w art. 30 ust. 1 akapit pierwszy, informacje na temat aktualnych zaproszeń do składania ofert, planowanych zakupów, udzielonych zamówień, unieważnionych postępowań oraz wszelkie przydatne informacje ogólne, takie jak punkt kontaktowy, numer telefonu i faksu, adres pocztowy oraz adres poczty elektronicznej

3. Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń

Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń dostępne są pod adresem internetowym: <http://simap.europa.eu>.

ZAŁĄCZNIK VII

REJESTRY ⁽¹⁾

CZĘŚĆ A

Zamówienia na roboty budowlane

Rejestrami zawodowymi oraz odpowiednimi oświadczeniami i zaświadczeniami są dla poszczególnych państw członkowskich:

- w Belgii „Registre du commerce”/„Handelsregister”,
- w Bułgarii „Търговски регистър”,
- w Republice Czeskiej „obchodní rejstřík”,
- w Danii „Erhvervs- og Selskabsstyrelsen”,
- w Niemczech „Handelsregister” i „Handwerksrolle”,
- w Estonii „Registrite ja Infosüsteemide Keskus”,
- w Irlandii od przedsiębiorcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies” lub „Registrar of Friendly Societies”, lub jeśli nie jest to możliwe, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w kraju, w którym posiada swoją siedzibę, w określonym miejscu i działa pod określoną nazwą firmową,
- w Grecji „Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων”- MEEΠ” Ministerstwa Środowiska, Planowania Miast i Wsi oraz Robót Publicznych (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε),
- w Hiszpanii „Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado”,
- we Francji „Registre du commerce et des sociétés” i „Répertoire des métiers”,
- we Włoszech „Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato”,
- na Cyprze od przedsiębiorcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Council for the Registration and Audit of Civil Engineering and Building Contractors (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων)” zgodnie z Registration and Audit of Civil Engineering and Building Contractors Law,
- na Łotwie „Uzņēmumu reģistrs”,
- na Litwie „Juridinių asmenų registras”,
- w Luksemburgu „Registre aux firmes” i „Rôle de la chambre des métiers”,
- na Węgrzech „Cégnyilvántartás”, „egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása”,
- na Malcie przedsiębiorca przedstawia swój „numru ta’ registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta’ kummerc”, a w przypadku partnerstwa lub spółki, stosowny numer rejestracyjny nadany przez maltańskie władze finansowe,
- w Holandii „Handelsregister”,
- w Austrii „Firmenbuch”, „Gewerberegister” oraz „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”,

⁽¹⁾ Do celów art. 40 „rejestry” oznaczają rejestry wymienione w niniejszym załączniku, zaś w przypadku gdy na poziomie krajowym wprowadzone zostały zmiany, rejestry, które je zastąpiły. Niniejszy załącznik ma charakter jedynie orientacyjny i nie przesądza o zgodności tych rejestrów z prawem wspólnotowym w zakresie swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług.

- w Polsce „Krajowy Rejestr Sądowy”,
- w Portugalii „Instituto da Construção e do Imobiliário” (INCI),
- w Rumunii „Registrul Comerțului”,
- w Słowenii „Sodni register” i „obrtni register”,
- na Słowacji „Obchodný register”,
- w Finlandii „Kaupparekisteri”/„Handelsregistret”,
- w Szwecji „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren”,
- w Zjednoczonym Królestwie od przedsiębiorcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies” lub, jeśli nie jest to możliwe, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w kraju, w którym posiada swoją siedzibę, w określonym miejscu i działa pod określoną nazwą firmową.

CZĘŚĆ B

Zamówienia na dostawy

Stosownymi rejestrami zawodowymi i handlowymi oraz odpowiednimi oświadczeniami i zaświadczeniami są:

- w Belgii „Registre du commerce”/„Handelsregister”,
- w Bułgarii „Търговски регистър”,
- w Republice Czeskiej „obchodní rejstřík”,
- w Danii „Erhvervs- og Selskabsstyrelsen”,
- w Niemczech „Handelsregister” i „Handwerksrolle”,
- w Estonii „Registrite ja Infosüsteemide Keskus”,
- w Grecji „Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο” i „Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού”,
- w Hiszpanii „Registro Mercantil” lub, w przypadku osób fizycznych nieposiadających wpisu do rejestru, zaświadczenie stwierdzające, że dana osoba oświadczyła pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód,
- we Francji „Registre du commerce et des sociétés” i „Répertoire des métiers”,
- w Irlandii od dostawcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies” lub „Registrar of Friendly Societies” stwierdzającego, że założył spółkę lub, że jest wpisany do rejestru handlowego lub, jeśli nie jest to możliwe, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w kraju, w którym posiada swoją siedzibę, w określonym miejscu i działa pod określoną nazwą,
- we Włoszech „Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato” i „Registro delle Commissioni provinciali per l’artigianato”,
- na Cyprze od dostawcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies and Official Receiver” (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) lub, jeśli nie jest to możliwe, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w kraju, w którym posiada swoją siedzibę, w określonym miejscu i działa pod określoną nazwą,
- na Łotwie „Uzņēmumu reģistrs”,
- na Litwie „Juridinių asmenų registras”,

- w Luksemburgu „Registre aux firmes” i „Rôle de la chambre des métiers”,
- na Węgrzech „Cégnyilvántartás”, „egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása”,
- na Malcie dostawca przedstawia swój „numru ta’ registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tallicenzja ta’ kummerc”, a w przypadku partnerstwa lub spółki, stosowny numer rejestracyjny nadany przez maltańskie władze finansowe,
- w Holandii „Handelsregister”,
- w Austrii „Firmenbuch”, „Gewerberegister” oraz „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”,
- w Polsce „Krajowy Rejestr Sądowy”,
- w Portugalii „Registo nacional das Pessoas Colectivas”,
- w Rumunii „Registrul Comerțului”,
- w Słowenii „Sodni register” i „obrtni register”,
- na Słowacji „Obchodný register”,
- w Finlandii „Kaupparekisteri”/„Handelsregistret”,
- w Szwecji „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren”,
- w Zjednoczonym Królestwie od dostawcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies” stwierdzającego, że założył spółkę lub, że jest wpisany do rejestru handlowego lub, jeśli nie jest to możliwe, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód, w określonym miejscu i działa pod określoną nazwą.

CZĘŚĆ C

Zamówienia na usługi

Stosownymi rejestrami zawodowymi i handlowymi oraz odpowiednimi oświadczeniami i zaświadczeniami są:

- w Belgii „Registre du commerce/Handelsregister” i „Ordres professionnels -/Beroepsorden”,
- w Bułgarii „Търговски регистър”,
- w Republice Czeskiej „obchodní rejstřík”,
- w Danii „Erhvervs- og Selskabsstyrelsen”,
- w Niemczech „Handelsregister”, „Handwerksrolle”, „Vereinsregister”, „Partnerschaftsregister” i „Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder”,
- w Estonii „Registrite ja Infosüsteemide Keskus”,
- w Irlandii od usługodawcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies”, lub „Registrar of Friendly Societies” lub, jeśli nie jest to możliwe, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w kraju, w którym posiada swoją siedzibę, w określonym miejscu i działa pod określoną nazwą,
- w Grecji od usługodawcy można zażądać dostarczenia oświadczenia o wykonywaniu przez niego określonego zawodu, przy czym oświadczenie to powinno być złożone pod przysięgą i potwierdzone notarialnie; w przypadkach, o których mowa w obowiązujących przepisach prawa krajowego, w odniesieniu do usług w dziedzinie badań rejestr zawodowy „Μητρώο Μελετητών” oraz „Μητρώο Γραφείων Μελετών”,
- w Hiszpanii „Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado”,

- we Francji „Registre du commerce et des sociétés” i „Répertoire des métiers”,
 - we Włoszech „Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato”, „Registro delle commissioni provinciali per l’artigianato” lub „Consiglio nazionale degli ordini professionali”,
 - na Cyprze od usługodawcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies and Official Receiver” (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) lub, jeśli nie jest to możliwe, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w kraju, w którym posiada swoją siedzibę, w określonym miejscu i działa pod określoną nazwą,
 - na Łotwie „Uzņēmumu reģistrs”,
 - na Litwie „Juridinių asmenų registras”,
 - w Luksemburgu „Registre aux firmes” i „Rôle de la chambre des métiers”,
 - na Węgrzech „Cégnyilvántartás”, „egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása”, niektóre „szakmai kamarák nyilvántartása” lub, w przypadku pewnych rodzajów działalności, zaświadczenie stwierdzające, że osoba ta jest uprawniona do wykonywania działalności handlowej lub danego zawodu,
 - na Malcie od usługodawcy przedstawia swój „numru ta’ registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tallicenzja ta’ kummerc”, a jeśli zawarł umowę partnerską lub należy do spółki, stosowny numer rejestracyjny nadany przez maltańskie władze finansowe,
 - w Holandii „Handelsregister”,
 - w Austrii „Firmenbuch”, „Gewerberegister” oraz „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”,
 - w Polsce „Krajowy Rejestr Sądowy”,
 - w Portugalii „Registo nacional das Pessoas Colectivas”,
 - w Rumunii „Registrul Comerțului”,
 - w Słowenii „Sodni register” i „obrtni register”,
 - na Słowacji „Obchodný register”,
 - w Finlandii „Kaupparekisteri”/„Handelsregistret”,
 - w Szwecji „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren”,
 - w Zjednoczonym Królestwie od usługodawcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies” lub, jeśli nie jest to możliwe, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód, w określonym miejscu i działa pod określoną nazwą.
-

ZAŁĄCZNIK VIII

Wymagania dotyczące urządzeń do elektronicznego składania wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert

Urządzenia służące do składania, w postaci elektronicznej, wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert muszą co najmniej gwarantować, za pomocą środków technicznych i odpowiednich procedur, że:

- a) podpisy elektroniczne związane z wnioskami o dopuszczenie do udziału i ofertami są zgodne z krajowymi przepisami przyjętymi na podstawie dyrektywy 1999/93/WE;
 - b) dokładna godzina i data złożenia wniosków o dopuszczenie do udziału i ofert mogą zostać precyzyjnie ustalone;
 - c) możliwe jest w praktyce zapewnienie, że przed upływem określonych terminów nikt nie uzyska dostępu do danych przesyłanych zgodnie z niniejszymi wymaganiami;
 - d) jeżeli zakaz dostępu zostanie złamany, możliwe jest w praktyce zapewnienie oczywistego wykrycia takiego naruszenia;
 - e) jedynie osoby uprawnione mogą ustalać lub zmieniać daty otwarcia przesłanych danych;
 - f) podczas poszczególnych etapów procedury udzielania zamówienia dostęp do całości lub części przedłożonych danych musi być możliwy jedynie w wyniku równoczesnego podjęcia odpowiednich działań przez osoby uprawnione;
 - g) równoczesne podjęcie działań przez osoby uprawnione musi zapewniać dostęp do danych przesłanych wyłącznie po określonej dacie;
 - h) dane otrzymane i otwarte zgodnie z tymi wymaganiami muszą pozostać dostępne wyłącznie dla osób uprawnionych do zapoznania się z nimi.
-

CENY PRENUMERATY w 2009 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 000 EUR/rok (*)
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	100 EUR/miesiąc (*)
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie CD-ROM	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	700 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	70 EUR/miesiąc
Dziennik Urzędowy UE, seria C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	400 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	40 EUR/miesiąc
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie CD-ROM (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	500 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, CD-ROM dwa razy w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	360 EUR/rok (= 30 EUR/miesiąc)
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

(*) Pojedyncze egzemplarze: od 1 do 32 stron: 6 EUR
 od 33 do 64 stron: 12 EUR
 powyżej 64 stron: cena ustalana indywidualnie

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczym CD-ROM-ie.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedż i prenumerata

Odpłatne publikacje, wydawane przez Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, dostępne są u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa oraz aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>